דניאל
עזרא ונחמיה
LIBRI DANIELIS
EZRAE ET NEHEMIAE.

כתובים

דניאל עזרא ונחמיה

LIBRI DANIELIS EZRAE ET NEHEMIAE

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME EXPRESSIT
E FONTIBUS MASORAE CODICUMQUE VARIE ILLUSTRAVIT
ADUMBRATIONEM CHALDAISMI BIBLICI ADJECIT

S. BAER.

CUM PRAEFATIONE FRANCISCI DELITZSCH
ET GLOSSIS BABYLONICIS FRIDERICI DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1882.

PRAEFATIO.

Editio nova eaque critica Danielis atque Ezrae cum Nehemia erat res tam difficilis quam necessaria. Textus enim horum trium duorumve librorum magis quam alius cujusquam fluctuat. Si quampiam editionum vulgatarum codicis sacri evolveris, videbis, quanta sit his in libris varietas lectionis in margine adnotata, praesertim in chaldaica[1] quae dicitur eorum parte. Neque tamen quisquam exstitit, qui post Jedidjam Norzi (in commentario critico מנחת ש״י qui 1740—42 Mantuae editus est) textum translaticium denuo critice tentaverit et mendis inveteratis[2] purgaverit. Non solum Danielis et Ezrae interpretes, sed etiam qui grammaticam chaldaismi biblici tractant textum receptum assumserunt in eoque acquieverunt, quamquam proprietates chaldaismi illius accurate cognosci describique non possunt, nisi prius genuina textus species explorata sit. Id ipsum vero non parvi momenti est. Etenim libri Danielis et Ezrae sunt antiquissima literarum aramaicarum monumenta quae ad nos pervenerunt. Nativum aramaici sermonis colorem non dilutum esse praeter alia indicia inde apparet, quod peculiari vocabulorum collocatione dictionumque constructione ab hebraico sermone

[1] Consulto non abstinemus hoc nomine, quoniam in ipsa Masora Targumi Onkelosiani, quam A. Berliner 1877 edidit, aramaicus Scripturae Sacrae sermo לישנא דכסראי appellatur, ceterum vide commentationem Th. Noeldekii *Die Namen der aramäischen Nation und Sprache* in DMZ XXV p. 113 ss.

[2] Exemplum falsarum scriptionum est התקנַת Dan. 4, 33 pro הָתְקְנֵת (restitutus sum), atque etiam הַשְׁכַּחַת 2, 25 pro הַשְׁכַּחֵת sive הַשְׁכְּחֵת (inveni), quamquam Baerius hoc mutare non ausus est, obstante codicum quotquot conferre ei contigit ad unum omnium auctoritate. Fortasse principio scriptum erat הַשְׁכַּחְתְּ (invenisti, quod in ore aulici idem quod ecce tibi).

differt et quod adeo sermo Ezrae aliquatenus diversus est a Danielitico. Multa, quae vulgo pro hebraismis habentur ad indolem hujus antiqui aramaismi referri oportet, quem primus Samuel David Luzzatto in libello quem *Elementi Grammaticali del Caldeo Biblico* etc. (Paduae 1865. germanice a M. S. Krueger Vratislaviae 1873) inscripsit seorsum tractare conatus est eoque multis, quibus parum animi erat ad Targumica et Talmudica studia, aditum ad libros Danielis et Ezrae patefecit.

Hoc Luzzatti consilium longius prosecuti exemplumque Roedigeri in Chrestomathia Syriaca (1838. 68) imitati textui librorum Danielis et Ezrae tabulas grammaticas praemisimus, quibus in conficiendis ita versati sumus, ut nusquam, spatio vacuo relicto, inchoatae vel indicatae flexionis continuationem ad ipsos discentes deferremus, sed quodque paradigma ab initio per omnes formas ad finem perduceremus, hac ratione, ut experti novimus, melius utilitati commodoque discentium inservituri. Etsi non omnes formae ex chaldaica Danielis et Ezrae parte exemplis probari possunt, plurimae tamen quales fuerint ex iis quae exstant sine ulla dubitatione concludere licet; aliae assumto targumico et syriaco sermone decerni poterant velut in nomine עִדָּנֵךְ (fem.), עִדָּנָנָא (Luzzatto falso: עִדָּנֶנָא), עִדָּנְכֵין; עִדָּנַיִךְ (plur. fem.), עִדָּנֵיכֵין, עִדָּנֵיהֵין (Luzz. ־הֵן). Pro עִדָּנָהּ (*ὁ καιρὸς αὐτῆς*) Luzzatti scribendum esse עִדָּנַהּ e formis velut Dan. 2, 11 (יְחַוִּנַּהּ) et 7, 4 (לַהּ) apparet (cf. catalogum פתחין בא״סק et praeceptum masoreticum ad Dan. 2, 11); עִדָּנַיִךְ ejusdem secundum 5, 10 (רַעְיוֹנָךְ, זִיוָיִךְ) ad codicum fidem kamezari oportet, de forma vero עִדָּנַיַהּ (*οἱ καιροὶ αὐτῆς*) Luzzatto contra Baerium, qui עִדָּנַיַהּ (targumice עִדָּנָהָא) scribendum esse arbitratur, assentio; Jod sicut in עֲלַיַהּ et קֳדָמַיַהּ tantummodo scribitur, non pronuntiatur pariter atque in plurali עִדָּנַיָּא qui a singulari עִדָּנָנָא sola scriptione, non lectione discrepat. Conjugationem verbi nonnisi leviter attingentes adnotamus, 3 fem. sing. perf. esse קְטַלָה si a קְטַלוּ (quod communiter usurpari potest) distinguatur (Dan. 7, 20) et 2 masc. sing. perf. nonnisi apud accentus distinctivos sonare רְשַׁמְתָּ (6, 13 apud Rebia; 6, 14 apud Athnach); itaque fallitur Luzzatto primum locum formae קְטַלְתָּ, secundum formae קְטַלְתְּ assignans.

Luce clarius est, chaldaismi biblici elementa accurate describi non posse, nisi substructo fundamento talis textus qui Masorae auctoritate librorumque optimorum fide confirmetur.

Textum masoreticum omnino certam chaldaismi illius imaginem exhibere, quamvis immunes servili traditionis veneratione, credere debemus, nisi traditam imaginem cum arbitraria commutare velimus, atque etiam credere possumus, siquidem hebraicus quoque textus, qualem vocalibus et punctis instructum ante nos habemus, etsi non ubique indubius, tamen omnino adeo mirabiliter fidus est, ut grammatica linguae tractatio cum fiducia in eo innitatur. Si Masoram Targumi Onkelosiani, quam A. Berlinerus e Cod. Parmensi in lucem protraxit, cum Masora Codicis sacri contuleris, quanto illa proles serotina hominis literati Babylonici[1] et aetate et legum linguae scientia inferior est! Cavendum est igitur, ne quoties aramaicus librorum Danielis et Ezrae sermo a targumico et syriaco discedit errorem punctationis subesse suspicemur, praesertim quum constet, nullam dialectum semiticam luxuriosa formarum varietate adaequare aramaicam.

Codices quibus Baerius ad textum vere masoreticum restituendum usus est, in libris Danielis et Ezrae partim iidem sunt, quos in praefationibus librorum hucusque editorum (Genesis 1869, Jesaiae 1872, Iobi 1875, Psalmorum et Duodecim Prophetarum 1880) recensuimus. Quare satis habemus, enumerare eos, qui in hac Danielis et Ezrae editione adornanda recens accesserunt.

1) R = Codex Reuchlini No. 521 Bibliothecae Magni Ducatus Publicae Caroliruhensis (apud Bernardum de Rossi No. 155).

2) Br = Codex Musei Britannici Addit. 21161, quem Guilelmus Wickius promptissimo amici animo in ejus usum contulit, vide quae ipse de hoc codice antiquitate insigni disseruit in eximio libello *Treatise on the Accentuation of the three so called Poetical Books of the Old Testament* (Oxonii 1881) p. VII not. 2.

3) D = Codex Dessaviensis, apud de Rossi No. 606.

4) M = Codex, quem Ruben Margolis Hierosolymitanus mense Novembri ai. 1881 misit Lehmanno Rabbino Moguntino, viro clarissimo, ut eum vel emeret vel venderet, membranaceus, hispanico scripturae genere exaratus, totam Scripturam S. V. T. continens cum magna et parva Masora, vix superiori aetate quam exeunte saec. XIV. scriptus, sed non sine quadam critica auctoritate. Obiter adnotamus, ibi ubique בֵּיתְאֵל uno vocabulo scriptum esse. Titulus, quem recentior manus addidit, hic est:

[1] Assentimus sententiae quam J. Barthius de illo opere utique notabili tulit in DMZ XXX p. 193 s.

זה ספר כתר תורה והוא ספר
ארבעה ועשרים
כתוב בכתב יושר על דוכסוסטוס[1] עם מסרה
גדלה וקטנה והוא מעזרא בן שריה הסופר
בשנת ג׳ א׳ ת׳ ליצירה
זכרה לי אלדי לטובה
בירושלם.

Hic titulus a fraudatore fictus est, ut pretium libri carius faciat, sed quis tam stolidus est qui in tali visco inhaerescat!

5) Praeterea Reinhartus Hoerning, familiarissimus noster, qui dum Lipsiae commorabatur Inscriptionem Prismatis Sanheribi transscriptam translatamque edidit (1878) et nunc unus est de eis quibus provincia Codicum Ms. Musei Britannici demandata est, Codices tres a W. M. Schapira ex Arabia allatos de aliquot lectionibus in usum nostrum consuluit.

Oriental 2374. Vellum, consisting of 180 leaves. Small folio. Two columns. Square-character. Oriental hand of about the XIII. Cent. Imperfect at the beginning and at the end, also otherwise defective.

The Hagiographa (Kethubim): Text provided with the superlinear punctuation and accompanied by an Arabic version, partly (Megilloth) also by the Targum. Scanty Massora Parva.

The MS. contains Daniel as far ch. 6, 25; Ezra and Nehemia, likewise accompanied by an Arabic version, are complete.

Oriental 2377. Paper, consisting of 225 leaves. 4°. Square-character. Oriental hand of about the XIV. Cent. Imperfect at the beginning and at the end, also otherwise defective.

d°., provided with vowel-points and accents and accompanied by an Arabic version, partly (Megilloth) also by the Targum with the superlinear punctuation.

The books of Daniel (with Arab. version) and of Ezra and Nehemiah (text only) are complete.

Oriental 2375. Paper, consisting of 316 leaves. Folio. Two columns. Square-character. Oriental hand of the XV. Cent. Slightly imperfect at the end.

d°., provided with vowel-points and accents and accompanied by an Arabic version, partly (Megilloth) also by the Targum with the superlinear punctuation. Massora Magna and Parva.

The books of Daniel (with Arab. vers.) and of Ezra and Nehemiah (text only) are complete.

---

[1] h. e. δίξεστα membranae utrimque levigatae, vide J. Levy, *Neuhebräisches Wörterbuch* I p. 382.

Collationem codicum sub no. 3. 4. 5 recensitorum Baerius nactus est quum textum Danielis jam perlustravisset. Supplemus igitur nonnullas lectiones, quibus ibi testimonium perhibent.

Dan. 3, 8. קַרְצֵיהוֹן (frusta eorum). Etiam D. scribit קֻרְצֵיהוֹן cum Schurek primae.

3, 19. אִשְׁתַּנִּי (mutavit se). Sic etiam D. cum Chirek praeformativi, atque M. adeo אִישְׁתַּנִּי, falso quidem, sed tanto evidentius.

4, 24. עֲנָיִן (afflictos). Etiam M. accentum in ultima ponit, quamquam non Athnach, sed Sakeph, hocce modo accentus digerens: וחטיך בצדקה פרק ועויתך במחן עֲנָיִן.

5, 8. Prima manus in M. scripserat חכימי בבל, quod posterius recte in מַלְכָּא mutatum est.

7, 7. וּמַדֱּקָה (comminuens). Sic et M. Item 7, 23 וְתַדֱּקִנַּהּ, utrumque cum Chateph-Segol. Sic ètiam tres Britannici ex Arabia.

7, 8. אִתְעֲקַרוּ (evulsa sunt). Aleph chirekatum in D. quoque et M.

7, 9. כָּרְסְיֵהּ (solium ejus). Sic (non כָּרְסְיֵהּ) etiam D. et tres Britannici.

7, 11. מְמַלֱּלָא (locutum). Sic cum Chateph-Segol mediae etiam M.

7, 19. שַׁנְיָא (diversa). Sic M. quoque cum Pathach primae, sed cum He secundae: שַׁנְיָה.

Etiam ingens splendidumque Christiani D. Ginsburgi opus inscriptum *The Massorah compiled from Manuscripts alphabetically and lexically arranged,* cujus vol. I abhinc biennium prodiit (Londini 1880 Fol. Imper.), Baerius quamquam ipse ab ineunte adolescentia studiis masoreticis imbutus consulere non neglexit, attamen pauca invenit, quae in Danielis Ezrae Nehemiae textu recensendo in usum suum convertere posset, neque deerant, in quibus offenderet. Differentias Orientalium et Occidentalium enumerans Ginsburgius ait, Orientales בֵּיתְאֵל tanquam unum vocabulum scribere, Occidentales separatim בֵּית אֵל. Quaeritur, ubinam sic eos discrepare invenerit. Eadem quaestio suboritur in vocabulis חצרמות, כדרלעמר, גלעד. Etiamsi verum sit, extare in his utrorumque differentiam, subit tamen suspicio, eum auctoritates permutavisse. Nam Codex Babylonicus, qui auctoritatem Orientalium sequitur, non בֵּיתְאֵל scribit, sed בֵּית אֵל

(Jer. 48, 13. Hos. 12, 5. Am. 5, 5. et saepius). Eosdem Orientales כְּדָר לָעֹמֶר tanquam duo vocabula (בתרי) scribere consuevisse ex *Chullin* 65[a] cognoscitur. Etiam de כֵּס יָהּ Ex. 17, 16 non possumus quin dissentiamus. Etenim non Occidentales, sed Orientales scribunt כֵּסְיָהּ, ita tamen ut vocem non divisam ut duo vocabula legant, id quod e Babylonica Masora ad Jes. 36, 4 intelligitur. Praeterea ut contineamus nos in eis quae ad libros Danielis et Ezrae spectant non recte se habent quae p. 304 col. 2 de הֲוָא et הֲוָה, quae p. 161 col. 1 de nomine auri chaldaico: דְּהַב פתח דהָב קמץ ודהַב פתח ודהָב קמץ, quae p. 206 no. 90: לגא כתב אלף בגו חסר אלף leguntur. Quae quidem sic reddita pro genuinis Masorae praeceptis habere non possumus[1].

Haec praefatus opus amici, quod teste me complurium decenniorum decursu paullatim maturuit, Dei gratiae, existimatorum benignitati et discentium usui commendo, nihil ardentius exoptans quam ut aliquid conferat ad Verbi Divini venerationem augendam ejusque investigationem provehendam.

Concludimus explicatione quorundam verborum externorum qua Fridericus Delitzsch a nobis rogatus librum nostrum e doctrinae suae assyriologicae copia locupletavit.

אַזְדָּא Dan. II, 5. 8 (Baerius: אָזְדָּא) cum אַדְרַזְדָּא Ezr. 7, 23 explicatione comprehendendum videtur. אדר significat amplitudinem sive summitatem, concretive id quod primum locum occupat et super cetera (ceteros) excellit, veluti Sach. 11, 13 אֶדֶר הַיְקָר eximium pretium (Babylonismus, ut videtur, postexilici prophetae); אֲדַרְגָּזְרַיָּא Dan. 3, 2. 3 disceptatores (arbitri) primi ordinis; *Adra-ḫâsis* eximie solers, cognomen ministri Dei Ea (Muerdter, *Geschichte Babyloniens und Assyriens* p. 25). Quod illic Nebucadnezar ait: מִלְּתָא מִנִּי אַזְדָּא sine dubitatione idem

[1] Sic auctorem grandis illius de Masorae operis modeste reprehendentes et ipsi non sine pudore adnotamus, in editione Proverbiorum V, 20 vocem (נכריה) חֵק excidisse et ibid. p. IX §. 4 lin. 2 „et Cuph" mutandum esse in *et Pe*, id quod jam Ed. Koenig, *Lehrgebäude* p. 676 animadvertit. Leviora menda sunt ibid. 8, 15 יחוקקו pro יחֹקקו (vide Argumenta), Gen. 39, 23 הַסֹּהַר ubi Cholem excidit, et Jes. p. V leg. (2 Reg. 18,) 37; p. VI not. 1 leg. (1 Sam.) 6, 7 et (2 Reg. 19,) 28. Ibidem p. VIII „Pentateucho rationem habuerunt" nescio quo adverso casu bis scriptum est.

fere valet quod Gen. 41, 32 נָכוֹן הַדָּבָר מֵעִם הָאֱלֹהִים. Rex hoc sibi vult, verbum quod ab ipso profectum sit, serium (severum) sive firmum atque immutabile esse. Quo cum אָזְדָּא si אַדְרַזְדָּא libri Ezrae contuleris, ibi sententia haec est, quidquid ex decreto Dei coelestis faciendum sit, ,valde strenue' fieri debere. Persuasum est mihi, verbum אזד ejusdem fere potestatis esse cum כון, namque licet casu eveniat, ut assyriaco *kânu* כון accadicum *zida* respondeat, sunt tamen alia quoque indicia, ex quibus collegeris, semitico אזד vim firmitatis inesse. Scriptio אָזְדָּא ponit, hanc formam participium act. fem. verbi אֲזַד esse, quod in Gemara nonnunquam vim abeundi habet. At participium minime aptum est in v. 8 ubi potius אָזְדַּת (sicut תְּקֶפֶת 5, 20) exspectaveris, quare Luzzatto aliique אָזְדָּא ex אָזְדַּת apocopatum esse censent sicut כְּנֵמָא libri Ezrae 4, 8 et crebro, at hoc a babylonico *amû* (loqui, dicere) derivandum esse ostendit Paul. Hauptius in libello *Der keilinschriftliche Sintfluthbericht* (1881) p. 29.

אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ Dan. IX, 1. Ezr. IV, 6. Forma nominis, quam inscriptiones Babylonicae exhibent, est *Ḫiši'arši(a).*

אָסְנַפַּר Ezr. IV, 10. Hoc esse nomen summi ducis sive Assyriaci sive Babylonici exercitus a fide abhorret. Annales regum Assyriae nonnunquam nomen, quod *turtanu* sive *rabšâkê* h. e. summus exercitus dux gerebat, commemorant, velut Salamanassar II. nomen turtani Dân-Ašûr, Samsi-Raman III. nomen rabsakis Mušakkil-Ašûr. At 1) totarum tribuum translatio nunquam ducibus commissa fuit; ubique rex ipse hoc sibi sumit, se hanc illamve gentem ex ipsorum patria expulisse. Accedit 2) quod attributum רַבָּא וְיַקִּירָא regem postulat, nam semper et ubique reges Assyriae et Babyloniae sese nuncupant *šarru rabû šarru dannu* (rex magnus rex potens), cf. Jes. 36, 4 הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל. Oritur autem 3) quaestio, quinam rex sit iste *Asnappar?* Schraderus (*KAT* 246) hoc nomen ex אֵסַר־חַדֹּן v. 2 depravatum esse arbitratur. Verum *Asnappar* est prorsus aliud nomen quod qua ratione ex illo effici potuerit non apparet. Atque etiamsi effici potuisset, rerum gestarum memoria ostendit, nequaquam fieri potuisse, ut Asarhaddon incolas Susae aut Babylonis et Orchoes (Erech) sedibus suis expelleret aliasque in regiones traduceret. Namque a) Asarhaddon nunquam ultra fines Elymaidis Babyloniae conterminos castra movit. Etiam Sargon et Sanherib nunquam interiora Elymaidis, nedum

regionem Susae adierunt. Longius quam alii progressus est Sanherib, qui urbem Maṭaḳtu (vide de ea *Paradies* p. 325 s.) invasurus erat, quum imbre ac nive quibus torrentes accreverant se recipere coactus est. Neque unquam b) Asarhaddon incolas Babyloniae patria expulit, imo prae aliis Assyriae regibus animos Babyloniorum benignitate ac clementia sibi conciliare studuit; multis beneficiis eos affecit, Babylonem dirutam instauravit (vide Mürdter, *Geschichte Babyloniens u. Assyriens* p. 208 ss.). 4) Unus et solus rex, qui Susianos procul relegare poterat, Asurbanipal fuit, Susae expugnator. Is ultra amnem Ulai processit, Elymaeos profligavit et quoquoversus dispulit, denique ipsa „Susa urbe magna“ potitus est, quod nulli ante et post eum contigit. Atque hic ipse qua de causa incolas Babyloniae exsilio mulctaverit facile intelligitur. Babylon, Borsippa, Cutha, Sippar omnesque Babyloniae urbes „a septemtrione usque ad meridiem“ ab eo desciverant et ad partes Samas-sum-ukini, perfidi fratris ejus, transgressi erant, quamobrem, expugnata Babylone, saevissimis suppliciis eos punivit (Mürdter p. 222 ss.). 5) Nullus est Babyloniae rex, in quem cognomen רַבָּא וְיַקִּירָא magis conveniat, quam Assurbanipal ille, qui nomine Sardanapali longe lateque per totam Asiam inclaruit, magnus bello et non minor pace, quoniam prae omnibus literarum studia adjuvit. 6) Itaque certissimis argumentis confirmatur id quod jam ante nos alii perspexerunt, inter populares Gelzerus (*Zeitschr. für ägypt. Sprache* XIII 1875 p. 81). *Es ist eine annehmbare Vermutung von Gelzer* — inquit Alfredus de Gutschmid (*Neue Beiträge zur Gesch. des alten Orients* 1876 p. 145 ss.) — *dass „Osnappar, der grosse und mächtige“ aus einer Verstümmelung des (persisch ausgesprochenen) Namens Asurbanipal zu erklären ist.* Nomen regis tripartitum est: *Ašûr-bâni-pal,* quod significat Asur genitor filii. In illa forma violenter contracta media pars *bâni,* ut Gutschmidius judicat, elisa est et litera *r* residui *Asurpal* pariter atque in נבוכדנצר ex *Nabû-kudurrî-uṣur* in *n* transiit. Addimus, literam *l* in quam nomen exit mutatam esse in *r* sicut in nomine *Πῶρος* Canonis Ptolemaei, quod ortum est ex antiquiore פּוּל. 7) Ergo monumenta triplicem colonorum in regionem Samariae deductionem testificantur. Sargon (722—705) incolas Babylonis, Cuthae aliarumque regionum in urbibus Samaritidis collocavit (2 Reg. 17, 24); etiam tribus quaedam Arabicae quas domaverat abductae sunt et in finibus regni Israel

consederunt (vide *Paradies* p. 304). Deinde Asarhaddon (680–667) perhibetur „bello captos montium marisque ad orientem sitorum" traduxisse in Canaanitidem, ubi Samaria hoc latiori nomine comprehensa est. Tertius rex qui incolas regionum Ezr. IV, 9 enumeratarum in Samaritidem demigrare jussit, est Asurbanipal (668—626), qui in codice sacro אָסְנַפַּר vel rectius אָסְנַפָּר (vide infra p. 102) nominatur.

אֲפָרְסָיֵא Ezr. IV, 9 tribus Medica, quae in Sanheribi quoque annalibus foedere cum Elymaeis conjuncta perhibetur, terrae *Parsua* incolae, cujus nomen prosthetico *a* auctum est, quemadmodum Media promiscue *Madai* et *Amadai* nominatur, quae duo nomina eandem terram denotare jam Rawlinson et Sayce animadverterunt atque a Schradero quoque (*KGF* 173) probabile censetur. Contextus inscriptionum nihil dubii relinquit.

אֲפַרְסַתְכָיֵא Ezr. IV, 9. אֲפַרְסְכָיֵא V, 6. *Partakka* et *Partukka* sunt duo magna Mediae oppida, quorum Asarhaddon mentionem facit, ad quorum unum alterumve si nomen illud gentilitium pertineat אֲפַרְתְּכָיֵא genuina nominis forma est. De terminatione *ak*, plur. *kaje*, quam etiam gentilitium שׁוּשַׁנְכָיֵא exhibet, vide *Paradies* p. 327.

אַרְיוֹךְ Dan. II, 14—25, praefectus praetorianorum Babylonicus, certo idem nomen quod *Êri-Aku* h. e. servus Dei Luni. Id ipsum nomen gessit filius regis Elamitici Kudur-Mabuk, qui ad eandem dynastiam atque כדרלעמר Gen. 14, 1 pertinet, a patre rex vicarius Larsami (אֶלָּסָר) constitutus. Vide *Paradies* p. 224.

אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא Ezr. IV, 7[a] ubique alias inde ab Ezr. IV, 7[b] אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא, nomen Artaxerxis, quod in monumentis Babylonicis scribitur *Artakšatsu, Artakšitsu, Artakšassu.*

אַשְׁפְּנַז Dan. I, 3. Quid hoc nomen Babylonicum significet, in medio relinquimus, at primaria forma nominis אַשְׁכְּנַז Gen. 10, 3 nunc in monumentis reperta est. Nam perinde atque in vaticinio de Babylone Jer. 51, 27 *Ararat, Minni* et *Aškenaz* sese excipiunt, Asarhaddon inter foederatos terrae *Mannâ'a* h. e. מִנִּי nuncupat terram *Asgûza,* cujus nomen si idem esse sumas atque *Asgunza* omnino cum אשכנז congruit.

בֵּלְטְשַׁאצַּר Dan. c. I. IV. V, 12 semel בֵּלְטְשַׁאצַּר 10, 1, nomen Danielis Babylonicum, quod, ut constat, significat *balâṭsu-uṣur* vitam ejus protege (*uṣur* Imper. verbi *naṣâru,* hebr. נצר), compendiose, ut 4, 5 indicat, pro *Bêl-balâṭsu-uṣur* (o Bel, vitam ejus

protege), cf. Franc. Delitzsch, Daniel in Herzogii et Plittii RE p. 470 et Oppert, Documents juridiques de l'Assyrie et de la Chaldée (Paris. 1877) p. 282, unde cognosces, *Bêl-balâṭsu-uṣur* usitatum inter Babylonios nomen fuisse.

בֵּלְשַׁאצַּר c. V. VII, 1. VIII, 1., inde a 5, 30 בֵּלְאשַׁצַּר, nomen regis Babyloniae contractum ex *Bêl-šar-uṣur* o Bel regem protege.

דֶּהָיֵא Ezr. IV, 9. Huc pertinere videtur urbs *Du'-û-a* in tabula contractus Assyriaca anni 747 a. Chr. (III. R. 48. No. 1).

דּוּרָא Dan. III, 1. Ingeniosam Wetzsteinii conjecturam de valle Dura ex Francisci Delitzschii Jesaia in libro de situ Paradisi p. 80 attulimus. Tres Babyloniae loci qui nomen *Dûru* (murus) gerunt hucusque in notitiam nostram venerunt (vide ibid. p. 216). Usque adhuc, ut Oppertus in *Expédition en Mésopotamie* I, 238 s. testatur, fluvius in vicinia Babylonis et jugum collium Dura appellantur.

דִּינָיֵא Ezr. IV, 9. Schraderus, *KAT* 246, confert *Da-ja-ê-ni* sive *Da-ja-a-ni*, nomen terrae et gentis, quae in inscriptionibus Tiglathpilesaris I. aliorumque regum commemoratur. At haec regio pars est Armeniae occidentalis, quam inter gentes orientales illic in libro Ezrae recensitos non exspectaveris. Fortasse conferre licet urbem *Dîn-šarru* (h. e. Dîn regis) Susae vicinam.

דָּרְיָוֶשׁ Dan. c. V. IX, 1. XI, 1. Ezr. c. IV. V. VI. Neh. XII, 22. Hoc nomen regum Persicorum in Babylonicis inscriptionibus syllabice scribitur *Da-ri-ja-muš*, *Da-ri-ja-a-mu-uš*, *Da-a-ri-mu-uš*, *Da-ri-muš*, *Da-ri-mu-šu* al. Scribebatur igitur *Dâriâmuš*, pronuntiabatur vero *Dâriâvuš*.

כּוֹרֶשׁ Dan. I, 21. Ezr. I, 1 et saepe in utroque libro, nomen regis Persiae quod in Babylonicis monumentis scribitur *Ku(r)raš*, *Kurrašu*, *Kuršu*. In cylindro recens invento V *R 35* nobilitatem originis suae narrat: Anâku Ku-ra-aš šar kiššat šarru rabû šarru dannu šar Bâbîli šar mât Šumêri u Akkadî šar kibrâti irbittim; abal Ka-am-bu-zi-ja šarru rabû šar An-ša-an; bin bini Ku-ra-aš šarru rabû šar An-ša-an; liblibbi Ši-iš-pi-iš šarru rabû šar An-ša-an h. e. Ego Cyrus rex universitatis, rex magnus, rex potens, rex Babylonis, rex Sumeriae et Accadiae, rex quattuor (coeli) plagarum; filius Cambysis, regis magni, regis Susianae; nepos Cyri, regis magni, regis Susianae; pronepos Teispis (*Τεΐσπης* Herodoti VII, 11), regis magni, regis Susianae.

מֵישַׁךְ Dan. c. I. II. III. Hoc nomen Babylonicum Mišaël, Danielis socius, accepit. Quemadmodum in nomine שַׁדְרַךְ (vide

de eo), sic in hoc quoque terminatio *ak* compendium esse videtur Dei Luni, qui apud Sumerios *Aku* nuncupabatur. Prior autem nominis pars exemplum nominis judaici sequitur, ita ut מישך significet: quis est id quod Aku, sicut מִישָׁאֵל quis est id quod Deus h. e. par similisque Deo. Pronomen interrogativum sermonis Babylonici proprium est *mannu,* unde nomina *Mannu-kî-Ramân* quis est sicut Raman (Rimmon), *Mannu-kî-ilu* quis est sicut Deus. Itaque מישך = *Mî-ša-Aku* vox hibrida h. e. mixtae originis est. Zere primae syllabae, cujus loco Chirek poni debebat, analogiam nominum מֵישַׁע et מֵרַב sequi videtur.

מֶלְצַר Dan. I, 11. 16. Concedimus, notionem pincernae s. cellarii, quam primus de Bohlen huic dignitatis nomini ex lingua Persica adscivit, a historia de qua agitur non alienam esse; quamquam mirum est, si solis quattuor pueris singularis promus condus adjunctus fuit. Accedit quod, si מלצר promum condum significaret, in v. 12 וְתִתֶּן־לָנוּ pro וְיִתְּנוּ־לָנוּ exspectaveris; insuper ملسر, quod poterit compositum esse ex persico *mul* vinum et *sar* caput, princeps, vocabulum fictum est, nondum adhuc in libro persico repertum. Repugnat etiam צ quod persico س non respondet. Non infitiamur, librum Danielis Persica Babylonicis immiscere. At si originatio vocabuli Babylonica invenire posset, haec utique esset praeferenda. Jam vero ex Inscriptionum tomo quinto (V *R* 32, 9) compertum habemus, *maṣṣaru* Babylonice praefectum appellari, veluti *maṣṣar bâbi* praefectus januae, ostiarius. Fortasse מלצר ex מַצָּר, dissoluta duplicatione, ortum est sicut *βάλσαμον* ex בָּשָׂם (bassām), de quo vide *Assyrische Studien* (1874) p. 126 s.

נְבוּכַדְנֶאצַּר Dan. I, 1., alias in l. Dan. נְבוּכַדְנֶצַּר sive נְבֻכַדְנֶצַּר, in ll. Jeremiae et Ezechielis נְבוּכַדְרֶאצַּר, quae forma proxime accedit ad Babylonicam. Etenim א praeformativum est imperativi *uṣur* et כדר (cujus ר in forma *Nebukadneṣṣar* cum נ commutatum est) exprimit nomen *kudûru* quod pileum sive galerum tiarae similem significat, qualem servi operarii gestare solebant, quo melius onera portare possent simulque ut caput faciemque contra solis aestum tegerent. Propterea ipse operarius *lîṭu* velatus appellatur et synonymum illius *kudûru* est *mušikku* tegumentum, hebr. מָסָךְ Jes. 22, 8 et מַסֵּכָה ib. 25, 7. Etiam reges Arabum, qui captivi Nineven abducti sunt, ibi *kudûru* gestare et lateres ducere perhibentur. Fortasse ad hunc morem alluditur a Jesaia 32, 17 s., ubi Sebnae minatur: „velabit te velando,

glomerando glomerabit te glomum, tanquam galerum (כדור) in terram latam et spatiosam (mittet s. jaciet te).“ Galerus *kudûru* est nota servitutis et angariae. Itaque nomen Nebucadnezaris, quod scribitur *Nabû-ku-dur-ri-uṣur* sive *Nabû-ku-dur-ru-uṣur* sive *Nabû-ku-du-ur-uṣur* et ‚Nebo custodi galerum‘ significat, precatio est, qua Nabopolassar Deum Nebo implorat, ut opus laboriosum tueatur. Jam in Muerdteri Compendio Historiae Babylonicae et Assyriacae p. 277 observavimus, patrem Nebucadnezaris, quum nomen illud filio imponeret, totam Babylona instaurare coepisse.

עֲבֵד נְגוֹ Dan. c. I. II. III. semel עֲבֵד נְגוֹא III, 29, nomen Babylonicum illius de tribus Danielis sociis, cujus judaicum nomen erat Azarja. Explicationem receptam, qua servum Mercurii *abad Nabû* (cf. Mürdter p. 34) significat, meliori exsuperare nescio.

שַׁדְרַךְ Dan. c. I. II. III. Chananjae, unius de tribus Danielis sociis, nomen Babylonicum, quod nonnulli ex lingua Persica explicare ausi sunt, sed ita ut vix cuiquam satisfacerent. Licebit igitur periclitari quid Inscriptiones Assyriacae ad aenigma solvendum suppeditent. In nominibus hominum non solum priscis, sed etiam aetate posterioribus reperitur nomen Luni h. e. Dei Lunae sumericum. Semitice appellatur *Sîn* (סִין), sumerice *Aku* (cf. *Chaldäische Genesis* 1876 p. 281). Exemplum est nomen *Kidin-Aku* servus (Dei) Aku. Hoc Dei nomen in terminatione *ak* latere suspicor. Quod si ita est, שׁדר conjunctionem quandam cum hoc Deo exprimet. Jam vero collatis duobus locis Inscriptionum Nebucadnezaris Bors. II, 25 et Bab. II, 29 apparet, verbum *šadâru* Praet. *išdur* synonymum esse verborum *ḳibû* imperare, jubere, et *nabû* loqui, enuntiare. Inde concludere possis, שׁדרך idem esse quod babylonice *Šudur-Aku* h. e. jussum (mandatum) Dei Aku. Similia sunt nomina *Ilu-iḳbî* Deus jussit, *Nabû-iḳbî* Nebo jussit, *Šamaš-balâṭsu-iḳbî* Sol vivere eum jussit, *Kibît-Ištar* jussum Astartes, *Ṭêm-ilu* decretum Dei (*ṭêmu* = טְעֵם Jon. 3, 7), nec non hebr. אֲמַרְיָהוּ dixit (jussit) Jahu. Ab illo *šadâru* derivatum esse nomen *šudru*, st. constr. *šudur*, confirmat inscriptio regis Ramân-nirâri I (IV *R* 44—45), ubi in l. 31 paginae adversae scriptum: *šuduršunu* h. e. jussu eorum (Deorum).

CHALDAISMI BIBLICI ADUMBRATIO.

I. PARADIGMATA.

Pronomen personale separatum.

	Singularis	Pluralis	
1. *c.*	אֲנָה	אֲנַחְנָא	
2. *m.*	אַנְתְּ	אַנְתּוּן (אַתּוּן)	
2. *f.*		אַנְתֵּין (אַתֵּין)	
3. *m.*	הוּא	אִנּוּן	acc.: *eos* הִמּוֹן (הִמּוֹ)
3. *f.*	הִיא	אִנִּין	

Pronomen demonstrativum.

	Singularis		Pluralis
m.	דֵּךְ	*comm.* דִּכֵּן	אִלֵּךְ
f.	דָּךְ		
m.	דֵּן	*comm.* דְּנָה	אִלֵּין (אֵל, אֵלֶּה)
f.	דָּא		

Pronomen relativum.

	Singularis	Pluralis
comm.	דִּי	דִּי

Pronomen interrogativum.

	Singularis	Pluralis
comm.	מָן *quis*	מָן
neutr.	מָה *quid*	מָן

Suffixa.

	Suffixum nominis. Singulare	Suffixum nominis. Plurale	Suffixum verbi.	
Sing. 1. *comm.*	־ִי	־ַי	נַּנִי	נִי
2. *m.*	־ָךְ	־ָיךְ	נָּךְ	־ָךְ
2. *f.*	־ֵךְ	־ַיִךְ	נֵּךְ	־ֵךְ
3. *m.*	הִי ־ֵהּ	־וֹהִי	נֵּהּ	הִי ־ֵהּ
3. *f.*	הָא ־ַהּ	־ָהָא ־ַיהּ	נַּהּ	הָ ־ַהּ
Plur. 1. *comm.*	־ָנָא	־ָינָא	נָּנָא	נָא
2. *m.*	כֹם כוֹן	כֹם כוֹן	נְכוֹן	כוֹן
2. *f.*	כֵין	כֵין	נְכֵין	כֵין
3. *m.*	הֹם הוֹן	הֹם הוֹן	נּוּן	נוּן
3. *f.*	הֵין	הֵין	נָּן	נָן

Flexio nominis.

	Nomen mascul. Sing.	Nomen mascul. Plural.	Nomen femin. Sing.	Nomen femin. Plural.
Status indefinitus	כְּתָב	כְּתָבִין	מִנְחָה	מִנְחָן
definitus	כְּתָבָא	כְּתָבַיָּא	מִנְחֲתָא	מִנְחָתָא
constructus	כְּתָב	כְּתָבֵי	מִנְחַת	מִנְחָת
Sing. 1. *comm.*	כְּתָבִי	כְּתָבַי	מִנְחֲתִי	מִנְחָתַי
2. *m.*	כְּתָבָךְ	כְּתָבָיךְ	מִנְחֲתָךְ	מִנְחָתָךְ
f.	כְּתָבֵךְ	כְּתָבַיִךְ	מִנְחֲתֵךְ	מִנְחָתֵךְ
3. *m.*	כְּתָבֵהּ	כְּתָבוֹהִי	מִנְחֲתֵהּ	מִנְחָתֵהּ
f.	כְּתָבַהּ	כְּתָבַיהּ	מִנְחֲתַהּ	מִנְחָתַהּ
Plur. 1. *comm.*	כְּתָבַנָא	כְּתָבֵינָא	מִנְחֲתַנָא	מִנְחָתַנָא
2. *m.*	כְּתָבְכוֹן	כְּתָבֵיכוֹן	מִנְחַתְכוֹן	מִנְחָתְכוֹן
f.	כְּתָבְכֵין	כְּתָבֵיכֵין	מִנְחַתְכֵין	מִנְחָתְכֵין
3. *m.*	כְּתָבְהוֹן	כְּתָבֵיהוֹן	מִנְחַתְהוֹן	מִנְחָתְהוֹן
f.	כְּתָבְהֵין	כְּתָבֵיהֵין	מִנְחַתְהֵין	מִנְחָתְהֵין

Formae nominum masculinorum.

I.

Immutabiles

Sing. indef.	כְּתָב	נְהוֹר	זְעֵיר	שְׁבִיב	לְבוּשׁ
defin.	כְּתָבָא	נְהוֹרָא	זְעֵירָא	שְׁבִיבָא	לְבוּשָׁא
constr.	כְּתָב	נְהוֹר	זְעֵיר	שְׁבִיב	לְבוּשׁ
c. suffix.	כְּתָבִי	נְהוֹרֵהּ	זְעֵירְכוֹן	שְׁבִיבַהּ	לְבוּשֵׁהּ
Plur. indef.	כְּתָבִין	נְהוֹרִין	זְעֵירִין	שְׁבִיבִין	לְבוּשִׁין
defin.	כְּתָבַיָּא	נְהוֹרַיָּא	זְעֵירַיָּא	שְׁבִיבַיָּא	לְבוּשַׁיָּא
constr.	כְּתָבֵי	נְהוֹרֵי	זְעֵירֵי	שְׁבִיבֵי	לְבוּשֵׁי
c. suffix.	כְּתָבֵיכוֹן	נְהוֹרוֹהִי	זְעֵירַי	שְׁבִיבָהָא	לְבוּשֵׁיהוֹן

Formae nominum masculinorum.

II.

	Mutabiles										
	a. quarum ultima mutatur			b. quarum vocalis recedit				c. quarum duae syll. mutantur			
Sing. indef.	עֲלַם	שָׁפֵט	עַיִן	אֲתַר	לְבַב	צְלֵם	תְּקֹף	מֱלֶךְ	חֱלֶם	שְׁרֶשׁ	קְדֶשׁ
defin.	עָלְמָא	שָׁפְטָא	עַיְנָא	אַתְרָא	לִבְבָא	צַלְמָא	תָּקְפָא	מַלְכָּא	חֶלְמָא	שָׁרְשָׁא	קֻדְשָׁא
constr.	עֲלַם	שָׁפֵט	Jod quiesc. עֵין	אֲתַר	לְבַב	צְלֵם	תְּקֹף	מֱלֶךְ	חֱלֶם	שְׁרֶשׁ	קְדֶשׁ
c. suffix.	עָלְמֵהּ	שָׁפְטָךְ	עַיְנֵהּ	אַתְרֵהּ	לִבְבָךְ	צַלְמֵהּ	תָּקְפֵהּ	מַלְכָּךְ	חֶלְמִי	שָׁרְשֵׁהּ	קֻדְשָׁךְ
Plur. indef.	עָלְמִין	שָׁפְטִין	עַיְנִין	אַתְרִין	תִּמְהִין	צַלְמִין	תָּקְפִין	מַלְכִין	חֶלְמִין	שָׁרְשִׁין	קֻדְשִׁין
defin.	עָלְמַיָּא	שָׁפְטַיָּא	עַיְנַיָּא	אַתְרַיָּא	תִּמְהַיָּא	צַלְמַיָּא	תָּקְפַיָּא	מַלְכַיָּא	חֶלְמַיָּא	שָׁרְשַׁיָּא	קֻדְשַׁיָּא
constr.	עָלְמֵי	שָׁפְטֵי	עַיְנֵי	אַתְרֵי	תִּמְהֵי	צַלְמֵי	תָּקְפֵי	מַלְכֵי	חֶלְמֵי	שָׁרְשֵׁי	קֻדְשֵׁי
c. suffix.	עָלְמוֹהִי	שָׁפְטֵיהוֹן	עַיְנַי	אַתְרֵיהוֹן	תִּמְהוֹהִי	צַלְמֵיהוֹן	תָּקְפַי	מַלְכֵיכוֹן	חֶלְמוֹהִי	שָׁרְשׁוֹהִי	קֻדְשֵׁיהוֹן

Formae nominum masculinorum.

	III. Derivata ע״ע					IV. Gentilicium	V. Derivata ל״ה			
Sing. indef.	גַּף	מַס	גֹּב	פֻּם	עֵז	לֵוָי	גְּלֵא	טְלִי	נְקֵא	יַד
defin.	גַּפָּא	מִסָּא	גֻּבָּא	פֻּמָּא	עִזָּא	לֵוָאָה	גְּלָיָא	טַלְיָא	נַקְיָא	יְדָא
constr.	גַּף	מַס	גֹּב	פֻּם	עֵז		גְּלֵא	טְלִי	נְקֵא	יַד
c. suffix.	גַּפַּהּ	מִסָּךְ	גֻּבַּהּ	פֻּמַּהּ	עִזֵּהּ		גֶּלְיֵהּ	טַלְיִי	נַקְיֵהּ	יְדְהֹם
Plur. indef.	גַּפִּין	מִסִּין	גֻּבִּין	פֻּמִּין	עִזִּין	לֵוָאִין	גְּלַיִן	טַלְיִין	נַקְיִין	זְנִין
defin.	גַּפַּיָּא	מִסַּיָּא	גֻּבַּיָּא	פֻּמַּיָּא	עִזַּיָּא	לֵוָאֵי	גְּלַיָּא	טְלַיָּא	נְקַיָּא	זְנַיָּא
constr.	גַּפֵּי	מִסֵּי	גֻּבֵּי	פֻּמֵּי	עִזֵּי		גְּלֵי	טַלְיֵי	נַקְיֵי	זְנֵי
c. suffix.	גַּפֵּיהֵין	מִסַּי	גֻּבְּהָא	פֻּמְּהָא	עִזַּיִךְ		גְּלֵיהוֹן	טַלְיוֹהִי	נַקְיָיךְ	זְנוֹהִי

Formae nominum femininorum.

	I. Immutabiles							
	a. cum longa penultimae				b. cum brevi penultimae			
Sing. indef.	צְוָחָה	גְּזֵרָה	מְדִינָה	גְּבוּרָה	מַלְכָּה	מִנְחָה	חֶדְוָה	חָכְמָה
defin.	צְוָחְתָּא	גְּזֵרְתָא	מְדִינְתָּא	גְּבוּרְתָּא	מַלְכְּתָא	מִנְחֲתָא	חֶדְוְתָא	חָכְמְתָא
constr.	צְוָחַת	גְּזֵרַת	מְדִינַת	גְּבוּרַת	מַלְכַּת	מִנְחַת	חֶדְוַת	חָכְמַת
c. suffix.	צְוָחְתֵּהּ	גְּזֵרְתָךְ	מְדִינְתִּי	גְּבוּרְתֵּהּ	מַלְכְּתָנָא	מִנְחֲתָךְ	חֶדְוַתֵהּ	חָכְמְתָךְ
Plur. indef.	צְוָחָן	גְּזֵרָן	מְדִינָן	גְּבוּרָן	מַלְכָּן	מִנְחָן	חֶדְוָן	חָכְמָן
defin.	צְוָחָתָא	גְּזֵרָתָא	מְדִינָתָא	גְּבוּרָתָא	מַלְכָּתָא	מִנְחָתָא	חֶדְוָתָא	חָכְמָתָא
constr.	צְוָחָת	גְּזֵרָת	מְדִינָת	גְּבוּרָת	מַלְכָּת	מִנְחָת	חֶדְוָת	חָכְמָת
c. suffix.	צְוָחָתֵהּ	גְּזֵרָתָךְ	מְדִינָתַי	גְּבוּרָתָךְ	מַלְכָּתַי	מִנְחָתְהוֹן	חֶדְוָתְכוֹן	חָכְמָתָךְ

Formae nominum femininorum.

	II. Mutabiles: a. dagessatae		II. Mutabiles: b. a vv. ל״ה			III. exeuntes in *î*, *ô*, *û*			IV. Gentilicia
Sing. indef.	יַבֶּשָׁא	אִגְּרָה	עֲלָּה	אֲמָה	שְׁפָּה	אַחֲרֵי	מַלְכוּ	חֲזוֹ	יְהוּדָאָה
defin.	יַבֶּשְׁתָּא	אִגַּרְתָּא	עַלְּתָא	אַמְּתָא	שִׁפְּתָא	אַחֲרִיתָא	מַלְכוּתָא	חֲזוּתָא	יְהוּדֵיתָא
constr.	יַבֶּשֶׁת	אִגֶּרֶת	עֲלַּת	אֲמַת	שְׁפַת	אַחֲרִית	מַלְכוּת	חֲזוּת	
c. suffix.	יַבֶּשְׁתֵּהּ	אִגַּרְתָּךְ	עַלְּתִי	אַמְּתֵהּ	שִׁפְּתָךְ	אַחֲרִיתֵהּ	מַלְכוּתָךְ	חֲזוּתֵהּ	
Plur. indef.	יַבְּשָׁן	אִגְּרָן	עֲלָּוָן	אַמְּהָן	שִׁפְוָן	מַחְתְּיָן	מַלְכְּוָן	חֶזְוָן	יְהוּדָיָן
defin.	יַבְּשָׁתָא	אִגְּרָתָא	עֲלָּוָתָא	אַמְּהָתָא	שִׁפְוָתָא	מַחְתְּיָתָא	מַלְכְּוָתָא	חֶזְוָתָא	יְהוּדָיָתָא
constr.	יַבְּשָׁת	אִגְּרָת	עֲלָּוָת	אַמְּהָת	שִׁפְוָת	מַחְתְּיָת	מַלְכְּוָת	חֶזְוָת	
c. suffix.	יַבְּשָׁתֵהּ	אִגְּרָתַי	עֲלָּוָתְהוֹן	אַמְּהָתֵהּ	שִׁפְוָתַי	מַחְתְּיָתְהוֹן	מַלְכְּוָתֵהּ	חֶזְוָתַהּ	

Nomina anomala.

Singularis

pater	frater	mulier	domus	filius	nox	nomen	somnus	annus	hora
אַב	אַח	אִתָּא	בַּיִת	בַּר	לֵיל	שֻׁם	שֵׁנָא	שְׁנָה	שָׁעָה
אַבָּא	אַחָא	אִתְּתָא	בַּיְתָא	בְּרָא	לֵילְיָא	שְׁמָא	שִׁנְתָא	שַׁתָּא	שַׁעֲתָא
אַב	אַח	אִתַּת	בֵּית	בַּר	לֵיל	שֻׁם	שֵׁנַת	שְׁנַת	שְׁעַת
אֲבִי	אֲחִי	אִתְּתִי	בַּיְתִי	בְּרִי	לֵילְיִי	שְׁמִי	שִׁנְתִי	שַׁתִּי	שַׁעֲתִי
אֲבוּךְ	אֲחוּךְ	אִתְּתָךְ	בַּיְתָךְ	בְּרָךְ	לֵילְיָךְ	שְׁמָךְ	שִׁנְתָךְ	שַׁתָּךְ	שַׁעֲתָךְ
אֲבוּיִךְ	אֲחוּיִךְ	אִתְּתֵךְ	בַּיְתֵךְ	בְּרֵךְ	לֵילְיֵךְ	שְׁמֵךְ	שִׁנְתֵךְ	שַׁתֵּךְ	שַׁעֲתֵךְ
אֲבוּהִי	אֲחוּהִי	אִתְּתֵהּ	בַּיְתֵהּ	בְּרֵהּ	לֵילְיֵהּ	שְׁמֵהּ	שִׁנְתֵהּ	שַׁתֵּהּ	שַׁעֲתֵהּ
אֲבוּהָא	אֲחוּהָא	אִתְּתַהּ	בַּיְתַהּ	בְּרַהּ	לֵילְיַהּ	שְׁמַהּ	שִׁנְתַהּ	שַׁתַּהּ	שַׁעֲתַהּ
אֲבוּנָא	אֲחוּנָא	אִתְּתָנָא	בַּיְתָנָא	בְּרָנָא	לֵילְנָא	שְׁמָנָא	שִׁנְתָנָא	שַׁתָּנָא	שַׁעֲתָנָא
אֲבוּכוֹן	אֲחוּכוֹן	אִתַּתְכוֹן	בֵּיתְכוֹן	בַּרְכוֹן	לֵילְכוֹן	שֻׁמְכוֹן	שֵׁנַתְכוֹן	שַׁתְּכוֹן	שְׁעַתְכוֹן
אֲבוּכֵין	אֲחוּכֵין	אִתַּתְכֵין	בֵּיתְכֵין	בַּרְכֵין	לֵילְכֵין	שֻׁמְכֵין	שֵׁנַתְכֵין	שַׁתְּכֵין	שְׁעַתְכֵין
אֲבוּהוֹן	אֲחוּהוֹן	אִתַּתְהוֹן	בֵּיתְהוֹן	בַּרְהוֹן	לֵילְהוֹן	שֻׁמְהוֹן	שֵׁנַתְהוֹן	שַׁתְּהוֹן	שְׁעַתְהוֹן
אֲבוּהֵין	אֲחוּהֵין	אִתַּתְהֵין	בֵּיתְהֵין	בַּרְהֵין	לֵילְהֵין	שֻׁמְהֵין	שֵׁנַתְהֵין	שַׁתְּהֵין	שְׁעַתְהֵין

Nomina anomala.

Pluralis

אֲבָהָן	אַחִין	נְשִׁין	בָּתִּין	בְּנִין	לֵילָוָן	שְׁמָהָן		שְׁנִין	שְׁעִין
אֲבָהָתָא	אַחַיָּא	נְשַׁיָּא	בָּתַּיָּא	בְּנַיָּא	לֵילָוָתָא	שְׁמָהָתָא		שְׁנַיָּא	שְׁעַיָּא
אֲבָהָת	אַחֵי	נְשֵׁי	בָּתֵּי	בְּנֵי	לֵילָוָת	שְׁמָהָת		שְׁנֵי	שְׁעֵי
אֲבָהָתַי	אַחַי	נְשַׁי	בָּתַּי	בְּנַי	לֵילָוָתַי	שְׁמָהָתַי		שְׁנַי	שְׁעַי
אֲבָהָתָךְ	אָחָךְ	נְשָׁךְ	בָּתָּךְ	בְּנָךְ	לֵילָוָתָךְ	שְׁמָהָתָךְ		שְׁנָיָךְ	שְׁעָיָךְ
אֲבָהָתֵךְ	אַחַיִךְ	נְשַׁיִךְ	בָּתַּיִךְ	בְּנַיִךְ	לֵילָוָתֵךְ	שְׁמָהָתֵךְ		שְׁנַיִךְ	שְׁעַיִךְ
אֲבָהָתֵהּ	אֲחוֹהִי	נְשׁוֹהִי	בָּתּוֹהִי	בְּנוֹהִי	לֵילָוָתֵהּ	שְׁמָהָתֵהּ		שְׁנוֹהִי	שְׁעוֹהִי
אֲבָהָתַהּ	אֲחוֹהָא	נְשָׁהָא	בָּתַּהָא	בְּנַהָא	לֵילָוָתַהּ	שְׁמָהָתַהּ		שְׁנַהָא	שְׁעַהָא
אֲבָהָתָנָא	אֶחָנָא	נְשָׁנָא	בָּתָּנָא	בְּנָנָא	לֵילָוָתָנָא	שְׁמָהָתָנָא		שְׁנָנָא	שְׁעָנָא
אֲבָהָתְכוֹן	אַחֵיכוֹן	נְשֵׁיכוֹן	בָּתֵּיכוֹן	בְּנֵיכוֹן	לֵילָוָתְכוֹן	שְׁמָהָתְכוֹן		שְׁנֵיכוֹן	שְׁעֵיכוֹן
אֲבָהָתְכֵין	אַחֵיכֵין	נְשֵׁיכֵין	בָּתֵּיכֵין	בְּנֵיכֵין	לֵילָוָתְכֵין	שְׁמָהָתְכֵין		שְׁנֵיכֵין	שְׁעֵיכֵין
אֲבָהָתְהוֹן	אַחֵיהוֹן	נְשֵׁיהוֹן	בָּתֵּיהוֹן	בְּנֵיהוֹן	לֵילָוָתְהוֹן	שְׁמָהָתְהֹם		שְׁנֵיהוֹן	שְׁעֵיהוֹן
אֲבָהָתְהֵין	אַחֵיהֵין	נְשֵׁיהֵין	בָּתֵּיהֵין	בְּנֵיהֵין	לֵילָוָתְהֵין	שְׁמָהָתְהֵין		שְׁנֵיהֵין	שְׁעֵיהֵין

Numeralia cardinalia.

	Masc.	Fem.
1.	חַד	חֲדָה
2.	תְּרֵין	תַּרְתֵּין
3.	תְּלָתָה (*c. suff.* תְּלָתֵהוֹן)	תְּלָת
4.	אַרְבְּעָה	אַרְבַּע
5.	חַמְשָׁה	חֲמֵשׁ
6.	שִׁתָּה	שֵׁת (שִׁת)
7.	שִׁבְעָה (*constr.* שִׁבְעַת)	שְׁבַע
8.	תְּמָנְיָא	תְּמָנֵי
9.	תִּשְׁעָה	תְּשַׁע
10.	עַשְׂרָה	עֲשַׂר
11.	חַד עֲשַׂר	חֲדָה עֲשַׂר
12.	תְּרֵי עֲשַׂר	תַּרְתֵּי עֲשַׂר
13.	תְּלָתָה עֲשַׂר	תְּלָת עֲשַׂר
18.	תְּמָנַת עֲשַׂר	תְּמָנֵי עֲשַׂר
20.	עֶשְׂרִין	עֶשְׂרִין
21.	עֶשְׂרִין וְחַד	עֶשְׂרִין וַחֲדָה
30.	תְּלָתִין	תְּלָתִין
40.	אַרְבְּעִין	אַרְבְּעִין
50.	חַמְשִׁין	חַמְשִׁין
60.	שִׁתִּין	שִׁתִּין
70.	שִׁבְעִין	שִׁבְעִין
80.	תְּמָנִין	תְּמָנִין
90.	תִּשְׁעִין	תִּשְׁעִין
100.	מְאָה	מְאָה
200.	מָאתַיִן	מָאתַיִן
300.	תְּלָת מְאָה	תְּלָת מְאָה

1000. אֲלַף (אֶלֶף) *def.* אַלְפָּא *plur.* אַלְפִין *def.* אַלְפַיָּא

2000. תְּרֵין אַלְפִין

10,000. רִבּוֹ *plur.* רִבְבָן

1,000,000. אֶלֶף אַלְפִין

100,000,000. רִבּוֹ רִבְבָן

Numeralia ordinalia.

	Masculina.				Feminina.			
	Singularis		Pluralis		Singularis		Pluralis	
	Indef.	*Defin.*	*Indef.*	*Defin.*	*Indef.*	*Defin.*	*Indef.*	*Defin.*
1.	קַדְמָי	קַדְמָאָה	קַדְמָאִין	קַדְמָיֵא	קַדְמָאָה	קַדְמָיְתָא	קַדְמָיָן	קַדְמָיָתָא
2.	תִּנְיָן	תִּנְיָנָא	תִּנְיָנִין	תִּנְיָנַיָּא	תִּנְיָנָה	תִּנְיָנְתָא	תִּנְיָנָן	תִּנְיָנָתָא
3.	תְּלִיתָי	תְּלִיתָאָה	תְּלִיתָאִין	תְּלִיתָאֵי	תְּלִיתָאָה	תְּלִיתָיְתָא	תְּלִיתָיָן	תְּלִיתָיָתָא
4.	רְבִיעָי	רְבִיעָאָה	רְבִיעָאִין	רְבִיעָיֵא	רְבִיעָאָה	רְבִיעָיְתָא	רְבִיעָיָן	רְבִיעָיָתָא
5.	חֲמִישָׁי	חֲמִישָׁאָה	חֲמִישָׁאִין	חֲמִישָׁאֵי	חֲמִישָׁאָה	חֲמִישָׁיְתָא	חֲמִישָׁיָן	חֲמִישָׁיָתָא
6.	שְׁתִיתָי	שְׁתִיתָאָה	שְׁתִיתָאִין	שְׁתִיתָאֵי	שְׁתִיתָאָה	שְׁתִיתָיְתָא	שְׁתִיתָיָן	שְׁתִיתָיָתָא
7.	שְׁבִיעָי	שְׁבִיעָאָה	שְׁבִיעָאִין	שְׁבִיעָיֵא	שְׁבִיעָאָה	שְׁבִיעָיְתָא	שְׁבִיעָיָן	שְׁבִיעָיָתָא
8.	תְּמִינָי	תְּמִינָאָה	תְּמִינָאִין	תְּמִינָאֵי	תְּמִינָאָה	תְּמִינָיְתָא	תְּמִינָיָן	תְּמִינָיָתָא
9.	תְּשִׁיעָי	תְּשִׁיעָאָה	תְּשִׁיעָאִין	תְּשִׁיעָיֵא	תְּשִׁיעָאָה	תְּשִׁיעָיְתָא	תְּשִׁיעָיָן	תְּשִׁיעָיָתָא
10.	עֲשִׂירָי	עֲשִׂירָאָה	עֲשִׂירָאִין	עֲשִׂירָאֵי	עֲשִׂירָאָה	עֲשִׂירָיְתָא	עֲשִׂירָיָן	עֲשִׂירָיָתָא

Verbum regulare.

I. Peal (Qal).

	Transitivum	Intransitivum	cum gutturalibus		
Perf. sg. 3. *m.*	קְטַל	סְגֵד (סְגִד)	עֲבַד	בְּחַר	שְׁלַח
3. *f.*	קִטְלַת (קְטָלַת)	סִגְדַת	עַבְדַת	בַּחֲרַת	שִׁלְחַת (שְׁבַעַת)
2. *c.*	קְטַלְתְּ (קְטַלְתָּ)	סְגֵדְתְּ	עֲבַדְתְּ	בְּחַרְתְּ	שְׁלַחְתְּ (שְׁבַעְתְּ)
1.	קִטְלֵת	סִגְדֵת	עַבְדֵת	בַּחֲרֵת	שִׁלְחֵת (שְׁבַעֵת)
pl. 3. *m.*	קְטַלוּ	סְגִדוּ	עֲבַדוּ	בְּחַרוּ	שְׁלַחוּ
3. *f.*	קְטַלָה	סְגִדָה	עֲבַדָה	בְּחַרָה	שְׁלַחָה
2. *m.*	קְטַלְתּוּן	סְגֵדְתּוּן	עֲבַדְתּוּן	בְּחַרְתּוּן	שְׁלַחְתּוּן
2. *f.*	קְטַלְתֵּין	סְגֵדְתֵּין	עֲבַדְתֵּין	בְּחַרְתֵּין	שְׁלַחְתֵּין
1.	קְטַלְנָא	סְגֵדְנָא	עֲבַדְנָא	בְּחַרְנָא	שְׁלַחְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יִקְטֻל	יִסְגֻּד	יֶעְבַּד	יִבְחַר	יִשְׁלַח
3. *f.*	תִּקְטֻל	תִּסְגֻּד	תֶּעְבַּד	תִּבְחַר	תִּשְׁלַח
2. *m.*	תִּקְטֻל	תִּסְגֻּד	תֶּעְבַּד	תִּבְחַר	תִּשְׁלַח
2. *f.*	תִּקְטְלִין	תִּסְגְּדִין	תַּעְבְּדִין	תִּבְחֲרִין	תִּשְׁלְחִין
1.	אֶקְטֻל	אֶסְגֻּד	אֶעְבַּד	אֶבְחַר	אֶשְׁלַח
pl. 3. *m.*	יִקְטְלוּן	יִסְגְּדוּן	יַעְבְּדוּן	יִבְחֲרוּן	יִשְׁלְחוּן

3. *f.*	יִקְטְלָן	יִסְגְּדָן	יַעַבְדָן	יִבְחֲרָן	יִשְׁלְחָן
2. *m.*	תִּקְטְלוּן	תִּסְגְּדוּן	תַּעַבְדוּן	תִּבְחֲרוּן	תִּשְׁלְחוּן
2. *f.*	תִּקְטְלָן	תִּסְגְּדָן	תַּעַבְדָן	תִּבְחֲרָן	תִּשְׁלְחָן
1.	נִקְטֻל	נִסְגֻּד	נֶעְבֵד	נִבְחַר	נִשְׁלַח
Imper. sg. m.	קְטֻל	סְגֻד	עֲבֵד	בְּחַר	שְׁלַח
f.	קְטֻלִי	סְגֻדִי	עֲבִדִי	בְּחַרִי	שְׁלַחִי
pl. m.	קְטֻלוּ	סְגֻדוּ	עֲבִדוּ	בְּחַרוּ	שְׁלַחוּ
f.	קְטֻלְנָא	סְגֻדְנָא	עֲבֵדְנָא	בְּחַרְנָא	שְׁלַחְנָא
Inf.	מִקְטַל	מִסְגַּד	מֶעְבַּד	מִבְחַר	מִשְׁלַח
Part. act. sg. m.	קָטֵל (קָטִל)	סָגֵד (סָגִד)	עָבֵד	בָּחַר	שָׁלַח
f.	קָטְלָה	סָגְדָה	עָבְדָה	בָּחֲרָה	שָׁלְחָה
pl. m.	קָטְלִין	סָגְדִין	עָבְדִין	בָּחֲרִין	שָׁלְחִין
f.	קָטְלָן	סָגְדָן	עָבְדָן	בָּחֲרָן	שָׁלְחָן
Part. pass. sg. m.	קְטִיל	סְגִיד (*prostratus*)	עֲבִיד	בְּחִיר	שְׁלִיחַ
f.	קְטִילָה	סְגִידָה	עֲבִידָה	בְּחִירָה	שְׁלִיחָה
pl. m.	קְטִילִין	סְגִידִין	עֲבִידִין	בְּחִירִין	שְׁלִיחִין
f.	קְטִילָן	סְגִידָן	עֲבִידָן	בְּחִירָן	שְׁלִיחָן

Paso.

II. Hithpeël verbi regularis.

		cum gutturalibus			Perf. decurtatum
Perf. sg. 3. *m.*	הִתְקְטֵל (־טְֽל)	הִתְעֲבֵד	הִתְרְחֵץ	הִתְגְּזַר	קְטֵל (קְטִיל)
3. *f.*	הִתְקְטְלַת	הִתְעַבְדַת	הִתְרַחֲצַת	הִתְגְּזֶרֶת (־זֶרֶת)	קְטֵלַת (קְטִילַת)
2. *c.*	הִתְקְטֵלְתְּ	הִתְעֲבֵדְתְּ	הִתְרְחַצְתְּ	הִתְגְּזַרְתְּ (־זֶרְתְּ)	קְטֵלְתְּ
1.	הִתְקְטְלֵת	הִתְעַבְדֵת	הִתְרַחֲצֵת	הִתְגְּזְרֵת	קְטִילֵת
pl. 3. *m.*	הִתְקְטָלוּ (־טְלוּ)	הִתְעֲבָדוּ	הִתְרְחֶצוּ (־חֶצוּ)	הִתְגְּזָרוּ	קְטִילוּ
3. *f.*	הִתְקְטָלָה (־טְלָה)	הִתְעֲבָדָה	הִתְרְחִצָה	הִתְגְּזָרָה	קְטִילָה
2. *m.*	הִתְקְטֵלְתּוּן	הִתְעֲבַדְתּוּן	הִתְרְחֶצְתּוּן	הִתְגְּזַרְתּוּן	
2. *f.*	הִתְקְטֵלְתֵּין	הִתְעֲבַדְתֵּין	הִתְרְחֶצְתֵּין	הִתְגְּזַרְתֵּין	
1.	הִתְקְטֵלְנָא	הִתְעֲבַדְנָא	הִתְרְחֶצְנָא	הִתְגְּזַרְנָא	
Impf. sg. 3. *m.*	יִתְקְטֵל (־טְֽל)	יִתְעֲבֵד (־בְֽד)	יִתְרְחֵץ (־חְֽץ)	יִתְגְּזַר	
3. *f.*	תִּתְקְטֵל	תִּתְעֲבֵד	תִּתְרְחֵץ	תִּתְגְּזַר	
2. *m.*	תִּתְקְטֵל	תִּתְעֲבֵד	תִּתְרְחֵץ	תִּתְגְּזַר	
2. *f.*	תִּתְקַטְּלִין	תִּתְעַבְּדִין	תִּתְרַחֲצִין	תִּתְגַּזְּרִין	
1.	אֶתְקְטֵל	אֶתְעֲבֵד	אֶתְרְחֵץ	אֶתְגְּזַר	

pl. 3. *m.*	יִתְקַטְּלוּן	יִתְעַבְּדוּן	יִתְרַחֲצוּן	יִתְגַּזְּרוּן
3. *f.*	יִתְקַטְּלָן	יִתְעַבְּדָן	יִתְרַחֲצָן	יִתְגַּזְּרָן
2. *m.*	תִּתְקַטְּלוּן	תִּתְעַבְּדוּן	תִּתְרַחֲצוּן	תִּתְגַּזְּרוּן
2. *f.*	תִּתְקַטְּלָן	תִּתְעַבְּדָן	תִּתְרַחֲצָן	תִּתְגַּזְּרָן
1.	נִתְקְטֵל	נִתְעֲבֵד	נִתְרְחֵץ	נִתְגְּזַר
Imper. sg. m.	הִתְקְטֵל	הִתְעֲבֵד	הִתְרְחֵץ	הִתְגְּזַר
f.	הִתְקְטֵלִי	הִתְעֲבֵדִי	הִתְרְחֵצִי	הִתְגְּזַרִי
pl. m.	הִתְקְטֵלוּ	הִתְעֲבֵדוּ	הִתְרְחֵצוּ	הִתְגְּזַרוּ
f.	הִתְקְטֵלְנָא	הִתְעֲבֵדְנָא	הִתְרְחֵצְנָא	הִתְגְּזַרְנָא
Inf.	הִתְקְטָלָה	הִתְעֲבָדָה	הִתְרְחָצָה	הִתְגְּזָרָה
Part. sg. m.	מִתְקְטֵל	מִתְעֲבֵד	מִתְרְחֵץ	מִתְגְּזַר
f.	מִתְקַטְּלָה	מִתְעַבְּדָה	מִתְרַחֲצָה	מִתְגַּזְּרָה
pl. m.	מִתְקַטְּלִין	מִתְעַבְּדִין	מִתְרַחֲצִין	מִתְגַּזְּרִין
f.	מִתְקַטְּלָן	מִתְעַבְּדָן	מִתְרַחֲצָן	מִתְגַּזְּרָן

III. Paël verbi regularis.

		cum gutturalibus	
Perf. sg. 3. *m.*	קַטֵּל (קַטֶּל)	בָּרֵךְ (בָּרֶךְ)	שַׁבַּח
3. *f.*	קַטְּלַת	בָּֽרְכַת	שַׁבְּחַת
2. *c.*	קַטֵּלְתְּ (קַטֶּלְתָּ)	בָּרֵכְתְּ	שַׁבַּחְתְּ (שַׁבַּחְתָּ)
1.	קַטְּלֵת	בָּרְכֵת	שַׁבְּחֵת
pl. 3. *m.*	קַטִּלוּ (קַטֶּלוּ)	בָּרִכוּ	שַׁבִּחוּ
3. *f.*	קַטִּלָה	בָּרִכָה	שַׁבִּחָה
2. *m.*	קַטֵּלְתּוּן	בָּרֵכְתּוּן	שַׁבַּחְתּוּן
2. *f.*	קַטֵּלְתֵּין	בָּרֵכְתֵּין	שַׁבַּחְתֵּין
1.	קַטֵּלְנָא	בָּרֵכְנָא	שַׁבַּחְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְקַטֵּל (יְקַטֶּל)	יְבָרֵךְ	יְשַׁבַּח
3. *f.*	תְּקַטֵּל	תְּבָרֵךְ	תְּשַׁבַּח
2. *m.*	תְּקַטֵּל	תְּבָרֵךְ	תְּשַׁבַּח
2. *f.*	תְּקַטְּלִין	תְּבָֽרְכִין	תְּשַׁבְּחִין
1.	אֲקַטֵּל	אֲבָרֵךְ	אֲשַׁבַּח
pl. 3. *m.*	יְקַטְּלוּן	יְבָֽרְכוּן	יְשַׁבְּחוּן
3. *f.*	יְקַטְּלָן	יְבָֽרְכָן	יְשַׁבְּחָן

2. *m.*	תְּקַטְּלוּן	תְּבָרְכוּן	תְּשַׁבְּחוּן
2. *f.*	תְּקַטְּלָן	תְּבָרְכָן	תְּשַׁבְּחָן
1.	נְקַטֵּל	נְבָרֵךְ	נְשַׁבַּח
Imper. sg. m.	קַטֵּל	בָּרֵךְ	שַׁבַּח
f.	קַטֵּלִי	בָּרֵכִי	שַׁבַּחִי
pl. m.	קַטֵּלוּ (קַטִּלוּ)	בָּרֵכוּ	שַׁבַּחוּ
f.	קַטֵּלְנָא	בָּרֵכְנָא	שַׁבַּחְנָא
Inf.	קַטָּלָה	בָּרָכָה	שַׁבָּחָה
Part. act. sg. m.	מְקַטֵּל (מְקַטֶּל)	מְבָרֵךְ	מְשַׁבַּח
f.	מְקַטְּלָה	מְבָרְכָה	מְשַׁבְּחָה
pl. m.	מְקַטְּלִין	מְבָרְכִין	מְשַׁבְּחִין
f.	מְקַטְּלָן	מְבָרְכָן	מְשַׁבְּחָן
Part. pass. m.	מְקַטַּל	מְבָרַךְ	מְשַׁבַּח
f.	מְקַטְּלָה	מְבָרְכָה	מְשַׁבְּחָה
pl. m.	מְקַטְּלִין	מְבָרְכִין	מְשַׁבְּחִין
f.	מְקַטְּלָן	מְבָרְכָן	מְשַׁבְּחָן

Causative

IV. Haphel verbi regularis. / V. Hophal.

	IV. Haphel verbi regularis.				V. Hophal.	
Perf. sg. 3. *m.*	הַקְטֵל		הַצְלַח		הָקְטַל	הָחֳרַב
3. *f.*	הַקְטְלַת		הַצְלַחַת		הָקְטְלַת	הָחָרְבַת
2. *c.*	הַקְטֵלְתְּ		הַצְלַחְתְּ		הָקְטַלְתְּ	הָחֳרַבְתְּ
1.	הַקְטְלֵת		הַצְלְחֵת		הָקְטְלֵת	הָחָרְבֵת
pl. 3. *m.*	הַקְטִלוּ		הַצְלִחוּ	(הֶחֱסִנוּ)	הָקְטַלוּ	הָחֳרַבוּ
3. *f.*	הַקְטִלָה		הַצְלַחָה		הָקְטַלָה	הָחֳרַבָה
2. *m.*	הַקְטֵלְתּוּן		הַצְלַחְתּוּן		הָקְטַלְתּוּן	הָחֳרַבְתּוּן
2. *f.*	הַקְטֵלְתֵּין		הַצְלַחְתֵּין		הָקְטַלְתֵּין	הָחֳרַבְתֵּין
1.	הַקְטֵלְנָא		הַצְלַחְנָא		הָקְטַלְנָא	הָחֳרַבְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְהַקְטֵל (־טֵ֯ל)	יַקְטֵל	יְהַצְלַח	יַצְלַח	יָקְטַל	יְחֳרַב
3. *f.*	תְּהַקְטֵל	תַּקְטֵל	תְּהַצְלַח	תַּצְלַח	תָּקְטַל	תְּחֳרַב
2. *m.*	תְּהַקְטֵל	תַּקְטֵל	תְּהַצְלַח	תַּצְלַח	תָּקְטַל	תְּחֳרַב
2. *f.*	תְּהַקְטְלִין	תַּקְטְלִין	תְּהַצְלְחִין	תַּצְלְחִין	תָּקְטְלִין	תְּחָרְבִין
1.	אֲהַקְטֵל	אַקְטֵל	אֲהַצְלַח	אַצְלַח	אָקְטַל	אֲחֳרַב
pl. 3. *m.*	יְהַקְטְלוּן	יַקְטְלוּן	יְהַצְלְחוּן	יַצְלְחוּן	יָקְטְלוּן	יְחָרְבוּן
3. *f.*	יְהַקְטְלָן	יַקְטְלָן	יְהַצְלְחָן	יַצְלְחָן	יָקְטְלָן	יְחָרְבָן

2. *m.*	תְּהַקְטְלוּן	תַּקְטְלוּן	תְּהַצְלְחוּן	תַּצְלְחוּן	תָּקְטְלוּן	תְּחָרְבוּן
2. *f.*	תְּהַקְטְלָן	תַּקְטְלָן	תְּהַצְלְחָן	תַּצְלְחָן	תָּקְטְלָן	תְּחָרְבָן
1.	נְהַקְטֵל	נַקְטֵל	נְהַצְלַח	נַצְלַח	נָקְטַל	נְחָרַב
Imper. sg. m.	הַקְטֵל		הַצְלַח			
f.	הַקְטֵלִי		הַצְלַחִי			
pl. m.	הַקְטֵלוּ		הַצְלַחוּ			
f.	הַקְטֵלְנָא		הַצְלַחְנָא			
Inf.	הַקְטָלָה		הַצְלָחָה		הָקְטָלָה	הָחֳרָבָה
Part. act. sg. m.	מְהַקְטֵל (־טָל)	מַקְטֵל	מַצְלַח			
f.	מְהַקְטְלָה	מַקְטְלָה	מַצְלְחָה			
pl. m.	מְהַקְטְלִין	מַקְטְלִין	מַצְלְחִין			
f.	מְהַקְטְלָן	מַקְטְלָן	מַצְלְחָן			
Part. pass. sg. m.	מְהַקְטַל	מַקְטַל	מַצְלַח	מָקְטַל	מְחָרַב	
f.	מְהַקְטְלָה	מַקְטְלָה	מַצְלְחָה	מָקְטְלָה	מְחָרְבָה	
pl. m.	מְהַקְטְלִין	מַקְטְלִין	מַצְלְחִין	מָקְטְלִין	מְחָרְבִין	
f.	מְהַקְטְלָן	מַקְטְלָן	מַצְלְחָן	מָקְטְלָן	מְחָרְבָן	

	VI. Schaphel verbi regularis.	VII. Ischthaphal.	VIII. Ithpaal.	
Perf. sg. 3. *m.*	שַׁקְטֵל	אִשְׁתַּקְטַל	הִתְקַטַּל	אִתְעָרַב
3. *f.*	שַׁקְטְלַת	אִשְׁתַּקְטְלַת	הִתְקַטְּלַת	אִתְעָרְבַת
2. *c.*	שַׁקְטֵלְתְּ	אִשְׁתַּקְטַלְתְּ	הִתְקַטַּלְתְּ	אִתְעָרַבְתְּ
1.	שַׁקְטְלֵת	אִשְׁתַּקְטְלֵת	הִתְקַטְּלֵת	אִתְעָרְבֵת
pl. 3. *m.*	שַׁקְטִלוּ	אִשְׁתַּקְטַלוּ	הִתְקַטַּלוּ	אִתְעָרַבוּ
3. *f.*	שַׁקְטִלָה	אִשְׁתַּקְטַלָה	הִתְקַטַּלָה	אִתְעָרַבָה
2. *m.*	שַׁקְטֵלְתּוּן	אִשְׁתַּקְטַלְתּוּן	הִתְקַטַּלְתּוּן	אִתְעָרַבְתּוּן
2. *f.*	שַׁקְטֵלְתֵּין	אִשְׁתַּקְטַלְתֵּין	הִתְקַטַּלְתֵּין	אִתְעָרַבְתֵּין
1. *c.*	שַׁקְטֵלְנָא	אִשְׁתַּקְטַלְנָא	הִתְקַטַּלְנָא	אִתְעָרַבְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְשַׁקְטֵל	יִשְׁתַּקְטַל	יִתְקַטַּל	יִתְעָרַב
3. *f.*	תְּשַׁקְטֵל	תִּשְׁתַּקְטַל	תִּתְקַטַּל	תִּתְעָרַב
2. *m.*	תְּשַׁקְטֵל	תִּשְׁתַּקְטַל	תִּתְקַטַּל	תִּתְעָרַב
2. *f.*	תְּשַׁקְטְלִין	תִּשְׁתַּקְטְלִין	תִּתְקַטְּלִין	תִּתְעָרְבִין
1.	אֲשַׁקְטֵל	אֶשְׁתַּקְטַל	אֶתְקַטַּל	אֶתְעָרַב
pl. 3. *m.*	יְשַׁקְטְלוּן	יִשְׁתַּקְטְלוּן	יִתְקַטְּלוּן	יִתְעָרְבוּן
3. *f.*	יְשַׁקְטְלָן	יִשְׁתַּקְטְלָן	יִתְקַטְּלָן	יִתְעָרְבָן

2. *m.*	תְּשַׁקְטְלוּן	תִּשְׁתַּקְטְלוּן	תִּתְקַטְּלוּן	תִּתְעֲרְבוּן
2. *f.*	תְּשַׁקְטְלָן	תִּשְׁתַּקְטְלָן	תִּתְקַטְּלָן	תִּתְעֲרְבָן
1.	נְשַׁקְטֵל	נִשְׁתַּקְטַל	נִתְקַטַּל	נִתְעָרַב
Imper. sg. m.	שַׁקְטֵל		הִתְקַטַּל	אִתְעָרַב
f.	שַׁקְטֵלִי		הִתְקַטַּלִי	אִתְעָרַבִי
pl. m.	שַׁקְטֵלוּ		הִתְקַטַּלוּ	אִתְעָרַבוּ
f.	שַׁקְטֵלְנָא		הִתְקַטַּלְנָא	אִתְעָרַבְנָא
Inf.	שַׁקְטָלָה	אִשְׁתַּקְטָלָה	הִתְקַטָּלָה	אִתְעָרָבָה
Part. act. sg. m.	מְשַׁקְטֵל		מִתְקַטַּל	מִתְעָרַב
f.	מְשַׁקְטְלָה		מִתְקַטְּלָה	מִתְעָרְבָא
pl. m.	מְשַׁקְטְלִין		מִתְקַטְּלִין	מִתְעֲרְבִין
f.	מְשַׁקְטְלָן		מִתְקַטְּלָן	מִתְעֲרְבָן
Part. pass. sg. m.	מְשַׁקְטַל	מִשְׁתַּקְטַל		
f.	מְשַׁקְטְלָה	מִשְׁתַּקְטְלָה		
pl. m.	מְשַׁקְטְלִין	מִשְׁתַּקְטְלִין		
f.	מְשַׁקְטְלָן	מִשְׁתַּקְטְלָן		

Verba irregularia.

I. Verba פ״א.

	Peal		Haphel		Hophal	
Perf. sg. 3. *m.*	אֲכַל	אֲמַר	אוֹכֵל		אוּכַל	הוּבַד
3. *f.*	אַכְלַת	אֲמֶרֶת	אוֹכְלַת		אוּכְלַת	
2. *c.*	אֲכַלְתְּ	אֲמַרְתְּ	אוֹכֵלְתְּ		אוּכַלְתְּ	
1.	אַכְלֵת	אַמְרֵת	אוֹכְלֵת		אוּכְלֵת	
pl. 3. *m.*	אֲכַלוּ	אֲמַרוּ	אוֹכֵלוּ		אוּכַלוּ	
3. *f.*	אֲכַלָה	אֲמַרָה	אוֹכֵלָה		אוּכַלָה	
2. *m.*	אֲכַלְתּוּן	אֲמַרְתּוּן	אוֹכֵלְתּוּן		אוּכַלְתּוּן	
2. *f.*	אֲכַלְתֵּין	אֲמַרְתֵּן	אוֹכֵלְתֵּין		אוּכַלְתֵּין	
1.	אֲכַלְנָא	אֲמַרְנָא	אוֹכֵלְנָא		אוּכַלְנָא	
Impf. sg. 3. *m.*	יֵאכֻל	יֵאמַר	יוֹכֵל	יְהוֹבֵד	יוּכַל	יְהוּבַד
3. *f.*	תֵּאכֻל	תֵּאמַר	תּוֹכֵל	תְּהוֹבֵד (תָּסֵף)	תּוּכַל	
2. *m.*	תֵּאכֻל	תֵּאמַר	תּוֹכֵל	תְּהוֹבֵד	תּוּכַל	
2. *f.*	תֵּאכְלִין	תֵּאמְרִין	תּוֹכְלִין	תְּהוֹבְדִין	תּוּכְלִין	
1.	אֵכֻל	אֵמַר	אוֹכֵל	אֲהוֹבֵד	אוּכַל	
pl. 3. *m.*	יֵאכְלוּן (יֵאבְדוּ)	יֵאמְרוּן	יוֹכְלוּן	יְהוֹבְדוּן	יוּכְלוּן	
3. *f.*	יֵאכְלָן	יֵאמְרָן	יוֹכְלָן	יְהוֹבְדָן	יוּכְלָן	

2. *m.*	תֵּאכְלוּן	תֵּאמְרוּן	תּוֹכְלוּן	תְּהוֹבְדוּן	תּוּכְלוּן
2. *f.*	תֵּאכְלָן	תֵּאמְרָן	תּוֹכְלָן	תְּהוֹבְדָן	תּוּכְלָן
1.	נֵאכֻל	נֵאמַר	נוֹכֵל	נְהוֹבֵד	נוּכַל
Imper. sg. m.	אֱכֻל	אֱמַר	אוֹכֵל	הוֹבֵד	
f.	אֱכֻלִי	אֱמַרִי	אוֹכֵלִי	הוֹבֵדִי	
pl. m.	אֱכֻלוּ	אֱמַרוּ	אוֹכֵלוּ	הוֹבֵדוּ	
f.	אֱכֻלְנָא	אֱמַרְנָא	אוֹכֵלְנָא	הוֹבֵדְנָא	
Inf.	מֵאכַל	מֵאמַר	אוֹכָלָה	הוֹבָדָא	הוּכָלָה
Part. act. sg. m.	אָכֵל	אָמַר	מוֹכֵל	מְהוֹבֵד	
f.	אָכְלָה	אָמְרָה	מוֹכְלָה	מְהוֹבְדָה	
pl. m.	אָכְלִין	אָמְרִין	מוֹכְלִין	מְהוֹבְדִין	
f.	אָכְלָן	אָמְרָן	מוֹכְלָן	מְהוֹבְדָן	
Part. pass. sg. m.	אֲכִיל	אֲמִיר	מוֹכַל	מְהוֹבַד	
f.	אֲכִילָה	אֲמִירָה	מוֹכְלָה	מְהוֹבְדָה	
pl. m.	אֲכִילִין	אֲמִירִין	מוֹכְלִין	מְהוֹבְדִין	
f.	אֲכִילָן	אֲמִירָן	מוֹכְלָן	מְהוֹבְדָן	

II. Verba פ״י.

	Peal	Haphel		Hophal	Schaphel
Perf. sg. 3. *m.*	יְהַב (יְתִב) יְתֵב	(הוֹדַע) הוֹתֵב	הֵיבֵל	הוּסַף	שֵׁיזִב
3. *f.*	יִתְבַת	הוֹתְבַת	הֵיבְלַת	הוּסְפַת	שֵׁיזְבַת
2. *c.*	(יְתִבְתְּ) יְתֵבְתְּ	הוֹתֵבְתְּ	הֵיבֵלְתְּ	הוּסַפְתְּ	שֵׁיזַבְתְּ
1.	יִתְבֵת	הוֹתְבֵת	הֵיבְלֵת	הוּסְפֵת	שֵׁיזְבֵת
pl. 3. *m.*	יְהַבוּ יְתִבוּ	הוֹתִבוּ	הֵיבִלוּ	הוּסַפוּ	שֵׁיזִבוּ
3. *f.*	יְתִבָה	הוֹתִבָה	הֵיבִלָה	הוּסַפָה	שֵׁיזִבָה
2. *m.*	יְתֵבְתּוּן	הוֹתֵבְתּוּן	הֵיבֵלְתּוּן	הוּסַפְתּוּן	שֵׁיזַבְתּוּן
2. *f.*	יְתֵבְתֵּין	הוֹתֵבְתֵּין	הֵיבֵלְתֵּין	הוּסַפְתֵּין	שֵׁיזַבְתֵּין
1.	יְתֵבְנָא	הוֹתֵבְנָא	הֵיבֵלְנָא	הוּסַפְנָא	שֵׁיזַבְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יֵיתַב	יְהוֹדַע יוֹתֵב	יֵיבֵל	יוּסַף	יְשֵׁיזִב
3. *f.*	תֵּיתַב	תְּהוֹדַע תּוֹתֵב	תֵּיבֵל	תּוּסַף	תְּשֵׁיזִב
2. *m.*	תֵּיתַב	תְּהוֹדַע תּוֹתֵב	תֵּיבֵל	תּוּסַף	תְּשֵׁיזִב
2. *f.*	תֵּיתְבִין	תְּהוֹדְעִין תּוֹתְבִין	תֵּיבְלִין	תּוּסְפִין	תְּשֵׁיזְבִין
1.	אֵיתַב	אֲהוֹדַע אוֹתֵב	אֵיבֵל	אוּסַף	אֲשֵׁיזִב
pl. 3. *m.*	יֵיתְבוּן	יְהוֹדְעוּן יוֹתְבוּן	יֵיבְלוּן	יוּסְפוּן	יְשֵׁיזְבוּן

3. *f.*	יֵיתְבָן	יְוֹתְבָן	יְהוֹדְעָן	יֵיבְלָן		יְוּסְפָן	יְשֵׁיזְבָן
2. *m.*	תֵּיתְבוּן	תְּוֹתְבוּן.	תְּהוֹדְעוּן	תֵּיבְלוּן		תְּוּסְפוּן	תְּשֵׁיזְבוּן
2. *f.*	תֵּיתְבָן	תְּוֹתְבָן	תְּהוֹדְעָן	תֵּיבְלָן		תְּוּסְפָן	תְּשֵׁיזְבָן
1.	נֵיתַב	נוֹתֵב	נְהוֹדַע	נֵיבַל		נוּסַף	נְשֵׁיזֵב
Imper. sg. m.	תֵּב (הַב)	הוֹתֵב		הֵיבֵל			שֵׁיזֵב
f.	תְּבִי	הוֹתֵבִי		הֵיבֵלִי			שֵׁיזֵבִי
pl. m.	תְּבוּ	הוֹתֵבוּ		הֵיבֵלוּ			שֵׁיזֵבוּ
f.	תֵּבְנָא	הוֹתֵבְנָא		הֵיבֵלְנָא			שֵׁיזֵבְנָא
Inf.	מֵיתַב	הוֹתָבָה		הֵיבָלָה		הוּסָפָה	שֵׁיזָבָה
Part. act. sg. m.	יָתֵב (יְכֵל)	מוֹתֵב	מְהוֹדַע	מֵיבֵל	מְהֵימַן		מְשֵׁיזֵב
f.	יָתְבָה	מוֹתְבָה	מְהוֹדְעָה	מֵיבְלָה			מְשֵׁיזְבָה
pl. m.	יָתְבִין	מוֹתְבִין	מְהוֹדְעִין	מֵיבְלִין			מְשֵׁיזְבִין
f.	יָתְבָן	מוֹתְבָן	מְהוֹדְעָן	מֵיבְלָן			מְשֵׁיזְבָן
Part. pass. sg. m.	יְתִיב	מוֹתַב		מֵיבַל	מְהֵימַן	מוּסַף	מְשֵׁיזַב
f.	יְתִיבָה	מוֹתְבָה		מֵיבְלָה		מוּסְפָה	מְשֵׁיזְבָה
pl. m.	יְתִיבִין	מוֹתְבִין		מֵיבְלִין		מוּסְפִין	מְשֵׁיזְבִין
f.	יְתִיבָן	מוֹתְבָן		מֵיבְלָן		מוּסְפָן	מְשֵׁיזְבָן

III. Verba פ״נ.

	Peal		Haphel		Hophal	
Perf. sg. 3. *m.*	נְפַל		הַצֵּל	הַנְפֵּק	הֻסַּק	הָנְחַת
f.	נִפְלַת (נֶפְקַת)		הַצִּלַּת	הַנְפְּקַת	הֻסְּקַת	הָנְחֲתַת
2. *c.*	נְפַלְתְּ		הַצֵּלְתְּ	הַנְפֵּקְתְּ	הֻסַּקְתְּ	הָנְחַתְּ
1.	נִפְלֵת		הַצְּלֵת	הַנְפְּקֵת	הֻסְּקֵת	הָנְחֲתֵת
pl. 3. *m.*	נְפַלוּ		הַצִּלוּ	הַנְפִּקוּ	הֻסַּקוּ	הָנְחִתוּ
f.	נְפַלָה		הַצִּלָּה	הַנְפִּקָה	הֻסַּקָה	הָנְחִתָה
2. *m.*	נְפַלְתּוּן		הַצֵּלְתּוּן	הַנְפֵּקְתּוּן	הֻסַּקְתּוּן	הָנְחַתּוּן
f.	נְפַלְתֵּין		הַצֵּלְתֵּין	הַנְפֵּקְתֵּין	הֻסַּקְתֵּין	הָנְחַתֵּין
1.	נְפַלְנָא		הַצֵּלְנָא	הַנְפֵּקְנָא	הֻסַּקְנָא	הָנְחַתְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יִפֵּל (יֵחַת)	יִנְתֵּן	יַצֵּל	יְהַנְפֵּק	יֻסַּק	יָנְחַת
f.	תִּפֵּל	תִּנְתֵּן	תַּצֵּל	תְּהַנְפֵּק	תֻּסַּק	תָּנְחַת
2. *m.*	תִּפֵּל	תִּנְתֵּן	תַּצֵּל (תַּחֵת)	תְּהַנְפֵּק	תֻּסַּק	תָּנְחַת
f.	תִּפְּלִין	תִּנְתְּנִין	תַּצְּלִין	תְּהַנְפְּקִין	תֻּסְּקִין	תָּנְחֲתִין
1.	אֶפֵּל	אֶנְתֵּן	אַצֵּל	אֲהַנְפֵּק	אֻסַּק	אָנְחַת
pl. 3. *m.*	יִפְּלוּן	יִנְתְּנוּן	יַצְּלוּן	יְהַנְפְּקוּן	יֻסְּקוּן	יָנְחֲתוּן

f.	יִפְּלָן		יִנְתְּנָן	יַצִּלָן		יְהַנְפְּקָן	יִסְּקָן	יִנְחֲתָן
2. m.	תִּפְּלוּן		תִּנְתְּנוּן	תַּצִּלוּן		תְּהַנְפְּקוּן	תִּסְּקוּן	תִּנְחֲתוּן
f.	תִּפְּלָן		תִּנְתְּנָן	תַּצִּלָן		תְּהַנְפְּקָן	תִּסְּקָן	תִּנְחֲתָן
1.	נִפֵּל		נִנְתֵּן	נַצֵּל		נְהַנְפֵּק	נִסַּק	נִנְחַת
Imper. sg. m.	פֵּק	סַק	תֵּן	אַצֵּל		אַנְפֵּק		
f.	פֵּקִי	סַקִי	תֵּנִי	אַצִּלִי		אַנְפִּקִי		
pl. m.	פֵּקוּ	סַקוּ	תֵּנוּ	אַצִּלוּ	(אַתִּרוּ)	אַנְפִּקוּ		
f.	פֵּקְנָא	סַקְנָא	תֵּנְנָא	אַצִּלְנָא		אַנְפֵּקְנָא		
Inf.	מִפַּל	(מִחַת)	מִנְתַּן	הַצָּלָה		הַנְסָקָה	הַסָּקָה	
Part. act. sg. m.		נָפֵל	(נָחֵת)	מַצֵּל	(מַצִּל)	מְהַנְזֵק		
f.		נָפְלָה		מַצְּלָה		מְהַנְזְקָה		
pl m.		נָפְלִין		מַצְּלִין	(מְהַחֲתִין)	מְהַנְזְקִין		
f.		נָפְלָן		מַצְּלָן		מְהַנְזְקָן		
Part. pass. sg. m.		נְפִיל		מַצַּל		מְהַנְזַק		
f.		נְפִילָה		מַצְּלָה		מְהַנְזְקָה		
pl. m.		נְפִילִין		מַצְּלִין		מְהַנְזְקִין		
f.		נְפִילָן		מַצְּלָן		מְהַנְזְקָן		

IV. Verba ע״ו.

	Peal	Ithpeël	Haphel	Hopal
Perf. sg. 3. *m.*	קָם	אִתְּקָם p. aphaerism	הֲקֵים הֲתִיב	הֳקַם
f.	קָמַת	אִתְּקָמַת (שְׂמַת)	הֲקִימַת	הֳקִימַת
2. *c.*	קָמְתְּ (שָׂמְתְּ)	אִתְּקָמְתְּ	הֲקֵימְתְּ (הֲקֵימְתְּ)	הֳקֵימְתְּ
1.	קָמֵת (שָׂמֵת)	אִתְּקָמֵת	הֲקֵימֶת	הֳקֵימֶת
pl. 3. *m.*	קָמוּ	אִתְּקָמוּ	הֲקִימוּ	הֳקִימוּ
f.	קָמָה	אִתְּקָמָה	הֲקִימָה	הֳקִימָה
2. *m.*	קָמְתוּן	אִתְּקָמְתוּן	הֲקֵימְתוּן	הֳקֵימְתוּן
f.	קָמְתֵּין	אִתְּקָמְתֵּין	הֲקֵימְתֵּין	הֳקֵימְתֵּין
1.	קָמְנָא	אִתְּקָמְנָא	הֲקֵימְנָא	הֳקֵימְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְקוּם יְהָךְ	יִתְּקָם (יִתְּזִין)	יְקִים יְהָקֵים	יְקֵים
f.	תְּקוּם	תִּתְּקָם	תְּקִים תְּהָקֵים	תְּקֵים
2. *m.*	תְּקוּם	תִּתְּקָם	תְּקִים תְּהָקֵים	תְּקֵים
f.	תְּקוּמִין	תִּתְּקָמִין	תְּקִימִין תַּהֲקִימִין	תְּקֵימִין
1.	אֲקוּם	אֶתְּקָם	אֲקִים אֲהָקֵים	אֲקֵים
pl. 3. *m.*	יְקוּמוּן	יִתְּקָמוּן	יְקִימוּן יַהֲקִימוּן	יְקִימוּן

f.	יְקוּמָן	יִתְקָמָן	יְקִימָן	יְהַקִימָן	יְקָימָן
2. *m.*	תְּקוּמוּן	תִּתְקָמוּן	תְּקִימוּן	תְּהַקִימוּן	תְּקָימוּן
f.	תְּקוּמָן	תִּתְקָמָן	תְּקִימָן	תְּהַקִימָן	תְּקָימָן
1.	נְקוּם	נִתְקָם	נְקִים	נְהָקֵים	נְקָים
Imper. sg. m.	קוּם		הָקֵים		
f.	קוּמִי		הֲקִימִי		
pl. m.	קוּמוּ		הֲקִימוּ		
f.	קוּמְנָא		הֲקִימְנָא		
Inf.	מְקָם	אִתְקָמָה	הֲקָמָה		הֻקָמָה
Part. act. sg. m.	קָאֵם		מְקִים	מְהָקֵים (מָרִים)	
f.	קָיְמָה		מְקִימָה		
pl. m.	קָיְמִין		מְקִימִין		
f.	קָיְמָן		מְקִימָן		
Part. pass. sg. m.	קִים	מִתְקָם	מְקָם		
f.	קִימָה	מִתְקָמָה	מְקָמָה		
pl. m.	קִימִין	מִתְקָמִין	מְקָמִין		
f.	קִימָן	מִתְקָמָן	מְקָמָן		

Verba ע״ו.

	Pael	Hithpaal	Polel	Hithpolel
Perf. sg. 3. *m.*	קַיֵּם	הִתְקַיַּם	קוֹמֵם	הִתְקוֹמֵם
f.	קַיְּמַת	הִתְקַיְּמַת	קוֹמְמַת	הִתְקוֹמְמַת
2. *c.*	קַיֵּמְתְּ	הִתְקַיַּמְתְּ	קוֹמַמְתְּ	הִתְקוֹמַמְתְּ (-מַמְתָּ)
1.	קַיְּמֵת	הִתְקַיְּמֵת	קוֹמְמֵת	הִתְקוֹמְמֵת
pl. 3. *m.*	קַיִּמוּ	הִתְקַיִּמוּ	קוֹמִמוּ	הִתְקוֹמִמוּ
f.	קַיִּמָה	הִתְקַיִּמָה	קוֹמִמָה	הִתְקוֹמִמָה
2. *m.*	קַיֵּמְתּוּן	הִתְקַיַּמְתּוּן	קוֹמַמְתּוּן	הִתְקוֹמַמְתּוּן
f.	קַיֵּמְתֵּין	הִתְקַיַּמְתֵּין	קוֹמַמְתֵּין	הִתְקוֹמַמְתֵּין
1.	קַיֵּמְנָא	הִתְקַיַּמְנָא	קוֹמִמְנָא	הִתְקוֹמַמְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְקַיֵּם	יִתְקַיַּם	יְקוֹמֵם	יִתְקוֹמֵם
f.	תְּקַיֵּם	תִּתְקַיַּם	תְּקוֹמֵם	תִּתְקוֹמֵם
2. *m.*	תְּקַיֵּם	תִּתְקַיַּם	תְּקוֹמֵם	תִּתְקוֹמֵם
f.	תְּקַיְּמִין	תִּתְקַיְּמִין	תְּקוֹמְמִין	תִּתְקוֹמְמִין
1.	אֲקַיֵּם	אֶתְקַיַּם	אֲקוֹמֵם	אֶתְקוֹמֵם
pl. 3. *m.*	יְקַיְּמוּן	יִתְקַיְּמוּן	יְקוֹמְמוּן	יִתְקוֹמְמוּן

f.	יְקַיְּמָן	יִתְקַיְּמָן	יְקוֹמֲמָן	יִתְקוֹמֲמָן
2. *m.*	תְּקַיְּמוּן	תִּתְקַיְּמוּן	תְּקוֹמֲמוּן	תִּתְקוֹמֲמוּן
f.	תְּקַיְּמָן	תִּתְקַיְּמָן	תְּקוֹמֲמָן	תִּתְקוֹמֲמָן
1.	נְקַיֵּם	נִתְקַיַּם	נְקוֹמֵם	נִתְקוֹמֵם
Imper. sg. m.	קַיֵּם	הִתְקַיַּם	קוֹמֵם	הִתְקוֹמֵם
f.	קַיְּמִי	הִתְקַיְּמִי	קוֹמֲמִי	הִתְקוֹמֲמִי
pl. m.	קַיְּמוּ	הִתְקַיְּמוּ	קוֹמֲמוּ	הִתְקוֹמֲמוּ
f.	קַיֵּמְנָא	הִתְקַיֵּמְנָא	קוֹמֵמְנָא	הִתְקוֹמֵמְנָא
Inf.	קַיָּמָה	הִתְקַיָּמָה	קוֹמָמָה	הִתְקוֹמָמָה
Part. act. sg. m.	מְקַיֵּם	מִתְקַיַּם	מְקוֹמֵם	מִתְקוֹמֵם
f.	מְקַיְּמָה	מִתְקַיְּמָה	מְקוֹמֲמָה	מִתְקוֹמֲמָה
pl. m.	מְקַיְּמִין	מִתְקַיְּמִין	מְקוֹמֲמִין	מִתְקוֹמֲמִין
f.	מְקַיְּמָן	מִתְקַיְּמָן	מְקוֹמֲמָן	מִתְקוֹמֲמָן
Part. pass. sg. m.	מְקַיַּם		מְקוֹמַם	
f.	מְקַיְּמָה		מְקוֹמֲמָה	
pl. m.	מְקַיְּמִין		מְקוֹמֲמִין	
f.	מְקַיְּמָן		מְקוֹמֲמָן	

V. Verba ע״ע (כפולים).

	Peal	Haphel	Hophal
Perf. sg. 3. *m.*	עַל דַּק	הַדֵּק	הֻעַל הֻדַק
f.	עַלַּת דַּקַּת	הַדֶּקֶת	הֻדְּקַת
2. *c.*	דַּקְתְּ	הַדֶּקְתְּ	הֻדַּקְתְּ
1.	דַּקֵּת	הַדֶּקֵת	הֻדְּקֵת
pl. 3. *m.*	(דָקּוּ) דַּקּוּ	הַדִּקוּ	הֻעַלּוּ הֻדַּקוּ
f.	דַּקָּה	הַדִּקָה	הֻדַּקָּה
2. *m.*	דַּקְתּוּן	הַדֶּקְתּוּן	הֻדַּקְתּוּן
f.	דַּקְתֵּין	הַדֶּקְתֵּין	הֻדַּקְתֵּין
1.	דַּקְנָא	הַדֶּקְנָא	הֻדַּקְנָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְדֹק	יַדֵּק	יֻדַק
f.	תֵּרֹעַ תִּדֹּק	(תַּדִּק) תַּדֵּק	תֻּדַק
2. *m.*	תִּדֹּק	תַּדֵּק	תֻּדַק
f.	תִּדְּקִין	תַּדֶּקִין	תֻּדְּקִין
1.	אֶדֹּק	אַדֵּק	אֻדַק
pl. 3. *m.*	יִדְּקוּן	יַדֶּקוּן	יֻדְּקוּן

f.	יִדְּקָן	יַדֵּקָן	יִדַּקָן
2. *m.*	תִּדְּקוּן	תַּדֵּקוּן	תִּדַּקוּן
f.	תִּדְּקָן	תַּדֵּקָן	תִּדַּקָן
1.	נִדֹּק	נַדֵּק	נִדַּק
Imper. sg. m.	דֹּק	הַעֵל הַדֵּק	
f.	דֹּקִי	הַדֵּקִי	
pl. m.	דֹּקוּ	הַדֵּקוּ	
f.	דֹּקְנָא	הַדֵּקְנָא	
Inf.	מִחַן מֵעַל מִדֹּק	הֶעָלָה הַדָּקָה	הֲדָקָה
Part. act. sg. m.	דָּקֵק	מְהַדֵּק מַדֵּק	
f.	דָּקֲקָה	מַדֵּקָה	
pl. m.	עָלִּין דָּקֲקִין	מַדֵּקִין	
f.	דָּקֲקָן	מַדֵּקָן	
Part. pass. sg. m.	דְּקִיק	מַדַּק	
f.	דְּקִיקָה	מַדְּקָה	
pl. m.	דְּקִיקִין	מַדְּקִין	
f.	דְּקִיקָן	מַדְּקָן	

VI. Verba ל״א sive ל״ה.

	Peal		Hithpeël	decurtatum	Pael
Perf. sg. 3. *m.*	גְּלָא הֲוָה	צְבִי	הִתְגְּלִי	גְּלִי גֲּלִי	גַּלִּי
f.	גְּלַת, גְּלָת, הֲוָת	צְבִיַּת	אִתְגְּלִיַּת	גְּלִיַּת	גַּלִּיַּת
2. *c.*	גְּלֵיתָ הֲוֵיתָ חֲזֵיתָה	צְבֵיתָ	אִתְגְּלֵיתָ	גְּלֵיתָ	גַּלֵּיתָ
1.	גְּלֵית הֲוֵית	צְבִית	אִתְגְּלֵית	גְּלִית	גַּלִּית
pl. 3. *m.*	גְּלוֹ הֲווֹ	צְבִיו	אִתְגְּלִיו	גְּלִיו	גַּלִּיו שָׁרִיו
f.	גְּלָאָה	צְבִיאָה	אִתְגְּלִיָא		גַּלִּיָא
2. *m.*	גְּלֵיתוּן	צְבֵיתוּן	אִתְגְּלֵיתוּן		גַּלֵּיתוּן
f.	גְּלֵיתֵין	צְבֵיתֵין	אִתְגְּלֵיתֵין		גַּלֵּיתֵין
1.	גְּלֵינָא	צְבֵינָא	אִתְגְּלֵינָא		גַּלֵּינָא
Impf. sg. 3. *m.*	יִגְלֵא יֶעְדֵּה יֶהֱוֵא		יִתְגְּלֵא יִתְקְרֵי		יְגַלֵּא יְמַחֵא
3. *f.*	תִּגְלֵא תֶּעְדֵּה תֶּהֱוֵא		תִּתְגְּלֵא		תְּגַלֵּא
2. *m.*	תִּגְלֵא		תִּתְגְּלֵא		תְּגַלֵּא
f.	תִּגְלַיִן		תִּתְגְּלַיִן		תְּגַלַּיִן
1.	אֶגְלֵא		אֶתְגְּלֵא		אֲגַלֵּא אֲחַוֵּה
pl. 3. *m.*	יִגְלוֹן יֶהֶוְוֹן		יִתְגְּלוֹן		יְגַלּוֹן יְבַעוֹן

f.	יֶהֶוְיָן יִגְלְיָן	יִתְגַּלְיָן	יְגַלְיָן
2. *m.*	תִּגְלוֹן	תִּתְגְּלוֹן	תְּגַלּוֹן
f.	תִּגְלְיָן	תִּתְגַּלְיָן	תְּגַלְיָן
1.	נִגְלֵא	נִתְגְּלֵא	נְגַלֵּא נְחַוֵּה
Imper. sg. m.	גְּלִי הֱוִי חֱיִי		גַּלִּי
f.	גְּלָא		גַּלָּא
pl. m.	גְּלוֹ הֱוֹו		גַּלּוֹ
f.	גְּלָנָא		גַּלָּנָא
Inf.	מִגְלֵא מֶחֱזֵא מֶהֱוֵא	אִתְגְּלָאָה	גַּלָּאָה
Part. act. sg. m.	גָּלֵה		מְגַלֵּא מְשָׁרֵא
f.	גָּלְיָה		מְגַלְּיָא
pl. m.	גָּלַיִן		מְגַלַּיִן
f.	גָּלְיָן		מְגַלְּיָן
Part. pass. sg. m.	גְּלֵא חֲזֵה	מִתְגְּלֵא	מְגַלֵּי
f.	גַּלְיָא	מִתְגַּלְיָא	מְגַלְּיָא
pl. m.	גְּלַיִן	מִתְגְּלַיִן	מְגַלַּיִן
f.	גַּלְיָן	מִתְגַּלְיָן	מְגַלְּיָן

VI. Verba ל״א sive ל״ה.

	Haphel	Hithpaal
Perf. sg. 3. *m.*	הַגְלִי	אִשְׁתַּפִּי הִתְגַּלִּי
f.	הַגְלִיַת	הִתְגַּלִּיַת
2. *c.*	הַגְלִיתָ	הִתְגַּלֵּיתָ
1.	הַגְלִית	הִתְגַּלִּית
pl. 3. *m.*	הֶעְדִּיו הַגְלִיו	הִתְגַּלִּיו
f.	הַגְלִיָא	הִתְגַּלִּיָא
2. *m.*	הַגְלִיתוּן	הִתְגַּלֵּיתוּן
f.	הַגְלִיתֵין	הִתְגַּלִּיתֵין
1.	הַגְלֵינָא	הִתְגַּלֵּינָא
Impf. sg. 3. *m.*	יְהַחֲוֵה יְהַשְׁנֵא יַגְלֵא	יִשְׁתַּוֵּה יִתְגַּלֵּא
f.	תַּגְלֵא	תִּתְגַּלֵּא
2. *m.*	תַּגְלֵא	תִּתְגַּלֵּא
f.	תַּגְלִין	תִּתְגַּלִּין
1.	אַגְלֵא	אֶתְגַּלֵּא
pl. 3. *m.*	יְהַעְדּוֹן יַגְלוֹן	(יִשְׁתַּפּוּ) יִשְׁתַּפּוֹן יִתְגַּלּוֹן

Verba dupliciter anomala.

1) פ״א simulque ל״א.

אֲתָה . אֲזָא.

Peal. *Perf. pl.* 3. *m.* אֲתוֹ *venerunt; Imper. pl. m.* אֱתוֹ *venite; Inf.* מֵתֵא *venire,* מֵזֵא *inflammare. Part. act.* אָתֵה *veniens. Part. pass.* אֱזֵה (= אֲזֵה) *inflammatus.*

Aphel. *Perf. pl.* 3. *m.* הַיְתִיו *adduxerunt; Inf.* הַיְתָיָה *adducere.*

Hophal. *Perf. sg.* 3. *f.* הֵיתָיִת *adducta est, pl.* 3. *m.* הֵיתָיו *adducti sunt.*

f.	יַגְלְיָן	יִתְגַּלְּיָן
2. *m.*	תַּגְלוֹן תְּהַחֲוֹן	תִּתְגַּלּוֹן
f.	תַּגְלְיָן	תִּתְגַּלְּיָן
1.	נַגְלֵא נְהַחֲוֵה	נִתְגַּלֵּא
Imper. sg. m.	אַגְלִי	אִתְגַּלִּי
f.	אַגְלָא	אִתְגַּלָּא
pl. m.	אַגְלוֹ הַחֲווֹ	אִתְגַּלּוֹ
f.	אַגְלֶינָא	אִתְגַּלְּנָא
Inf.	אַגְלָיָה הַחֲוָיָה	אִתְגַּלָּאָה
Part. act. sg. m.	מַגְלֵא מְהַעְדֵּה מַחֵא	מִתְגַּלֵּא
f.	מַגְלְיָה	מִתְגַּלְּיָה
pl. m.	מַגְלַיִן	מִתְגַּלַּיִן מִשְׁתְּרַיִן
f.	מַגְלְיָן	מִתְגַּלְּיָן
Part. pass. sg. m.	מַגְלִי	
f.	מַגְלְיָה	
pl. m.	מַגְלַיִן	
f.	מַגְלְיָן	

Verba reliqua dupliciter anomala.

2) פ״י simulque ל״א.

יְדָא . יְצָא.

Aphel. *Part.* מְהוֹדֵא, מוֹדֵא *praedicans.*

Schaphel. *Perf. sg.* 3. *m.* שֵׁיצִי *perductus est* (*ad finem*).

3) פ״נ simulque ל״א.

נְשָׂא.

Peal. *Imperat.* שֵׂא *tolle.*

Hithpaal. *Part. sg. f.* מִתְנַשְּׂאָה *elata.*

Danielis et Ezrae leguntur.

Peal (Kal)

כְּתַב קְרֵב אֲזַל יְהַב יְתִ֫ב נְפַק קָם רִם עַל מְטָא תְּקִפַת אֲמַ֫רֶת נֶפְקַת סָ֫פַת נַדַּת מְטַת מְטָת עֲבַ֫דְתְּ תְּקֵפְתְּ יְדַ֫עְתְּ שָׂמְתָּ חֲזַ֫יְתָ רְבַת שִׁמְעֵת קִרְבֵת אַמְרֵת יִדְעֵת נִטְלֵת שָׂ֫מֶת חֲזֵית צְבִית כְּתַ֫בוּ קְרִ֫בוּ יְהַ֫בוּ נְפַ֫לוּ שָׂ֫מוּ עֲנוֹ אִשְׁתִּיו דָ֫קוּ נְפַ֫קָה שְׁלַחְתּוּן חֲזֵיתוּן שְׁלַ֫חְנָא שְׁאֵ֫לְנָא אֲמַ֫רְנָא בְּעֵ֫ינָא	*Perfectum*
יִסְגֻּד יִשְׁמַע יֵאכֻל יֵיטַב יִכֻּל יִנְתֵּן יִפֵּל יְקוּם יְהָךְ יִשְׂגֵּא יֶעְדֵּה תִּשְׁלַט תֵּאכֻל תְּקוּם תֵּרֹעַ תִּשְׁנֵא תֶּהֱוֵא תִּרְשֻׁם תִּכֻּל תִּנְתֵּן תִּנְדַּע תִּקְנֵא אִנְדַּע אֶקְרֵא יִסְגְּדוּן יַחְלְפוּן יֵאבַ֫דוּ יִנְתְּנוּן יְקוּמוּן יִשְׁתּוֹן יִשְׁכְּנָן יְדוּרָן תִּסְגְּדוּן תַּעַבְדוּן תֵּאמְרוּן תִּפְּלוּן נִסְגֻּד נֵאמַר	*Imperfectum*
פְּרֻק אֱמַר אֱזֶל הַב דַּע חֱיִי שְׂא אֱכֻ֫לִי קֻ֫ומִי שְׁבֻ֫קוּ אֱמַ֫רוּ פֻּ֫קוּ שִׂ֫ימוּ גֹ֫דּוּ הֱווֹ אֱתוֹ	*Imperativ.*
מִכְנַשׁ מֶעְבַּד מֵאמַר מִנְתַּן מִנְדַּע מְהָךְ מִחַן מִבְעֵא מֶחֱזֵא מִבְנְיָה מֵתֵא לֶ־הֱוֵא	*Infinit.*
קָטֵל יָכִל אָמַר נָגֵד נָזִק קָאֵם עָנֵה גָּלֵא כָּתְבָה אָזְדָא אָכְלָה דָּמְיָה זָבְנִין אָמְרִין נָפְלִין קָיְמִין עָלִּין עָנַיִן כָּתְבָן נָקְשָׁן שָׁנְיָן בְּרִיךְ שְׁלִ֫יחַ שִׂים שְׁרֵה אֲזֵה שַׁנְיָא פְּלִיגָה חֲשִׁיבִין שְׁרַיִן פְּתִיחָן	*Participium*

Formae verbales quae in ll.

Paël	Ithpeël
קַבֵּל מַלֵּל מַנִּי	הִשְׁתְּכַח פְּרֵס הִתְמְלִי גְּלִי גֱּלִי
	הִתְגְּזֶרֶת פְּרִיסַת יְהִיבַת נְטִילַת שֻׂמַת
	אִתְכְּרִיַּת
שַׁבַּחְתָּ מַנִּיתָ	הִשְׁתְּכַחַתְ תִּקְלְתָּא
שַׁבְּחֵת	
בַּטִּלוּ יַתִּיטוּ שַׁנִּיו	הִתְרְחִצוּ כְּפִתוּ רְמִיו
	אִתְעֲקָרָה
יְבַקַּר יְבַהֵל יְמַלִּל יְחַוֵּא	יִתְעֲבֵד יִתְיְהֵב יִתַּב יִתְנְסַח יִתְּשָׂם
יְמַחֵא	יִתְּזִין יִתְּרְמֵא יִתְקְרֵי
	תִּשְׁתְּבֵק תִּתְבְּנֵא
תְּקָרֵב	
אֲחַוֵּא	
יְקַבְּלוּן יְשַׁנּוֹן יְבַעוֹן	יִשְׁתַּמְּעוּן יִתְּשָׂמוּן
תְּקַבְּלוּן	תִּתְעַבְדוּן תִּתְרְמוֹן
נְחַוֵּה	
מַנִּי	
בַּדַּרוּ קַצִּצוּ	
קַטְּלָה יַצִּבָא נַסְּכָה	הִתְקְטָלָה לִ—בְּנֵא
חַטָּאָה	
מְהַלֵּךְ מְמַלִּל מְרָעַע	
מְצַלֵּא מְשָׁרֵא	
מְמַלְּלָא	
מְצַבְּעִין מַהְלְכִין	
מְבָרַךְ	מִתְעֲבֵד מִתְיְהֵב מִתְּשָׂם מִתְבְּנֵא
מְשַׁנְיָא	מִתְעַבְדָא מִתְיַהֲבָא
מְסוֹבְלִין	מִתְקַטְּלִין מִתְיַהֲבִין

Formae conjugationis Haphel in ll. Danielis et Ezrae.

Haphel

הַצְלַח הוֹתֵב הוֹדַע הַנְפֵּק הַנְעֵל הֲקֵים הֲתִיב הַגְלִי הֲקִימַת הַדֱּקַת הַשְׁפֵּלְתְּ הוֹדַעְתְּ הֲקֵימְתָּ הַשְׁכַּחַת? הֲקֵימֶת הַלְבִּשׁוּ הַנְפִּקוּ הַסִּקוּ הֲתִיבוּ הַדִּקוּ הַיְתִיו הֶעְדִּיו הַשְׁכַּחְנָא הוֹדַעְנָא	*Perfectum*
יְהַשְׁפִּל יְהוֹדַע יְקִים יְהָקֵים יְהַחֲוֵה תָּסֵף תַּטְלֵל תַּדִּק תְּהַשְׁכַּח תְּהוֹבֵד תְּהַנְזִק תַּחֵת תְּקִים אֲהוֹדַע יַחְסְנוּן יְהוֹבְדוּן יַהֲתִיבוּן יְהַעְדּוֹן תְּהוֹדְעוּן תְּהַחֲוֻן נְהַשְׁכַּח נְהַחֲוֵה	*Imperfectum*
הַשְׁלֵם אֲחֵת הַעֵל אַתַּרוּ הַחֲווֹ	*Imperativ.*
הַשְׁפָּלָה הוֹבָדָא הוֹדָעָה הֵיבָלָה הַצְלָחָה הַנְסָקָה הַזָּדָה הַתָּבָה הֶעָלָה הַחֲוָיָה אַחֲוָיָה	*Infinit.*
מַשְׁפִּל מַצִּל מְהָקֵים מָרִים מְהַדֵּק מְהַשְׁנֵא מַחֵא מְהוֹדֵא מְהַנְזְקָה מַהֱדֱקָה מְהַקְרְבִין מְהוֹדְעִין מְגִיהָן מַצְלַח מְהֵימַן מְהַחְצְפָה מַצְלְחִין מְהַחֲתִין	*Participium*

Formae verbales reliquae quae in ll. Danielis et Ezrae leguntur.

Hophal

Perf. הוּבַד הָנְחַת הֻסַּק הֻעַל הָחֳרְבַת הוּסְפַת הֳקִימַת הֵיתָיִת הָתְקְנַת הֻעַלּוּ הֵיתָיוּ.

Schaphel

Perf. שַׁכְלֵל שֵׁיזִב שֵׁיצִי שַׁכְלְלוּ. *Impf.* יְשֵׁיזִב. *Inf.* שַׁכְלָלָה שֵׁיזָבָה. *Part.* מְשֵׁיזִב.

Itschaphal

Impf. יִשְׁתַּכְלְלוּן.

Hithpaal

Perf. הִתְחָרַךְ אֶשְׁתּוֹמַם הִתְנַבִּי אִשְׁתַּנִּי הִתְרוֹמַמְתָּ הִתְנַדַּבוּ אִתְיָעַטוּ הִזְדַּמִּנְתּוּן. *Impf.* יִתְבַּקַּר יִצְטַבַּע יִשְׁתַּנֵּא תִּתְחַבַּל יִשְׁתַּנּוֹן יִשְׁתַּנּוֹ. *Part.* מִשְׁתַּדַּר מִשְׁתַּכַּל מִתְנַדַּב מִתְחַנַּן מִתְנַשְּׂאָה מִתְכַּנְּשִׁין מִתְעָרְבִין מִשְׁתַּבְּשִׁין מִתְנַדְּבִין מִשְׁתָּרַיִן.

Verba cum suffixis.

Perf. סַתְרֵהּ חַתְמַהּ חַבְּלוּהִי חַבְּלוּנִי הַשְׁלְטֵהּ שַׁכְלְלֵהּ הַקְרְבוּהִי הוֹדְעָךְ הוֹדַעְתַּנִי הוֹדַעְתֶּנָא שָׂמֵהּ אֲקִימֵהּ הֲתִיבוּנָא בְּנָהִי בְּנַיְתַהּ שַׁנּוֹהִי.

Impf. יְשַׁאֲלֶנְכוֹן יְבַהֲלֻךְ יְדַחֲלִנַּנִי יְבַהֲלוּךְ יְשַׁמְשׁוּנֵּהּ יְבַהֲלֻנַּנִי יְבַהֲלֻנֵּהּ אֲהוֹדְעִנֵּהּ יְהוֹדְעִנַּנִי תְּהוֹדְעֻנַּנִי יִתְּנִנַּהּ תְּדוּשִׁנַּהּ תַּהַדְּקִנַּהּ יְשֵׁיזְבִנָּךְ יְשֵׁיזְבִנְכוֹן יְחַוִּנַּהּ יְחַוִּנַּנִי תְּהַחֲוֻנַּנִי.

Imper. הַעֵלְנִי הַחֲוֹנִי.

Inf. מִקְרְבֵהּ הוֹדָעֻתַנִי שֵׁיזָבוּתֵהּ שֵׁיזָבוּתָךְ שֵׁיזָבוּתַנָא הַצָּלוּתֵהּ הֲקָמוּתֵהּ הַתָבוּתָךְ מִצְבְּיֵהּ מֵזְיֵהּ לֶהֱוֹן לֶהֶוְיָן.

Peal verbi regularis cum suffixis.

			1. sg.	2. sg. m.	2. sg. f.	3. sg. m.	3. sg. f.	1. pl.	2. pl. m.	2. pl. f.	3. pl. m.	3. pl. f.
Perfectum	קְטַל		קַטְלַנִי	קַטְלָךְ	קַטְלֵךְ	קַטְלֵהּ	קַטְלַהּ	קְטַלְנָא	קְטַלְכוֹן	קְטַלְכֵין	קְטַלִנּוּן	קְטַלִנַּן
	קְטַלַת		קְטַלַתְנִי	קְטַלְתָךְ	קְטַלְתֵךְ	קְטַלְתֵּהּ	קְטַלְתַּהּ	קְטַלַתְנָא	קְטַלַתְכוֹן	קְטַלַתְכֵין	קְטַלְתִּנּוּן	קְטַלְתִּנַּן
	קְטַלְתְּ	m.	קְטַלְתַּנִי			קְטַלְתֵּהּ	קְטַלְתַּהּ	קְטַלְתַּנָא			קְטַלְתִּנּוּן	קְטַלְתִּנַּן
	קְטַלְתִּי	f.	קְטַלְתִּינִי			קְטַלְתִּיהִי	קְטַלְתִּיהָ	קְטַלְתִּינָא			קְטַלְתִּינוּן	קְטַלְתִּינַן
	קִטְלֵת			קְטַלְתָּךְ	קְטַלְתֵּךְ	קְטַלְתֵּהּ	קְטַלְתַּהּ		קְטַלְתְכוֹן	קְטַלְתְכֵין	קְטַלְתְּנוּן	קְטַלְתְּנַן
	קְטַלוּ		קַטְלוּנִי	קַטְלוּךְ	קַטְלוּךְ	קַטְלוּהִי	קַטְלוּהָ	קַטְלוּנָא	קַטְלוּנְכוֹן	קַטְלוּנְכֵין	קַטְלוּנוּן	קַטְלוּנַן
	קְטַלְתּוּן		קְטַלְתּוּנִי			קְטַלְתּוּנֵהּ	קְטַלְתּוּנַהּ	קְטַלְתּוּנָא			קְטַלְתּוּנוּן	קְטַלְתּוּנַן
	קְטַלְנָא			קְטַלְנָךְ	קְטַלְנֵךְ	קְטַלְנָהִי	קְטַלְנָהָ		קְטַלְנָכוֹן	קְטַלְנָכֵין	קְטַלְנָנוּן	קְטַלְנָנַן
Imperfectum	יִקְטֻל		יִקְטְלִנַּנִי	יִקְטְלָךְ / יִקְטְלִנָּךְ	יִקְטְלֵךְ / יִקְטְלִנֵּךְ	יִקְטְלִנֵּהּ	יִקְטְלִנַּהּ	יִקְטְלִנַּנָא	יִקְטְלִנְכוֹן	יִקְטְלִנְכֵין	יִקְטְלִנּוּן	יִקְטְלִנַּן
	יִקְטְלוּן		יִקְטְלֻנַּנִי	יִקְטְלוּךְ / יִקְטְלֻנָּךְ	יִקְטְלוּךְ / יִקְטְלֻנֵּךְ	יִקְטְלֻנֵּהּ	יִקְטְלֻנַּהּ	יִקְטְלֻנַּנָא	יִקְטְלוּנְכוֹן	יִקְטְלוּנְכֵין	יִקְטְלֻנּוּן	יִקְטְלֻנַּן
Imperativ.	קְטֻל		קֻטְלְנִי			קֻטְלֵהּ	קֻטְלַהּ	קֻטְלְנָא			קֻטְלִנּוּן	קֻטְלִנַּן
	קְטֻלִי		קֻטְלִינִי			קֻטְלִיהִי	קֻטְלִיהָ	קֻטְלִינָא			קֻטְלִינוּן	קֻטְלִינַן
	קְטֻלוּ		קֻטְלוּנִי			קֻטְלוּהִי	קֻטְלוּהָ	קֻטְלוּנָא			קֻטְלוּנוּן	קֻטְלוּנַן
Infin.	מִקְטַל		מִקְטְלִי	מִקְטְלָךְ	מִקְטְלֵךְ	מִקְטְלֵהּ	מִקְטְלַהּ	מִקְטְלַנָא	מִקְטַלְכוֹן	מִקְטַלְכֵין	מִקְטַלְהוֹן	מִקְטַלְהֵין

II. ADNOTATIONES.

§ 1. Pronomina. Formam אַתֵּין (vos mulieres, sicut אִנֵּין eae) exhibent optimi Paraphrasis Chaldaicae textus. Demonstrativa דְּנָה (ex ־ָה + דֵּן), דָּא et אִלֵּין (i. e. אֵלֶּה n demonstrativo auctum) et ante et post nomen poni possunt (Dan. 2, 18. Ezr. 5, 4); contra דֵּךְ, דָּךְ, דִּכֵּן (aut ex דֵּן + דִּכְ aut ex כֵּן + דִּי), אִלֵּךְ semper nomen sequuntur. דִּכֵּן nomen masculinum sequitur Dan. 2, 31., femininum 7, 20. Formae אֵלֶּה et אֵל nonnisi Jer. 10, 11. Ezr. 5, 15 reperiuntur. Interrogativum מָן pluralis epicoeni vice fungitur Ezr. 5, 4. מַן־דִּי relative qui (ὅς) significat Dan. 3, 6., מָה דִּי quid (ὅ 2, 28), etiam מָה solum 2, 22. Relativum דִּי non solum ὅς, ἥ, ὅ, sed etiam ὅτι (e. c. Dan. 2, 8) significare potest. Saepenumero rationem genitivi exprimit velut שַׁלִּיטָא דִּי־מַלְכָּא Dan. 2, 15; alioquin eadem vi status constructus adhibetur velut שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא Ezr. 5, 4.

§ 2. Suffixa. Masora marginalis in formis גפיה, טפריה, רגליה, שניה, quae p. 97 recensentur, Jod abundare ait. Baerius judicat plurali textus eam his locis singularem גַּפַּהּ, טִפְרַהּ et sic porro substituere, formam autem textus pluralem גַּפַּיהּ, טִפְרַיהּ legendam esse, cujus formae locum in aramaismo posteriori forma גַּפַּהָא (alae ejus) טִפְרַהָא (ungues ejus) etc. obtinuerit. Verum enim vero 1) non probabile est, Masoram omnibus his locis pluralem, quem contextus requirit, cum singulari commutare, et 2) refutatur haec ipsa opinio eo quod etiam ad עֲלַיהּ (Dan. 4, 14) et קֳדָמַיהּ (7, 7. 8. 20) adnotat, Jod superfluum esse, quamquam hae duae praepositiones suffixa singularia respuunt. Itaque res aliter se habet. Illud יתיר יו"ד nihil aliud indicat nisi Jod abundare quippe quod pronuntiando praetermittatur. Si litera nominis extrema tenuis est, certe adspiratione ejus pluralis cognoscitur velut מַלְכַּהּ ὁ βασιλεὺς αὐτῆς, מַלְכַיהּ οἱ βασιλεῖς αὐτῆς. Eodem modo Masora in עֲלָיךְ Dan. 5, 14. 16 Jod abundare h. e. non pronuntiari adnotat. Baerius hic quoque Chethib עֲלָךְ sicut עבדיך Ezr. 4, 11. Dan. 2, 4 עַבְדָךְ (vel sec. syr. *ʿabdaich* עַבְדַיִךְ) legendum esse arbitratur. Sententia Friderici Philippi de illis suffixis haecce est. Forma primitiva *malkaika* (reges tui), *ilaika* (arab.: ad te), hebr. מְלָכֶיךָ (*ä* in syllaba tonica ex *ai*), in lingua aramaica, abjecta vocali finali, transiit in *malkaik* (syr.) vel *malkêk*, quod, ne cum 2 sing. fem. commutetur, in *malkâk* (*malchâk*) transformatum est, a singulari *malkâk* (rex tuus) nonnisi retento Jod plurali diversum. Similiter primitiva forma 3 fem. plur. *malkaiha* (οἱ βασιλεῖς αὐτῆς), *ilaihâ* (arab. πρὸς αὐτήν), hebr. מַלְכֵיהָ, עָלֶיהָ, aramaice transiit in *malkaih*, syr. *malkêh*, chald. מַלְכַיהּ, quod quidem propter consonantiam cum מַלְכֵּהּ (βασιλεὺς αὐτοῦ) trans-

formatum est in מַלְכָּיהּ vel מַלְכַּיהּ (velut רַגְלַיהּ pedes ejus Dan. 7, 7), quae pathachata forma aut residuum est antiquioris *aih*, aut babylonico more, quo Pathach et Segol externe non discernuntur, lectionem *malchäh* (hebr. מַלְכֶּיהָ, syr. *malkêh*) repraesentat. Fortasse מלכַּהּ (*malchâh*) erat pronuntiatio Tiberiensium, מלכַּיהּ (*malchaih, malchäh*) Babyloniorum. Scribitur autem ־ַהּ pro ־ָהּ, quia, ut Masora Targumi Onkelosiani ostendit, sermo posterior *å* et *a* uti pronuntiatione sic etiam scriptione commiscere consuevit. Vocalem hujus terminationis origine longam esse ex ־ָהָא apparet, quod targumice in locum antiquioris *âh* successit. Hactenus Fridericus Philippi. Addimus eodem modo Chethib אִיתַיְנָא Dan. 3, 18 antiquiorem terminationem 1. pers. plur. *aina* (syr. *ain*) exhibere, quae posterius transiit in *ânâ*, velut עַיְנָנָא (oculi nostri), syr. ʿ*ainain*. Kamez et Pathach promiscue scribi exemplo est Kerî מְטָת Dan. 4, 21 juxta מְטַת 4, 19 cf. מְחַת 2, 34. 35. הֲוַת 2, 35. Ezr. 5, 5.

§ 3. Flexio nominis regularis et anomali. Nonnulla nomina formae masculinae habent pluralem femininum velut אֶצְבַּע (digitus), אֶצְבְּעָן; אֹרַח (via), אָרְחָן; אַרְיֵה (leo), אַרְיָוָן; כָּרְסֵא (thronus), כָּרְסָוָן; שֵׁגַל (mulier), שֵׁגְלָן; אַב (pater), לֵילֵי (nox), שֻׁם (nomen), de quibus vide p. XXII s., et vicissim nomina femininae formae pluralem masculinum velut אַמָּה (ulna), אַמִּין; אֻמָּה (gens), אֻמִּין; מִלָּה (verbum), מִלִּין; שְׁנָה (annus), שָׁעָה (hora), de quibus vide l. c. Forma definita nominis נְבִיא (propheta) est נְבִיָּא, non נְבִיאָה, quod mulieris vaticinantis nomen est. Item ad dissimilitudinem efficiendam אֲבִי cum accentu penultimae pronuntiatur, ne cum אֲבִי imperativo verbi אבה (velle) confundatur; forma definita aeque ac syriace est אַבָּא cum Beth raphato, quamquam ἀββᾶ transscribitur. Fratres nominantur אַחִין; אֶחָךְ (fratres tui) pro אַחָךְ dicitur secundum notam legem. Mireris vero quod כֹּלָּא (τὰ πάντα) cum accentu penultimae effertur.

§ 4. Numeralia. De תְּלָתֵהוֹן Dan. 3, 23 (syr. *tᵉlāthaihun*) vide p. 70. Pro תְּלִיתָי reperitur Dan. 5, 7 תַּלְתִּי (τρίτος) cum definito תַּלְתָּא (ὁ τρίτος) 5, 16 quod tertium dignitate significat. A תְּרֵין formatur 2, 7 תִּנְיָנוּת iteratio, adv. iterum. Uti a מְאָה targumice pluralis מָאוָן (1 Sam. 29, 2) formatur, sic a רִבּוֹ Dan. 7, 10 pluralis רִבְוָן Chethib (hebr. רִבֹּאוֹת), cui Keri substituit רִבְבָן ad similitudinem hebraici רְבָבוֹת.

§ 5. Verba. Vocalis Imperfecti Kal vel Kibbuz est (יִכְתֻּב excepto uno נִכְתּוּב Ezr. 5, 10) vel Pathach (יִשְׁלַח, יִלְבַּשׁ, יִשְׁלַט); Infinitivus semper *a* habet in altera (מִכְתַּב, מִשְׁלַח).

Praeformativum conjugationis Ithpeêl in chaldaismo biblico crebrius est הִתְ quam אִתְ, itaque הִתְקְטֵל (הִתְקְטֵל). Metathesis in הִשְׁתַּבַּק, הִסְתַּכַּר; mutatio dentalis in אִזְדְּהַר, אִצְטְבַע; assimilatio in אִדְּבַר, אִטְּבַע, אִתְּבֵל fiunt convenienter iisdem legibus atque in hebraica lingua. Praeteritum hujus conjugationis interdum syllabam

praeformativam abjicit velut פְּרֵס = אִתְפְּרֵס Dan. 5, 28., פְּרִיסַת ib. = הִתְפְּרִיסַת, כַּפִּתוּ 3, 21 = אִתְכַּפִּתוּ, תְּקִלְתָּא 5, 27 = אִתְּקִלְתָּא. Haec est Baerii sententia. Sed תְּקִלְתָּא pariter ac syriacum *kāṭᵉlat* (*kāṭel at*) potest esse participium cum pronomine coagmentatum, atque collatis קְטִיל 5, 30 (occisus est), יְהִיב 7, 4 (datum est) et similibus etiam קְטִילַת 7, 11 et יְהִיבַת 7, 12 participium ad similitudinem verbi finiti flexum esse videtur (Luzzatto § 44); huic sententiae forma שִׂמַת (posita est) 6, 18 patrocinatur, cujus loco si ex Ithpeël decurtata esset (אִתְ)שָׂמַת exspectaveris. Attamen obstat in forma תקלתא et in formis 3. fem. terminatio, quae compositioni cum pronomine magis obstat quam favet. Accedit quod in lingua syriaca participium eo modo nunquam cum pronomine tertiae componitur.

Conjugatio Paël קַטֵּל (קַטַּל) habet Part. מְהַלֵּךְ ambulans Dan. 4, 26 unde מַהְלְכִין = מְהַלְּכִין 3, 25. Semel Part. pass. conjugationis Poël exstat: מְסוֹבְלִין erecta (a מְסוֹבַל) Ezr. 6, 3. Ithpaal, quod hebraico Hithpaël respondet, semper in Pathach (non Zere) terminatur, quod in הִזְדְּמִנְתּוּן Dan. 2, 9 attenuatur in Chirek. Si verbum a sibilante incipit, litera secunda et tertia eodem modo quo in Ithpeël et Schaphel transmutantur e. c. הִזְדַּמִּן, אִשְׁתַּדַּל, אִסְתַּכַּר.

Non solum intransitiva velut קְרֵב, sed etiam transitiva velut שְׁאֵל Dan. 2, 10. שְׁלֵט 3, 27 in Zere terminari possunt. Apud accentus distinctivos ejus in locum Chirek substituitur e. c. מַלִּל Dan. 6, 22. יְהַשְׁפִּל 7, 20. מַשְׁפִּל 5, 19. הִתְרְחִצוּ 3, 28. יִתְעֲבִד Ezr. 6, 12. תִשְׁתְּבִק Dan. 2, 44., nonnunquam etiam extra pausam: יְכִל Dan. 6, 21. מְמַלִּל 7, 8. בַּטִּלוּ Ezr. 4, 23. שַׁכִּן 6, 12. קַצִּצוּ Dan. 4, 11.

Si tertia radicalis est gutturalis, formae femininae segolari solent: אֲמֶרֶת dixit (regina) Dan. 5, 10 pro אֲמַרַת; הִתְגְּזֶרֶת (אִתְגְּזֶרֶת) abscissa est 2, 34. 45 pro הִתְגְּזַרַת; הִשְׁתְּכַחַת inventa est 6, 23 (diversum a הִשְׁתְּכַחַתְּ inventus es 5, 27) pro הִשְׁתְּכַחַת atque adeo הַשְׁכַּחַת inveni 2, 25 pro הַשְׁכַּחַת, cf. אֱזֶל vade Ezr. 5, 15 pro אֱזַל (syr. per aphaeresin *zel*). Hoc segolationis studium chaldaismi biblici proprium est.

Verba יְכִל posse et יְדַע scire quasi vv. פ"נ flectuntur: יִכֻּל (poterit, diversum a יֵאכֻל vescetur), מִכַּל; מִנְדַּע, אִנְדַּע. Verbum אֲמֵן Haphel per metaplasmum tanquam a ימן format: הֵימִן, מְהֵימַן. Violenter correptum est יְתִב Dan. 7, 26 pro יְתִיתִב. Imperativus Aphel verbi נְחַת pronuntiatur אֲחֵת discriminis ergo (vide p. 104 s.).

Nonnulla vv. hebraica ע"ו fiunt in chaldaismo biblico ע"י velut רִם elatum est Dan. 5, 20 (sicut מִית mortuus est), יִתְּזִין nutrita est 4, 9. Vice hebraici הָלַךְ fungitur הוּךְ, unde יְהָךְ ibit, מְהָךְ ire (quae Luzzatto ex יְהַלֵּךְ, מְהַלֵּךְ in pausa productis orta esse opinatur, nempe falso, nam הלך ab aramaico sermone alienum est neque Pathach aramaicum in Kamez pausale transit, vide p. 93. 129).

In Ithpeël verborum ע"ו (non Ittaphal, quod haec vv. non admittunt) praeformativum ת duplicatur eoque modo similitudo cum verbo trium literarum efficitur: אִתְּקָם (syr. *ittᵉkîm*), יִתְּשָׂם, מִתְּשָׂם, יִתְּזִין.

Tertia sing. fem. praet. verbi geminati (ע״ע) est נַדַּת Dan. 6, 19, at 5, 10 variant עַלַּלַת Chethib et עַלַּת Keri quod adeo participio עָלְלִין 5, 8 substituit עָלִּין (*ʿāllîn*). Semel דָּקוּ (comminuta sunt) 2, 35 scriptum est, ubi דַּקּוּ exspectaveris. In conjug. Haphel pro simplice Schebâ primae radicalis emendati libri exhibent Chateph Segol e. c. מַהֲדְקָה, תַּהֲדְּקִנַּהּ, verum scriptio fluctuat. Etiam pro מְמַלְּלָא 7, 11 reperitur מְמַלְלָא.

Verba ל״א et ל״ה unam in classem coalescunt, velut אֲתָה אֲתָא; הֲוָה, הֲוָא; מְטָה, מְטָא; תֶּהֱוֵה, תֶּהֱוֵא; partim in *î* exeunt velut כְּהִי, צְבִי, צְדִי. Inter haec שְׁתִי in praet. Kal Aleph prostheticum assumit: אִשְׁתִּי bibit, אִשְׁתִּיתָ bibisti, אִשְׁתִּיו biberunt Dan. 5, 4. Tertia fem. sing. saepius pathachatur (velut מְטַת Dan. 4, 19) quam kamezatur (מְטָית 4, 21, Chethib מְטָיַת vel מְטַיַת); secunda masc. sing. plerumque in תָ– exit velut הֲוַיְתָ 2, 34., Chethib formae רְבַית 4, 19 רְבַיְתְ legendum; exemplum 2. perf. fem. (syr. גְּלַיתי), quae in Targg. et ipsa saepe in תָ– (תָא) exit (e. c. Jer. 2, 19), non exstat. Participium act. est בָּנֵה, fem. בָּנְיָה (velut דָמְיָה, שָׁנְיָה 7, 19 sec. lectionem vulgatam), plur. בָּנַיִן (velut שָׁנַיִן 5, 9), fem. בָּנְיָן (velut שָׁנְיָן 7, 2); part. pass. בְּנֵה, fem. בְּנְיָא (velut שַׁנְיָא 7, 19 sec. lectionem Baerii), plur. בְּנַיִן. Ithpeël decurtatum, ut ab imper. Peal discernatur, non sonat גְּלִי, sed גֲּלִי vel גֱּלִי Dan. 2, 19. 30. קֱרִי Ezr. 4, 18; 3 plur. רְמִיו jacti sunt Dan. 3, 21. Ad has mutilatas formas Ithpeël pertinet לִבְּנֵא, vide p. 104. Infinitivus Kal est מִבְנֵא sive מִבְנְיָה Ezr. 5, 2. 9.

Chaldaismi biblici proprius est imperf. לֶהֱוֵא (vi jussivi Dan. 2, 20. Ezr. 4, 13), לֶהֱוֺן (vi indicativi Dan. 2, 43), לֶהֶוְיָן (vi jussivi 5, 17), vide de hoc imperfecto Driver, *Hebrew Tenses* § 204 Obs. 1.

Imper. sing. masc. Pael effertur מַנִּי (praefice) Ezr. 7, 25., vocali et accentu diversus a praet. מַנִּי (praefecit) Dan. 2, 24. Femininum igitur גַּלָּא (detege) sonabit, ne cum גַּלָּא fluctus confundatur.

§ 6. Verbum cum suffixis. Utrum קַטְלְתֵּהּ significet *αὐτὴ ἔκτεινεν αὐτόν* an *σὺ ἔκτεινας αὐτόν*, e solo contextu cognosci potest; formae קְטָלַת et קַטְלְתְּ tantummodo accedente suffixo 1 plur. ita distinguuntur, ut *αὐτὴ ἔκτεινεν ἡμᾶς* sonet קַטְלַתְנָא, *σὺ ἔκτεινας ἡμᾶς* קַטְלְתֶּנָא (Dan. 2, 23). Secunda fem. perf. קַטַלְתְּ accedentibus suffixis antiquam formam קַטַלְתִּי recipit e. c. קַטַלְתִּינִי *ἔκτεινάς με* pariter atque in Syriaca. Prima sing. perf. cum suff. in Syriaca non distinguitur a tertia fem. ita ut e. c. ܟܬܒܬܗ non solum *ἐγὼ γέγραφα αὐτόν* sed etiam *αὐτὴ γέγραφεν αὐτόν* significet; כְּתַבְתֵּהּ insuper, ut plerumque sumitur, *σὺ γέγραφας αὐτόν*. At in textu optimorum codicum targumico forma primae sing. ad quam suffixa accedunt est כְּתֵבֵת e. c. שְׁבַקְתָּךְ Onkelos Gen. 20, 6. יְהַבְתַּהּ 23, 11. פְּלַחְתָּךְ 30, 26. פַּקְדִתָּךְ Ex. 23, 15. פַּקְדִתֵּהּ Deut. 18, 20.

Daniel. דניאל

1 א

א בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמַלְכוּת יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה בָּא נְבוּכַדְנֶאצַּר
2 מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלִַם וַיָּצַר עָלֶיהָ׃ וַיִּתֵּן אֲדֹנָי בְּיָדוֹ אֶת־יְהוֹיָקִים
מֶלֶךְ־יְהוּדָה וּמִקְצָת כְּלֵי בֵית־הָאֱלֹהִים וַיְבִיאֵם אֶרֶץ־שִׁנְעָר
3 בֵּית אֱלֹהָיו וְאֶת־הַכֵּלִים הֵבִיא בֵּית אוֹצַר אֱלֹהָיו׃ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ לְאַשְׁפְּנַז רַב סָרִיסָיו לְהָבִיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִזֶּרַע
4 הַמְּלוּכָה וּמִן־הַפַּרְתְּמִים׃ יְלָדִים אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כָּל־מְאוּם
וְטוֹבֵי מַרְאֶה וּמַשְׂכִּילִים בְּכָל־חָכְמָה וְיֹדְעֵי דַעַת וּמְבִינֵי
מַדָּע וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ וּלְלַמְּדָם סֵפֶר
ה וּלְשׁוֹן כַּשְׂדִּים׃ וַיְמַן לָהֶם הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ מִפַּת־בַּג
הַמֶּלֶךְ וּמִיֵּין מִשְׁתָּיו וּלְגַדְּלָם שָׁנִים שָׁלוֹשׁ וּמִקְצָתָם יַעַמְדוּ
6 לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי בָהֶם מִבְּנֵי יְהוּדָה דָּנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל
7 וַעֲזַרְיָה׃ וַיָּשֶׂם לָהֶם שַׂר הַסָּרִיסִים שֵׁמוֹת וַיָּשֶׂם לְדָנִיֵּאל
בֵּלְטְשַׁאצַּר וְלַחֲנַנְיָה שַׁדְרַךְ וּלְמִישָׁאֵל מֵישַׁךְ וְלַעֲזַרְיָה
8 עֲבֵד נְגוֹ׃ וַיָּשֶׂם דָּנִיֵּאל עַל־לִבּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יִתְגָּאַל בְּפַת־בַּג
הַמֶּלֶךְ וּבְיֵין מִשְׁתָּיו וַיְבַקֵּשׁ מִשַּׂר הַסָּרִיסִים אֲשֶׁר לֹא
9 יִתְגָּאָל׃ וַיִּתֵּן הָאֱלֹהִים אֶת־דָּנִיֵּאל לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לִפְנֵי
י שַׂר הַסָּרִיסִים׃ וַיֹּאמֶר שַׂר הַסָּרִיסִים לְדָנִיֵּאל יָרֵא אֲנִי אֶת־
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר מִנָּה אֶת־מַאֲכַלְכֶם וְאֶת־מִשְׁתֵּיכֶם אֲשֶׁר
לָמָּה יִרְאֶה אֶת־פְּנֵיכֶם זֹעֲפִים מִן־הַיְלָדִים אֲשֶׁר כְּגִילְכֶם
11 וְחִיַּבְתֶּם אֶת־רֹאשִׁי לַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר דָּנִיֵּאל אֶל־הַמֶּלְצַר
אֲשֶׁר מִנָּה שַׂר הַסָּרִיסִים עַל־דָּנִיֵּאל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה׃
12 נַס־נָא אֶת־עֲבָדֶיךָ יָמִים עֲשָׂרָה וְיִתְּנוּ־לָנוּ מִן־הַזֵּרֹעִים
13 וְנֹאכְלָה וּמַיִם וְנִשְׁתֶּה׃ וְיֵרָאוּ לְפָנֶיךָ מַרְאֵינוּ וּמַרְאֵה

---

v. 4. א׳ נחה   v. 11. פתח באתנחתא

הַיְלָדִים הָאֹכְלִים אֵת פַּת־בַּג הַמֶּלֶךְ וְכַאֲשֶׁר תִּרְאֵה עֲשֵׂה
14 עִם־עֲבָדֶיךָ׃ וַיִּשְׁמַע לָהֶם לַדָּבָר הַזֶּה וַיְנַסֵּם יָמִים עֲשָׂרָה׃
טו וּמִקְצָת יָמִים עֲשָׂרָה נִרְאָה מַרְאֵיהֶם טוֹב וּבְרִיאֵי בָּשָׂר מִן־
16 כָּל־הַיְלָדִים הָאֹכְלִים אֵת פַּת־בַּג הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי הַמֶּלְצַר נֹשֵׂא
17 אֶת־פַּת־בָּגָם וְיֵין מִשְׁתֵּיהֶם וְנֹתֵן לָהֶם זֵרְעֹנִים׃ וְהַיְלָדִים
הָאֵלֶּה אַרְבַּעְתָּם נָתַן לָהֶם הָאֱלֹהִים מַדָּע וְהַשְׂכֵּל בְּכָל־סֵפֶר
18 וְחָכְמָה וְדָנִיֵּאל הֵבִין בְּכָל־חָזוֹן וַחֲלֹמוֹת׃ וּלְמִקְצָת הַיָּמִים
אֲשֶׁר־אָמַר הַמֶּלֶךְ לַהֲבִיאָם וַיְבִיאֵם שַׂר הַסָּרִיסִים לִפְנֵי
19 נְבֻכַדְנֶצַּר׃ וַיְדַבֵּר אִתָּם הַמֶּלֶךְ וְלֹא נִמְצָא מִכֻּלָּם כְּדָנִיֵּאל
כ חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְכֹל דְּבַר
חָכְמַת בִּינָה אֲשֶׁר־בִּקֵּשׁ מֵהֶם הַמֶּלֶךְ וַיִּמְצָאֵם עֶשֶׂר יָדוֹת
21 עַל כָּל־הַחַרְטֻמִּים הָאַשָּׁפִים אֲשֶׁר בְּכָל־מַלְכוּתוֹ׃ וַיְהִי דָּנִיֵּאל
עַד־שְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ הַמֶּלֶךְ׃ פ

ב 2

א וּבִשְׁנַת שְׁתַּיִם לְמַלְכוּת נְבֻכַדְנֶצַּר חָלַם נְבֻכַדְנֶצַּר חֲלֹמוֹת
2 וַתִּתְפָּעֶם רוּחוֹ וּשְׁנָתוֹ נִהְיְתָה עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא
לַחַרְטֻמִּים וְלָאַשָּׁפִים וְלַמְכַשְּׁפִים וְלַכַּשְׂדִּים לְהַגִּיד לַמֶּלֶךְ
3 חֲלֹמֹתָיו וַיָּבֹאוּ וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַמֶּלֶךְ
4 חֲלוֹם חָלָמְתִּי וַתִּפָּעֶם רוּחִי לָדַעַת אֶת־הַחֲלוֹם׃ וַיְדַבְּרוּ
הַכַּשְׂדִּים לַמֶּלֶךְ אֲרָמִית מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי אֱמַר חֶלְמָא
ה לְעַבְדָיךְ וּפִשְׁרָא נְחַוֵּא׃ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְכַשְׂדָּיֵא מִלְּתָה
מִנִּי אַזְדָּא הֵן לָא תְהוֹדְעוּנַּנִי חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ הַדָּמִין תִּתְעַבְדוּן
6 וּבָתֵּיכוֹן נְוָלִי יִתְּשָׂמוּן׃ וְהֵן חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ תְּהַחֲוֺן מַתְּנָן
וּנְבִזְבָּה וִיקָר שַׂגִּיא תְּקַבְּלוּן מִן־קֳדָמָי לָהֵן חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ
7 הַחֲוֺנִי׃ עֲנוֹ תִנְיָנוּת וְאָמְרִין מַלְכָּא חֶלְמָא יֵאמַר לְעַבְדוֹהִי
8 וּפִשְׁרָה נְהַחֲוֵה׃ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר מִן־יַצִּיב יָדַע אֲנָה דִּי
עִדָּנָא אַנְתּוּן זָבְנִין כָּל־קֳבֵל דִּי חֲזֵיתוּן דִּי־אַזְדָּא מִנִּי מִלְּתָא׃
9 דִּי הֵן חֶלְמָא לָא תְהוֹדְעֻנַּנִי חֲדָה הִיא דָתְכוֹן וּמִלָּה כִדְבָה
וּשְׁחִיתָה הִזְמִנְתּוּן לְמֵאמַר קָדָמַי עַד דִּי עִדָּנָא יִשְׁתַּנֵּא לָהֵן
י חֶלְמָא אֱמַרוּ לִי וְאִנְדַּע דִּי פִשְׁרֵהּ תְּהַחֲוֻנַּנִי׃ עֲנוֹ כַשְׂדָּיֵא

v. 13. א׳ בצרי   v. 4. יתיר י׳   v. 5. לְכַשְׂדָּאֵי קרי
v. 9. הִזְדַּמִּנְתּוּן קרי   v. 10. כַשְׂדָּאֵי קרי

קדם־מלכא ואמרין לא־אתי אנש על־יבשתא די מלת
מלכא יוכל להחויה כל־קבל די כל־מלך רב ושליט מלה
11 כדנה לא שאל לכל־חרטם ואשף וכשדי׃ ומלתא די־מלכה
שאל יקירה ואחרן לא איתי די יחונה קדם מלכא להן
12 אלהין די מדרהון עם־בשרא לא איתוהי׃ כל־קבל דנה
מלכא בנס וקצף שגיא ואמר להובדה לכל חכימי בבל׃
13 ודתא נפקת וחכימיא מתקטלין ובעו דניאל וחברוהי
14 להתקטלה׃ ס באדין דניאל התיב עטא וטעם לאריוך
טו רב־טבחיא די מלכא די נפק לקטלה לחכימי בבל׃ ענה
ואמר לאריוך שליטא די־מלכא על־מה דתא מהחצפה מן־
16 קדם מלכא אדין מלתא הודע אריוך לדניאל׃ ודניאל על
ובעא מן־מלכא די זמן ינתן־לה ופשרא להחויה למלכא׃ ס
17 אדין דניאל לביתה אזל ולחנניה מישאל ועזריה
18 חברוהי מלתא הודע׃ ורחמין למבעא מן־קדם אלה שמיא
על־רזה דנה די לא יהובדון דניאל וחברוהי עם־שאר
19 חכימי בבל׃ אדין לדניאל בחזוא די־ליליא רזא גלי אדין
כ דניאל ברך לאלה שמיא׃ ענה דניאל ואמר להוא שמה
די־אלהא מברך מן־עלמא ועד־עלמא די חכמתא וגבורתא
21 די־לה היא׃ והוא מהשנא עדניא וזמניא מהעדה מלכין
ומהקים מלכין יהב חכמתא לחכימין ומנדעא לידעי בינה׃
22 הוא גלא עמיקתא ומסתרתא ידע מה בחשוכא ונהירא עמה
23 שרא׃ לך ׀ אלה אבהתי מהודא ומשבח אנה די חכמתא
וגבורתא יהבת לי וכען הודעתני די־בעינא מנך די־מלת
24 מלכא הודעתנא׃ כל־קבל דנה דניאל על על־אריוך די מני
מלכא להובדה לחכימי בבל אזל ׀ וכן אמר־לה לחכימי
בבל אל־תהובד העלני קדם מלכא ופשרא למלכא אחוא׃
כה ס אדין אריוך בהתבהלה הנעל לדניאל קדם מלכא
וכן אמר־לה די־השכחת גבר מן־בני גלותא די יהוד די
26 פשרא למלכא יהודע׃ ענה מלכא ואמר לדניאל די שמה
בלטשאצר האיתיך כהל להודעתני חלמא די־חזית

v. 17. פתח באתנחתא ibid. פתח בס"פ v. 22. ונהורא קרי
v. 26. יתיר ו'

27 וּפִשְׁרֵהּ׃ עָנֵה דָנִיֵּאל קֳדָם מַלְכָּא וְאָמַר רָזָא דִּי־מַלְכָּא שָׁאֵל
לָא חַכִּימִין אָשְׁפִין חַרְטֻמִּין גָּזְרִין יָכְלִין לְהַחֲוָיָה לְמַלְכָּא׃
28 בְּרַם אִיתַי אֱלָהּ בִּשְׁמַיָּא גָּלֵא רָזִין וְהוֹדַע לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר
מָה דִּי לֶהֱוֵא בְּאַחֲרִית יוֹמַיָּא חֶלְמָךְ וְחֶזְוֵי רֵאשָׁךְ עַל־
29 מִשְׁכְּבָךְ דְּנָה הוּא׃ ס אַנְתְּה מַלְכָּא רַעְיוֹנָךְ עַל־מִשְׁכְּבָךְ
סְלִקוּ מָה דִּי לֶהֱוֵא אַחֲרֵי דְנָה וְגָלֵא רָזַיָּא הוֹדְעָךְ מָה־דִי
ל לֶהֱוֵא׃ וַאֲנָה לָא בְחָכְמָה דִּי־אִיתַי בִּי מִן־כָּל־חַיַּיָּא רָזָא דְנָה
גֱּלִי לִי לָהֵן עַל־דִּבְרַת דִּי פִשְׁרָא לְמַלְכָּא יְהוֹדְעוּן וְרַעְיוֹנֵי
31 לִבְבָךְ תִּנְדַּע׃ ס אַנְתְּה מַלְכָּא חָזֵה הֲוַיְתָ וַאֲלוּ צְלֵם חַד
שַׂגִּיא צַלְמָא דִּכֵּן רַב וְזִיוֵהּ יַתִּיר קָאֵם לְקָבְלָךְ וְרֵוֵהּ דְּחִיל׃
32 הוּא צַלְמָא רֵאשֵׁהּ דִּי־דְהַב טָב חֲדוֹהִי וּדְרָעוֹהִי דִּי כְסַף
33 מְעוֹהִי וְיַרְכָתֵהּ דִּי נְחָשׁ׃ שָׁקוֹהִי דִּי פַרְזֶל רַגְלוֹהִי מִנְּהֵוֹן דִּי
34 פַרְזֶל וּמִנְּהֵוֹן דִּי חֲסַף׃ חָזֵה הֲוַיְתָ עַד דִּי הִתְגְּזֶרֶת אֶבֶן דִּי־
לָא בִידַיִן וּמְחָת לְצַלְמָא עַל־רַגְלוֹהִי דִּי פַרְזְלָא וְחַסְפָּא
לה וְהַדֶּקֶת הִמּוֹן׃ בֵּאדַיִן דָּקוּ כַחֲדָה פַּרְזְלָא חַסְפָּא נְחָשָׁא
כַּסְפָּא וְדַהֲבָא וַהֲווֹ כְּעוּר מִן־אִדְּרֵי־קַיִט וּנְשָׂא הִמּוֹן רוּחָא
וְכָל־אֲתַר לָא־הִשְׁתְּכַח לְהוֹן וְאַבְנָא ׀ דִּי־מְחָת לְצַלְמָא הֲוָת
36 לְטוּר רַב וּמְלָת כָּל־אַרְעָא׃ ס דְּנָה חֶלְמָא וּפִשְׁרֵהּ נֵאמַר
37 קֳדָם־מַלְכָּא׃ אַנְתְּה מַלְכָּא מֶלֶךְ מַלְכַיָּא דִּי אֱלָהּ שְׁמַיָּא
38 מַלְכוּתָא חִסְנָא וְתָקְפָּא וִיקָרָא יְהַב־לָךְ׃ וּבְכָל־דִּי דָאְרִין
בְּנֵי־אֲנָשָׁא חֵיוַת בָּרָא וְעוֹף־שְׁמַיָּא יְהַב בִּידָךְ וְהַשְׁלְטָךְ
39 בְּכָלְּהוֹן אַנְתְּה הוּא רֵאשָׁה דִּי דַהֲבָא׃ וּבָתְרָךְ תְּקוּם מַלְכוּ
אָחֳרִי אֲרַע מִנָּךְ וּמַלְכוּ תְלִיתָיא אָחֳרִי דִּי נְחָשָׁא דִּי תִשְׁלַט
מ בְּכָל־אַרְעָא׃ וּמַלְכוּ רְבִיעָיָא תֶּהֱוֵא תַקִּיפָה כְּפַרְזְלָא כָּל־
קֳבֵל דִּי פַרְזְלָא מְהַדֵּק וְחָשֵׁל כֹּלָּא וּכְפַרְזְלָא דִּי־מְרָעַע כָּל־
41 אִלֵּין תַּדִּק וְתֵרֹעַ׃ וְדִי חֲזַיְתָה רַגְלַיָּא וְאֶצְבְּעָתָא מִנְּהֵוֹן חֲסַף
דִּי־פֶחָר וּמִנְּהֵוֹן פַּרְזֶל מַלְכוּ פְלִיגָה תֶּהֱוֵה וּמִן־נִצְבְּתָא דִּי־
פַרְזְלָא לֶהֱוֵא־בַהּ כָּל־קֳבֵל דִּי חֲזַיְתָה פַּרְזְלָא מְעָרַב בַּחֲסַף

v. 29. יתיר ה׳ — ibid. יתיר י׳ — v. 31. יתיר ה׳
v. 32. פתח באתנחתא — v. 33. מנהין קרי — ibid. ומנהין קרי
ibid. פתח בס״פ — v. 37. יתיר ה׳ — v. 38. דירין קרי
ibid. יתיר ה׳ — v. 39. יתיר א׳ — ibid. תליתאה קרי
v. 40. רביעאה קרי — v. 41. מנהין קרי — ibid. ומנהין קרי

42 טִינָא׃ וְאֶצְבְּעָת רַגְלַיָּא מִנְּהֵוֹן פַּרְזֶל וּמִנְּהֵוֹן חֲסַף מִן־קְצָת
43 מַלְכוּתָא תֶּהֱוֵה תַקִּיפָה וּמִנַּהּ תֶּהֱוֵא תְבִירָה׃ דִּי חֲזַיְתָ
פַּרְזְלָא מְעָרַב בַּחֲסַף טִינָא מִתְעָרְבִין לֶהֱוֺן בִּזְרַע אֲנָשָׁא וְלָא־
לֶהֱוֺן דָּבְקִין דְּנָה עִם־דְּנָה הֵא כְדִי פַרְזְלָא לָא מִתְעָרַב עִם־
44 חַסְפָּא׃ וּבְיוֹמֵיהוֹן דִּי מַלְכַיָּא אִנּוּן יְקִים אֱלָהּ שְׁמַיָּא מַלְכוּ
דִּי לְעָלְמִין לָא תִתְחַבַּל וּמַלְכוּתָה לְעַם אָחֳרָן לָא תִשְׁתְּבִק
מה תַּדִּק וְתָסֵיף כָּל־אִלֵּין מַלְכְוָתָא וְהִיא תְּקוּם לְעָלְמַיָּא׃ כָּל־קֳבֵל
דִּי־חֲזַיְתָ דִּי מִטּוּרָא אִתְגְּזֶרֶת אֶבֶן דִּי־לָא בִידַיִן וְהַדֶּקֶת
פַּרְזְלָא נְחָשָׁא חַסְפָּא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא אֱלָהּ רַב הוֹדַע לְמַלְכָּא
מָה דִּי לֶהֱוֵא אַחֲרֵי דְנָה וְיַצִּיב חֶלְמָא וּמְהֵימַן פִּשְׁרֵהּ׃ ס
46 בֵּאדַיִן מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר נְפַל עַל־אַנְפּוֹהִי וּלְדָנִיֵּאל סְגִד
47 וּמִנְחָה וְנִיחֹחִין אֲמַר לְנַסָּכָה לֵהּ׃ עָנֵה מַלְכָּא לְדָנִיֵּאל וְאָמַר
מִן־קְשֹׁט דִּי אֱלָהֲכוֹן הוּא אֱלָהּ אֱלָהִין וּמָרֵא מַלְכִין וְגָלֵה
48 רָזִין דִּי יְכֵלְתָּ לְמִגְלֵא רָזָא דְנָה׃ אֱדַיִן מַלְכָּא לְדָנִיֵּאל רַבִּי
וּמַתְּנָן רַבְרְבָן שַׂגִּיאָן יְהַב־לֵהּ וְהַשְׁלְטֵהּ עַל כָּל־מְדִינַת בָּבֶל
49 וְרַב־סִגְנִין עַל כָּל־חַכִּימֵי בָּבֶל׃ וְדָנִיֵּאל בְּעָא מִן־מַלְכָּא וּמַנִּי
עַל־עֲבִידְתָּא דִּי מְדִינַת בָּבֶל לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ וְדָנִיֵּאל
בִּתְרַע מַלְכָּא׃ פ

3 ג

א נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא עֲבַד צְלֵם דִּי־דְהַב רוּמֵהּ אַמִּין שִׁתִּין פְּתָיֵהּ
2 אַמִּין שִׁת אֲקִימֵהּ בְּבִקְעַת דּוּרָא בִּמְדִינַת בָּבֶל׃ וּנְבוּכַדְנֶצַּר
מַלְכָּא שְׁלַח לְמִכְנַשׁ ׀ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא
אֲדַרְגָּזְרַיָּא גְדָבְרַיָּא דְּתָבְרַיָּא תִּפְתָּיֵא וְכֹל שִׁלְטֹנֵי מְדִינָתָא
3 לְמֵתֵא לַחֲנֻכַּת צַלְמָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ בֵּאדַיִן
מִתְכַּנְּשִׁין אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא אֲדַרְגָּזְרַיָּא גְדָבְרַיָּא
דְּתָבְרַיָּא תִּפְתָּיֵא וְכֹל שִׁלְטֹנֵי מְדִינָתָא לַחֲנֻכַּת צַלְמָא דִּי
הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא וְקָאְמִין לָקֳבֵל צַלְמָא דִּי הֲקֵים
4 נְבֻכַדְנֶצַּר׃ וְכָרוֹזָא קָרֵא בְחָיִל לְכוֹן אָמְרִין עַמְמַיָּא אֻמַּיָּא
ה וְלִשָּׁנַיָּא׃ בְּעִדָּנָא דִּי תִשְׁמְעוּן קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא קַיתְרֹס

v. 42. מִנְּהֵין קרי   ibid. וּמִנְּהֵין קרי   ibid. פתח באתנחתא
v. 43. וְדִי קרי   v. 2. ד׳ דגוש   ibid. תִּפְתָּיֵא קרי   v. 3. ד׳ דגוש
ibid. תִּפְתָּיֵא קרי   ibid. וְקָיְמִין קרי   v. 5. יתיר י׳

שַׂבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין סוּמְפֹּנְיָה וְכֹל זְנֵי זְמָרָא תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן
6 לְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ וּמַן־דִּי־לָא יִפֵּל
7 וְיִסְגֻּד בַּהּ־שַׁעֲתָא יִתְרְמֵא לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃ כָּל־קֳבֵל
דְּנָה בֵּהּ זִמְנָא כְּדִי־שָׁמְעִין כָּל־עַמְמַיָּא קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא
קַיתְרֹס שַׂבְּכָא פְּסַנְטֵרִין וְכֹל זְנֵי זְמָרָא נָפְלִין כָּל־עַמְמַיָּא
אֻמַּיָּא וְלִשָּׁנַיָּא סָגְדִין לְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵים נְבוּכַדְנֶצַּר
8 מַלְכָּא׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה בֵּהּ זִמְנָא קְרִבוּ גֻּבְרִין כַּשְׂדָּאִין וַאֲכַלוּ
9 קַרְצֵיהוֹן דִּי יְהוּדָיֵא׃ עֲנוֹ וְאָמְרִין לִנְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא מַלְכָּא
י לְעָלְמִין חֱיִי׃ אַנְתָּה מַלְכָּא שָׂמְתָּ טְּעֵם דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי יִשְׁמַע
קָל קַרְנָא מַשְׁרֹקִיתָא קַיתְרֹס שַׂבְּכָא פְּסַנְתֵּרִין וְסִיפֹּנְיָה וְכֹל
11 זְנֵי זְמָרָא יִפֵּל וְיִסְגֻּד לְצֶלֶם דַּהֲבָא׃ וּמַן־דִּי־לָא יִפֵּל וְיִסְגֻּד
12 יִתְרְמֵא לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃ אִיתַי גֻּבְרִין יְהוּדָאיִן דִּי־
מַנִּיתָ יָתְהוֹן עַל־עֲבִידַת מְדִינַת בָּבֶל שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ
גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ לָא־שָׂמוּ עֲלָךְ מַלְכָּא טְעֵם לֵאלָהָךְ לָא פָלְחִין
13 וּלְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימְתָּ לָא סָגְדִין׃ ס בֵּאדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר
בִּרְגַז וַחֲמָא אֲמַר לְהַיְתָיָה לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ בֵּאדַיִן
14 גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הֵיתָיוּ קֳדָם מַלְכָּא׃ עָנֵה נְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר לְהוֹן
הַצְדָּא שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ לֵאלָהַי לָא אִיתֵיכוֹן פָּלְחִין
טו וּלְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימֶת לָא סָגְדִין׃ כְּעַן הֵן אִיתֵיכוֹן עֲתִידִין
דִּי בְעִדָּנָא דִּי תִשְׁמְעוּן קָל קַרְנָא מַשְׁרוֹקִיתָא קַיתְרֹס שַׂבְּכָא
פְּסַנְתֵּרִין וְסוּמְפֹּנְיָה וְכֹל ׀ זְנֵי זְמָרָא תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצַלְמָא
דִּי־עַבְדֵת וְהֵן לָא תִסְגְּדוּן בַּהּ־שַׁעֲתָא תִתְרְמוֹן לְגוֹא־אַתּוּן
16 נוּרָא יָקִדְתָּא וּמַן־הוּא אֱלָהּ דִּי יְשֵׁיזְבִנְכוֹן מִן־יְדָי׃ עֲנוֹ
שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ וְאָמְרִין לְמַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר לָא־
17 חַשְׁחִין אֲנַחְנָא עַל־דְּנָה פִּתְגָם לַהֲתָבוּתָךְ׃ הֵן אִיתַי אֱלָהַנָא
דִּי־אֲנַחְנָא פָלְחִין יָכִל לְשֵׁיזָבוּתַנָא מִן־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא
18 וּמִן־יְדָךְ מַלְכָּא יְשֵׁיזִב׃ וְהֵן לָא יְדִיעַ לֶהֱוֵא־לָךְ מַלְכָּא דִּי
לֵאלָהָיךְ לָא־אִיתַינָא פָלְחִין וּלְצֶלֶם דַּהֲבָא דִּי הֲקֵימְתָּ לָא
19 נִסְגֻּד׃ ס בֵּאדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר הִתְמְלִי חֱמָא וּצְלֵם אַנְפּוֹהִי

v. 7. יתיר י׳ v. 10. יתיר ה׳ ibid. יתיר י׳ ibid. וסופניה קרי
v. 12. א׳ נחה ibid. יתיר י׳ ibid. יתיר י׳ v. 15. יתיר י׳
v. 18. יתיר י׳ ibid. יתיר י׳

אִשְׁתַּנִּו עַל־שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ עָנֵה וְאָמַר לְמֵזֵא לְאַתּוּנָא
חַד שִׁבְעָה עַל דִּי חֲזֵה לְמֵזְיֵהּ׃ וּלְגֻבְרִין גִּבָּרֵי־חַיִל דִּי בְחַיְלֵהּ כ
אֲמַר לְכַפָּתָה לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ לְמִרְמֵא לְאַתּוּן נוּרָא
יָקִדְתָּא׃ בֵּאדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ כְּפִתוּ בְּסַרְבָּלֵיהוֹן פַּטִּישֵׁיהוֹן 21
וְכַרְבְּלָתְהוֹן וּלְבוּשֵׁיהוֹן וּרְמִיו לְגוֹא־אַתּוּן נוּרָא יָקִדְתָּא׃
כָּל־קֳבֵל דְּנָה מִן־דִּי מִלַּת מַלְכָּא מַחְצְפָה וְאַתּוּנָא אֵזֵה 22
יַתִּירָה גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי הַסִּקוּ לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ קַטִּל
הִמּוֹן שְׁבִיבָא דִּי נוּרָא׃ וְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ תְּלָתֵּהוֹן שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ 23
וַעֲבֵד נְגוֹ נְפַלוּ לְגוֹא־אַתּוּן־נוּרָא יָקִדְתָּא מְכַפְּתִין׃ ס
אֱדַיִן נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא תְּוַהּ וְקָם בְּהִתְבְּהָלָה עָנֵה וְאָמַר 24
לְהַדָּבְרוֹהִי הֲלָא גֻבְרִין תְּלָתָה רְמֵינָא לְגוֹא־נוּרָא מְכַפְּתִין
עָנַיִן וְאָמְרִין לְמַלְכָּא יַצִּיבָא מַלְכָּא׃ עָנֵה וְאָמַר הָא־אֲנָה כה
חָזֵה גֻּבְרִין אַרְבְּעָה שְׁרַיִן מַהְלְכִין בְּגוֹא נוּרָא וַחֲבָל לָא־
אִיתַי בְּהוֹן וְרֵוֵהּ דִּי רְבִיעָיָא דָּמֵה לְבַר־אֱלָהִין׃ ס בֵּאדַיִן 26
קְרֵב נְבוּכַדְנֶצַּר לִתְרַע אַתּוּן־נוּרָא יָקִדְתָּא עָנֵה וְאָמַר שַׁדְרַךְ
מֵישַׁךְ וַעֲבֵד־נְגוֹ עַבְדוֹהִי דִּי־אֱלָהָא עִלָּיָא פֻּקוּ וֶאֱתוֹ בֵּאדַיִן
נָפְקִין שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ מִן־גּוֹא נוּרָא׃ וּמִתְכַּנְּשִׁין 27
אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא סִגְנַיָּא וּפַחֲוָתָא וְהַדָּבְרֵי מַלְכָּא חָזַיִן לְגֻבְרַיָּא
אִלֵּךְ דִּי לָא־שְׁלֵט נוּרָא בְּגֶשְׁמְהוֹן וּשְׂעַר רֵאשְׁהוֹן לָא
הִתְחָרַךְ וְסַרְבָּלֵיהוֹן לָא שְׁנוֹ וְרֵיחַ נוּר לָא עֲדָת בְּהוֹן׃ עָנֵה 28
נְבוּכַדְנֶצַּר וְאָמַר בְּרִיךְ אֱלָהֲהוֹן דִּי שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ
דִּי־שְׁלַח מַלְאֲכֵהּ וְשֵׁיזִב לְעַבְדוֹהִי דִּי הִתְרְחִצוּ עֲלוֹהִי וּמִלַּת
מַלְכָּא שַׁנִּיו וִיהַבוּ גֶשְׁמֵיהוֹן דִּי לָא יִפְלְחוּן וְלָא־יִסְגְּדוּן
לְכָל־אֱלָהּ לָהֵן לֵאלָהֲהוֹן׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם דִּי כָל־עַם אֻמָּה 29
וְלִשָּׁן דִּי יֵאמַר שָׁלָה עַל־אֱלָהֲהוֹן דִּי שַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד
נְגוֹא הַדָּמִין יִתְעֲבֵד וּבַיְתֵהּ נְוָלִי יִשְׁתַּוֵּה כָּל־קֳבֵל דִּי לָא
אִיתַי אֱלָהּ אָחֳרָן דִּי־יִכֻּל לְהַצָּלָה כִּדְנָה׃ ס בֵּאדַיִן מַלְכָּא ל
הַצְלַח לְשַׁדְרַךְ מֵישַׁךְ וַעֲבֵד נְגוֹ בִּמְדִינַת בָּבֶל׃ ס נְבוּכַדְנֶצַּר 31
מַלְכָּא לְכָל־עַמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא דִּי־דָאְרִין בְּכָל־אַרְעָא

v. 19. אשתנו קרי — v. 21. יתיר ר׳ — v. 25. רביעאה קרי
v. 26. עִלָּאָה קרי — v. 27. 28. יתיר ר׳ — v. 29. שָׁלוּ קרי
ibid. יתיר א׳ — v. 31. דָּיְרִין קרי

32 שְׁלָמְכ֖וֹן יִשְׂגֵּֽא׃ אָֽתַיָּא֙ וְתִמְהַיָּ֔א דִּ֚י עֲבַ֣ד עִמִּ֔י אֱלָהָ֖א עִלָּיָ֑א
33 שְׁפַ֥ר קָֽדָמַ֖י לְהַחֲוָיָֽה׃ אָת֙וֹהִי֙ כְּמָ֣ה רַבְרְבִ֔ין וְתִמְה֖וֹהִי כְּמָ֣ה
תַקִּיפִ֑ין מַלְכוּתֵהּ֙ מַלְכ֣וּת עָלַ֔ם וְשָׁלְטָנֵ֖הּ עִם־דָּ֥ר וְדָֽר׃ פ

ד 4

א 2 אֲנָ֣ה נְבוּכַדְנֶצַּ֗ר שְׁלֵ֤ה הֲוֵית֙ בְּבַיְתִ֔י וְרַעְנַ֖ן בְּהֵיכְלִֽי׃ חֵ֥לֶם
חֲזֵ֖ית וִידַחֲלִנַּ֑נִי וְהַרְהֹרִין֙ עַֽל־מִשְׁכְּבִ֔י וְחֶזְוֵ֥י רֵאשִׁ֖י יְבַהֲלֻנַּֽנִי׃
3 וּמִנִּי֙ שִׂ֣ים טְעֵ֔ם לְהַנְעָלָ֣ה קֳדָמַ֔י לְכֹ֖ל חַכִּימֵ֣י בָבֶ֑ל דִּֽי־פְשַׁ֥ר
4 חֶלְמָ֖א יְהוֹדְעֻנַּֽנִי׃ בֵּאדַ֣יִן עָלִּ֗לִין חַרְטֻמַיָּא֙ אָֽשְׁפַיָּ֔א כַּשְׂדָּיֵ֖א
וְגָזְרַיָּ֑א וְחֶלְמָ֗א אָמַ֤ר אֲנָה֙ קֳדָ֣מֵיה֔וֹן וּפִשְׁרֵ֖הּ לָֽא־מְהוֹדְעִ֥ין
ה לִֽי׃ וְעַ֣ד אָחֳרֵ֡ין עַל֩ קָֽדָמַ֨י דָּנִיֵּ֜אל דִּֽי־שְׁמֵ֣הּ בֵּלְטְשַׁאצַּר֩
כְּשֻׁ֨ם אֱלָהִ֜י וְדִ֧י רֽוּחַ־אֱלָהִ֛ין קַדִּישִׁ֖ין בֵּ֑הּ וְחֶלְמָ֖א קָֽדָמ֥וֹהִי
6 אַמְרֵֽת׃ בֵּלְטְשַׁאצַּר֮ רַ֣ב חַרְטֻמַיָּא֒ דִּ֣י ׀ אֲנָ֣ה יִדְעֵ֗ת דִּ֠י ר֣וּחַ
אֱלָהִ֤ין קַדִּישִׁין֙ בָּ֔ךְ וְכָל־רָ֖ז לָא־אָנֵ֣ס לָ֑ךְ חֶזְוֵ֨י חֶלְמִ֧י דִֽי־
7 חֲזֵ֛ית וּפִשְׁרֵ֖הּ אֱמַֽר׃ וְחֶזְוֵ֥י רֵאשִׁ֖י עַל־מִשְׁכְּבִ֑י חָזֵ֣ה הֲוֵ֔ית
8 וַאֲל֥וּ אִילָ֛ן בְּג֥וֹא אַרְעָ֖א וְרוּמֵ֥הּ שַׂגִּֽיא׃ רְבָ֥ה אִֽילָנָ֖א וּתְקִ֑ף
9 וְרוּמֵהּ֙ יִמְטֵ֣א לִשְׁמַיָּ֔א וַחֲזוֹתֵ֖הּ לְס֥וֹף כָּל־אַרְעָֽא׃ עָפְיֵ֤הּ
שַׁפִּיר֙ וְאִנְבֵּ֣הּ שַׂגִּ֔יא וּמָז֥וֹן לְכֹֽלָּא־בֵ֖הּ תְּחֹת֜וֹהִי תַּטְלֵ֣ל ׀
חֵיוַ֣ת בָּרָ֗א וּבְעַנְפ֙וֹהִי֙ יְדֻר֣וּן צִפְּרֵ֣י שְׁמַיָּ֔א וּמִנֵּ֖הּ יִתְּזִ֥ין כָּל־
י בִּשְׂרָֽא׃ חָזֵ֥ה הֲוֵ֛ית בְּחֶזְוֵ֥י רֵאשִׁ֖י עַל־מִשְׁכְּבִ֑י וַאֲל֤וּ עִיר֙
11 וְקַדִּ֔ישׁ מִן־שְׁמַיָּ֖א נָחִֽת׃ קָרֵ֨א בְחַ֜יִל וְכֵ֣ן אָמַ֗ר גֹּ֤דּוּ אִֽילָנָא֙
וְקַצִּ֣צוּ עַנְפ֔וֹהִי אַתַּ֥רוּ עָפְיֵ֖הּ וּבַדַּ֣רוּ אִנְבֵּ֑הּ תְּנֻ֤ד חֵֽיוְתָא֙ מִן־
12 תַּחְתּ֔וֹהִי וְצִפְּרַיָּ֖א מִן־עַנְפֽוֹהִי׃ בְּרַ֨ם עִקַּ֤ר שָׁרְשׁ֙וֹהִי֙ בְּאַרְעָ֣א
שְׁבֻ֔קוּ וּבֶֽאֱסוּר֙ דִּֽי־פַרְזֶ֣ל וּנְחָ֔שׁ בְּדִתְאָ֖א דִּ֣י בָרָ֑א וּבְטַ֧ל שְׁמַיָּ֣א
13 יִצְטַבַּ֗ע וְעִם־חֵיוְתָ֛א חֲלָקֵ֖הּ בַּעֲשַׂ֥ב אַרְעָֽא׃ לִבְבֵהּ֙ מִן־אֲנָ֣שָׁא
יְשַׁנּ֔וֹן וּלְבַ֥ב חֵיוָ֖א יִתְיְהִ֣ב לֵ֑הּ וְשִׁבְעָ֥ה עִדָּנִ֖ין יַחְלְפ֥וּן עֲלֽוֹהִי׃
14 בִּגְזֵרַ֤ת עִירִין֙ פִּתְגָמָ֔א וּמֵאמַ֥ר קַדִּישִׁ֖ין שְׁאֵֽלְתָ֑א עַד־דִּבְרַ֡ת
דִּ֣י יִנְדְּע֣וּן חַ֠יַּיָּא דִּֽי־שַׁלִּ֨יט עִלָּיָ֜א בְּמַלְכ֣וּת אֲנָשָׁ֗א וּלְמַן־דִּ֤י
טו יִצְבֵּא֙ יִתְּנִנַּ֔הּ וּשְׁפַ֥ל אֲנָשִׁ֖ים יְקִ֥ים עֲלַֽיהּ׃ דְּנָה֙ חֶלְמָ֣א חֲזֵ֔ית

v. 32. עִלָּאָה קרי v. 4. יתיר ל׳ ibid. כשדאי קרי
v. 5. יתיר י׳ v. 6. פתח בס״פ v. 9. ב׳ טעמים ibid. יְדוּרָן קרי
v. 13. יתיר ו׳ v. 14. עִלָּאָה קרי ibid. יתיר ו׳ ibid. יתיר י׳

אֲנָה מַלְכָּא נְבוּכַדְנֶצַּר וְאַנְתְּה בֵלְטְשַׁאצַּר פִּשְׁרֵא אֱמַר כָּל־
קֳבֵל דִּי ׀ כָּל־חַכִּימֵי מַלְכוּתִי לָא־יָכְלִין פִּשְׁרָא לְהוֹדָעוּתַנִי
וְאַנְתְּה כָּהֵל דִּי רוּחַ־אֱלָהִין קַדִּישִׁין בָּךְ׃ אֱדַיִן דָּנִיֵּאל דִּי־ 16
שְׁמֵהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר אֶשְׁתּוֹמַם כְּשָׁעָה חֲדָה וְרַעְיֹנֹהִי יְבַהֲלֻנֵּהּ
עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר בֵּלְטְשַׁאצַּר חֶלְמָא וּפִשְׁרֵא אַל־יְבַהֲלָךְ
עָנֵה בֵלְטְשַׁאצַּר וְאָמַר מָרִאי חֶלְמָא לְשָׂנְאָיךְ וּפִשְׁרֵהּ
לְעָרָיךְ׃ אִילָנָא דִּי חֲזַיְתָ דִּי רְבָה וּתְקִף וְרוּמֵהּ יִמְטֵא 17
לִשְׁמַיָּא וַחֲזוֹתֵהּ לְכָל־אַרְעָא׃ וְעָפְיֵהּ שַׁפִּיר וְאִנְבֵּהּ שַׂגִּיא 18
וּמָזוֹן לְכֹלָּא־בֵהּ תְּחֹתוֹהִי תְּדוּר חֵיוַת בָּרָא וּבְעַנְפוֹהִי יִשְׁכְּנָן
צִפְּרֵי שְׁמַיָּא׃ אַנְתְּה־הוּא מַלְכָּא דִּי רְבַיְתְּ וּתְקֵפְתְּ וּרְבוּתָךְ 19
רְבָת וּמְטָת לִשְׁמַיָּא וְשָׁלְטָנָךְ לְסוֹף אַרְעָא׃ וְדִי חֲזָה מַלְכָּא כ
עִיר וְקַדִּישׁ נָחִת ׀ מִן־שְׁמַיָּא וְאָמַר גֹּדּוּ אִילָנָא וְחַבְּלוּהִי בְּרַם
עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי בְּאַרְעָא שְׁבֻקוּ וּבֶאֱסוּר דִּי־פַרְזֶל וּנְחָשׁ
בְּדִתְאָא דִּי בָרָא וּבְטַל שְׁמַיָּא יִצְטַבַּע וְעִם־חֵיוַת בָּרָא חֲלָקֵהּ
עַד דִּי־שִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלוֹהִי׃ דְּנָה פִשְׁרָא מַלְכָּא 21
וּגְזֵרַת עִלָּיָא הִיא דִּי מְטָת עַל־מָרִאי מַלְכָּא׃ וְלָךְ טָרְדִין 22
מִן־אֲנָשָׁא וְעִם־חֵיוַת בָּרָא לֶהֱוֵה מְדֹרָךְ וְעִשְׂבָּא כְתוֹרִין ׀
לָךְ יְטַעֲמוּן וּמִטַּל שְׁמַיָּא לָךְ מְצַבְּעִין וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן
עֲלָיךְ עַד דִּי־תִנְדַּע דִּי־שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן־
דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ׃ וְדִי אֲמַרוּ לְמִשְׁבַּק עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי דִּי 23
אִילָנָא מַלְכוּתָךְ לָךְ קַיָּמָה מִן־דִּי תִנְדַּע דִּי שַׁלִּטִן שְׁמַיָּא׃
לָהֵן מַלְכָּא מִלְכִּי יִשְׁפַּר עֲלָיךְ וַחֲטָיָךְ בְּצִדְקָה פְרֻק וַעֲוָיָתָךְ 24
בְּמִחַן עֲנָיִן הֵן תֶּהֱוֵה אַרְכָה לִשְׁלֵוְתָךְ׃ כֹּלָּא מְטָא עַל־ כה
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃ ס לִקְצָת יַרְחִין תְּרֵי־עֲשַׂר עַל־הֵיכַל 26
מַלְכוּתָא דִּי בָבֶל מְהַלֵּךְ הֲוָה׃ עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר הֲלָא 27
דָא־הִיא בָּבֶל רַבְּתָא דִּי־אֲנָה בֱנַיְתַהּ לְבֵית מַלְכוּ בִּתְקָף
חִסְנִי וְלִיקָר הַדְרִי׃ עוֹד מִלְּתָא בְּפֻם מַלְכָּא קָל מִן־שְׁמַיָּא 28
נְפַל לָךְ אָמְרִין נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא מַלְכוּתָה עֲדָת מִנָּךְ׃ וּמִן־ 29

v. 15. יתיר ה׳ ib. פִּשְׁרֵהּ קרי ib. יתיר ה׳ v. 16. וּפִשְׁרֵהּ קרי
ibid. יתיר א׳ ibid. יתיר י׳ ibid. יתיר י׳ v. 18. ב׳ טעמים
v. 19. יתיר ה׳ ibid. יתיר י׳ v. 21. עִלָּאָה קרי ibid. יתיר י׳
ibid. יתיר א׳ v. 22. יתיר י׳ ibid. עִלָּאָה קרי ibid. פתח בס״פ
v. 24. יתיר י׳ ibid. וַחֲטָאָךְ קרי v. 28. פתח באתנחתא

אֲנָשָׁא לָךְ טָֽרְדִין וְעִם־חֵיוַת בָּרָא מְדֹרָךְ עִשְׂבָּא כְתוֹרִין
לָךְ יְטַֽעֲמוּן וְשִׁבְעָה עִדָּנִין יַחְלְפוּן עֲלָךְ עַד דִּֽי־תִנְדַּע דִּֽי־
ל שַׁלִּיט עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן־דִּי יִצְבֵּא יִתְּנִנַּהּ׃ בַּהּ־
שַׁעֲתָא מִלְּתָא סָפַת עַל־נְבוּכַדְנֶצַּר וּמִן־אֲנָשָׁא טְרִיד וְעִשְׂבָּא
כְתוֹרִין יֵאכֻל וּמִטַּל שְׁמַיָּא גִּשְׁמֵהּ יִצְטַבַּע עַד דִּי שַׂעְרֵהּ
31 כְּנִשְׁרִין רְבָה וְטִפְרוֹהִי כְצִפְּרִין׃ ס וְלִקְצָת יוֹמַיָּה אֲנָה
נְבוּכַדְנֶצַּר עַיְנַי ׀ לִשְׁמַיָּא נִטְלֵת וּמַנְדְּעִי עֲלַי יְתוּב וּלְעִלָּיָא
בָּרְכֵת וּלְחַי עָלְמָא שַׁבְּחֵת וְהַדְּרֵת דִּי שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם
32 וּמַלְכוּתֵהּ עִם־דָּר וְדָר׃ וְכָל־דָּיְרֵי אַרְעָא כְּלָה חֲשִׁיבִין
וּכְמִצְבְּיֵהּ עָבֵד בְּחֵיל שְׁמַיָּא וְדָיְרֵי אַרְעָא וְלָא אִיתַי דִּי־
33 יְמַחֵא בִידֵהּ וְיֵאמַר לֵהּ מָה עֲבַדְתְּ׃ בֵּהּ־זִמְנָא מַנְדְּעִי ׀ יְתוּב
עֲלַי וְלִיקַר מַלְכוּתִי הַדְרִי וְזִוִי יְתוּב עֲלַי וְלִי הַדָּֽבְרַי
וְרַבְרְבָנַי יְבַעוֹן וְעַל־מַלְכוּתִי הָתְקְנַת וּרְבוּ יַתִּירָה הוּסְפַת
34 לִי׃ כְּעַן אֲנָה נְבֻכַדְנֶצַּר מְשַׁבַּח וּמְרוֹמֵם וּמְהַדַּר לְמֶלֶךְ
שְׁמַיָּא דִּי כָל־מַעֲבָדוֹהִי קְשֹׁט וְאֹרְחָתֵהּ דִּין וְדִי מַהְלְכִין
בְּגֵוָה יָכִל לְהַשְׁפָּלָה׃ פ

ה 5

א בֵּלְשַׁאצַּר מַלְכָּא עֲבַד לְחֶם רַב לְרַבְרְבָנוֹהִי אֲלַף וְלָקֳבֵל
2 אַלְפָּא חַמְרָא שָׁתֵה׃ בֵּלְשַׁאצַּר אֲמַר ׀ בִּטְעֵם חַמְרָא לְהַיְתָיָה
לְמָאנֵי דַּהֲבָא וְכַסְפָּא דִּי הַנְפֵּק נְבוּכַדְנֶצַּר אֲבוּהִי מִן־
הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְיִשְׁתּוֹן בְּהוֹן מַלְכָּא וְרַבְרְבָנוֹהִי
3 שֵׁגְלָתֵהּ וּלְחֵנָתֵהּ׃ בֵּאדַיִן הַיְתִיו מָאנֵי דַהֲבָא דִּי הַנְפִּקוּ מִן־
הֵיכְלָא דִּי־בֵית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְאִשְׁתִּיו בְּהוֹן מַלְכָּא
4 וְרַבְרְבָנוֹהִי שֵׁגְלָתֵהּ וּלְחֵנָתֵהּ׃ אִשְׁתִּיו חַמְרָא וְשַׁבַּחוּ לֵאלָהֵי
ה דַּהֲבָא וְכַסְפָּא נְחָשָׁא פַרְזְלָא אָעָא וְאַבְנָא׃ בַּהּ־שַׁעֲתָה
נְפַקוּ אֶצְבְּעָן דִּי יַד־אֱנָשׁ וְכָתְבָן לָקֳבֵל נֶבְרַשְׁתָּא עַל־גִּירָא
דִּי־כְתַל הֵיכְלָא דִּי מַלְכָּא וּמַלְכָּא חָזֵה פַּס יְדָה דִּי כָתְבָה׃
6 אֱדַיִן מַלְכָּא זִיוֹהִי שְׁנוֹהִי וְרַעְיֹנֹהִי יְבַהֲלוּנֵּהּ וְקִטְרֵי חַרְצֵהּ
7 מִשְׁתָּרַיִן וְאַרְכֻבָּתֵהּ דָּא לְדָא נָקְשָׁן׃ קָרֵא מַלְכָּא בְּחַיִל

v. 29. יתיר ר׳ ibid. עִלָּאָה קרי ibid. פתח בס״פ
v. 30. פתח באתנחתא v. 31. ולעִלָּאָה קרי v. 32. דָּיְרֵי קרי
ibid. וְדָיְרֵי קרי v. 1. פתח באתנחתא v. 5. נְפַקָה קרי

לְהֶעָלָה לְאָשְׁפַיָּא כַּשְׂדָּיֵא וְגָזְרַיָּא עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר ׀ לְחַכִּימֵי
בָבֶל דִּי כָל־אֱנָשׁ דִּי יִקְרֵה כְּתָבָה דְנָה וּפִשְׁרֵהּ יְחַוִּנַּנִי
אַרְגְּוָנָא יִלְבַּשׁ וְהַמְּנִיכָא דִי־דַהֲבָא עַל־צַוְּארֵהּ וְתַלְתִּי
8 בְּמַלְכוּתָא יִשְׁלַט׃ אֱדַיִן עָלְּלִין כֹּל חַכִּימֵי מַלְכָּא וְלָא־כָהֲלִין
9 כְּתָבָא לְמִקְרֵא וּפִשְׁרֵהּ לְהוֹדָעָה לְמַלְכָּא׃ אֱדַיִן מַלְכָּא
בֵּלְשַׁאצַּר שַׂגִּיא מִתְבָּהַל וְזִיוֹהִי שָׁנַיִן עֲלוֹהִי וְרַבְרְבָנוֹהִי
י מִשְׁתַּבְּשִׁין׃ מַלְכְּתָא לָקֳבֵל מִלֵּי מַלְכָּא וְרַבְרְבָנוֹהִי לְבֵית
מִשְׁתְּיָא עַלַּלַת עֲנָת מַלְכְּתָא וַאֲמֶרֶת מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי אַל־
11 יְבַהֲלוּךְ רַעְיוֹנָךְ וְזִיוָךְ אַל־יִשְׁתַּנּוֹ׃ אִיתַי גְּבַר בְּמַלְכוּתָךְ דִּי
רוּחַ ׀ אֱלָהִין קַדִּישִׁין בֵּהּ וּבְיוֹמֵי אֲבוּךְ נַהִירוּ וְשָׂכְלְתָנוּ
וְחָכְמָה כְּחָכְמַת־אֱלָהִין הִשְׁתְּכַחַת בֵּהּ וּמַלְכָּא נְבֻכַדְנֶצַּר
אֲבוּךְ רַב חַרְטֻמִּין אָשְׁפִין כַּשְׂדָּאִין גָּזְרִין הֲקִימֵהּ אֲבוּךְ
12 מַלְכָּא׃ כָּל־קֳבֵל דִּי־רוּחַ יַתִּירָה וּמַנְדַּע וְשָׂכְלְתָנוּ מְפַשַּׁר ׀
חֶלְמִין וְאַחֲוָיַת אֲחִידָן וּמְשָׁרֵא קִטְרִין הִשְׁתְּכַחַת בֵּהּ
בְּדָנִיֵּאל דִּי מַלְכָּא שָׂם שְׁמֵהּ בֵּלְטְשַׁאצַּר כְּעַן דָּנִיֵּאל יִתְקְרֵי
13 וּפִשְׁרָה יְהַחֲוֵה׃ ס בֵּאדַיִן דָּנִיֵּאל הֻעַל קֳדָם מַלְכָּא עָנֵה
מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל אַנְתְּה הוּא דָנִיֵּאל דִּי מִן־בְּנֵי גָלוּתָא
14 דִּי יְהוּד דִּי הַיְתִי מַלְכָּא אַבִי מִן־יְהוּד׃ וְשִׁמְעֵת עֲלָיךְ דִּי
רוּחַ אֱלָהִין בָּךְ וְנַהִירוּ וְשָׂכְלְתָנוּ וְחָכְמָה יַתִּירָה הִשְׁתְּכַחַת
טו בָּךְ׃ וּכְעַן הֻעַלּוּ קֳדָמַי חַכִּימַיָּא אָשְׁפַיָּא דִּי כְתָבָה דְנָה יִקְרוֹן
וּפִשְׁרֵהּ לְהוֹדָעֻתַנִי וְלָא־כָהֲלִין פְּשַׁר־מִלְּתָא לְהַחֲוָיָה׃
16 וַאֲנָה שִׁמְעֵת עֲלָיךְ דִּי תוּכַל פִּשְׁרִין לְמִפְשַׁר וְקִטְרִין
לְמִשְׁרֵא כְּעַן הֵן תּוּכַל כְּתָבָא לְמִקְרֵא וּפִשְׁרֵהּ לְהוֹדָעוּתַנִי
אַרְגְּוָנָא תִלְבַּשׁ וְהַמְּנִיכָא דִי־דַהֲבָא עַל־צַוְּארָךְ וְתַלְתָּא
17 בְּמַלְכוּתָא תִּשְׁלַט׃ ס בֵּאדַיִן עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר קֳדָם מַלְכָּא
מַתְּנָתָךְ לָךְ לֶהֶוְיָן וּנְבָזְבְּיָתָךְ לְאָחֳרָן הַב בְּרַם כְּתָבָא אֶקְרֵא
18 לְמַלְכָּא וּפִשְׁרָא אֲהוֹדְעִנֵּהּ׃ אַנְתְּה מַלְכָּא אֱלָהָא עִלָּיָא

---

v. 7. כשדָּאֵי קרי · ib. וְהַמְנִיכָא קרי · ib. פתח בס״פ · v. 8. יתיר ל׳
v. 10. יתיר ל׳ · ibid. יתיר י׳ · ibid. יתיר ר׳ · v. 11. כ׳ דגושה
v. 13. יתיר ה׳ · ibid. מלעיל · v. 14. יתיר י׳ · v. 16. יתיר י׳
ibid. תִּכּוּל קרי · ibid. תִּכּוּל קרי · ibid. וְהַמְנִיכָא קרי
ibid. פתח בס״פ · v. 17. פתח באתנחתא · v. 18. יתיר ה׳
ibid. עִלָּאָה קרי

מַלְכוּתָא וּרְבוּתָא וִיקָרָא וְהַדְרָא יְהַב לִנְבֻכַדְנֶצַּר אֲבוּךְ׃
19 וּמִן־רְבוּתָא דִּי יְהַב־לֵהּ כֹּל עַמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא הֲווֹ
זָאְעִין וְדָחֲלִין מִן־קֳדָמוֹהִי דִּי־הֲוָא צָבֵא הֲוָה קָטֵל וְדִי הֲוָה
צָבֵא הֲוָה מַחֵא וְדִי הֲוָה צָבֵא הֲוָה מָרִים וְדִי־הֲוָא צָבֵא
כ הֲוָא מַשְׁפִּל׃ וּכְדִי רִם לִבְבֵהּ וְרוּחֵהּ תִּקְפַת לַהֲזָדָה הָנְחַת
21 מִן־כָּרְסֵא מַלְכוּתֵהּ וִיקָרָה הֶעְדִּיו מִנֵּהּ׃ וּמִן־בְּנֵי אֲנָשָׁא
טְרִיד וְלִבְבֵהּ ׀ עִם־חֵיוְתָא שַׁוִּי וְעִם־עֲרָדַיָּא מְדוֹרֵהּ עִשְׂבָּא
כְתוֹרִין יְטַעֲמוּנֵּהּ וּמִטַּל שְׁמַיָּא גִּשְׁמֵהּ יִצְטַבַּע עַד דִּי־יְדַע
דִּי־שַׁלִּיט אֱלָהָא עִלָּיָא בְּמַלְכוּת אֲנָשָׁא וּלְמַן־דִּי יִצְבֵּא יְהָקֵים
22 עֲלַיַּהּ׃ וְאַנְתְּה בְּרֵהּ בֵּלְשַׁאצַּר לָא הַשְׁפֵּלְתְּ לִבְבָךְ כָּל־קֳבֵל
23 דִּי כָל־דְּנָה יְדַעְתְּ׃ וְעַל מָרֵא שְׁמַיָּא ׀ הִתְרוֹמַמְתְּ וּלְמָאנַיָּא
דִּי־בַיְתֵהּ הַיְתִיו קֳדָמָיךְ וְאַנְתְּה וְרַבְרְבָנָיךְ שֵׁגְלָתָךְ וּלְחֵנָתָךְ
חַמְרָא שָׁתַיִן בְּהוֹן וְלֵאלָהֵי כַסְפָּא וְדַהֲבָא נְחָשָׁא פַרְזְלָא
אָעָא וְאַבְנָא דִּי לָא־חָזַיִן וְלָא־שָׁמְעִין וְלָא יָדְעִין שַׁבַּחְתָּ
וְלֵאלָהָא דִּי נִשְׁמְתָךְ בִּידֵהּ וְכָל־אֹרְחָתָךְ לֵהּ לָא הַדַּרְתָּ׃
24 בֵּאדַיִן מִן־קֳדָמוֹהִי שְׁלִיחַ פַּסָּא דִי־יְדָא וּכְתָבָא דְנָה רְשִׁים׃
כה 26 וּדְנָה כְתָבָא דִּי רְשִׁים מְנֵא מְנֵא תְּקֵל וּפַרְסִין׃ דְּנָה פְּשַׁר
27 מִלְּתָא מְנֵא מְנָה־אֱלָהָא מַלְכוּתָךְ וְהַשְׁלְמַהּ׃ תְּקֵל תְּקִילְתָּה
28 בְמֹאזַנְיָא וְהִשְׁתְּכַחַתְּ חַסִּיר׃ פְּרֵס פְּרִיסַת מַלְכוּתָךְ וִיהִיבַת
29 לְמָדַי וּפָרָס׃ בֵּאדַיִן ׀ אֲמַר בֵּלְשַׁאצַּר וְהַלְבִּשׁוּ לְדָנִיֵּאל
אַרְגְּוָנָא וְהַמְוֹנְכָא דִי־דַהֲבָא עַל־צַוְּארֵהּ וְהַכְרִזוּ עֲלוֹהִי דִּי־
ל לֶהֱוֵא שַׁלִּיט תַּלְתָּא בְּמַלְכוּתָא׃ בֵּהּ בְּלֵילְיָא קְטִיל
בֵּלְאשַׁצַּר מַלְכָּא כַשְׂדָּיָא׃ פ

6 ו

א 2 וְדָרְיָוֶשׁ מָדָיָא קַבֵּל מַלְכוּתָא כְּבַר שְׁנִין שִׁתִּין וְתַרְתֵּין׃ שְׁפַר
קֳדָם דָּרְיָוֶשׁ וַהֲקִים עַל־מַלְכוּתָא לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא מְאָה וְעֶשְׂרִין
3 דִּי לֶהֱוֹן בְּכָל־מַלְכוּתָא׃ וְעֵלָּא מִנְּהוֹן סָרְכִין תְּלָתָה דִּי דָנִיֵּאל
חַד מִנְּהוֹן דִּי־לֶהֱוֹן אֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא אִלֵּין יָהֲבִין לְהוֹן טַעְמָא

---

v. 19. זָיְעִין קרי — v. 21. שַׁוִּיו קרי — ibid. פתח באתנחתא
ibid. עִלָּאָה קרי — ibid. יתיר י׳ ופתח בס״פ — v. 22. יתיר ה׳
v. 23. יתיר י׳ — ibid. יתיר ה׳ — ibid. יתיר י׳ — v. 26. פתח בס״פ
v. 29. וְהַמְנִיכָא קרי — v. 30. כַּשְׂדָּאָה קרי — v. 1. מָדָאָה קרי

4 וּמַלְכָּא לָא־לֶהֱוֵא נָזִק׃ אֱדַיִן דָּנִיֵּאל דְּנָה הֲוָא מִתְנַצַּח
עַל־סָרְכַיָּא וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא כָּל־קֳבֵל דִּי רוּחַ יַתִּירָא בֵּהּ
ה וּמַלְכָּא עֲשִׁית לַהֲקָמוּתֵהּ עַל־כָּל־מַלְכוּתָא׃ אֱדַיִן סָרְכַיָּא
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא הֲווֹ בָעַיִן עִלָּה לְהַשְׁכָּחָה לְדָנִיֵּאל מִצַּד
מַלְכוּתָא וְכָל־עִלָּה וּשְׁחִיתָה לָא־יָכְלִין לְהַשְׁכָּחָה כָּל־קֳבֵל
דִּי מְהֵימַן הוּא וְכָל־שָׁלוּ וּשְׁחִיתָה לָא הִשְׁתְּכַחַת עֲלוֹהִי׃
6 אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ אָמְרִין דִּי לָא נְהַשְׁכַּח לְדָנִיֵּאל דְּנָה כָּל־
7 עִלָּא לָהֵן הַשְׁכַּחְנָא עֲלוֹהִי בְּדָת אֱלָהֵהּ׃ אֱדַיִן סָרְכַיָּא
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא אִלֵּן הַרְגִּשׁוּ עַל־מַלְכָּא וְכֵן אָמְרִין לֵהּ דָּרְיָוֶשׁ
8 מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי׃ אִתְיָעַטוּ כֹּל ׀ סָרְכֵי מַלְכוּתָא סִגְנַיָּא
וַאֲחַשְׁדַּרְפְּנַיָּא הַדָּבְרַיָּא וּפַחֲוָתָא לְקַיָּמָה קְיָם מַלְכָּא
וּלְתַקָּפָה אֱסָר דִּי כָל־דִּי־יִבְעֵא בָעוּ מִן־כָּל־אֱלָהּ וֶאֱנָשׁ עַד־
9 יוֹמִין תְּלָתִין לָהֵן מִנָּךְ מַלְכָּא יִתְרְמֵא לְגֹב אַרְיָוָתָא׃ כְּעַן
מַלְכָּא תְּקִים אֱסָרָא וְתִרְשֻׁם כְּתָבָא דִּי לָא לְהַשְׁנָיָה כְּדָת־
י מָדַי וּפָרַס דִּי־לָא תֶעְדֵּא׃ כָּל־קֳבֵל דְּנָה מַלְכָּא דָּרְיָוֶשׁ רְשַׁם
11 כְּתָבָא וֶאֱסָרָא׃ ס וְדָנִיֵּאל כְּדִי יְדַע דִּי רְשִׁים כְּתָבָא עַל
לְבַיְתֵהּ וְכַוִּין פְּתִיחָן לֵהּ בְּעִלִּיתֵהּ נֶגֶד יְרוּשְׁלֶם וְזִמְנִין תְּלָתָה
בְיוֹמָא הוּא ׀ בָּרֵךְ עַל־בִּרְכוֹהִי וּמְצַלֵּא וּמוֹדֵא קֳדָם אֱלָהֵהּ כָּל־
12 קֳבֵל דִּי־הֲוָא עָבֵד מִן־קַדְמַת דְּנָה׃ ° אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ
13 וְהַשְׁכַּחוּ לְדָנִיֵּאל בָּעֵא וּמִתְחַנַּן קֳדָם אֱלָהֵהּ׃ בֵּאדַיִן קְרִבוּ
וְאָמְרִין קֳדָם־מַלְכָּא עַל־אֱסָר מַלְכָּא הֲלָא אֱסָר רְשַׁמְתָּ דִּי
כָל־אֱנָשׁ דִּי־יִבְעֵא מִן־כָּל־אֱלָהּ וֶאֱנָשׁ עַד־יוֹמִין תְּלָתִין לָהֵן
מִנָּךְ מַלְכָּא יִתְרְמֵא לְגוֹב אַרְיָוָתָא עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר יַצִּיבָא
14 מִלְּתָא כְּדָת־מָדַי וּפָרַס דִּי־לָא תֶעְדֵּא׃ בֵּאדַיִן עֲנוֹ וְאָמְרִין
קֳדָם מַלְכָּא דִּי דָנִיֵּאל דִּי מִן־בְּנֵי גָלוּתָא דִּי יְהוּד לָא־שָׂם
עֲלָיךְ מַלְכָּא טְעֵם וְעַל־אֱסָרָא דִּי רְשַׁמְתָּ וְזִמְנִין תְּלָתָה
טו בְּיוֹמָא בָּעֵא בָּעוּתֵהּ׃ אֱדַיִן מַלְכָּא כְּדִי מִלְּתָא שְׁמַע שַׂגִּיא
בְּאֵשׁ עֲלוֹהִי וְעַל דָּנִיֵּאל שָׂם בָּל לְשֵׁיזָבוּתֵהּ וְעַד מֶעָלֵי
16 שִׁמְשָׁא הֲוָה מִשְׁתַּדַּר לְהַצָּלוּתֵהּ׃ בֵּאדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ
עַל־מַלְכָּא וְאָמְרִין לְמַלְכָּא דַּע מַלְכָּא דִּי־דָת לְמָדַי וּפָרַס דִּי

v. 12. חצי הספר v. 14. יתיר ד'

17 כָּל־אֱסָר וּקְיָם דִּי־מַלְכָּא יְהָקֵים לָא לְהַשְׁנָיָה׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא
אֲמַר וְהַיְתִיו לְדָנִיֵּאל וּרְמוֹ לְגֻבָּא דִּי אַרְיָוָתָא עָנֵה מַלְכָּא
וְאָמַר לְדָנִיֵּאל אֱלָהָךְ דִּי אַנְתְּה פָּלַח־לֵהּ בִּתְדִירָא הוּא
18 יְשֵׁיזְבִנָּךְ׃ וְהֵיתָיִת אֶבֶן חֲדָה וְשֻׂמַת עַל־פֻּם גֻּבָּא וְחַתְמַהּ
מַלְכָּא בְּעִזְקְתֵהּ וּבְעִזְקָת רַבְרְבָנוֹהִי דִּי לָא־תִשְׁנֵא צְבוּ
19 בְּדָנִיֵּאל׃ אֱדַיִן אֲזַל מַלְכָּא לְהֵיכְלֵהּ וּבָת טְוָת וְדַחֲוָן לָא־
כ הַנְעֵל קָדָמוֹהִי וְשִׁנְתֵּהּ נַדַּת עֲלוֹהִי׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא בִּשְׁפַּרְפָּרָא
21 יְקוּם בְּנָגְהָא וּבְהִתְבְּהָלָה לְגֻבָּא דִּי־אַרְיָוָתָא אֲזַל׃ וּכְמִקְרְבֵהּ
לְגֻבָּא לְדָנִיֵּאל בְּקָל עֲצִיב זְעִק עָנֵה מַלְכָּא וְאָמַר לְדָנִיֵּאל
דָּנִיֵּאל עֲבֵד אֱלָהָא חַיָּא אֱלָהָךְ דִּי אַנְתְּה פָּלַח־לֵהּ בִּתְדִירָא
22 הַיְכִל לְשֵׁיזָבוּתָךְ מִן־אַרְיָוָתָא׃ אֱדַיִן דָּנִיֵּאל עִם־מַלְכָּא מַלִּל
23 מַלְכָּא לְעָלְמִין חֱיִי׃ אֱלָהִי שְׁלַח מַלְאֲכֵהּ וּסֲגַר פֻּם אַרְיָוָתָא
וְלָא חַבְּלוּנִי כָּל־קֳבֵל דִּי קָדָמוֹהִי זָכוּ הִשְׁתְּכַחַת לִי וְאַף
24 קֳדָמָיךְ מַלְכָּא חֲבוּלָה לָא עַבְדֵת׃ בֵּאדַיִן מַלְכָּא שַׂגִּיא טְאֵב
עֲלוֹהִי וּלְדָנִיֵּאל אֲמַר לְהַנְסָקָה מִן־גֻּבָּא וְהֻסַּק דָּנִיֵּאל מִן־גֻּבָּא
כה וְכָל־חֲבָל לָא־הִשְׁתְּכַח בֵּהּ דִּי הֵימִן בֵּאלָהֵהּ׃ וַאֲמַר מַלְכָּא
וְהַיְתִיו גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ דִּי אֲכַלוּ קַרְצוֹהִי דִּי דָנִיֵּאל וּלְגֹב
אַרְיָוָתָא רְמוֹ אִנּוּן בְּנֵיהוֹן וּנְשֵׁיהוֹן וְלָא־מְטוֹ לְאַרְעִית גֻּבָּא
26 עַד דִּי־שְׁלִטוּ בְהוֹן אַרְיָוָתָא וְכָל־גַּרְמֵיהוֹן הַדִּקוּ׃ בֵּאדַיִן
דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא כְּתַב לְכָל־עַמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא דִּי־דָאְרִין
27 בְּכָל־אַרְעָא שְׁלָמְכוֹן יִשְׂגֵּא׃ מִן־קֳדָמַי שִׂים טְעֵם דִּי ׀ בְּכָל־
שָׁלְטָן מַלְכוּתִי לֶהֱוֺן זָאֲעִין וְדָחֲלִין מִן־קֳדָם אֱלָהֵהּ דִּי־דָנִיֵּאל
דִּי־הוּא ׀ אֱלָהָא חַיָּא וְקַיָּם לְעָלְמִין וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא תִתְחַבַּל
28 וְשָׁלְטָנֵהּ עַד־סוֹפָא׃ מְשֵׁיזִב וּמַצִּל וְעָבֵד אָתִין וְתִמְהִין
29 בִּשְׁמַיָּא וּבְאַרְעָא דִּי שֵׁיזִב לְדָנִיֵּאל מִן־יַד אַרְיָוָתָא׃ וְדָנִיֵּאל
דְּנָה הַצְלַח בְּמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ וּבְמַלְכוּת כּוֹרֶשׁ פָּרְסָיָא׃ פ

7 ז

א בִּשְׁנַת חֲדָה לְבֵלְאשַׁצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל דָּנִיֵּאל חֵלֶם חֲזָה וְחֶזְוֵי
רֵאשֵׁהּ עַל־מִשְׁכְּבֵהּ בֵּאדַיִן חֶלְמָא כְתַב רֵאשׁ מִלִּין

v. 17. יתיר ר׳ ibid. יתיר ה׳ v. 20. פ׳ זעירא ibid. פ׳ רבתא
ibid. פתח בס״פ v. 21. יתיר ר׳ ibid. יתיר ה׳ v. 23. יתיר ר׳
v. 26. דָּיְרִין קרי v. 27. זָיְעִין קרי v. 29. פָּרְסָאָה קרי

2 אֲמַר׃ עָנֵה דָנִיֵּאל וְאָמַר חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוִי עִם־לֵילְיָא וַאֲרוּ
3 אַרְבַּע רוּחֵי שְׁמַיָּא מְגִיחָן לְיַמָּא רַבָּא׃ וְאַרְבַּע חֵיוָן רַבְרְבָן
4 סָלְקָן מִן־יַמָּא שָׁנְיָן דָּא מִן־דָּא׃ קַדְמָיְתָא כְאַרְיֵה וְגַפִּין דִּי־
נְשַׁר לַהּ חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי־מְּרִיטוּ גַפַּיהּ וּנְטִילַת מִן־אַרְעָא
ה וְעַל־רַגְלַיִן כֶּאֱנָשׁ הֳקִימַת וּלְבַב אֱנָשׁ יְהִיב לַהּ׃ וַאֲרוּ חֵיוָה
אָחֳרִי תִנְיָנָה דָּמְיָה לְדֹב וְלִשְׂטַר־חַד הֳקִמַת וּתְלָת עִלְעִין
6 בְּפֻמַּהּ בֵּין שִׁנַּהּ וְכֵן אָמְרִין לַהּ קוּמִי אֲכֻלִי בְּשַׂר שַׂגִּיא׃ בָּאתַר
דְּנָה חָזֵה הֲוֵית וַאֲרוּ אָחֳרִי כִּנְמַר וְלַהּ גַּפִּין אַרְבַּע דִּי־עוֹף
7 עַל־גַּבַּיהּ וְאַרְבְּעָה רֵאשִׁין לְחֵיוְתָא וְשָׁלְטָן יְהִיב לַהּ׃ בָּאתַר
דְּנָה חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי לֵילְיָא וַאֲרוּ חֵיוָה רְבִיעָיָא דְּחִילָה
וְאֵימְתָנִי וְתַקִּיפָא יַתִּירָה וְשִׁנַּיִן דִּי־פַרְזֶל לַהּ רַבְרְבָן אָכְלָה
וּמַדֱּקָה וּשְׁאָרָא בְּרַגְלַיהּ רָפְסָה וְהִיא מְשַׁנְיָה מִן־כָּל־חֵיוָתָא
8 דִּי קָדָמַיהּ וְקַרְנַיִן עֲשַׂר לַהּ׃ מִשְׂתַּכַּל הֲוֵית בְּקַרְנַיָּא וַאֲלוּ
קֶרֶן אָחֳרִי זְעֵירָה סִלְקָת בֵּינֵיהֵן וּתְלָת מִן־קַרְנַיָּא קַדְמָיָתָא
אֶתְעֲקַרוּ מִן־קֳדָמַיהּ וַאֲלוּ עַיְנִין כְּעַיְנֵי אֲנָשָׁא בְּקַרְנָא־דָא וּפֻם
9 מְמַלִּל רַבְרְבָן׃ חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי כָרְסָוָן רְמִיו וְעַתִּיק יוֹמִין
יְתִב לְבוּשֵׁהּ ׀ כִּתְלַג חִוָּר וּשְׂעַר רֵאשֵׁהּ כַּעֲמַר נְקֵא כָּרְסְיֵהּ
י שְׁבִיבִין דִּי־נוּר גַּלְגִּלּוֹהִי נוּר דָּלִק׃ נְהַר דִּי־נוּר נָגֵד וְנָפֵק
מִן־קֳדָמוֹהִי אֶלֶף אַלְפִים יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ וְרִבּוֹ רִבְוָן קֳדָמוֹהִי
11 יְקוּמוּן דִּינָא יְתִב וְסִפְרִין פְּתִיחוּ׃ חָזֵה הֲוֵית בֵּאדַיִן מִן־קָל
מִלַּיָּא רַבְרְבָתָא דִּי קַרְנָא מְמַלֱּלָה חָזֵה הֲוֵית עַד דִּי קְטִילַת
12 חֵיוְתָא וְהוּבַד גִּשְׁמַהּ וִיהִיבַת לִיקֵדַת אֶשָּׁא׃ וּשְׁאָר חֵיוָתָא
הֶעְדִּיו שָׁלְטָנְהוֹן וְאַרְכָה בְחַיִּין יְהִיבַת לְהוֹן עַד־זְמַן וְעִדָּן׃
13 חָזֵה הֲוֵית בְּחֶזְוֵי לֵילְיָא וַאֲרוּ עִם־עֲנָנֵי שְׁמַיָּא כְּבַר אֱנָשׁ
14 אָתֵה הֲוָא וְעַד־עַתִּיק יוֹמַיָּא מְטָה וּקְדָמוֹהִי הַקְרְבוּהִי׃ וְלֵהּ
יְהִב שָׁלְטָן וִיקָר וּמַלְכוּ וְכֹל עַמְמַיָּא אֻמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא לֵהּ
יִפְלְחוּן שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם דִּי־לָא יֶעְדֵּה וּמַלְכוּתֵהּ דִּי־לָא
טו תִתְחַבַּל׃ ס אֶתְכְּרִיַּת רוּחִי אֲנָה דָנִיֵּאל בְּגוֹא נִדְנֶה וְחֶזְוֵי

v. 1. פתח בס"פ v. 4. פתח באתנחתא ib. יתיר ו' ib. פתח בס"פ
v. 5. יתיר י' v. 6. יתיר ו' ibid. פתח בס"פ v. 7. יתיר א'
ibid. רביעאה קרי ibid. יתיר ו' ibid. יתיר ו' ibid. פתח בס"פ
v. 8. בֵינֵיהֶין קרי ib. אתעקרה קרי ib. יתיר ו' v. 10. אלפין קרי
ibid. רִבְבָן קרי v. 14. פתח בס"פ

16 רֵאשִׁי יְבַהֲלֻנַּנִי׃ קִרְבֵת עַל־חַד מִן־קָאֲמַיָּא וְיַצִּיבָא אֶבְעֵא־
17 מִנֵּהּ עַל־כָּל־דְּנָה וַאֲמַר־לִי וּפְשַׁר מִלַּיָּא יְהוֹדְעִנַּנִי׃ אִלֵּין
חֵיוָתָא רַבְרְבָתָא דִּי אִנִּין אַרְבַּע אַרְבְּעָה מַלְכִין יְקוּמוּן מִן־
18 אַרְעָא׃ וִיקַבְּלוּן מַלְכוּתָא קַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין וְיַחְסְנוּן מַלְכוּתָא
19 עַד־עָלְמָא וְעַד עָלַם עָלְמַיָּא׃ אֱדַיִן צְבִית לְיַצָּבָא עַל־חֵיוְתָא
רְבִיעָיְתָא דִּי־הֲוָת שָׁנְיָה מִן־כָּלְּהֵון דְּחִילָה יַתִּירָה שִׁנַּיהּ דִּי־
פַרְזֶל וְטִפְרַיהּ דִּי־נְחָשׁ אָכְלָה מַדֱּקָה וּשְׁאָרָא בְּרַגְלַיהּ רָפְסָה׃
כ וְעַל־קַרְנַיָּא עֲשַׂר דִּי בְרֵאשַׁהּ וְאָחֳרִי דִּי סִלְקַת וּנְפַלוּ מִן־
קֳדָמַיהּ תְּלָת וְקַרְנָא דִכֵּן וְעַיְנִין לַהּ וּפֻם מְמַלִּל רַבְרְבָן וְחֶזְוַהּ
21 רַב מִן־חַבְרָתַהּ׃ חָזֵה הֲוֵית וְקַרְנָא דִכֵּן עָבְדָא קְרָב עִם־
22 קַדִּישִׁין וְיָכְלָה לְהוֹן׃ עַד דִּי־אֲתָה עַתִּיק יוֹמַיָּא וְדִינָא יְהִב
לְקַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין וְזִמְנָא מְטָה וּמַלְכוּתָא הֶחֱסִנוּ קַדִּישִׁין׃
23 כֵּן אֲמַר חֵיוְתָא רְבִיעָיְתָא מַלְכוּ רְבִיעָיָא תֶּהֱוֵא בְאַרְעָא דִּי
תִשְׁנֵא מִן־כָּל־מַלְכְוָתָא וְתֵאכֻל כָּל־אַרְעָא וּתְדוּשִׁנַּהּ וְתַדְּקִנַּהּ׃
24 וְקַרְנַיָּא עֲשַׂר מִנַּהּ מַלְכוּתָא עַשְׂרָה מַלְכִין יְקֻמוּן וְאָחֳרָן
יְקוּם אַחֲרֵיהוֹן וְהוּא יִשְׁנֵא מִן־קַדְמָיֵא וּתְלָתָה מַלְכִין יְהַשְׁפִּל׃
כה וּמִלִּין לְצַד עִלָּיָא יְמַלִּל וּלְקַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין יְבַלֵּא וְיִסְבַּר
לְהַשְׁנָיָה זִמְנִין וְדָת וְיִתְיַהֲבוּן בִּידֵהּ עַד־עִדָּן וְעִדָּנִין וּפְלַג
26 עִדָּן׃ וְדִינָא יִתִּב וְשָׁלְטָנֵהּ יְהַעְדּוֹן לְהַשְׁמָדָה וּלְהוֹבָדָה עַד־
27 סוֹפָא׃ וּמַלְכוּתָה וְשָׁלְטָנָא וּרְבוּתָא דִּי מַלְכְוָת תְּחוֹת כָּל־
שְׁמַיָּא יְהִיבַת לְעַם קַדִּישֵׁי עֶלְיוֹנִין מַלְכוּתֵהּ מַלְכוּת עָלַם
28 וְכֹל שָׁלְטָנַיָּא לֵהּ יִפְלְחוּן וְיִשְׁתַּמְּעוּן׃ עַד־כָּה סוֹפָא דִי־
מִלְּתָא אֲנָה דָנִיֵּאל שַׂגִּיא ׀ רַעְיוֹנַי יְבַהֲלֻנַּנִי וְזִיוַי יִשְׁתַּנּוֹן
עֲלַי וּמִלְּתָא בְּלִבִּי נִטְרֵת׃ פ

ח 8

א בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמַלְכוּת בֵּלְאשַׁצַּר הַמֶּלֶךְ חָזוֹן נִרְאָה אֵלַי
2 אֲנִי דָנִיֵּאל אַחֲרֵי הַנִּרְאָה אֵלַי בַּתְּחִלָּה׃ וָאֶרְאֶה בֶּחָזוֹן
וַיְהִי בִּרְאֹתִי וַאֲנִי בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה אֲשֶׁר בְּעֵילָם הַמְּדִינָה

v. 17. אִנֵּין קרי ibid. פתח באתנחתא v. 19. כלהֵין קרי
ibid. יתיר י׳ ibid. יתיר י׳ ibid. יתיר י׳ v. 20. ונפלָה קרי
ibid. יתיר י׳ ibid. פתח בס״פ v. 23. רביעָאָה קר ibid. פתח בס״פ
v. 25. עִלָּאָה קרי

3 וָאֶרְאֶה֙ בֶּחָז֔וֹן וַאֲנִ֥י הָיִ֖יתִי עַל־אוּבַ֥ל אוּלָֽי׃ וָאֶשָּׂ֤א עֵינַי֙
וָאֵ֔רֶא וְהִנֵּ֣ה ׀ אַ֣יִל אֶחָ֗ד עֹמֵ֛ד לִפְנֵ֥י הָאֻבָ֖ל וְל֣וֹ קְרָנָ֑יִם
וְהַקְּרָנַ֣יִם גְּבֹה֗וֹת וְהָאַחַת֙ גְּבֹהָ֣ה מִן־הַשֵּׁנִ֔ית וְהַ֨גְּבֹהָ֔ה עֹלָ֖ה
4 בָּאַחֲרֹנָֽה׃ רָאִ֣יתִי אֶת־הָאַ֡יִל מְנַגֵּ֣חַ יָ֩מָּה֩ וְצָפ֨וֹנָה וָנֶ֜גְבָּה
וְכָל־חַיּוֹת֙ לֹא־יַעַמְד֣וּ לְפָנָ֔יו וְאֵ֥ין מַצִּ֖יל מִיָּד֑וֹ וְעָשָׂ֥ה כִרְצֹנ֖וֹ
ה וְהִגְדִּֽיל׃ וַאֲנִ֣י ׀ הָיִ֣יתִי מֵבִ֗ין וְהִנֵּ֤ה צְפִיר־הָֽעִזִּים֙ בָּ֤א מִן־
הַֽמַּעֲרָב֙ עַל־פְּנֵ֣י כָל־הָאָ֔רֶץ וְאֵ֥ין נוֹגֵ֖עַ בָּאָ֑רֶץ וְהַ֨צָּפִ֔יר קֶ֥רֶן
6 חָז֖וּת בֵּ֥ין עֵינָֽיו׃ וַיָּבֹ֗א עַד־הָאַ֙יִל֙ בַּ֣עַל הַקְּרָנַ֔יִם אֲשֶׁ֣ר רָאִ֔יתִי
7 עֹמֵ֖ד לִפְנֵ֣י הָאֻבָ֑ל וַיָּ֥רָץ אֵלָ֖יו בַּחֲמַ֥ת כֹּחֽוֹ׃ וּרְאִיתִ֞יו מַגִּ֣יעַ ׀
אֵ֣צֶל הָאַ֗יִל וַיִּתְמַרְמַ֣ר אֵלָיו֮ וַיַּ֣ךְ אֶת־הָאַיִל֒ וַיְשַׁבֵּר֙ אֶת־שְׁתֵּ֣י
קְרָנָ֔יו וְלֹא־הָ֥יָה כֹ֛חַ בָּאַ֖יִל לַעֲמֹ֣ד לְפָנָ֑יו וַיַּשְׁלִיכֵ֤הוּ אַ֙רְצָה֙
8 וַֽיִּרְמְסֵ֔הוּ וְלֹא־הָיָ֥ה מַצִּ֛יל לָאַ֖יִל מִיָּדֽוֹ׃ וּצְפִ֥יר הָעִזִּ֖ים
הִגְדִּ֣יל עַד־מְאֹ֑ד וּכְעָצְמ֗וֹ נִשְׁבְּרָה֙ הַקֶּ֣רֶן הַגְּדוֹלָ֔ה וַתַּ֨עֲלֶ֜נָה
9 חָז֣וּת אַרְבַּע֙ תַּחְתֶּ֔יהָ לְאַרְבַּ֖ע רוּח֥וֹת הַשָּׁמָֽיִם׃ וּמִן־הָאַחַ֣ת
מֵהֶ֔ם יָצָ֥א קֶֽרֶן־אַחַ֖ת מִצְּעִירָ֑ה וַתִּגְדַּל־יֶ֛תֶר אֶל־הַנֶּ֥גֶב וְאֶל־
י הַמִּזְרָ֖ח וְאֶל־הַצֶּֽבִי׃ וַתִּגְדַּ֖ל עַד־צְבָ֣א הַשָּׁמָ֑יִם וַתַּפֵּ֥ל אַ֛רְצָה
11 מִן־הַצָּבָ֥א וּמִן־הַכּוֹכָבִ֖ים וַֽתִּרְמְסֵֽם׃ וְעַ֥ד שַׂר־הַצָּבָ֖א הִגְדִּ֑יל
12 וּמִמֶּ֙נּוּ֙ הֵרִ֣ים הַתָּמִ֔יד וְהֻשְׁלַ֖ךְ מְכ֥וֹן מִקְדָּשֽׁוֹ׃ וְצָבָ֛א תִּנָּתֵ֥ן
עַל־הַתָּמִ֖יד בְּפָ֑שַׁע וְתַשְׁלֵ֤ךְ אֱמֶת֙ אַ֔רְצָה וְעָשְׂתָ֖ה וְהִצְלִֽיחָה׃
13 וָאֶשְׁמְעָ֥ה אֶחָד־קָד֖וֹשׁ מְדַבֵּ֑ר וַיֹּאמֶר֩ אֶחָ֨ד קָד֜וֹשׁ לַפַּֽלְמוֹנִ֣י
הַֽמְדַבֵּ֗ר עַד־מָתַ֞י הֶחָז֤וֹן הַתָּמִיד֙ וְהַפֶּ֣שַׁע שֹׁמֵ֔ם תֵּ֛ת וְקֹ֥דֶשׁ
14 וְצָבָ֖א מִרְמָֽס׃ וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֔י עַ֚ד עֶ֣רֶב בֹּ֔קֶר אַלְפַּ֖יִם וּשְׁלֹ֣שׁ
טו מֵא֑וֹת וְנִצְדַּ֖ק קֹֽדֶשׁ׃ וַיְהִ֗י בִּרְאֹתִ֛י אֲנִ֥י דָנִיֵּ֖אל אֶת־הֶחָז֑וֹן
16 וָאֲבַקְשָׁ֣ה בִינָ֔ה וְהִנֵּ֛ה עֹמֵ֥ד לְנֶגְדִּ֖י כְּמַרְאֵה־גָֽבֶר׃ וָאֶשְׁמַ֥ע
קוֹל־אָדָ֖ם בֵּ֣ין אוּלָ֑י וַיִּקְרָא֙ וַיֹּאמַ֔ר גַּבְרִיאֵ֕ל הָבֵ֥ן לְהַלָּ֖ז אֶת־
17 הַמַּרְאֶֽה׃ וַיָּבֹא֙ אֵ֣צֶל עָמְדִ֔י וּבְבֹא֖וֹ נִבְעַ֑תִּי וָאֶפְּלָ֖ה עַל־פָּנָ֑י
18 וַיֹּ֤אמֶר אֵלַי֙ הָבֵ֣ן בֶּן־אָדָ֔ם כִּ֥י לְעֶת־קֵ֖ץ הֶחָזֽוֹן׃ וּבְדַבְּר֣וֹ
עִמִּ֔י נִרְדַּ֥מְתִּי עַל־פָּנַ֖י אָ֑רְצָה וַיִּגַּע־בִּ֕י וַיַּעֲמִידֵ֖נִי עַל־עָמְדִֽי׃
19 וַיֹּ֗אמֶר הִנְנִ֤י מוֹדִֽיעֲךָ֙ אֵ֥ת אֲשֶׁר־יִהְיֶ֖ה בְּאַחֲרִ֣ית הַזָּ֑עַם כִּ֖י
כ לְמוֹעֵ֥ד קֵֽץ׃ הָאַ֥יִל אֲשֶׁר־רָאִ֖יתָ בַּ֣עַל הַקְּרָנָ֑יִם מַלְכֵ֖י מָדַ֥י

הֻרַם קרי v. 11.

21 ופרס׃ והצפיר השעיר מלך יון והקרן הגדולה אשר
22 בין־עיניו הוא המלך הראשון׃ והנשברת ותעמדנה
ארבע תחתיה ארבע מלכיות מגוי יעמדנה ולא בכחו׃
23 ובאחרית מלכותם כהתם הפשעים יעמד מלך עז־פנים
24 ומבין חידות׃ ועצם כחו ולא בכחו ונפלאות ישחית
כה והצליח ועשה והשחית עצומים ועם קדושים׃ ועל־
שכלו והצליח מרמה בידו ובלבבו יגדיל ובשלוה ישחית
26 רבים ועל שר־שרים יעמד ובאפס יד ישבר׃ ומראה
הערב והבקר אשר נאמר אמת הוא ואתה סתם החזון
27 כי לימים רבים׃ ואני דניאל נהייתי ונחליתי ימים
ואקום ואעשה את־מלאכת המלך ואשתומם על־המראה
ואין מבין׃ פ

9 ט

א בשנת אחת לדריוש בן־אחשורוש מזרע מדי אשר המלך
2 על מלכות כשדים׃ בשנת אחת למלכו אני דניאל בינתי
בספרים מספר השנים אשר היה דבר־יהוה אל־ירמיה
3 הנביא למלאות לחרבות ירושלם שבעים שנה׃ ואתנה
את־פני אל־אדני האלהים לבקש תפלה ותחנונים בצום
4 ושק ואפר׃ ס ואתפללה ליהוה אלהי ואתודה ואמרה
אנא אדני האל הגדול והנורא שמר הברית והחסד
ה לאהביו ולשמרי מצותיו׃ חטאנו ועוינו והרשענו ומרדנו
6 וסור ממצותך וממשפטיך׃ ולא שמענו אל־עבדיך
הנבאים אשר דברו בשמך אל־מלכינו שרינו ואבתינו
7 ואל כל־עם הארץ׃ לך אדני הצדקה ולנו בשת הפנים
כיום הזה לאיש יהודה וליושבי ירושלם ולכל־ישראל
הקרבים והרחקים בכל־הארצות אשר הדחתם שם במעלם
8 אשר מעלו־בך׃ יהוה לנו בשת הפנים למלכינו לשרינו
9 ולאבתינו אשר חטאנו לך׃ לאדני אלהינו הרחמים
י והסלחות כי מרדנו בו׃ ולא שמענו בקול יהוה אלהינו
ללכת בתורתיו אשר נתן לפנינו ביד עבדיו הנבאים׃
11 וכל־ישראל עברו את־תורתך וסור לבלתי שמוע בקלך

v. 2. יתיר ו׳ v. 5. יתיר ו׳

וַתִּתַּךְ עָלֵינוּ הָאָלָה וְהַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר כְּתוּבָה בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
עֶבֶד־הָאֱלֹהִים כִּי חָטָאנוּ לוֹ׃ וַיָּקֶם אֶת־דְּבָרָיו ׀ אֲשֶׁר־דִּבֶּר 12
עָלֵינוּ וְעַל־שֹׁפְטֵינוּ אֲשֶׁר שְׁפָטוּנוּ לְהָבִיא עָלֵינוּ רָעָה
גְדֹלָה אֲשֶׁר לֹא־נֶעֶשְׂתָה תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם כַּאֲשֶׁר נֶעֶשְׂתָה
בִּירוּשָׁלִָם׃ כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת 13
בָּאָה עָלֵינוּ וְלֹא חִלִּינוּ אֶת־פְּנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָשׁוּב
מֵעֲוֺנֵנוּ וּלְהַשְׂכִּיל בַּאֲמִתֶּךָ׃ וַיִּשְׁקֹד יְהוָה עַל־הָרָעָה וַיְבִיאֶהָ 14
עָלֵינוּ כִּי־צַדִּיק יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה
וְלֹא שָׁמַעְנוּ בְּקֹלוֹ׃ וְעַתָּה ׀ אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ טו
אֶת־עַמְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם כַּיּוֹם
הַזֶּה חָטָאנוּ רָשָׁעְנוּ׃ אֲדֹנָי כְּכָל־צִדְקֹתֶךָ יָשָׁב־נָא אַפְּךָ 16
וַחֲמָתְךָ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלִַם הַר קָדְשֶׁךָ כִּי בַחֲטָאֵינוּ וּבַעֲוֺנוֹת
אֲבֹתֵינוּ יְרוּשָׁלִַם וְעַמְּךָ לְחֶרְפָּה לְכָל־סְבִיבֹתֵינוּ׃ וְעַתָּה ׀ 17
שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תַּחֲנוּנָיו וְהָאֵר פָּנֶיךָ
עַל־מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמֵם לְמַעַן אֲדֹנָי׃ הַטֵּה אֱלֹהַי ׀ אָזְנְךָ וּשְׁמָע 18
פְּקַחה עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר־נִקְרָא שִׁמְךָ
עָלֶיהָ כִּי ׀ לֹא עַל־צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ
כִּי עַל־רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃ אֲדֹנָי ׀ שְׁמָעָה אֲדֹנָי ׀ סְלָחָה אֲדֹנָי 19
הַקֲשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל־תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי־שִׁמְךָ נִקְרָא
עַל־עִירְךָ וְעַל־עַמֶּךָ׃ וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְוַדֶּה כ
חַטָּאתִי וְחַטַּאת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּמַפִּיל תְּחִנָּתִי לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהַי עַל הַר־קֹדֶשׁ אֱלֹהָי׃ וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר בַּתְּפִלָּה וְהָאִישׁ 21
גַּבְרִיאֵל אֲשֶׁר רָאִיתִי בֶחָזוֹן בַּתְּחִלָּה מֻעָף בִּיעָף נֹגֵעַ אֵלַי
כְּעֵת מִנְחַת־עָרֶב׃ וַיָּבֶן וַיְדַבֵּר עִמִּי וַיֹּאמַר דָּנִיֵּאל עַתָּה 22
יָצָאתִי לְהַשְׂכִּילְךָ בִינָה׃ בִּתְחִלַּת תַּחֲנוּנֶיךָ יָצָא דָבָר וַאֲנִי 23
בָּאתִי לְהַגִּיד כִּי חֲמוּדוֹת אָתָּה וּבִין בַּדָּבָר וְהָבֵן בַּמַּרְאֶה׃
שָׁבֻעִים שִׁבְעִים נֶחְתַּךְ עַל־עַמְּךָ ׀ וְעַל־עִיר קָדְשֶׁךָ לְכַלֵּא 24
הַפֶּשַׁע וּלְחָתֵם חַטָּאוֹת וּלְכַפֵּר עָוֺן וּלְהָבִיא צֶדֶק עֹלָמִים
וְלַחְתֹּם חָזוֹן וְנָבִיא וְלִמְשֹׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃ וְתֵדַע וְתַשְׂכֵּל כה
מִן־מֹצָא דָבָר לְהָשִׁיב וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלִַם עַד־מָשִׁיחַ נָגִיד

v. 12. דְּבָרוֹ קרי — v. 18. יתיר ה׳ — v. 19. פתח באתנחתא
v. 24. וּלְהָתֵם קרי — ibid. חַטָּאת קרי

שָׁבֻעִים שִׁבְעָה וְשָׁבֻעִים שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה
26 רְחוֹב וְחָרוּץ וּבְצוֹק הָעִתִּים׃ וְאַחֲרֵי הַשָּׁבֻעִים שִׁשִּׁים
וּשְׁנַיִם יִכָּרֵת מָשִׁיחַ וְאֵין לוֹ וְהָעִיר וְהַקֹּדֶשׁ יַשְׁחִית עַם
נָגִיד הַבָּא וְקִצּוֹ בַשֶּׁטֶף וְעַד קֵץ מִלְחָמָה נֶחֱרֶצֶת שֹׁמֵמוֹת׃
27 וְהִגְבִּיר בְּרִית לָרַבִּים שָׁבוּעַ אֶחָד וַחֲצִי הַשָּׁבוּעַ יַשְׁבִּית ׀
זֶבַח וּמִנְחָה וְעַל כְּנַף שִׁקּוּצִים מְשֹׁמֵם וְעַד־כָּלָה וְנֶחֱרָצָה
תִּתַּךְ עַל־שֹׁמֵם׃ פ

י 10

א בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס דָּבָר נִגְלָה לְדָנִיֵּאל אֲשֶׁר־
נִקְרָא שְׁמוֹ בֵּלְטְשַׁאצַּר וֶאֱמֶת הַדָּבָר וְצָבָא גָדוֹל וּבִין אֶת־
2 הַדָּבָר וּבִינָה לוֹ בַּמַּרְאֶה׃ בַּיָּמִים הָהֵם אֲנִי דָנִיֵּאל הָיִיתִי
3 מִתְאַבֵּל שְׁלֹשָׁה שָׁבֻעִים יָמִים׃ לֶחֶם חֲמֻדוֹת לֹא אָכַלְתִּי
וּבָשָׂר וָיַיִן לֹא־בָא אֶל־פִּי וְסוֹךְ לֹא־סָכְתִּי עַד־מְלֹאת שְׁלֹשֶׁת
4 שָׁבֻעִים יָמִים׃ ס וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
ה וַאֲנִי הָיִיתִי עַל יַד הַנָּהָר הַגָּדוֹל הוּא חִדָּקֶל׃ וָאֶשָּׂא אֶת־
עֵינַי וָאֵרֶא וְהִנֵּה אִישׁ־אֶחָד לָבוּשׁ בַּדִּים וּמָתְנָיו חֲגֻרִים
6 בְּכֶתֶם אוּפָז׃ וּגְוִיָּתוֹ כְתַרְשִׁישׁ וּפָנָיו כְּמַרְאֵה בָרָק וְעֵינָיו
כְּלַפִּידֵי אֵשׁ וּזְרֹעֹתָיו וּמַרְגְּלֹתָיו כְּעֵין נְחֹשֶׁת קָלָל וְקוֹל דְּבָרָיו
7 כְּקוֹל הָמוֹן׃ וְרָאִיתִי אֲנִי דָנִיֵּאל לְבַדִּי אֶת־הַמַּרְאָה וְהָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר־הָיוּ עִמִּי לֹא רָאוּ אֶת־הַמַּרְאָה אֲבָל חֲרָדָה גְדֹלָה
8 נָפְלָה עֲלֵיהֶם וַיִּבְרְחוּ בְּהֵחָבֵא׃ וַאֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבַדִּי וָאֶרְאֶה
אֶת־הַמַּרְאָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְלֹא־נִשְׁאַר בִּי כֹּחַ וְהוֹדִי נֶהְפַּךְ
9 עָלַי לְמַשְׁחִית וְלֹא עָצַרְתִּי כֹּחַ׃ ס וָאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל דְּבָרָיו
וּכְשָׁמְעִי אֶת־קוֹל דְּבָרָיו וַאֲנִי הָיִיתִי נִרְדָּם עַל־פָּנַי וּפָנַי
י אָרְצָה׃ וְהִנֵּה־יָד נָגְעָה בִּי וַתְּנִיעֵנִי עַל־בִּרְכַּי וְכַפּוֹת יָדָי׃
11 וַיֹּאמֶר אֵלַי דָּנִיֵּאל אִישׁ־חֲמֻדוֹת הָבֵן בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי
דֹּבֵר אֵלֶיךָ וַעֲמֹד עַל־עָמְדֶךָ כִּי עַתָּה שֻׁלַּחְתִּי אֵלֶיךָ וּבְדַבְּרוֹ
12 עִמִּי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה עָמַדְתִּי מַרְעִיד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי אַל־תִּירָא
דָנִיֵּאל כִּי ׀ מִן־הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר נָתַתָּ אֶת־לִבְּךָ לְהָבִין
וּלְהִתְעַנּוֹת לִפְנֵי אֱלֹהֶיךָ נִשְׁמְעוּ דְבָרֶיךָ וַאֲנִי בָאתִי בִּדְבָרֶיךָ׃
13 וְשַׂר ׀ מַלְכוּת פָּרַס עֹמֵד לְנֶגְדִּי עֶשְׂרִים וְאֶחָד יוֹם וְהִנֵּה
מִיכָאֵל אַחַד הַשָּׂרִים הָרִאשֹׁנִים בָּא לְעָזְרֵנִי וַאֲנִי נוֹתַרְתִּי

שָׁם אֵצֶל מַלְכֵי פָרָס׃ וּבָאתִי לַהֲבִינְךָ אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָה 14
לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּי־עוֹד חָזוֹן לַיָּמִים׃ וּבְדַבְּרוֹ עִמִּי טו
כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה נָתַתִּי פָנַי אַרְצָה וְנֶאֱלָמְתִּי׃ וְהִנֵּה כִּדְמוּת 16
בְּנֵי אָדָם נֹגֵעַ עַל־שְׂפָתָי וָאֶפְתַּח־פִּי וָאֲדַבְּרָה וָאֹמְרָה אֶל־
הָעֹמֵד לְנֶגְדִּי אֲדֹנִי בַּמַּרְאָה נֶהֶפְכוּ צִירַי עָלַי וְלֹא עָצַרְתִּי
כֹּחַ׃ וְהֵיךְ יוּכַל עֶבֶד אֲדֹנִי זֶה לְדַבֵּר עִם־אֲדֹנִי זֶה וַאֲנִי 17
מֵעַתָּה לֹא־יַעֲמָד־בִּי כֹחַ וּנְשָׁמָה לֹא נִשְׁאֲרָה־בִי׃ וַיֹּסֶף 18
וַיִּגַּע־בִּי כְּמַרְאֵה אָדָם וַיְחַזְּקֵנִי׃ וַיֹּאמֶר אַל־תִּירָא אִישׁ־ 19
חֲמֻדוֹת שָׁלוֹם לָךְ חֲזַק וַחֲזָק וּכְדַבְּרוֹ עִמִּי הִתְחַזַּקְתִּי
וָאֹמְרָה יְדַבֵּר אֲדֹנִי כִּי חִזַּקְתָּנִי׃ וַיֹּאמֶר הֲיָדַעְתָּ לָמָּה־בָּאתִי כ
אֵלֶיךָ וְעַתָּה אָשׁוּב לְהִלָּחֵם עִם־שַׂר פָּרָס וַאֲנִי יוֹצֵא וְהִנֵּה
שַׂר־יָוָן בָּא׃ אֲבָל אַגִּיד לְךָ אֶת־הָרָשׁוּם בִּכְתָב אֱמֶת וְאֵין 21
אֶחָד מִתְחַזֵּק עִמִּי עַל־אֵלֶּה כִּי אִם־מִיכָאֵל שַׂרְכֶם׃ ס

יא 11

וַאֲנִי בִּשְׁנַת אַחַת לְדָרְיָוֶשׁ הַמָּדִי עָמְדִי לְמַחֲזִיק וּלְמָעוֹז לוֹ׃ א
וְעַתָּה אֱמֶת אַגִּיד לָךְ הִנֵּה־עוֹד שְׁלֹשָׁה מְלָכִים עֹמְדִים לְפָרַס 2
וְהָרְבִיעִי יַעֲשִׁיר עֹשֶׁר־גָּדוֹל מִכֹּל וּכְחֶזְקָתוֹ בְעָשְׁרוֹ יָעִיר
הַכֹּל אֵת מַלְכוּת יָוָן׃ וְעָמַד מֶלֶךְ גִּבּוֹר וּמָשַׁל מִמְשָׁל רָב 3
וְעָשָׂה כִּרְצוֹנוֹ׃ וּכְעָמְדוֹ תִּשָּׁבֵר מַלְכוּתוֹ וְתֵחָץ לְאַרְבַּע 4
רוּחוֹת הַשָּׁמָיִם וְלֹא לְאַחֲרִיתוֹ וְלֹא כְמָשְׁלוֹ אֲשֶׁר מָשָׁל כִּי
תִנָּתֵשׁ מַלְכוּתוֹ וְלַאֲחֵרִים מִלְּבַד־אֵלֶּה׃ וְיֶחֱזַק מֶלֶךְ־הַנֶּגֶב ה
וּמִן־שָׂרָיו וְיֶחֱזַק עָלָיו וּמָשָׁל מִמְשָׁל רַב מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ וּלְקֵץ 6
שָׁנִים יִתְחַבָּרוּ וּבַת מֶלֶךְ־הַנֶּגֶב תָּבוֹא אֶל־מֶלֶךְ הַצָּפוֹן
לַעֲשׂוֹת מֵישָׁרִים וְלֹא־תַעְצֹר כּוֹחַ הַזְּרוֹעַ וְלֹא יַעֲמֹד וּזְרֹעוֹ
וְתִנָּתֵן הִיא וּמְבִיאֶיהָ וְהַיֹּלְדָהּ וּמַחֲזִקָהּ בָּעִתִּים׃ וְעָמַד מִנֵּצֶר 7
שָׁרָשֶׁיהָ כַּנּוֹ וְיָבֹא אֶל־הַחַיִל וְיָבֹא בְּמָעוֹז מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְעָשָׂה
בָהֶם וְהֶחֱזִיק׃ וְגַם אֱלֹהֵיהֶם עִם־נְסִכֵיהֶם עִם־כְּלֵי חֶמְדָּתָם 8
כֶּסֶף וְזָהָב בַּשְּׁבִי יָבִא מִצְרָיִם וְהוּא שָׁנִים יַעֲמֹד מִמֶּלֶךְ
הַצָּפוֹן׃ וּבָא בְּמַלְכוּת מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וְשָׁב אֶל־אַדְמָתוֹ׃ וּבְנָו 9
יִתְגָּרוּ וְאָסְפוּ הֲמוֹן חֲיָלִים רַבִּים וּבָא בוֹא וְשָׁטַף וְעָבַר

v. 3. 4. 5. קמץ בזקף   v. 10. וּבָנָיו קרי

11 וְיָשֹׁב וְיִתְגָּרוּ עַד־מָעֻזֹּה: וְיִתְמַרְמַר מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וְיָצָא וְנִלְחַם
עִמּוֹ עִם־מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְהֶעֱמִיד הָמוֹן רָב וְנִתַּן הֶהָמוֹן בְּיָדוֹ:
12 13 וְנִשָּׂא הֶהָמוֹן יָרוּם לְבָבוֹ וְהִפִּיל רִבֹּאוֹת וְלֹא יָעוֹז: וְשָׁב מֶלֶךְ
הַצָּפוֹן וְהֶעֱמִיד הָמוֹן רַב מִן־הָרִאשׁוֹן וּלְקֵץ הָעִתִּים שָׁנִים
14 יָבוֹא בוֹא בְּחַיִל גָּדוֹל וּבִרְכוּשׁ רָב: וּבָעִתִּים הָהֵם רַבִּים
יַעַמְדוּ עַל־מֶלֶךְ הַנֶּגֶב וּבְנֵי ׀ פָּרִיצֵי עַמְּךָ יִנַּשְּׂאוּ לְהַעֲמִיד
טו חָזוֹן וְנִכְשָׁלוּ: וְיָבֹא מֶלֶךְ הַצָּפוֹן וְיִשְׁפֹּךְ סוֹלְלָה וְלָכַד עִיר
מִבְצָרוֹת וּזְרֹעוֹת הַנֶּגֶב לֹא יַעֲמֹדוּ וְעַם מִבְחָרָיו וְאֵין כֹּחַ
16 לַעֲמֹד: וְיַעַשׂ הַבָּא אֵלָיו כִּרְצוֹנוֹ וְאֵין עוֹמֵד לְפָנָיו וְיַעֲמֹד
17 בְּאֶרֶץ הַצְּבִי וְכָלָה בְיָדוֹ: וְיָשֵׂם ׀ פָּנָיו לָבוֹא בְּתֹקֶף כָּל־
מַלְכוּתוֹ וִישָׁרִים עִמּוֹ וְעָשָׂה וּבַת הַנָּשִׁים יִתֶּן־לוֹ לְהַשְׁחִיתָהּ
18 וְלֹא תַעֲמֹד וְלֹא־לוֹ תִהְיֶה: וְיָשֵׂב ׀ פָּנָיו לְאִיִּים וְלָכַד רַבִּים
19 וְהִשְׁבִּית קָצִין חֶרְפָּתוֹ לוֹ בִּלְתִּי חֶרְפָּתוֹ יָשִׁיב לוֹ: וְיָשֵׁב
כ פָּנָיו לְמָעוּזֵּי אַרְצוֹ וְנִכְשַׁל וְנָפַל וְלֹא יִמָּצֵא: וְעָמַד עַל־כַּנּוֹ
מַעֲבִיר נוֹגֵשׂ הֶדֶר מַלְכוּת וּבְיָמִים אֲחָדִים יִשָּׁבֵר וְלֹא בְאַפַּיִם
21 וְלֹא בְמִלְחָמָה: וְעָמַד עַל־כַּנּוֹ נִבְזֶה וְלֹא־נָתְנוּ עָלָיו הוֹד
22 מַלְכוּת וּבָא בְשַׁלְוָה וְהֶחֱזִיק מַלְכוּת בַּחֲלַקְלַקּוֹת: וּזְרֹעוֹת
23 הַשֶּׁטֶף יִשָּׁטְפוּ מִלְּפָנָיו וְיִשָּׁבֵרוּ וְגַם נְגִיד בְּרִית: וּמִן־
הִתְחַבְּרוּת אֵלָיו יַעֲשֶׂה מִרְמָה וְעָלָה וְעָצַם בִּמְעַט־גּוֹי:
24 בְּשַׁלְוָה וּבְמִשְׁמַנֵּי מְדִינָה יָבוֹא וְעָשָׂה אֲשֶׁר לֹא־עָשׂוּ אֲבֹתָיו
וַאֲבוֹת אֲבֹתָיו בִּזָּה וְשָׁלָל וּרְכוּשׁ לָהֶם יִבְזוֹר וְעַל מִבְצָרִים
כה יְחַשֵּׁב מַחְשְׁבֹתָיו וְעַד־עֵת: וְיָעֵר כֹּחוֹ וּלְבָבוֹ עַל־מֶלֶךְ הַנֶּגֶב
בְּחַיִל גָּדוֹל וּמֶלֶךְ הַנֶּגֶב יִתְגָּרֶה לַמִּלְחָמָה בְּחַיִל־גָּדוֹל וְעָצוּם
26 עַד־מְאֹד וְלֹא יַעֲמֹד כִּי־יַחְשְׁבוּ עָלָיו מַחֲשָׁבוֹת: וְאֹכְלֵי פַת־
27 בָּגוֹ יִשְׁבְּרוּהוּ וְחֵילוֹ יִשְׁטוֹף וְנָפְלוּ חֲלָלִים רַבִּים: וּשְׁנֵיהֶם
הַמְּלָכִים לְבָבָם לְמֵרָע וְעַל־שֻׁלְחָן אֶחָד כָּזָב יְדַבֵּרוּ וְלֹא
28 תִצְלָח כִּי־עוֹד קֵץ לַמּוֹעֵד: וְיָשֹׁב אַרְצוֹ בִּרְכוּשׁ גָּדוֹל וּלְבָבוֹ
29 עַל־בְּרִית קֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב לְאַרְצוֹ: לַמּוֹעֵד יָשׁוּב וּבָא בַנֶּגֶב
ל וְלֹא־תִהְיֶה כָרִאשֹׁנָה וְכָאַחֲרֹנָה: וּבָאוּ בוֹ צִיִּים כִּתִּים וְנִכְאָה
וְשָׁב וְזָעַם עַל־בְּרִית־קוֹדֶשׁ וְעָשָׂה וְשָׁב וְיָבֵן עַל־עֹזְבֵי בְּרִית

v. 10. ויתגרה קרי ib. מעזו קרי v. 11. קמץ בזקף v. 12. וְרָם קרי
v. 18. וְיָשֵׂם קרי v. 19. דגש אחר שורק v. 27. קמץ בזקף

31 קֹדֶשׁ׃ וּזְרֹעִים מִמֶּנּוּ יַעֲמֹדוּ וְחִלְּלוּ הַמִּקְדָּשׁ הַמָּעוֹז וְהֵסִירוּ
32 הַתָּמִיד וְנָתְנוּ הַשִּׁקּוּץ מְשֹׁמֵם׃ וּמַרְשִׁיעֵי בְרִית יַחֲנִיף
33 בַּחֲלַקּוֹת וְעַם יֹדְעֵי אֱלֹהָיו יַחֲזִקוּ וְעָשׂוּ׃ וּמַשְׂכִּילֵי עָם
יָבִינוּ לָרַבִּים וְנִכְשְׁלוּ בְּחֶרֶב וּבְלֶהָבָה בִּשְׁבִי וּבְבִזָּה יָמִים׃
34 וּבְהִכָּשְׁלָם יֵעָזְרוּ עֵזֶר מְעָט וְנִלְווּ עֲלֵיהֶם רַבִּים בַּחֲלַקְלַקּוֹת׃
לה וּמִן־הַמַּשְׂכִּילִים יִכָּשְׁלוּ לִצְרוֹף בָּהֶם וּלְבָרֵר וְלַלְבֵּן עַד־עֵת
36 קֵץ כִּי־עוֹד לַמּוֹעֵד׃ וְעָשָׂה כִרְצֹנוֹ הַמֶּלֶךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְגַּדֵּל
עַל־כָּל־אֵל וְעַל אֵל אֵלִים יְדַבֵּר נִפְלָאוֹת וְהִצְלִיחַ עַד־כָּלָה
37 זַעַם כִּי נֶחֱרָצָה נֶעֱשָׂתָה׃ וְעַל־אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו לֹא יָבִין וְעַל־
חֶמְדַּת נָשִׁים וְעַל־כָּל־אֱלוֹהַּ לֹא יָבִין כִּי עַל־כֹּל יִתְגַּדָּל׃
38 וְלֶאֱלֹהַּ מָעֻזִּים עַל־כַּנּוֹ יְכַבֵּד וְלֶאֱלוֹהַּ אֲשֶׁר לֹא־יְדָעֻהוּ אֲבֹתָיו
39 יְכַבֵּד בְּזָהָב וּבְכֶסֶף וּבְאֶבֶן יְקָרָה וּבַחֲמֻדוֹת׃ וְעָשָׂה לְמִבְצְרֵי
מָעֻזִּים עִם־אֱלוֹהַּ נֵכָר אֲשֶׁר הִכִּיר יַרְבֶּה כָבוֹד וְהִמְשִׁילָם
מ בָּרַבִּים וַאֲדָמָה יְחַלֵּק בִּמְחִיר׃ וּבְעֵת קֵץ יִתְנַגַּח עִמּוֹ מֶלֶךְ
הַנֶּגֶב וְיִשְׂתָּעֵר עָלָיו מֶלֶךְ הַצָּפוֹן בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים וּבָאֳנִיּוֹת
41 רַבּוֹת וּבָא בַאֲרָצוֹת וְשָׁטַף וְעָבָר׃ וּבָא בְּאֶרֶץ הַצְּבִי וְרַבּוֹת
יִכָּשֵׁלוּ וְאֵלֶּה יִמָּלְטוּ מִיָּדוֹ אֱדוֹם וּמוֹאָב וְרֵאשִׁית בְּנֵי עַמּוֹן׃
42 וְיִשְׁלַח יָדוֹ בַּאֲרָצוֹת וְאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא תִהְיֶה לִפְלֵיטָה׃
43 וּמָשַׁל בְּמִכְמַנֵּי הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וּבְכֹל חֲמֻדוֹת מִצְרָיִם וְלֻבִים
44 וְכֻשִׁים בְּמִצְעָדָיו׃ וּשְׁמֻעוֹת יְבַהֲלֻהוּ מִמִּזְרָח וּמִצָּפוֹן וְיָצָא
מה בְּחֵמָא גְדֹלָה לְהַשְׁמִיד וּלְהַחֲרִים רַבִּים׃ וְיִטַּע אָהֳלֵי אַפַּדְנוֹ
בֵּין יַמִּים לְהַר צְבִי־קֹדֶשׁ וּבָא עַד־קִצּוֹ וְאֵין עוֹזֵר לוֹ׃

12 יב

א וּבָעֵת הַהִיא יַעֲמֹד מִיכָאֵל הַשַּׂר הַגָּדוֹל הָעֹמֵד עַל־בְּנֵי
עַמֶּךָ וְהָיְתָה עֵת צָרָה אֲשֶׁר לֹא־נִהְיְתָה מִהְיוֹת גּוֹי עַד
הָעֵת הַהִיא וּבָעֵת הַהִיא יִמָּלֵט עַמְּךָ כָּל־הַנִּמְצָא כָּתוּב
2 בַּסֵּפֶר׃ וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת־עָפָר יָקִיצוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם
3 וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם׃ וְהַמַּשְׂכִּלִים יַזְהִרוּ כְּזֹהַר
4 הָרָקִיעַ וּמַצְדִּיקֵי הָרַבִּים כַּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד׃ ס וְאַתָּה
דָנִיֵּאל סְתֹם הַדְּבָרִים וַחֲתֹם הַסֵּפֶר עַד־עֵת קֵץ יְשֹׁטְטוּ

v. 39. יַכִּיר קרי

ה רַבִּים וְתִרְבֶּה הַדָּעַת׃ וְרָאִיתִי אֲנִי דָנִיֵּאל וְהִנֵּה שְׁנַיִם
אֲחֵרִים עֹמְדִים אֶחָד הֵנָּה לִשְׂפַת הַיְאֹר וְאֶחָד הֵנָּה לִשְׂפַת
6 הַיְאֹר׃ וַיֹּאמֶר לָאִישׁ לְבוּשׁ הַבַּדִּים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמֵימֵי
7 הַיְאֹר עַד־מָתַי קֵץ הַפְּלָאוֹת׃ וָאֶשְׁמַע אֶת־הָאִישׁ ׀ לְבוּשׁ
הַבַּדִּים אֲשֶׁר מִמַּעַל לְמֵימֵי הַיְאֹר וַיָּרֶם יְמִינוֹ וּשְׂמֹאלוֹ
אֶל־הַשָּׁמַיִם וַיִּשָּׁבַע בְּחֵי הָעוֹלָם כִּי לְמוֹעֵד מוֹעֲדִים וָחֵצִי
8 וּכְכַלּוֹת נַפֵּץ יַד־עַם־קֹדֶשׁ תִּכְלֶינָה כָל־אֵלֶּה׃ וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי
9 וְלֹא אָבִין וָאֹמְרָה אֲדֹנִי מָה אַחֲרִית אֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר לֵךְ דָּנִיֵּאל
י כִּי־סְתֻמִים וַחֲתֻמִים הַדְּבָרִים עַד־עֵת קֵץ׃ יִתְבָּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ
וְיִצָּרְפוּ רַבִּים וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים וְלֹא יָבִינוּ כָּל־רְשָׁעִים
11 וְהַמַּשְׂכִּלִים יָבִינוּ׃ וּמֵעֵת הוּסַר הַתָּמִיד וְלָתֵת שִׁקּוּץ שֹׁמֵם
12 יָמִים אֶלֶף מָאתַיִם וְתִשְׁעִים׃ אַשְׁרֵי הַמְחַכֶּה וְיַגִּיעַ לְיָמִים
13 אֶלֶף שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה׃ וְאַתָּה לֵךְ לַקֵּץ וְתָנוּחַ
וְתַעֲמֹד לְגֹרָלְךָ לְקֵץ הַיָּמִין׃

חזק

סכום פסוקי ספר דניאל שלש מאות וחמשים ושבעה, וסמן **נשבה**, וחציו אדין גבריא אלך הרגשו והשכחו (6,12). וסדריו שבעה, וסמן **אבד**. ופסקתותיו עשר, וסמן **בדד**.

Liber Ezrae. ספר עזרא

1 א

א וּבִשְׁנַת אַחַת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לִכְלוֹת דְּבַר־יְהוָה מִפִּי
יִרְמְיָה הֵעִיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל
2 בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר כֹּרֶשׁ מֶלֶךְ
פָּרַס כֹּל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם וְהוּא
3 פָקַד עָלַי לִבְנוֹת־לוֹ בַיִת בִּירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה׃ מִי־בָכֶם
מִכָּל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהָיו עִמּוֹ וְיַעַל לִירוּשָׁלַםִ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וְיִבֶן אֶת־בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
4 בִּירוּשָׁלָםִ׃ וְכָל־הַנִּשְׁאָר מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא גָר־שָׁם
יְנַשְּׂאוּהוּ אַנְשֵׁי מְקֹמוֹ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבִרְכוּשׁ וּבִבְהֵמָה
ה עִם־הַנְּדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָםִ׃ ס וַיָּקוּמוּ
רָאשֵׁי הָאָבוֹת לִיהוּדָה וּבִנְיָמִן וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכֹל הֵעִיר
הָאֱלֹהִים אֶת־רוּחוֹ לַעֲלוֹת לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר
6 בִּירוּשָׁלָםִ׃ וְכָל־סְבִיבֹתֵיהֶם חִזְּקוּ בִידֵיהֶם בִּכְלֵי־כֶסֶף בַּזָּהָב
בָּרְכוּשׁ וּבַבְּהֵמָה וּבַמִּגְדָּנוֹת לְבַד עַל־כָּל־הִתְנַדֵּב׃ ס
7 וְהַמֶּלֶךְ כּוֹרֶשׁ הוֹצִיא אֶת־כְּלֵי בֵית־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיא
8 נְבוּכַדְנֶצַּר מִירוּשָׁלַםִ וַיִּתְּנֵם בְּבֵית אֱלֹהָיו׃ וַיּוֹצִיאֵם כּוֹרֶשׁ
מֶלֶךְ פָּרַס עַל־יַד מִתְרְדָת הַגִּזְבָּר וַיִּסְפְּרֵם לְשֵׁשְׁבַּצַּר הַנָּשִׂיא
9 לִיהוּדָה׃ ס וְאֵלֶּה מִסְפָּרָם אֲגַרְטְלֵי זָהָב שְׁלֹשִׁים
י אֲגַרְטְלֵי כֶסֶף אָלֶף מַחֲלָפִים תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים׃ כְּפוֹרֵי
זָהָב שְׁלֹשִׁים כְּפוֹרֵי כֶסֶף מִשְׁנִים אַרְבַּע מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה
11 כֵּלִים אֲחֵרִים אָלֶף׃ כָּל־כֵּלִים לַזָּהָב וְלַכֶּסֶף חֲמֵשֶׁת
אֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת הַכֹּל הֶעֱלָה שֵׁשְׁבַּצַּר עִם הֵעָלוֹת
הַגּוֹלָה מִבָּבֶל לִירוּשָׁלָםִ׃ פ

v. 9. קמץ בזקף

ב 2

א וְאֵ֣לֶּה ׀ בְּנֵ֣י הַמְּדִינָ֗ה הָֽעֹלִים֙ מִשְּׁבִ֣י הַגּוֹלָ֔ה אֲשֶׁ֥ר הֶגְלָ֛ה
נְבוּכַדְנֶצּ֥וֹר מֶֽלֶךְ־בָּבֶ֖ל לְבָבֶ֑ל וַיָּשׁ֛וּבוּ לִירוּשָׁלִַ֥ם וִיהוּדָ֖ה
2 אִ֥ישׁ לְעִירֽוֹ׃ אֲשֶׁר־בָּ֣אוּ עִם־זְרֻבָּבֶ֗ל יֵשׁ֡וּעַ נְ֠חֶמְיָה שְׂרָיָ֨ה
רְֽעֵלָיָ֜ה מָרְדֳּכַ֥י בִּלְשָׁ֛ן מִסְפָּ֥ר בִּגְוַ֖י רְח֣וּם בַּעֲנָ֑ה מִסְפַּ֕ר
3 אַנְשֵׁ֖י עַ֥ם יִשְׂרָאֵֽל׃ בְּנֵ֣י פַרְעֹ֔שׁ אַלְפַּ֕יִם מֵאָ֖ה שִׁבְעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃
4 ה בְּנֵ֣י שְׁפַטְיָ֔ה שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת שִׁבְעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵ֣י אָרַ֔ח שְׁבַ֥ע
6 מֵא֖וֹת חֲמִשָּׁ֥ה וְשִׁבְעִֽים׃ בְּנֵֽי־פַחַ֥ת מוֹאָ֖ב לִבְנֵ֣י יֵשׁ֣וּעַ יוֹאָ֑ב
7 אַלְפַּ֕יִם שְׁמֹנֶ֥ה מֵא֖וֹת וּשְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ בְּנֵ֣י עֵילָ֔ם אֶ֕לֶף מָאתַ֖יִם
8 חֲמִשִּׁ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃ בְּנֵ֣י זַתּ֔וּא תְּשַׁ֥ע מֵא֖וֹת וְאַרְבָּעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃
9 י בְּנֵ֣י זַכָּ֔י שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת וְשִׁשִּֽׁים׃ בְּנֵ֣י בָנִ֔י שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת אַרְבָּעִ֥ים
11 12 וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵ֣י בֵבָ֔י שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃ בְּנֵ֣י עַזְגָּ֔ד
13 אֶ֕לֶף מָאתַ֖יִם עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵי֙ אֲדֹ֣נִיקָ֔ם שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת
14 טו שִׁשִּׁ֥ים וְשִׁשָּֽׁה׃ בְּנֵ֣י בִגְוָ֔י אַלְפַּ֖יִם חֲמִשִּׁ֥ים וְשִׁשָּֽׁה׃ בְּנֵ֣י עָדִ֔ין
16 אַרְבַּ֥ע מֵא֖וֹת חֲמִשִּׁ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃ בְּנֵֽי־אָטֵ֥ר לִֽיחִזְקִיָּ֖ה תִּשְׁעִ֥ים
17 18 וּשְׁמֹנָֽה׃ בְּנֵ֣י בֵצָ֔י שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃ בְּנֵ֣י יוֹרָ֔ה
19 מֵאָ֖ה וּשְׁנֵ֥ים עָשָֽׂר׃ בְּנֵ֣י חָשֻׁ֔ם מָאתַ֖יִם עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃
כ 21 בְּנֵ֥י גִבָּ֖ר תִּשְׁעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ בְּנֵ֣י בֵֽית־לָ֔חֶם מֵאָ֖ה עֶשְׂרִ֥ים
22 23 וּשְׁלֹשָֽׁה׃ אַנְשֵׁ֣י נְטֹפָ֔ה חֲמִשִּׁ֖ים וְשִׁשָּֽׁה׃ אַנְשֵׁ֣י עֲנָת֔וֹת מֵאָ֖ה
24 כה עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁמֹנָֽה׃ בְּנֵ֥י עַזְמָ֖וֶת אַרְבָּעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵי֩ קִרְיַ֨ת
26 עָרִ֜ים כְּפִירָ֣ה וּבְאֵר֗וֹת שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת וְאַרְבָּעִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃ בְּנֵ֤י
27 הָֽרָמָה֙ וָגָ֔בַע שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת עֶשְׂרִ֥ים וְאֶחָֽד׃ אַנְשֵׁ֣י מִכְמָ֔ס מֵאָ֖ה
28 עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ אַנְשֵׁ֤י בֵֽיתְאֵל֙ וְהָעָ֔י מָאתַ֖יִם עֶשְׂרִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃
29 ל בְּנֵ֥י נְב֖וֹ חֲמִשִּׁ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵ֣י מַגְבִּ֔ישׁ מֵאָ֖ה חֲמִשִּׁ֥ים וְשִׁשָּֽׁה׃
31 32 בְּנֵי֙ עֵילָ֣ם אַחֵ֔ר אֶ֕לֶף מָאתַ֖יִם חֲמִשִּׁ֥ים וְאַרְבָּעָֽה׃ בְּנֵ֣י חָרִ֔ם
33 שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת וְעֶשְׂרִֽים׃ בְּנֵי־לֹ֗ד חָדִיד֙ וְאוֹנ֔וֹ שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת
34 עֶשְׂרִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ בְּנֵ֣י יְרֵח֔וֹ שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת אַרְבָּעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃
לה 36 בְּנֵ֣י סְנָאָ֔ה שְׁלֹ֣שֶׁת אֲלָפִ֔ים וְשֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת וּשְׁלֹשִֽׁים׃ הַכֹּהֲנִ֑ים
בְּנֵ֤י יְדַֽעְיָה֙ לְבֵ֣ית יֵשׁ֔וּעַ תְּשַׁ֥ע מֵא֖וֹת שִׁבְעִ֥ים וּשְׁלֹשָֽׁה׃
37 38 בְּנֵ֣י אִמֵּ֔ר אֶ֖לֶף חֲמִשִּׁ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ בְּנֵ֣י פַשְׁח֔וּר אֶ֕לֶף מָאתַ֖יִם

---

v. 1. יתיר ו׳   v. 21. קמץ בזקף   v. 26. קמץ בזקף   v. 28. קמץ בזקף

39 מ אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי חָרִם אֶלֶף וְשִׁבְעָה עָשָׂר׃ הַלְוִיִּם
בְּנֵי־יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי הוֹדַוְיָה שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה׃
41 42 הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי הַשֹּׁעֲרִים
בְּנֵי־שַׁלּוּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמֹן בְּנֵי־עַקּוּב בְּנֵי חֲטִיטָא בְּנֵי
43 שֹׁבָי הַכֹּל מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְתִשְׁעָה׃ הַנְּתִינִים בְּנֵי־צִיחָא בְנֵי־
44 מה חֲשׂוּפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃ בְּנֵי־קֵרֹס בְּנֵי־סִיעֲהָא בְּנֵי פָדוֹן׃ בְּנֵי־
46 לְבָנָה בְנֵי־חֲגָבָה בְּנֵי עַקּוּב׃ בְּנֵי־חָגָב בְּנֵי־שַׁמְלַי בְּנֵי חָנָן׃
47 48 בְּנֵי־גִדֵּל בְּנֵי־גַחַר בְּנֵי רְאָיָה׃ בְּנֵי־רְצִין בְּנֵי־נְקוֹדָא בְּנֵי גַזָּם׃
49 נ בְּנֵי־עֻזָּא בְנֵי־פָסֵחַ בְּנֵי בֵסָי׃ בְּנֵי־אַסְנָה בְנֵי־מְעוּנִים בְּנֵי
51 52 נְפוּסִים׃ בְּנֵי־בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי חַרְחוּר׃ בְּנֵי־בַצְלוּת
53 בְּנֵי־מְחִידָא בְּנֵי חַרְשָׁא׃ בְּנֵי־בַרְקוֹס בְּנֵי־סִיסְרָא בְּנֵי־תָמַח׃
54 נה בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי חֲטִיפָא׃ בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי־סֹטַי בְּנֵי־
56 57 הַסֹּפֶרֶת בְּנֵי פְרוּדָא׃ בְּנֵי־יַעְלָה בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ בְּנֵי
58 שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמִי׃ כָּל־הַנְּתִינִים
וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ ס
59 וְאֵלֶּה הָעֹלִים מִתֵּל מֶלַח תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדָּן
אִמֵּר וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־אֲבוֹתָם וְזַרְעָם אִם מִיִּשְׂרָאֵל
ס הֵם׃ בְּנֵי־דְלָיָה בְנֵי־טוֹבִיָּה בְּנֵי נְקוֹדָא שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים
61 וּשְׁנָיִם׃ ס וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בְּנֵי חֳבַיָּה בְּנֵי הַקּוֹץ בְּנֵי בַרְזִלַּי
אֲשֶׁר לָקַח מִבְּנוֹת בַּרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי אִשָּׁה וַיִּקָּרֵא עַל־שְׁמָם׃
62 אֵלֶּה בִּקְשׁוּ כְתָבָם הַמִּתְיַחְשִׂים וְלֹא נִמְצָאוּ וַיְגֹאֲלוּ מִן־
63 הַכְּהֻנָּה׃ וַיֹּאמֶר הַתִּרְשָׁתָא לָהֶם אֲשֶׁר לֹא־יֹאכְלוּ מִקֹּדֶשׁ
64 הַקֳּדָשִׁים עַד עֲמֹד כֹּהֵן לְאוּרִים וּלְתֻמִּים׃ כָּל־הַקָּהָל כְּאֶחָד
סה אַרְבַּע רִבּוֹא אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים׃ מִלְּבַד עַבְדֵיהֶם
וְאַמְהֹתֵיהֶם אֵלֶּה שִׁבְעַת אֲלָפִים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה
66 וְלָהֶם מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת מָאתָיִם׃ סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת
67 שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ גְּמַלֵּיהֶם
אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה חֲמֹרִים שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שְׁבַע
68 מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ ס וּמֵרָאשֵׁי הָאָבוֹת בְּבוֹאָם לְבֵית יְהוָה
אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלָםִ הִתְנַדְּבוּ לְבֵית הָאֱלֹהִים לְהַעֲמִידוֹ עַל־

v. 46. שַׁלְמַי קרי   v. 50. נפוסים קרי

69 מְכוֹנוֹ׃ כְּכֹחָם נָתְנוּ לְאוֹצַר הַמְּלָאכָה זָהָב דַּרְכְּמוֹנִים שֵׁשׁ־
רִבֹּאות וָאֶלֶף וְכֶסֶף מָנִים חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים וְכָתְנֹת כֹּהֲנִים
ע מֵאָה׃ ס וַיֵּשְׁבוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וּמִן־הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים
וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַנְּתִינִים בְּעָרֵיהֶם וְכָל־יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵיהֶם׃

3 ג

א וַיִּגַּע הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּעָרִים וַיֵּאָסְפוּ הָעָם
2 כְּאִישׁ אֶחָד אֶל־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיָּקָם יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו
הַכֹּהֲנִים וּזְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל וְאֶחָיו וַיִּבְנוּ אֶת־מִזְבַּח
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְהַעֲלוֹת עָלָיו עֹלוֹת כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
3 אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ וַיָּכִינוּ הַמִּזְבֵּחַ עַל־מְכוֹנֹתוֹ כִּי בְּאֵימָה
עֲלֵיהֶם מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וַיַּעַל עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה עֹלוֹת
4 לַבֹּקֶר וְלָעָרֶב׃ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת כַּכָּתוּב וְעֹלַת יוֹם
ה בְּיוֹם בְּמִסְפָּר כְּמִשְׁפַּט דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן עֹלַת
תָּמִיד וְלֶחֳדָשִׁים וּלְכָל־מוֹעֲדֵי יְהוָה הַמְקֻדָּשִׁים וּלְכֹל מִתְנַדֵּב
6 נְדָבָה לַיהוָה׃ מִיּוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הֵחֵלּוּ לְהַעֲלוֹת
7 עֹלוֹת לַיהוָה וְהֵיכַל יְהוָה לֹא יֻסָּד׃ וַיִּתְּנוּ־כֶסֶף לַחֹצְבִים
וְלֶחָרָשִׁים וּמַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה וָשֶׁמֶן לַצִּדֹנִים וְלַצֹּרִים לְהָבִיא
עֲצֵי אֲרָזִים מִן־הַלְּבָנוֹן אֶל־יָם יָפוֹא כְּרִשְׁיוֹן כּוֹרֶשׁ מֶלֶךְ־
8 פָּרַס עֲלֵיהֶם׃ ס וּבַשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְבוֹאָם אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים
לִירוּשָׁלִַם בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי הֵחֵלּוּ זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ
בֶּן־יוֹצָדָק וּשְׁאָר אֲחֵיהֶם ׀ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְכָל־הַבָּאִים
מֵהַשְּׁבִי יְרוּשָׁלִַם וַיַּעֲמִידוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
9 וָמַעְלָה לְנַצֵּחַ עַל־מְלֶאכֶת בֵּית־יְהוָה׃ וַיַּעֲמֹד יֵשׁוּעַ בָּנָיו
וְאֶחָיו קַדְמִיאֵל וּבָנָיו בְּנֵי־יְהוּדָה כְּאֶחָד לְנַצֵּחַ עַל־עֹשֵׂה
הַמְּלָאכָה בְּבֵית הָאֱלֹהִים בְּנֵי חֵנָדָד בְּנֵיהֶם וַאֲחֵיהֶם
י הַלְוִיִּם׃ וְיִסְּדוּ הַבֹּנִים אֶת־הֵיכַל יְהוָה וַיַּעֲמִידוּ הַכֹּהֲנִים
מְלֻבָּשִׁים בַּחֲצֹצְרוֹת וְהַלְוִיִּם בְּנֵי־אָסָף בַּמְצִלְתַּיִם לְהַלֵּל
11 אֶת־יְהוָה עַל־יְדֵי דָּוִיד מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲנוּ בְּהַלֵּל וּבְהוֹדֹת
לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי־לְעוֹלָם חַסְדּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְכָל־הָעָם
הֵרִיעוּ תְרוּעָה גְדוֹלָה בְהַלֵּל לַיהוָה עַל הוּסַד בֵּית־יְהוָה׃

---

v. 3. מכונתָיו קרי ibid. ויעלו קרי

12 וְרַבִּ֡ים מֵהַכֹּהֲנִ֨ים וְהַלְוִיִּ֜ם וְרָאשֵׁ֣י הָאָב֗וֹת הַזְּקֵנִים֙ אֲשֶׁ֙ר רָא֜וּ
אֶת־הַבַּ֤יִת הָֽרִאשׁוֹן֙ בְּיָסְד֔וֹ זֶ֤ה הַבַּ֙יִת֙ בְּעֵ֣ינֵיהֶ֔ם בֹּכִ֖ים בְּק֣וֹל
13 גָּד֑וֹל וְרַבִּ֛ים בִּתְרוּעָ֥ה בְשִׂמְחָ֖ה לְהָרִ֥ים קֽוֹל׃ וְאֵ֣ין הָעָ֗ם
מַכִּירִים֙ ק֚וֹל תְּרוּעַ֣ת הַשִּׂמְחָ֔ה לְק֖וֹל בְּכִ֣י הָעָ֑ם כִּ֣י הָעָ֗ם
מְרִיעִים֙ תְּרוּעָ֣ה גְדוֹלָ֔ה וְהַקּ֥וֹל נִשְׁמַ֖ע עַד־לְמֵרָחֽוֹק׃ ס

ד 4

א וַֽיִּשְׁמְע֔וּ צָרֵ֥י יְהוּדָ֖ה וּבִנְיָמִ֑ן כִּֽי־בְנֵ֤י הַגּוֹלָה֙ בּוֹנִ֣ים הֵיכָ֔ל
2 לַיהוָ֖ה אֱלֹהֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ וַֽיִּגְּשׁ֨וּ אֶל־זְרֻבָּבֶ֜ל וְאֶל־רָאשֵׁ֣י הָאָב֗וֹת
וַיֹּאמְר֤וּ לָהֶם֙ נִבְנֶ֣ה עִמָּכֶ֔ם כִּ֥י כָכֶ֖ם נִדְר֣וֹשׁ לֵאלֹהֵיכֶ֑ם וְלֹ֣א ׀
אֲנַ֣חְנוּ זֹבְחִ֗ים מִימֵי֙ אֵסַ֤ר חַדֹּן֙ מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר הַמַּעֲלֶ֥ה אֹתָ֖נוּ
3 פֹּֽה׃ וַיֹּ֣אמֶר לָ֠הֶם זְרֻבָּבֶ֨ל וְיֵשׁ֜וּעַ וּשְׁאָ֨ר רָאשֵׁ֣י הָאָב֮וֹת
לְיִשְׂרָאֵל֒ לֹֽא־לָכֶ֣ם וָלָ֔נוּ לִבְנ֥וֹת בַּ֖יִת לֵאלֹהֵ֑ינוּ כִּ֡י אֲנַ֣חְנוּ יַחַד֩
נִבְנֶ֨ה לַיהוָ֜ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֗ל כַּאֲשֶׁ֤ר צִוָּ֙נוּ֙ הַמֶּ֣לֶךְ כּ֔וֹרֶשׁ מֶֽלֶךְ
4 פָּרָֽס׃ וַֽיְהִי֙ עַם־הָאָ֔רֶץ מְרַפִּ֖ים יְדֵ֣י עַם־יְהוּדָ֑ה וּמְבַלְּהִ֥ים
ה אוֹתָ֖ם לִבְנֽוֹת׃ וְסֹכְרִ֧ים עֲלֵיהֶ֛ם יוֹעֲצִ֖ים לְהָפֵ֣ר עֲצָתָ֑ם כָּל־
יְמֵ֗י כּ֚וֹרֶשׁ מֶ֣לֶךְ פָּרַ֔ס וְעַד־מַלְכ֖וּת דָּרְיָ֥וֶשׁ מֶֽלֶךְ־פָּרָֽס׃
6 וּבְמַלְכוּת֙ אֲחַשְׁוֵר֔וֹשׁ בִּתְחִלַּ֖ת מַלְכוּת֑וֹ כָּתְב֣וּ שִׂטְנָ֔ה עַל־
7 יֹשְׁבֵ֥י יְהוּדָ֖ה וִירוּשָׁלִָֽם׃ ס וּבִימֵ֣י אַרְתַּחְשַׁ֗שְׂתָּא כָּתַ֨ב
בִּשְׁלָ֜ם מִתְרְדָ֤ת טָֽבְאֵל֙ וּשְׁאָ֣ר כְּנָוֺת֔וֹ עַל־אַרְתַּחְשַׁ֖שְׂתְּא מֶ֣לֶךְ
פָּרָ֑ס וּכְתָב֙ הַֽנִּשְׁתְּוָ֔ן כָּת֥וּב אֲרָמִ֖ית וּמְתֻרְגָּ֥ם אֲרָמִֽית׃ ס
8 רְח֣וּם בְּעֵל־טְעֵ֗ם וְשִׁמְשַׁי֙ סָֽפְרָ֔א כְּתַ֛בוּ אִגְּרָ֥ה חֲדָ֖ה עַל־
9 יְרוּשְׁלֶ֑ם לְאַרְתַּחְשַׁ֥שְׂתְּא מַלְכָּ֖א כְּנֵֽמָא׃ אֱדַ֜יִן רְח֣וּם בְּעֵל־
טְעֵ֗ם וְשִׁמְשַׁי֙ סָֽפְרָ֔א וּשְׁאָ֖ר כְּנָוָתְה֑וֹן דִּינָיֵ֨א וַאֲפַרְסַתְכָיֵ֜א
טַרְפְּלָיֵ֣א אֲפָרְסָיֵ֗א אַרְכְּוָיֵ֤ בָבְלָיֵא֙ שֽׁוּשַׁנְכָיֵ֔א דֶּהָוֵ֖א עֵלְמָיֵֽא׃
י וּשְׁאָ֣ר אֻמַּיָּ֗א דִּ֤י הַגְלִי֙ אָסְנַפַּר֙ רַבָּ֣א וְיַקִּירָ֔א וְהוֹתֵ֣ב הִמּ֔וֹ
11 בְּקִרְיָ֖ה דִּ֣י שָׁמְרָ֑יִן וּשְׁאָ֥ר עֲבַֽר־נַהֲרָ֖ה וּכְעֶֽנֶת׃ ס דְּנָה֙
פַּרְשֶׁ֣גֶן אִגַּרְתָּ֔א דִּ֚י שְׁלַ֣חוּ עֲל֔וֹהִי עַל־אַרְתַּחְשַׁ֖שְׂתְּא מַלְכָּ֑א
12 עַבְדָ֛יךְ אֱנָ֥שׁ עֲבַֽר־נַהֲרָ֖ה וּכְעֶֽנֶת׃ יְדִ֙יעַ֙ לֶהֱוֵ֣א לְמַלְכָּ֔א דִּ֚י
יְהוּדָיֵ֗א דִּ֤י סְלִ֙קוּ֙ מִן־לְוָתָ֔ךְ עֲלֶ֖ינָא אֲת֣וֹ לִירוּשְׁלֶ֑ם קִרְיְתָ֤א

v. 2. וְלוֹ קרי   ib. ב׳ טעמים   v. 4. וּמְבַהֲלִים קרי   v. 7. כְּנָוָתָיו קרי
v. 9. ארכָּיֵא קרי   ibid. דֶּהָיֵא קרי   v. 11. יתיר י׳

מָרָדְתָּא וּבִאישְׁתָּא בָּנַיִן וְשׁוּרַיָּ ° אַשְׁכְּלִלוּ וְאֻשַּׁיָּא יַחִיטוּ׃
13 כְּעַן יְדִיעַ לֶהֱוֵא לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא וְשׁוּרַיָּא
יִשְׁתַּכְלְלוּן מִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ לָא יִנְתְּנוּן וְאַפְּתֹם מַלְכִים
14 תְּהַנְזִק׃ כְּעַן כָּל־קֳבֵל דִּי־מְלַח הֵיכְלָא מְלַחְנָא וְעַרְוַת מַלְכָּא
לָא־אֲרִיךְ לַנָא לְמֶחֱזֵא עַל־דְּנָה שְׁלַחְנָא וְהוֹדַעְנָא לְמַלְכָּא׃
טו דִּי יְבַקַּר בִּסְפַר־דָּכְרָנַיָּא דִּי אֲבָהָתָךְ וּתְהַשְׁכַּח בִּסְפַר דָּכְרָנַיָּא
וְתִנְדַּע דִּי קִרְיְתָא דָךְ קִרְיָא מָרָדָא וּמְהַנְזְקַת מַלְכִין וּמְדִנָן
וְאֶשְׁתַּדּוּר עָבְדִין בְּגַוַּהּ מִן־יוֹמָת עָלְמָא עַל־דְּנָה קִרְיְתָא דָךְ
16 הָחָרְבַת׃ מְהוֹדְעִין אֲנַחְנָה לְמַלְכָּא דִּי הֵן קִרְיְתָא דָךְ תִּתְבְּנֵא
וְשׁוּרַיַּהּ יִשְׁתַּכְלְלוּן לָקֳבֵל דְּנָה חֲלָק בַּעֲבַר נַהֲרָא לָא אִיתַי
17 לָךְ׃ פ פִּתְגָמָא שְׁלַח מַלְכָּא עַל־רְחוּם בְּעֵל־טְעֵם וְשִׁמְשַׁי
סָפְרָא וּשְׁאָר כְּנָוָתְהוֹן דִּי יָתְבִין בְּשָׁמְרָיִן וּשְׁאָר עֲבַר־נַהֲרָה
18 שְׁלָם וּכְעֶת׃ ס נִשְׁתְּוָנָא דִּי שְׁלַחְתּוּן עֲלֶינָא מְפָרַשׁ קֱרִי
19 קֳדָמָי׃ וּמִנִּי שִׂים טְעֵם וּבַקַּרוּ וְהַשְׁכַּחוּ דִּי קִרְיְתָא דָךְ מִן־
יוֹמָת עָלְמָא עַל־מַלְכִין מִתְנַשְּׂאָה וּמְרַד וְאֶשְׁתַּדּוּר מִתְעֲבֶד־
כ בַּהּ׃ וּמַלְכִין תַּקִּיפִין הֲווֹ עַל־יְרוּשְׁלֶם וְשַׁלִּיטִין בְּכֹל עֲבַר
21 נַהֲרָה וּמִנְדָּה בְלוֹ וַהֲלָךְ מִתְיְהֵב לְהוֹן׃ כְּעַן שִׂימוּ טְעֵם
לְבַטָּלָא גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ וְקִרְיְתָא דָךְ לָא תִתְבְּנֵא עַד־מִנִּי טַעְמָא
22 יִתְּשָׂם׃ וּזְהִירִין הֱווֹ שָׁלוּ לְמֶעְבַּד עַל־דְּנָה לְמָה יִשְׂגֵּא
23 חֲבָלָא לְהַנְזָקַת מַלְכִין׃ ס אֱדַיִן מִן־דִּי פַּרְשֶׁגֶן נִשְׁתְּוָנָא דִּי
אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מַלְכָּא קֱרִי קֳדָם־רְחוּם וְשִׁמְשַׁי סָפְרָא וּכְנָוָתְהוֹן
אֲזַלוּ בִבְהִילוּ לִירוּשְׁלֶם עַל־יְהוּדָיֵא וּבַטִּלוּ הִמּוֹ בְּאֶדְרָע
24 וְחָיִל׃ ס בֵּאדַיִן בְּטֵלַת עֲבִידַת בֵּית־אֱלָהָא דִּי בִּירוּשְׁלֶם
וַהֲוָת בָּטְלָא עַד שְׁנַת תַּרְתֵּין לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרָס׃

5 ה

א וְהִתְנַבִּי חַגַּי נְבִיָּאה וּזְכַרְיָה בַר־עִדּוֹא נְבִיַּיָּא עַל־יְהוּדָיֵא דִּי
2 בִיהוּד וּבִירוּשְׁלֶם בְּשֻׁם אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל עֲלֵיהוֹן׃ ס בֵּאדַיִן
קָמוּ זְרֻבָּבֶל בַּר־שְׁאַלְתִּיאֵל וְיֵשׁוּעַ בַּר־יוֹצָדָק וְשָׁרִיו לְמִבְנֵא
בֵּית אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְעִמְּהוֹן נְבִיַּיָּא דִי־אֱלָהָא מְסָעֲדִין

v. 12. א' נעלם   ibid. וְשׁוּרַיָּא שַׁכְלִלוּ קרי   v. 19. פתח בס"פ
v. 1. יתיר ה'

3 לְהוֹן׃ בֵּהּ־זִמְנָא אֲתָא עֲלֵיהוֹן תַּתְּנַי פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה וּשְׁתַר
בּוֹזְנַי וּכְנָוָתְהוֹן וְכֵן אָמְרִין לְהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָה
4 לִבְּנֵא וְאֻשַּׁרְנָא דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃ ס אֱדַיִן כְּנֵמָא אֲמַרְנָא לְּהֹם
ה מַן־אִנּוּן שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא דִּי־דְנָה בִנְיָנָא בָּנַיִן׃ וְעֵין אֱלָהֲהֹם
הֲוָת עַל־שָׂבֵי יְהוּדָיֵא וְלָא־בַטִּלוּ הִמּוֹ עַד־טַעְמָא לְדָרְיָוֶשׁ
6 יְהָךְ וֶאֱדַיִן יְתִיבוּן נִשְׁתְּוָנָא עַל־דְּנָה׃ ס פַּרְשֶׁגֶן אִגַּרְתָּא דִּי־
שְׁלַח תַּתְּנַי ׀ פַּחַת עֲבַר־נַהֲרָה וּשְׁתַר בּוֹזְנַי וּכְנָוָתֵהּ אֲפַרְסְכָיֵא
7 דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה עַל־דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא׃ פִּתְגָמָא שְׁלַחוּ עֲלוֹהִי
8 וְכִדְנָה כְּתִיב בְּגַוֵּהּ לְדָרְיָוֶשׁ מַלְכָּא שְׁלָמָא כֹלָּא׃ יְדִיעַ ׀ לֶהֱוֵא
לְמַלְכָּא דִּי־אֲזַלְנָא לִיהוּד מְדִינְתָּא לְבֵית אֱלָהָא רַבָּא וְהוּא
מִתְבְּנֵא אֶבֶן גְּלָל וְאָע מִתְּשָׂם בְּכֻתְלַיָּא וַעֲבִידְתָּא דָךְ אָסְפַּרְנָא
9 מִתְעַבְדָא וּמַצְלַח בְּיֶדְהֹם׃ אֱדַיִן שְׁאֵלְנָא לְשָׂבַיָּא אִלֵּךְ כְּנֵמָא
אֲמַרְנָא לְּהֹם מַן־שָׂם לְכֹם טְעֵם בַּיְתָא דְנָה לְמִבְנְיָה וְאֻשַּׁרְנָא
י דְנָה לְשַׁכְלָלָה׃ וְאַף שְׁמָהָתְהֹם שְׁאֵלְנָא לְהֹם לְהוֹדָעוּתָךְ דִּי
11 נִכְתֻּב שֻׁם־גֻּבְרַיָּא דִּי בְרָאשֵׁיהֹם׃ ס וּכְנֵמָא פִתְגָמָא הֲתִיבוּנָא
לְמֵמַר אֲנַחְנָא הִמּוֹ עַבְדוֹהִי דִי־אֱלָהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וּבָנַיִן
בַּיְתָא דִּי־הֲוָא בְנֵה מִקַּדְמַת דְּנָה שְׁנִין שַׂגִּיאָן וּמֶלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל
12 רַב בְּנָהִי וְשַׁכְלְלֵהּ׃ לָהֵן מִן־דִּי הַרְגִּזוּ אֲבָהֳתַנָא לֶאֱלָהּ
שְׁמַיָּא יְהַב הִמּוֹ בְּיַד נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל כַּסְדָּיָא וּבַיְתָה
13 דְנָה סַתְרֵהּ וְעַמָּה הַגְלִי לְבָבֶל׃ בְּרַם בִּשְׁנַת חֲדָה לְכוֹרֶשׁ
מַלְכָּא דִּי בָבֶל כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא שָׂם טְעֵם בֵּית־אֱלָהָא דְנָה לִבְּנֵא׃
14 וְאַף מָאנַיָּא דִי־בֵית־אֱלָהָא דִּי דַהֲבָה וְכַסְפָּא דִּי נְבוּכַדְנֶצַּר
הַנְפֵּק מִן־הֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וְהֵיבֵל הִמּוֹ לְהֵיכְלָא דִּי בָבֶל
הַנְפֵּק הִמּוֹ כּוֹרֶשׁ מַלְכָּא מִן־הֵיכְלָא דִּי בָבֶל וִיהִיבוּ לְשֵׁשְׁבַּצַּר
טו שְׁמֵהּ דִּי פֶחָה שָׂמֵהּ׃ וַאֲמַר־לֵהּ ׀ אֵלֶה מָאנַיָּא שֵׂא אֵזֶל־
אֲחֵת הִמּוֹ בְּהֵיכְלָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּבֵית אֱלָהָא יִתְבְּנֵא עַל־
16 אַתְרֵהּ׃ ס אֱדַיִן שֵׁשְׁבַּצַּר דֵּךְ אֲתָא יְהַב אֻשַּׁיָּא דִּי־בֵית
אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם וּמִן־אֱדַיִן וְעַד־כְּעַן מִתְבְּנֵא וְלָא שְׁלִם׃
17 וּכְעַן הֵן עַל־מַלְכָּא טָב יִתְבַּקַּר בְּבֵית גִּנְזַיָּא דִּי־מַלְכָּא תַמָּה

v. 4. פתח בס״פ   v. 11. פתח באתנחתא   v. 12. כסדאה קרי
v. 15. יתיר ה׳

דִּ֣י בְּבָבֶ֔ל הֵ֣ן אִ֗יתַי דִּ֣י מִן־כּ֤וֹרֶשׁ מַלְכָּא֙ שִׂ֣ים טְעֵ֔ם לְמִבְנֵ֕א
בֵּית־אֱלָהָ֥א דֵ֖ךְ בִּירוּשְׁלֶ֑ם וּרְע֥וּת מַלְכָּ֛א עַל־דְּנָ֖ה יִשְׁלַ֥ח
עֲלֶֽינָא׃ ס

ו 6

א בֵּאדַ֙יִן֙ דָּרְיָ֣וֶשׁ מַלְכָּ֔א שָׂ֖ם טְעֵ֑ם וּבַקַּ֣רוּ ׀ בְּבֵ֣ית סִפְרַיָּ֗א דִּ֤י גִנְזַיָּא֙
2 מְהַחֲתִ֥ין תַּמָּ֖ה בְּבָבֶֽל׃ וְהִשְׁתְּכַ֣ח בְּאַחְמְתָ֗א בְּבִֽירְתָא֙ דִּ֚י בְּמָדַ֣י
3 מְדִֽינְתָ֔א מְגִלָּ֖ה חֲדָ֑ה וְכֵן־כְּתִ֥יב בְּגַוַּ֖הּ דִּכְרוֹנָֽה׃ ס בִּשְׁנַ֣ת
חֲדָ֗ה לְכ֣וֹרֶשׁ מַלְכָּא֒ כּ֣וֹרֶשׁ מַלְכָּא֮ שָׂ֣ם טְעֵם֒ בֵּית־אֱלָהָ֣א
בִירוּשְׁלֶם֙ בַּיְתָ֣א יִתְבְּנֵ֔א אֲתַר֙ דִּֽי־דָבְחִ֣ין דִּבְחִ֔ין וְאֻשּׁ֖וֹהִי
4 מְסֽוֹבְלִ֑ין רוּמֵהּ֙ אַמִּ֣ין שִׁתִּ֔ין פְּתָיֵ֖הּ אַמִּ֥ין שִׁתִּֽין׃ נִדְבָּכִ֞ין דִּֽי־
אֶ֤בֶן גְּלָל֙ תְּלָתָ֔א וְנִדְבָּ֖ךְ דִּֽי־אָ֣ע חֲדַ֑ת וְנִפְקְתָ֕א מִן־בֵּ֥ית מַלְכָּ֖א
ה תִּתְיְהִֽב׃ וְאַ֠ף מָאנֵ֨י בֵית־אֱלָהָ֜א דִּ֧י דַהֲבָ֣ה וְכַסְפָּ֗א דִּ֤י
נְבוּכַדְנֶצַּר֙ הַנְפֵּ֛ק מִן־הֵיכְלָ֥א דִֽי־בִירוּשְׁלֶ֖ם וְהֵיבֵ֣ל לְבָבֶ֑ל
יַהֲתִיב֗וּן וִיהָךְ֙ לְהֵיכְלָ֤א דִֽי־בִירוּשְׁלֶם֙ לְאַתְרֵ֔הּ וְתַחֵ֖ת בְּבֵ֥ית
6 אֱלָהָֽא׃ ס כְּעַ֡ן תַּ֠תְּנַי פַּחַ֨ת עֲבַֽר־נַהֲרָ֜ה שְׁתַ֤ר בּוֹזְנַי֙ וּכְנָ֣וָתְה֔וֹן
7 אֲפַרְסְכָיֵ֕א דִּ֖י בַּעֲבַ֣ר נַהֲרָ֑ה רַחִיקִ֥ין הֲו֖וֹ מִן־תַּמָּֽה׃ שְׁבֻ֕קוּ
לַעֲבִידַ֖ת בֵּית־אֱלָהָ֣א דֵ֑ךְ פַּחַ֨ת יְהוּדָיֵ֜א וּלְשָׂבֵ֣י יְהוּדָיֵ֗א בֵּית־
8 אֱלָהָ֛א דֵ֖ךְ יִבְנ֥וֹן עַל־אַתְרֵֽהּ׃ וּמִנִּי֮ שִׂ֣ים טְעֵם֒ לְמָ֣א דִֽי־תַעַבְד֗וּן
עִם־שָׂבֵ֤י יְהוּדָיֵא֙ אִלֵּ֔ךְ לְמִבְנֵ֖א בֵּית־אֱלָהָ֣א דֵ֑ךְ וּמִנִּכְסֵ֣י מַלְכָּ֗א
דִּ֚י מִדַּת֙ עֲבַ֣ר נַהֲרָ֔ה אָסְפַּ֗רְנָא נִפְקְתָ֛א תֶּהֱוֵ֥א מִֽתְיַהֲבָ֖א
9 לְגֻבְרַיָּ֣א אִלֵּ֑ךְ דִּי־לָ֖א לְבַטָּלָֽא׃ וּמָ֣ה חַשְׁחָ֡ן וּבְנֵ֣י תוֹרִ֣ין וְדִכְרִ֣ין
וְאִמְּרִ֣ין ׀ לַעֲלָוָ֣ן ׀ לֶאֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֡א חִנְטִ֡ין מְלַ֡ח ׀ חֲמַ֣ר וּמְשַׁ֡ח
כְּמֵאמַ֨ר כָּהֲנַיָּ֤א דִֽי־בִירוּשְׁלֶם֙ לֶהֱוֵ֧א מִתְיְהֵ֣ב לְה֛ם י֥וֹם ׀ בְּי֖וֹם
י דִּי־לָ֥א שָׁלֽוּ׃ דִּֽי־לֶהֱוֺ֧ן מְהַקְרְבִ֛ין נִיחוֹחִ֖ין לֶאֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֑א
11 וּמְצַלַּ֕יִן לְחַיֵּ֥י מַלְכָּ֖א וּבְנֽוֹהִי׃ וּמִנִּי֮ שִׂ֣ים טְעֵם֒ דִּ֣י כָל־אֱנָ֗שׁ
דִּ֤י יְהַשְׁנֵא֙ פִּתְגָמָ֣א דְנָ֔ה יִתְנְסַ֥ח אָע֙ מִן־בַּיְתֵ֔הּ וּזְקִ֖יף יִתְמְחֵ֣א
12 עֲלֹ֑הִי וּבַיְתֵ֛הּ נְוָלִ֥ו יִתְעֲבֵ֖ד עַל־דְּנָֽה׃ וֵֽאלָהָ֞א דִּ֣י שַׁכִּ֧ן שְׁמֵ֣הּ
תַּמָּ֗ה יְמַגַּ֞ר כָּל־מֶ֣לֶךְ וְעַ֗ם דִּ֣י ׀ יִשְׁלַ֣ח יְדֵ֗הּ לְהַשְׁנָיָ֛ה לְחַבָּלָ֛ה
בֵּית־אֱלָהָ֥א דֵ֖ךְ דִּ֣י בִירוּשְׁלֶ֑ם אֲנָ֤ה דָרְיָ֙וֶשׁ֙ שָׂ֣מֶת טְעֵ֔ם אָסְפַּ֖רְנָא
13 יִתְעֲבִֽד׃ ס אֱ֠דַיִן תַּתְּנַ֞י פַּחַ֧ת עֲבַֽר־נַהֲרָ֛ה שְׁתַ֥ר בּוֹזְנַ֖י

v. 4. פתח באתנחתא   v. 9. מלרע

וּכְנָוָתְהוֹן לָקֳבֵל דִּי־שְׁלַח דָּרְיָוֶשׁ מַלְכָּא כְּנֵמָא אָסְפַּרְנָא
14 עֲבַדוּ׃ וְשָׂבֵי יְהוּדָיֵא בָּנַיִן וּמַצְלְחִין בִּנְבוּאַת חַגַּי נְבִיָּאה
וּזְכַרְיָה בַּר־עִדּוֹא וּבְנוֹ וְשַׁכְלִלוּ מִן־טַעַם אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל וּמִטְּעֵם
טו כּוֹרֶשׁ וְדָרְיָוֶשׁ וְאַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא מֶלֶךְ פָּרָס׃ וְשֵׁיצִיא בַּיְתָה דְנָה
עַד יוֹם תְּלָתָה לִירַח אֲדָר דִּי־הִיא שְׁנַת־שֵׁת לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ
16 מַלְכָּא׃ וַעֲבַדוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּהֲנַיָּא וְלֵוָיֵא וּשְׁאָר בְּנֵי־גָלוּתָא
17 חֲנֻכַּת בֵּית־אֱלָהָא דְנָה בְּחֶדְוָה׃ וְהַקְרִבוּ לַחֲנֻכַּת בֵּית־
אֱלָהָא דְנָה תּוֹרִין מְאָה דִּכְרִין מָאתַיִן אִמְּרִין אַרְבַּע מְאָה
וּצְפִירֵי עִזִּין לְחַטָּיָא עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל תְּרֵי עֲשַׂר לְמִנְיָן שִׁבְטֵי
18 יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲקִימוּ כָהֲנַיָּא בִּפְלֻגָּתְהוֹן וְלֵוָיֵא בְּמַחְלְקָתְהוֹן עַל־
19 עֲבִידַת אֱלָהָא דִּי בִירוּשְׁלֶם כִּכְתָב סְפַר מֹשֶׁה׃ ס וַיַּעֲשׂוּ
כ בְנֵי־הַגּוֹלָה אֶת־הַפָּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ כִּי
הִטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם כְּאֶחָד כֻּלָּם טְהוֹרִים וַיִּשְׁחֲטוּ
21 הַפֶּסַח לְכָל־בְּנֵי הַגּוֹלָה וְלַאֲחֵיהֶם הַכֹּהֲנִים וְלָהֶם׃ וַיֹּאכְלוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַשָּׁבִים מֵהַגּוֹלָה וְכֹל הַנִּבְדָּל מִטֻּמְאַת גּוֹיֵ־
22 הָאָרֶץ אֲלֵהֶם לִדְרֹשׁ לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲשׂוּ חַג־מַצּוֹת
שִׁבְעַת יָמִים בְּשִׂמְחָה כִּי שִׂמְּחָם יְהוָה וְהֵסֵב לֵב מֶלֶךְ־
אַשּׁוּר עֲלֵיהֶם לְחַזֵּק יְדֵיהֶם בִּמְלֶאכֶת בֵּית־הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל׃ ס

7 ז

א וְאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּמַלְכוּת אַרְתַּחְשַׁסְתְּא מֶלֶךְ־פָּרָס
2 עֶזְרָא בֶּן־שְׂרָיָה בֶּן־עֲזַרְיָה בֶּן־חִלְקִיָּה׃ בֶּן־שַׁלּוּם בֶּן־צָדוֹק
3 4 בֶּן־אֲחִיטוּב׃ בֶּן־אֲמַרְיָה בֶן־עֲזַרְיָה בֶּן־מְרָיוֹת׃ בֶּן־זְרַחְיָה
ה בֶּן־עֻזִּי בֶן־בֻּקִּי׃ בֶּן־אֲבִישׁוּעַ בֶּן־פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן
6 הַכֹּהֵן הָרֹאשׁ׃ הוּא עֶזְרָא עָלָה מִבָּבֶל וְהוּא סוֹפֵר מָהִיר
בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֶּן־לוֹ הַמֶּלֶךְ
7 כְּיַד־יְהוָה אֱלֹהָיו עָלָיו כֹּל בַּקָּשָׁתוֹ׃ וַיַּעֲלוּ מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וּמִן־הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וְהַנְּתִינִים אֶל־
8 יְרוּשָׁלִָם בִּשְׁנַת־שֶׁבַע לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא יְרוּשָׁלַם
9 בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי הִיא שְׁנַת הַשְּׁבִיעִית לַמֶּלֶךְ׃ כִּי בְּאֶחָד

v. 13. פתח בס״פ v. 14. יתיר ה׳ v. 15. יתיר א׳
v. 16. ולֵוָאֵי קרי v. 17. לחטאה קרי v. 18. ולֵוָאֵי קרי

לַחֹ֣דֶשׁ הָֽרִאשׁ֔וֹן ה֣וּא יְסֻ֔ד הַֽמַּעֲלָ֖ה מִבָּבֶ֑ל וּבְאֶחָ֞ד לַחֹ֣דֶשׁ
י הַחֲמִישִׁ֗י בָּ֚א אֶל־יְר֣וּשָׁלִַ֔ם כְּיַד־אֱלֹהָ֖יו הַטּוֹבָ֥ה עָלָֽיו׃ כִּ֤י
עֶזְרָא֙ הֵכִ֣ין לְבָב֔וֹ לִדְר֛וֹשׁ אֶת־תּוֹרַ֥ת יְהוָ֖ה וְלַעֲשֹׂ֑ת וּלְלַמֵּ֥ד
11 בְּיִשְׂרָאֵ֖ל חֹ֥ק וּמִשְׁפָּֽט׃ ס וְזֶ֣ה ׀ פַּרְשֶׁ֣גֶן הַנִּשְׁתְּוָ֗ן אֲשֶׁ֤ר
נָתַן֙ הַמֶּ֣לֶךְ אַרְתַּחְשַׁ֔סְתְּא לְעֶזְרָ֥א הַכֹּהֵ֖ן הַסֹּפֵ֑ר סֹ֠פֵר דִּבְרֵ֧י
12 מִצְוֺת־יְהוָ֛ה וְחֻקָּ֖יו עַל־יִשְׂרָאֵֽל׃ אַ֨רְתַּחְשַׁ֔סְתְּא מֶ֖לֶךְ מַלְכַיָּ֑א
לְעֶזְרָ֣א כָהֲנָ֗א סָפַ֨ר דָּתָ֜א דִּ֣י אֱלָ֤הּ שְׁמַיָּא֙ גְּמִ֖יר וּכְעֶֽנֶת׃
13 מִנִּי֮ שִׂ֣ים טְעֵם֒ דִּ֣י כָל־מִתְנַדַּ֣ב בְּמַלְכוּתִ֡י מִן־עַמָּ֣א יִשְׂרָאֵ֡ל
14 וְכָהֲנ֣וֹהִי וְלֵוָיֵ֗א לִמְהָ֧ךְ לִירוּשְׁלֶ֛ם עִמָּ֖ךְ יְהָֽךְ׃ כָּל־קֳבֵ֗ל דִּ֠י
מִן־קֳדָ֨ם מַלְכָּ֜א וְשִׁבְעַ֤ת יָעֲטֹ֙הִי֙ שְׁלִ֔יחַ לְבַקָּרָ֥א עַל־יְה֖וּד
טו וְלִירוּשְׁלֶ֑ם בְּדָ֥ת אֱלָהָ֖ךְ דִּ֥י בִידָֽךְ׃ וּלְהֵיבָלָ֖ה כְּסַ֣ף וּדְהַ֑ב דִּֽי־
מַלְכָּ֣א וְיָעֲט֗וֹהִי הִתְנַדַּ֙בוּ֙ לֶֽאֱלָהּ֙ יִשְׂרָאֵ֔ל דִּ֥י בִירוּשְׁלֶ֖ם מִשְׁכְּנֵֽהּ׃
16 וְכֹל֙ כְּסַ֣ף וּדְהַ֔ב דִּ֣י תְהַשְׁכַּ֔ח בְּכֹ֖ל מְדִינַ֣ת בָּבֶ֑ל עִם֙ הִתְנַדָּב֣וּת
17 עַמָּ֣א וְכָהֲנַיָּ֗א מִֽתְנַדְּבִ֛ין לְבֵ֥ית אֱלָהֲהֹ֖ם דִּ֥י בִירוּשְׁלֶֽם׃ כָּל־
קֳבֵ֣ל דְּנָה֩ אָסְפַּ֨רְנָ֜א תִקְנֵ֗א בְּכַסְפָּ֣א דְנָ֗ה תּוֹרִ֤ין ׀ דִּכְרִין֙ אִמְּרִ֔ין
וּמִנְחָתְה֖וֹן וְנִסְכֵּיה֑וֹן וּתְקָרֵ֣ב הִמּ֔וֹ עַל־מַדְבְּחָ֔ה דִּ֛י בֵּ֥ית
18 אֱלָהֲכֹ֖ם דִּ֥י בִירוּשְׁלֶֽם׃ וּמָ֣ה דִ֠י עֲלָ֨יךְ וְעַל־אֶחָ֜יךְ יֵיטַ֗ב
בִּשְׁאָ֛ר כַּסְפָּ֥א וְדַהֲבָ֖ה לְמֶעְבַּ֑ד כִּרְע֥וּת אֱלָהֲכֹ֖ם תַּעַבְדֽוּן׃
19 וּמָאנַיָּ֗א דִּֽי־מִתְיַהֲבִ֥ין לָ֛ךְ לְפָלְחָ֖ן בֵּ֣ית אֱלָהָ֑ךְ הַשְׁלֵ֕ם קֳדָ֖ם
כ אֱלָ֥הּ יְרוּשְׁלֶֽם׃ וּשְׁאָ֗ר חַשְׁחוּת֙ בֵּ֣ית אֱלָהָ֔ךְ דִּ֥י־יִפֶּל לָ֖ךְ
21 לְמִנְתַּ֑ן תִּנְתֵּ֕ן מִן־בֵּ֖ית גִּנְזֵ֥י מַלְכָּֽא׃ וּמִנִּי֙ אֲנָ֣ה אַרְתַּחְשַׁ֣סְתְּא
מַלְכָּ֔א שִׂ֣ים טְעֵ֔ם לְכֹל֙ גִּזַּבְרַיָּ֔א דִּ֖י בַּעֲבַ֣ר נַהֲרָ֑ה דִּ֣י כָל־דִּ֣י
יִשְׁאֲלֶ֡נְכוֹן עֶזְרָ֨א כָהֲנָ֜א סָפַ֨ר דָּתָ֜א דִּי־אֱלָ֤הּ שְׁמַיָּא֙ אָסְפַּ֣רְנָ֔א
22 יִתְעֲבִֽד׃ עַד־כְּסַף֙ כַּכְּרִ֣ין מְאָ֔ה וְעַד־חִנְטִין֙ כּוֹרִ֣ין מְאָ֔ה וְעַד־
חֲמַ֞ר בַּתִּ֣ין מְאָ֗ה וְעַד־בַּתִּ֥ין מְשַׁ֖ח מְאָ֑ה וּמְלַ֖ח דִּי־לָ֥א כְתָֽב׃
23 כָּל־דִּ֗י מִן־טַ֙עַם֙ אֱלָ֣הּ שְׁמַיָּ֔א יִתְעֲבֵ֣ד אַדְרַזְדָּ֔א לְבֵ֖ית אֱלָ֣הּ
24 שְׁמַיָּ֑א דִּ֠י לְמָ֤ה לֶהֱוֵא֙ קְצַ֔ף עַל־מַלְכ֥וּת מַלְכָּ֖א וּבְנֽוֹהִי׃ וּלְכֹ֣ם
מְהוֹדְעִ֗ין דִּ֣י כָל־כָּ֠הֲנַיָּא וְלֵוָיֵ֨א זַמָּרַיָּ֤א תָרָעַיָּא֙ נְתִ֣ינַיָּ֔א וּפָ֣לְחֵ֔י
בֵּ֖ית אֱלָהָ֣א דְנָ֑ה מִנְדָּ֤ה בְלוֹ֙ וַהֲלָ֔ךְ לָ֥א שַׁלִּ֖יט לְמִרְמֵ֥א

v. 13. ולוָאֵי קרי   v. 15. פתח באתנחתא   v. 18. יתיר י׳
ibid. יתיר י׳   ibid. פתח באתנחתא   v. 20. פתח באתנחתא
v. 22. פתח בס״פ   v. 24. ולוָאֵי קרי

כה עֲלֵיהֹם׃ וְאַנְתְּה עֶזְרָא כְּחָכְמַת אֱלָהָךְ דִּי־בִידָךְ מַנִּי שָׁפְטִין
וְדַיָּנִין דִּי־לֶהֱוֺן דָּאְנִין לְכָל־עַמָּה דִּי בַּעֲבַר נַהֲרָה לְכָל־יָדְעֵי
26 דָּתֵי אֱלָהָךְ וְדִי לָא יָדַע תְּהוֹדְעוּן׃ וְכָל־דִּי־לָא לֶהֱוֵא עָבֵד
דָּתָא דִי־אֱלָהָךְ וְדָתָא דִּי מַלְכָּא אָסְפַּרְנָא דִּינָה לֶהֱוֵא מִתְעֲבֵד
מִנֵּהּ הֵן לְמוֹת הֵן לִשְׁרֹשׁוּ הֵן־לַעֲנָשׁ נִכְסִין וְלֶאֱסוּרִין׃ ס
27 בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר נָתַן כָּזֹאת בְּלֵב
28 הַמֶּלֶךְ לְפָאֵר אֶת־בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלִָם׃ וְעָלַי הִטָּה־
חֶסֶד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיוֹעֲצָיו וּלְכָל־שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַגִּבֹּרִים וַאֲנִי
הִתְחַזַּקְתִּי כְּיַד־יְהוָה אֱלֹהַי עָלַי וָאֶקְבְּצָה מִיִּשְׂרָאֵל רָאשִׁים
לַעֲלוֹת עִמִּי׃ ס

ח 8

א וְאֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבֹתֵיהֶם וְהִתְיַחְשָׂם הָעֹלִים עִמִּי בְּמַלְכוּת
2 אַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ מִבָּבֶל׃ מִבְּנֵי פִינְחָס גֵּרְשֹׁם מִבְּנֵי
3 אִיתָמָר דָּנִיֵּאל מִבְּנֵי דָוִיד חַטּוּשׁ׃ מִבְּנֵי שְׁכַנְיָה מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ
4 זְכַרְיָה וְעִמּוֹ הִתְיַחֵשׂ לִזְכָרִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים׃ מִבְּנֵי פַּחַת
ה מוֹאָב אֶלְיְהוֹעֵינַי בֶּן־זְרַחְיָה וְעִמּוֹ מָאתַיִם הַזְּכָרִים׃ מִבְּנֵי
6 שְׁכַנְיָה בֶּן־יַחֲזִיאֵל וְעִמּוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עָדִין
7 עֶבֶד בֶּן־יוֹנָתָן וְעִמּוֹ חֲמִשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עֵילָם יְשַׁעְיָה
8 בֶּן־עֲתַלְיָה וְעִמּוֹ שִׁבְעִים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי שְׁפַטְיָה זְבַדְיָה
9 בֶּן־מִיכָאֵל וְעִמּוֹ שְׁמֹנִים הַזְּכָרִים׃ מִבְּנֵי יוֹאָב עֹבַדְיָה בֶּן־
י יְחִיאֵל וְעִמּוֹ מָאתַיִם וּשְׁמֹנָה עָשָׂר הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי שְׁלוֹמִית
11 בֶּן־יוֹסִפְיָה וְעִמּוֹ מֵאָה וְשִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי בֵּבַי זְכַרְיָה
12 בֶּן־בֵּבָי וְעִמּוֹ עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי עַזְגָּד יוֹחָנָן
13 בֶּן־הַקָּטָן וְעִמּוֹ מֵאָה וַעֲשָׂרָה הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי אֲדֹנִיקָם
אַחֲרֹנִים וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם אֱלִיפֶלֶט יְעִיאֵל וּשְׁמַעְיָה וְעִמָּהֶם
14 שִׁשִּׁים הַזְּכָרִים׃ וּמִבְּנֵי בִּגְוַי עוּתַי וְזַבּוּד וְעִמּוֹ שִׁבְעִים
טו הַזְּכָרִים׃ ס וָאֶקְבְּצֵם אֶל־הַנָּהָר הַבָּא אֶל־אַהֲוָא וַנַּחֲנֶה־
שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה וָאָבִינָה בָעָם וּבַכֹּהֲנִים וּמִבְּנֵי לֵוִי לֹא־
16 מָצָאתִי שָׁם׃ וָאֶשְׁלְחָה לֶאֱלִיעֶזֶר לַאֲרִיאֵל לִשְׁמַעְיָה וּלְאֶלְנָתָן
וּלְיָרִיב וּלְאֶלְנָתָן וּלְנָתָן וְלִזְכַרְיָה וְלִמְשֻׁלָּם רָאשִׁים וּלְיוֹיָרִיב

v. 25. יתיר ה' — ibid. דָּיְנִין קרי — v. 26. לִשְׁרֹשִׁי קרי
v. 14. וְזַכּוּר קרי

17 וּלְאֶלְנָתָן מְבִינִים׃ וְאוֹצְאָה אוֹתָם עַל־אִדּוֹ הָרֹאשׁ בְּכָסִפְיָא
הַמָּקוֹם וָאָשִׂימָה בְּפִיהֶם דְּבָרִים לְדַבֵּר אֶל־אִדּוֹ אָחִיו
הַנְּתוֹנִים בְּכָסִפְיָא הַמָּקוֹם לְהָבִיא־לָנוּ מְשָׁרְתִים לְבֵית
18 אֱלֹהֵינוּ׃ וַיָּבִיאוּ לָנוּ כְּיַד־אֱלֹהֵינוּ הַטּוֹבָה עָלֵינוּ אִישׁ שֶׂכֶל
מִבְּנֵי מַחְלִי בֶּן־לֵוִי בֶּן־יִשְׂרָאֵל וְשֵׁרֵבְיָה וּבָנָיו וְאֶחָיו שְׁמֹנָה
19 עָשָׂר׃ וְאֶת־חֲשַׁבְיָה וְאִתּוֹ יְשַׁעְיָה מִבְּנֵי מְרָרִי אֶחָיו וּבְנֵיהֶם
כ עֶשְׂרִים׃ וּמִן־הַנְּתִינִים שֶׁנָּתַן דָּוִיד וְהַשָּׂרִים לַעֲבֹדַת הַלְוִיִּם
21 נְתִינִים מָאתַיִם וְעֶשְׂרִים כֻּלָּם נִקְּבוּ בְשֵׁמוֹת׃ וָאֶקְרָא
שָׁם צוֹם עַל־הַנָּהָר אַהֲוָא לְהִתְעַנּוֹת לִפְנֵי אֱלֹהֵינוּ לְבַקֵּשׁ
22 מִמֶּנּוּ דֶּרֶךְ יְשָׁרָה לָנוּ וּלְטַפֵּנוּ וּלְכָל־רְכוּשֵׁנוּ׃ כִּי בֹשְׁתִּי
לִשְׁאוֹל מִן־הַמֶּלֶךְ חַיִל וּפָרָשִׁים לְעָזְרֵנוּ מֵאוֹיֵב בַּדָּרֶךְ כִּי־
אָמַרְנוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר יַד־אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מְבַקְשָׁיו לְטוֹבָה
23 וְעֻזּוֹ וְאַפּוֹ עַל כָּל־עֹזְבָיו׃ וַנָּצוּמָה וַנְּבַקְשָׁה מֵאֱלֹהֵינוּ עַל־
24 זֹאת וַיֵּעָתֵר לָנוּ׃ וָאַבְדִּילָה מִשָּׂרֵי הַכֹּהֲנִים שְׁנֵים עָשָׂר
כה לְשֵׁרֵבְיָה חֲשַׁבְיָה וְעִמָּהֶם מֵאֲחֵיהֶם עֲשָׂרָה׃ וָאֶשְׁקוֹלָה לָהֶם
אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים תְּרוּמַת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ
הַהֵרִימוּ הַמֶּלֶךְ וְיֹעֲצָיו וְשָׂרָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל הַנִּמְצָאִים׃
26 וָאֶשְׁקֲלָה עַל־יָדָם כֶּסֶף כִּכָּרִים שֵׁשׁ־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וּכְלֵי־
27 כֶסֶף מֵאָה לְכִכָּרִים זָהָב מֵאָה כִכָּר׃ וּכְפֹרֵי זָהָב עֶשְׂרִים
לַאֲדַרְכֹנִים אָלֶף וּכְלֵי נְחֹשֶׁת מֻצְהָב טוֹבָה שְׁנַיִם חֲמוּדֹת
28 כַּזָּהָב׃ וָאֹמְרָה אֲלֵהֶם אַתֶּם קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהַכֵּלִים קֹדֶשׁ
29 וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב נְדָבָה לַיהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם׃ שִׁקְדוּ וְשִׁמְרוּ
עַד תִּשְׁקְלוּ לִפְנֵי שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְשָׂרֵי־הָאָבוֹת
ל לְיִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלָם הַלִּשְׁכוֹת בֵּית יְהוָה׃ וְקִבְּלוּ הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם מִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וְהַכֵּלִים לְהָבִיא לִירוּשָׁלָם
31 לְבֵית אֱלֹהֵינוּ׃ ס וַנִּסְעָה מִנְּהַר אַהֲוָא בִּשְׁנֵים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן לָלֶכֶת יְרוּשָׁלָם וְיַד אֱלֹהֵינוּ הָיְתָה עָלֵינוּ וַיַּצִּילֵנוּ
32 מִכַּף אוֹיֵב וְאוֹרֵב עַל־הַדָּרֶךְ׃ וַנָּבוֹא יְרוּשָׁלָם וַנֵּשֶׁב שָׁם
33 יָמִים שְׁלֹשָׁה׃ וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי נִשְׁקַל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וְהַכֵּלִים
בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ עַל יַד מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה הַכֹּהֵן וְעִמּוֹ אֶלְעָזָר

v. 17. וָאֲצַוֶּה קרי — ibid. הנתינים קרי — v. 18. א׳ דגושה
v. 25. יתיר ו׳

בֶּן־פִּינְחָס וְעִמָּהֶם יוֹזָבָד בֶּן־יֵשׁוּעַ וְנוֹעַדְיָה בֶן־בִּנּוּי הַלְוִיִּם׃
בְּמִסְפָּר בְּמִשְׁקָל לַכֹּל וַיִּכָּתֵב כָּל־הַמִּשְׁקָל בָּעֵת הַהִיא׃ ס 34
הַבָּאִים מֵהַשְּׁבִי בְנֵי־הַגּוֹלָה הִקְרִיבוּ עֹלוֹת ׀ לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לה
פָּרִים שְׁנֵים־עָשָׂר עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֵילִים ׀ תִּשְׁעִים וְשִׁשָּׁה
כְּבָשִׂים שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה צְפִירֵי חַטָּאת שְׁנֵים עָשָׂר הַכֹּל
עוֹלָה לַיהוָה׃ וַיִּתְּנוּ ׀ אֶת־דָּתֵי הַמֶּלֶךְ לַאֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי הַמֶּלֶךְ 36
וּפַחֲווֹת עֵבֶר הַנָּהָר וְנִשְּׂאוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־בֵּית הָאֱלֹהִים׃ ס

ט 9

וּכְכַלּוֹת אֵלֶּה נִגְּשׁוּ אֵלַי הַשָּׂרִים לֵאמֹר לֹא־נִבְדְּלוּ הָעָם א
יִשְׂרָאֵל וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת כְּתֹעֲבֹתֵיהֶם
לַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הַפְּרִזִּי הַיְבוּסִי הָעַמֹּנִי הַמֹּאָבִי הַמִּצְרִי
וְהָאֱמֹרִי׃ כִּי־נָשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם וְהִתְעָרְבוּ 2
זֶרַע הַקֹּדֶשׁ בְּעַמֵּי הָאֲרָצוֹת וְיַד הַשָּׂרִים וְהַסְּגָנִים הָיְתָה
בַּמַּעַל הַזֶּה רִאשׁוֹנָה׃ ס וּכְשָׁמְעִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה קָרַעְתִּי 3
אֶת־בִּגְדִי וּמְעִילִי וָאֶמְרְטָה מִשְּׂעַר רֹאשִׁי וּזְקָנִי וָאֵשְׁבָה
מְשׁוֹמֵם׃ וְאֵלַי יֵאָסְפוּ כֹּל חָרֵד בְּדִבְרֵי אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל עַל 4
מַעַל הַגּוֹלָה וַאֲנִי יֹשֵׁב מְשׁוֹמֵם עַד לְמִנְחַת הָעָרֶב׃ וּבְמִנְחַת ה
הָעֶרֶב קַמְתִּי מִתַּעֲנִיתִי וּבְקָרְעִי בִגְדִי וּמְעִילִי וָאֶכְרְעָה
עַל־בִּרְכַּי וָאֶפְרְשָׂה כַפַּי אֶל־יְהוָה אֱלֹהָי׃ וָאֹמְרָה אֱלֹהַי 6
בֹּשְׁתִּי וְנִכְלַמְתִּי לְהָרִים אֱלֹהַי פָּנַי אֵלֶיךָ כִּי עֲוֹנֹתֵינוּ רָבוּ
לְמַעְלָה רֹּאשׁ וְאַשְׁמָתֵנוּ גָדְלָה עַד לַשָּׁמָיִם׃ מִימֵי אֲבֹתֵינוּ 7
אֲנַחְנוּ בְּאַשְׁמָה גְדֹלָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וּבַעֲוֹנֹתֵינוּ נִתַּנּוּ אֲנַחְנוּ
מְלָכֵינוּ כֹהֲנֵינוּ בְּיַד ׀ מַלְכֵי הָאֲרָצוֹת בַּחֶרֶב בַּשְּׁבִי וּבַבִּזָּה
וּבְבֹשֶׁת פָּנִים כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְעַתָּה כִּמְעַט־רֶגַע הָיְתָה תְחִנָּה 8
מֵאֵת ׀ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְהַשְׁאִיר לָנוּ פְּלֵיטָה וְלָתֶת לָנוּ יָתֵד
בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ לְהָאִיר עֵינֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וּלְתִתֵּנוּ מִחְיָה מְעַט
בְּעַבְדֻתֵנוּ׃ כִּי־עֲבָדִים אֲנַחְנוּ וּבְעַבְדֻתֵנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ 9
וַיַּט־עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי מַלְכֵי פָרַס לָתֶת־לָנוּ מִחְיָה לְרוֹמֵם
אֶת־בֵּית אֱלֹהֵינוּ וּלְהַעֲמִיד אֶת־חָרְבֹתָיו וְלָתֶת־לָנוּ גָדֵר
בִּיהוּדָה וּבִירוּשָׁלִָם׃ וְעַתָּה מַה־נֹּאמַר אֱלֹהֵינוּ אַחֲרֵי־זֹאת י

v. 6. ר' דגושה

11 כִּי עָזַבְנוּ מִצְוֺתֶיךָ׃ אֲשֶׁר צִוִּיתָ בְּיַד עֲבָדֶיךָ הַנְּבִאִים לֵאמֹר
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּאִים לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ נִדָּה הִיא בְּנִדַּת
עַמֵּי הָאֲרָצוֹת בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם אֲשֶׁר מִלְאוּהָ מִפֶּה אֶל־פֶּה
12 בְּטֻמְאָתָם׃ וְעַתָּה בְּנוֹתֵיכֶם אַל־תִּתְּנוּ לִבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם
אַל־תִּשְׂאוּ לִבְנֵיכֶם וְלֹא־תִדְרְשׁוּ שְׁלֹמָם וְטוֹבָתָם עַד־
עוֹלָם לְמַעַן תֶּחֶזְקוּ וַאֲכַלְתֶּם אֶת־טוּב הָאָרֶץ וְהוֹרַשְׁתֶּם
13 לִבְנֵיכֶם עַד־עוֹלָם׃ וְאַחֲרֵי כָּל־הַבָּא עָלֵינוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ
הָרָעִים וּבְאַשְׁמָתֵנוּ הַגְּדֹלָה כִּי ׀ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ חָשַׂכְתָּ
14 לְמַטָּה מֵעֲוֺנֵנוּ וְנָתַתָּה לָּנוּ פְּלֵיטָה כָּזֹאת׃ הֲנָשׁוּב לְהָפֵר
מִצְוֺתֶיךָ וּלְהִתְחַתֵּן בְּעַמֵּי הַתֹּעֵבוֹת הָאֵלֶּה הֲלוֹא תֶאֱנַף־
טו בָּנוּ עַד־כַּלֵּה לְאֵין שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה׃ ס יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל צַדִּיק אַתָּה כִּי־נִשְׁאַרְנוּ פְלֵיטָה כְּהַיּוֹם הַזֶּה
הִנְנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַשְׁמָתֵינוּ כִּי אֵין לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ עַל־זֹאת׃

י 10

א וּכְהִתְפַּלֵּל עֶזְרָא וּכְהִתְוַדֹּתוֹ בֹּכֶה וּמִתְנַפֵּל לִפְנֵי בֵּית
הָאֱלֹהִים נִקְבְּצוּ אֵלָיו מִיִּשְׂרָאֵל קָהָל רַב־מְאֹד אֲנָשִׁים וְנָשִׁים
2 וִילָדִים כִּי־בָכוּ הָעָם הַרְבֵּה־בֶכֶה׃ ס וַיַּעַן שְׁכַנְיָה בֶן־
יְחִיאֵל מִבְּנֵי עוֹלָם וַיֹּאמֶר לְעֶזְרָא אֲנַחְנוּ מָעַלְנוּ בֵאלֹהֵינוּ
וַנֹּשֶׁב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וְעַתָּה יֵשׁ־מִקְוֶה לְיִשְׂרָאֵל
3 עַל־זֹאת׃ וְעַתָּה נִכְרָת־בְּרִית לֵאלֹהֵינוּ לְהוֹצִיא כָל־נָשִׁים
וְהַנּוֹלָד מֵהֶם בַּעֲצַת אֲדֹנָי וְהַחֲרֵדִים בְּמִצְוַת אֱלֹהֵינוּ וְכַתּוֹרָה
4 יֵעָשֶׂה׃ קוּם כִּי־עָלֶיךָ הַדָּבָר וַאֲנַחְנוּ עִמָּךְ חֲזַק וַעֲשֵׂה׃ ס
ה וַיָּקָם עֶזְרָא וַיַּשְׁבַּע אֶת־שָׂרֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְכָל־יִשְׂרָאֵל
6 לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה וַיִּשָּׁבֵעוּ׃ וַיָּקָם עֶזְרָא מִלִּפְנֵי בֵּית
הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ אֶל־לִשְׁכַּת יְהוֹחָנָן בֶּן־אֶלְיָשִׁיב וַיֵּלֶךְ שָׁם
לֶחֶם לֹא־אָכַל וּמַיִם לֹא־שָׁתָה כִּי מִתְאַבֵּל עַל־מַעַל הַגּוֹלָה׃
7 וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בִּיהוּדָה וִירוּשָׁלִַם לְכֹל בְּנֵי הַגּוֹלָה לְהִקָּבֵץ
8 יְרוּשָׁלִָם׃ וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים כַּעֲצַת הַשָּׂרִים
וְהַזְּקֵנִים יָחֳרַם כָּל־רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבָּדֵל מִקְּהַל הַגּוֹלָה׃ פ
9 וַיִּקָּבְצוּ כָל־אַנְשֵׁי־יְהוּדָה וּבִנְיָמִן ׀ יְרוּשָׁלִַם לִשְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים

---

v. 2. עֵילם קרי

הִיא הַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁיעִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ וַיֵּשְׁבוּ כָל־הָעָם בִּרְחוֹב
בֵּית הָאֱלֹהִים מַרְעִידִים עַל־הַדָּבָר וּמֵהַגְּשָׁמִים׃ ס וַיָּקָם עֶזְרָא י
הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם מְעַלְתֶּם וַתֹּשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת
לְהוֹסִיף עַל־אַשְׁמַת יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה תְּנוּ תוֹדָה לַיהוָה אֱלֹהֵי־ 11
אֲבֹתֵיכֶם וַעֲשׂוּ רְצוֹנוֹ וְהִבָּדְלוּ מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וּמִן־הַנָּשִׁים
הַנָּכְרִיּוֹת׃ ס וַיַּעֲנוּ כָל־הַקָּהָל וַיֹּאמְרוּ קוֹל גָּדוֹל כֵּן כִּדְבָרְיךָ 12
עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת׃ אֲבָל הָעָם רָב וְהָעֵת גְּשָׁמִים וְאֵין כֹּחַ לַעֲמוֹד 13
בַּחוּץ וְהַמְּלָאכָה לֹא־לְיוֹם אֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם כִּי־הִרְבִּינוּ
לִפְשֹׁעַ בַּדָּבָר הַזֶּה׃ יַעַמְדוּ־נָא שָׂרֵינוּ לְכָל־הַקָּהָל וְכֹל ׀ אֲשֶׁר 14
בֶּעָרֵינוּ הַהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת יָבֹא לְעִתִּים מְזֻמָּנִים וְעִמָּהֶם
זִקְנֵי־עִיר וָעִיר וְשֹׁפְטֶיהָ עַד לְהָשִׁיב חֲרוֹן אַף־אֱלֹהֵינוּ מִמֶּנּוּ
עַד לַדָּבָר הַזֶּה׃ אַךְ יוֹנָתָן בֶּן־עֲשָׂהאֵל וְיַחְזְיָה בֶן־תִּקְוָה טו
עָמְדוּ עַל־זֹאת וּמְשֻׁלָּם וְשַׁבְּתַי הַלֵּוִי עֲזָרֻם׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי 16
הַגּוֹלָה וַיִּבָּדְלוּ עֶזְרָא הַכֹּהֵן אֲנָשִׁים רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְבֵית
אֲבֹתָם וְכֻלָּם בְּשֵׁמוֹת וַיֵּשְׁבוּ בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי
לְדַרְיוֹשׁ הַדָּבָר׃ וַיְכַלּוּ בַכֹּל אֲנָשִׁים הַהֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת 17
עַד יוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן׃ ס וַיִּמָּצֵא מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים 18
אֲשֶׁר הֹשִׁיבוּ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת מִבְּנֵי יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וְאֶחָיו
מַעֲשֵׂיָה וֶאֱלִיעֶזֶר וְיָרִיב וּגְדַלְיָה׃ וַיִּתְּנוּ יָדָם לְהוֹצִיא נְשֵׁיהֶם 19
וַאֲשֵׁמִים אֵיל־צֹאן עַל־אַשְׁמָתָם׃ וּמִבְּנֵי אִמֵּר חֲנָנִי וּזְבַדְיָה׃ כ
וּמִבְּנֵי חָרִם מַעֲשֵׂיָה וְאֵלִיָּה וּשְׁמַעְיָה וִיחִיאֵל וְעֻזִּיָּה׃ וּמִבְּנֵי 21 22
פַּשְׁחוּר אֶלְיוֹעֵינַי מַעֲשֵׂיָה יִשְׁמָעֵאל נְתַנְאֵל יוֹזָבָד וְאֶלְעָשָׂה׃
וּמִן־הַלְוִיִּם יוֹזָבָד וְשִׁמְעִי וְקֵלָיָה הוּא קְלִיטָא פְּתַחְיָה יְהוּדָה 23
וֶאֱלִיעֶזֶר׃ וּמִן־הַמְשֹׁרְרִים אֶלְיָשִׁיב וּמִן־הַשֹּׁעֲרִים שַׁלֻּם וָטֶלֶם 24
וְאוּרִי׃ וּמִיִּשְׂרָאֵל מִבְּנֵי פַרְעֹשׁ רַמְיָה וְיִזִּיָּה וּמַלְכִּיָּה וּמִיָּמִן כה
וְאֶלְעָזָר וּמַלְכִּיָּה וּבְנָיָה׃ וּמִבְּנֵי עֵילָם מַתַּנְיָה זְכַרְיָה וִיחִיאֵל 26
וְעַבְדִּי וִירֵמוֹת וְאֵלִיָּה׃ וּמִבְּנֵי זַתּוּא אֶלְיוֹעֵינַי אֶלְיָשִׁיב מַתַּנְיָה 27
וִירֵמוֹת וְזָבָד וַעֲזִיזָא׃ וּמִבְּנֵי בֵּבָי יְהוֹחָנָן חֲנַנְיָה זַבַּי עַתְלָי׃ 28
וּמִבְּנֵי בָּנִי מְשֻׁלָּם מַלּוּךְ וַעֲדָיָה יָשׁוּב וּשְׁאָל יְרָמוֹת׃ וּמִבְּנֵי 29 ל
פַּחַת מוֹאָב עַדְנָה וּכְלָל בְּנָיָה מַעֲשֵׂיָה מַתַּנְיָה בְּצַלְאֵל וּבִנּוּי

v. 12. יתיר ר׳ v. 13. קמץ בפשטא v. 29. וְרָמוֹת קרי

31 וּמְנַשֶּׁה׃ וּבְנֵי חָרִם אֱלִיעֶזֶר יִשִּׁיָּה מַלְכִּיָּה שְׁמַעְיָה שִׁמְעוֹן׃
32 33 בִּנְיָמִן מַלּוּךְ שְׁמַרְיָה׃ מִבְּנֵי חָשֻׁם מַתְּנַי מַתַּתָּה זָבָד אֱלִיפֶלֶט
34 לה יְרֵמַי מְנַשֶּׁה שִׁמְעִי׃ מִבְּנֵי בָנִי מַעֲדַי עַמְרָם וְאוּאֵל׃ בְּנָיָה
36 37 בֵדְיָה כלוהי׃ וַנְיָה מְרֵמוֹת אֶלְיָשִׁיב׃ מַתַּנְיָה מַתְּנַי ויעשו׃
38 39 מ וּבָנִי וּבִנּוּי שִׁמְעִי׃ וְשֶׁלֶמְיָה וְנָתָן וַעֲדָיָה׃ מַכְנַדְבַי שָׁשַׁי
41 42 שָׁרָי׃ עֲזַרְאֵל וְשֶׁלֶמְיָהוּ שְׁמַרְיָה׃ שַׁלּוּם אֲמַרְיָה יוֹסֵף׃
43 44 מִבְּנֵי נְבוֹ יְעִיאֵל מַתִּתְיָה זָבָד זְבִינָא ידו וְיוֹאֵל בְּנָיָה׃ כָּל־
אֵלֶּה נשאי נָשִׁים נָכְרִיּוֹת וְיֵשׁ מֵהֶם נָשִׁים וַיָּשִׂימוּ בָּנִים׃ פ

נחמיה Nehemia. א 1

א דִּבְרֵי נְחֶמְיָה בֶּן־חֲכַלְיָה וַיְהִי בְחֹדֶשׁ כִּסְלֵו שְׁנַת עֶשְׂרִים
2 וַאֲנִי הָיִיתִי בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ וַיָּבֹא חֲנָנִי אֶחָד מֵאַחַי הוּא
וַאֲנָשִׁים מִיהוּדָה וָאֶשְׁאָלֵם עַל־הַיְּהוּדִים הַפְּלֵיטָה אֲשֶׁר־
3 נִשְׁאֲרוּ מִן־הַשֶּׁבִי וְעַל־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיֹּאמְרוּ לִי הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר
נִשְׁאֲרוּ מִן־הַשְּׁבִי שָׁם בַּמְּדִינָה בְּרָעָה גְדֹלָה וּבְחֶרְפָּה וְחוֹמַת
4 יְרוּשָׁלִַם מְפֹרָצֶת וּשְׁעָרֶיהָ נִצְּתוּ בָאֵשׁ׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעִי ׀ אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יָשַׁבְתִּי וָאֶבְכֶּה וָאֶתְאַבְּלָה יָמִים וָאֱהִי־צָם
ה וּמִתְפַּלֵּל לִפְנֵי אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם׃ וָאֹמַר אָנָּא יְהוָה אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית וָחֶסֶד לְאֹהֲבָיו
6 וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֺתָיו׃ תְּהִי־נָא אָזְנְךָ קַשֶּׁבֶת וְעֵינֶיךָ פְתוּחוֹת
לִשְׁמֹעַ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם
יוֹמָם וָלַיְלָה עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ וּמִתְוַדֶּה עַל־חַטֹּאות
7 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָטָאנוּ לָךְ וַאֲנִי וּבֵית־אָבִי חָטָאנוּ׃ חֲבֹל
חָבַלְנוּ לָךְ וְלֹא־שָׁמַרְנוּ אֶת־הַמִּצְוֺת וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־
8 הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃ זְכָר־נָא אֶת־הַדָּבָר
אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדְּךָ לֵאמֹר אַתֶּם תִּמְעָלוּ אֲנִי אָפִיץ
9 אֶתְכֶם בָּעַמִּים׃ וְשַׁבְתֶּם אֵלַי וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֺתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲכֶם בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם אֲקַבְּצֵם וַהֲבִיאוֹתִים
י אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לְשַׁכֵּן אֶת־שְׁמִי שָׁם׃ וְהֵם עֲבָדֶיךָ
11 וְעַמֶּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּכֹחֲךָ הַגָּדוֹל וּבְיָדְךָ הַחֲזָקָה׃ אָנָּא אֲדֹנָי

v. 35. כלוהו קרי v. 37. ויעשׂו קרי v. 43. יַדַּי קרי
v. 44. נשאו קרי v. 3. קמץ בזקף

תְּהִי־נָא אָזְנְךָ קַשֶּׁבֶת אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ
הַחֲפֵצִים לְיִרְאָה אֶת־שְׁמֶךָ וְהַצְלִיחָה נָּא לְעַבְדְּךָ הַיּוֹם וּתְנֵהוּ
לְרַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ הַזֶּה וַאֲנִי הָיִיתִי מַשְׁקֶה לַמֶּלֶךְ׃ ס

2 ב

א וַיְהִי ׀ בְּחֹדֶשׁ נִיסָן שְׁנַת עֶשְׂרִים לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ יַיִן
לְפָנָיו וָאֶשָּׂא אֶת־הַיַּיִן וָאֶתְּנָה לַמֶּלֶךְ וְלֹא־הָיִיתִי רַע לְפָנָיו׃
2 וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ מַדּוּעַ ׀ פָּנֶיךָ רָעִים וְאַתָּה אֵינְךָ חוֹלֶה אֵין
3 זֶה כִּי־אִם רֹעַ לֵב וָאִירָא הַרְבֵּה מְאֹד׃ וָאֹמַר לַמֶּלֶךְ הַמֶּלֶךְ
לְעוֹלָם יִחְיֶה מַדּוּעַ לֹא־יֵרְעוּ פָנַי אֲשֶׁר הָעִיר בֵּית־קִבְרוֹת
4 אֲבֹתַי חֲרֵבָה וּשְׁעָרֶיהָ אֻכְּלוּ בָאֵשׁ׃ וַיֹּאמֶר לִי הַמֶּלֶךְ עַל־
ה מַה־זֶּה אַתָּה מְבַקֵּשׁ וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־אֱלֹהֵי הַשָּׁמָיִם׃ וָאֹמַר
לַמֶּלֶךְ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם־יִיטַב עַבְדְּךָ לְפָנֶיךָ אֲשֶׁר
6 תִּשְׁלָחֵנִי אֶל־יְהוּדָה אֶל־עִיר קִבְרוֹת אֲבֹתַי וְאֶבְנֶנָּה׃ וַיֹּאמֶר
לִי הַמֶּלֶךְ וְהַשֵּׁגַל ׀ יוֹשֶׁבֶת אֶצְלוֹ עַד־מָתַי יִהְיֶה מַהֲלָכְךָ
וּמָתַי תָּשׁוּב וַיִּיטַב לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלָחֵנִי וָאֶתְּנָה לוֹ זְמָן׃
7 וָאוֹמַר לַמֶּלֶךְ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב אִגְּרוֹת יִתְּנוּ־לִי עַל־פַּחֲווֹת
עֵבֶר הַנָּהָר אֲשֶׁר יַעֲבִירוּנִי עַד אֲשֶׁר־אָבוֹא אֶל־יְהוּדָה׃
8 וְאִגֶּרֶת אֶל־אָסָף שֹׁמֵר הַפַּרְדֵּס אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִתֶּן־לִי
עֵצִים לְקָרוֹת אֶת־שַׁעֲרֵי הַבִּירָה אֲשֶׁר־לַבַּיִת וּלְחוֹמַת הָעִיר
וְלַבַּיִת אֲשֶׁר־אָבוֹא אֵלָיו וַיִּתֶּן־לִי הַמֶּלֶךְ כְּיַד־אֱלֹהַי הַטּוֹבָה
9 עָלָי׃ וָאָבוֹא אֶל־פַּחֲווֹת עֵבֶר הַנָּהָר וָאֶתְּנָה לָהֶם אֵת אִגְּרוֹת
י הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח עִמִּי הַמֶּלֶךְ שָׂרֵי חַיִל וּפָרָשִׁים׃ ס וַיִּשְׁמַע
סַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וְטוֹבִיָּה הָעֶבֶד הָעַמֹּנִי וַיֵּרַע לָהֶם רָעָה גְדֹלָה
11 אֲשֶׁר־בָּא אָדָם לְבַקֵּשׁ טוֹבָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאָבוֹא אֶל־
12 יְרוּשָׁלָ͏ִם וָאֱהִי־שָׁם יָמִים שְׁלֹשָׁה׃ וָאָקוּם ׀ לַיְלָה אֲנִי וַאֲנָשִׁים ׀
מְעַט עִמִּי וְלֹא־הִגַּדְתִּי לְאָדָם מָה אֱלֹהַי נֹתֵן אֶל־לִבִּי לַעֲשׂוֹת
לִירוּשָׁלָ͏ִם וּבְהֵמָה אֵין עִמִּי כִּי אִם־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֲנִי רֹכֵב
13 בָּהּ׃ וָאֵצְאָה בְשַׁעַר־הַגַּיְא לַיְלָה וְאֶל־פְּנֵי עֵין הַתַּנִּין וְאֶל־
שַׁעַר הָאַשְׁפֹּת וָאֱהִי שֹׂבֵר בְּחוֹמֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם אֲשֶׁר־הֵם־פְּרוּצִים
14 וּשְׁעָרֶיהָ אֻכְּלוּ בָאֵשׁ׃ וָאֶעֱבֹר אֶל־שַׁעַר הָעַיִן וְאֶל־בְּרֵכַת

v. 13. הֵם ׀ פְּרוּצִים קרי

טו הַמֶּלֶךְ וְאֵין־מָקוֹם לַבְּהֵמָה לַעֲבֹר תַּחְתָּי׃ וָאֱהִי עֹלֶה בַנַּחַל
לַיְלָה וָאֱהִי שֹׂבֵר בַּחוֹמָה וָאָשׁוּב וָאָבוֹא בְּשַׁעַר הַגַּיְא
16 וָאָשׁוּב׃ וְהַסְּגָנִים לֹא יָדְעוּ אָנָה הָלַכְתִּי וּמָה אֲנִי עֹשֶׂה
וְלַיְּהוּדִים וְלַכֹּהֲנִים וְלַחֹרִים וְלַסְּגָנִים וּלְיֶתֶר עֹשֵׂה הַמְּלָאכָה
17 עַד־כֵּן לֹא הִגַּדְתִּי׃ וָאוֹמַר אֲלֵהֶם אַתֶּם רֹאִים הָרָעָה אֲשֶׁר
אֲנַחְנוּ בָהּ אֲשֶׁר יְרוּשָׁלַםִ חֲרֵבָה וּשְׁעָרֶיהָ נִצְּתוּ בָאֵשׁ לְכוּ
18 וְנִבְנֶה אֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלַםִ וְלֹא־נִהְיֶה עוֹד חֶרְפָּה׃ וָאַגִּיד לָהֶם
אֶת־יַד אֱלֹהַי אֲשֶׁר־הִיא טוֹבָה עָלַי וְאַף־דִּבְרֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר
אָמַר־לִי וַיֹּאמְרוּ נָקוּם וּבָנִינוּ וַיְחַזְּקוּ יְדֵיהֶם לַטּוֹבָה׃ ס
19 וַיִּשְׁמַע סַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וְטֹבִיָּה ׀ הָעֶבֶד הָעַמּוֹנִי וְגֶשֶׁם
הָעַרְבִי וַיַּלְעִגוּ לָנוּ וַיִּבְזוּ עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ מָה־הַדָּבָר הַזֶּה
כ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים הַעַל הַמֶּלֶךְ אַתֶּם מֹרְדִים׃ וָאָשִׁיב אוֹתָם
דָּבָר וָאוֹמַר לָהֶם אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הוּא יַצְלִיחַ לָנוּ וַאֲנַחְנוּ
עֲבָדָיו נָקוּם וּבָנִינוּ וְלָכֶם אֵין־חֵלֶק וּצְדָקָה וְזִכָּרוֹן בִּירוּשָׁלָםִ׃

3 ג

א וַיָּקָם אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶחָיו הַכֹּהֲנִים וַיִּבְנוּ אֶת־
שַׁעַר הַצֹּאן הֵמָּה קִדְּשׁוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו וְעַד־מִגְדַּל
2 הַמֵּאָה קִדְּשׁוּהוּ עַד מִגְדַּל חֲנַנְאֵל׃ וְעַל־יָדוֹ בָנוּ אַנְשֵׁי יְרֵחוֹ
3 וְעַל־יָדוֹ בָּנָה זַכּוּר בֶּן־אִמְרִי׃ וְאֵת שַׁעַר הַדָּגִים בָּנוּ בְּנֵי
הַסְּנָאָה הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו מַנְעוּלָיו וּבְרִיחָיו׃
4 וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק מְרֵמוֹת בֶּן־אוּרִיָּה בֶּן־הַקּוֹץ וְעַל־יָדָם
הֶחֱזִיק מְשֻׁלָּם בֶּן־בֶּרֶכְיָה בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק
ה צָדוֹק בֶּן־בַּעֲנָא׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיקוּ הַתְּקוֹעִים וְאַדִּירֵיהֶם לֹא־
6 הֵבִיאוּ צַוָּרָם בַּעֲבֹדַת אֲדֹנֵיהֶם׃ וְאֵת שַׁעַר הַיְשָׁנָה הֶחֱזִיקוּ
יוֹיָדָע בֶּן־פָּסֵחַ וּמְשֻׁלָּם בֶּן־בְּסוֹדְיָה הֵמָּה קֵרוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ
7 דַּלְתֹתָיו וּמַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק מְלַטְיָה
הַגִּבְעֹנִי וְיָדוֹן הַמֵּרֹנֹתִי אַנְשֵׁי גִבְעוֹן וְהַמִּצְפָּה לְכִסֵּא פַּחַת
8 עֵבֶר הַנָּהָר׃ עַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק עֻזִּיאֵל בֶּן־חַרְהֲיָה צוֹרְפִים וְעַל־
יָדוֹ הֶחֱזִיק חֲנַנְיָה בֶּן־הָרַקָּחִים וַיַּעַזְבוּ יְרוּשָׁלַםִ עַד הַחוֹמָה
9 הָרְחָבָה׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק רְפָיָה בֶן־חוּר שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ

---

v. 16. פתח בס"פ   v. 5. חסר א'

י יְרוּשָׁלִָם׃ וְעַל־יָדָם הֶחֱזִיק יְדָיָה בֶן־חֲרוּמַף וְנֶגֶד בֵּיתוֹ
11 וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק חַטּוּשׁ בֶּן־חֲשַׁבְנְיָה׃ מִדָּה שֵׁנִית הֶחֱזִיק
מַלְכִּיָּה בֶן־חָרִם וְחַשּׁוּב בֶּן־פַּחַת מוֹאָב וְאֵת מִגְדַּל הַתַּנּוּרִים׃
12 וְעַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק שַׁלּוּם בֶּן־הַלּוֹחֵשׁ שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ יְרוּשָׁלִָם
13 הוּא וּבְנוֹתָיו׃ אֵת שַׁעַר הַגַּיְא הֶחֱזִיק חָנוּן וְיֹשְׁבֵי זָנוֹחַ
הֵמָּה בָנוּהוּ וַיַּעֲמִידוּ דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו וְאֶלֶף אַמָּה
14 בַּחוֹמָה עַד שַׁעַר הַשְּׁפוֹת׃ וְאֵת ׀ שַׁעַר הָאַשְׁפּוֹת הֶחֱזִיק
מַלְכִּיָּה בֶן־רֵכָב שַׂר פֶּלֶךְ בֵּית־הַכָּרֶם הוּא יִבְנֶנּוּ וְיַעֲמִיד
טו דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו׃ וְאֵת שַׁעַר הָעַיִן הֶחֱזִיק שַׁלּוּן
בֶּן־כָּל־חֹזֶה שַׂר־פֶּלֶךְ הַמִּצְפָּה הוּא יִבְנֶנּוּ וִיטַלְלֶנּוּ וְיַעֲמִידוּ
דַּלְתֹתָיו מַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו וְאֵת חוֹמַת בְּרֵכַת הַשֶּׁלַח לְגַן־
16 הַמֶּלֶךְ וְעַד־הַמַּעֲלוֹת הַיּוֹרְדוֹת מֵעִיר דָּוִיד׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק
נְחֶמְיָה בֶן־עַזְבּוּק שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ בֵּית־צוּר עַד־נֶגֶד קִבְרֵי
17 דָוִיד וְעַד הַבְּרֵכָה הָעֲשׂוּיָה וְעַד בֵּית הַגִּבֹּרִים׃ אַחֲרָיו
הֶחֱזִיקוּ הַלְוִיִּם רְחוּם בֶּן־בָּנִי עַל־יָדוֹ הֶחֱזִיק חֲשַׁבְיָה שַׂר־
18 חֲצִי־פֶּלֶךְ קְעִילָה לְפִלְכּוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ אֲחֵיהֶם בַּוַּי בֶּן־
19 חֵנָדָד שַׂר חֲצִי פֶּלֶךְ קְעִילָה׃ וַיְחַזֵּק עַל־יָדוֹ עֵזֶר בֶּן־יֵשׁוּעַ
כ שַׂר הַמִּצְפָּה מִדָּה שֵׁנִית מִנֶּגֶד עֲלֹת הַנֶּשֶׁק הַמִּקְצֹעַ׃ אַחֲרָיו
הֶחֱרָה הֶחֱזִיק בָּרוּךְ בֶּן־זַבַּי מִדָּה שֵׁנִית מִן־הַמִּקְצוֹעַ עַד־פֶּתַח
21 בֵּית אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק מְרֵמוֹת בֶּן־
אוּרִיָּה בֶּן־הַקּוֹץ מִדָּה שֵׁנִית מִפֶּתַח בֵּית אֶלְיָשִׁיב וְעַד־
22 תַּכְלִית בֵּית אֶלְיָשִׁיב׃ וְאַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ הַכֹּהֲנִים אַנְשֵׁי
23 הַכִּכָּר׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק בִּנְיָמִן וְחַשּׁוּב נֶגֶד בֵּיתָם אַחֲרָיו הֶחֱזִיק
24 עֲזַרְיָה בֶן־מַעֲשֵׂיָה בֶּן־עֲנַנְיָה אֵצֶל בֵּיתוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק
בִּנּוּי בֶּן־חֵנָדָד מִדָּה שֵׁנִית מִבֵּית עֲזַרְיָה עַד־הַמִּקְצוֹעַ וְעַד־
כה הַפִּנָּה׃ פָּלָל בֶּן־אוּזַי מִנֶּגֶד הַמִּקְצוֹעַ וְהַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא מִבֵּית
הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן אֲשֶׁר לַחֲצַר הַמַּטָּרָה אַחֲרָיו פְּדָיָה בֶן־פַּרְעֹשׁ׃
26 וְהַנְּתִינִים הָיוּ יֹשְׁבִים בָּעֹפֶל עַד נֶגֶד שַׁעַר הַמַּיִם לַמִּזְרָח
27 וְהַמִּגְדָּל הַיּוֹצֵא׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיקוּ הַתְּקֹעִים מִדָּה שֵׁנִית מִנֶּגֶד
28 הַמִּגְדָּל הַגָּדוֹל הַיּוֹצֵא וְעַד חוֹמַת הָעֹפֶל׃ מֵעַל ׀ שַׁעַר הַסּוּסִים

v. 15. ויעמִיד קרי   v. 20. זַכַּי קרי

29 הֶחֱזִיקוּ הַכֹּהֲנִים אִישׁ לְנֶגֶד בֵּיתוֹ׃ אַחֲרָיו הֶחֱזִיק צָדוֹק
בֶּן־אִמֵּר נֶגֶד בֵּיתוֹ וְאַחֲרָיו הֶחֱזִיק שְׁמַעְיָה בֶן־שְׁכַנְיָה שֹׁמֵר
ל שַׁעַר הַמִּזְרָח׃ אַחֲרָי הֶחֱזִיק חֲנַנְיָה בֶן־שֶׁלֶמְיָה וְחָנוּן בֶּן־
צָלָף הַשִּׁשִּׁי מִדָּה שֵׁנִי אַחֲרָיו הֶחֱזִיק מְשֻׁלָּם בֶּן־בֶּרֶכְיָה נֶגֶד
31 נִשְׁכָּתוֹ׃ אַחֲרָי הֶחֱזִיק מַלְכִּיָּה בֶּן־הַצֹּרְפִי עַד־בֵּית הַנְּתִינִים
32 וְהָרֹכְלִים נֶגֶד שַׁעַר הַמִּפְקָד וְעַד עֲלִיַּת הַפִּנָּה׃ ° וּבֵין עֲלִיַּת
הַפִּנָּה לְשַׁעַר הַצֹּאן הֶחֱזִיקוּ הַצֹּרְפִים וְהָרֹכְלִים׃ פ
33 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט כִּי־אֲנַחְנוּ בוֹנִים אֶת־הַחוֹמָה וַיִּחַר
34 לוֹ וַיִּכְעַס הַרְבֵּה וַיַּלְעֵג עַל־הַיְּהוּדִים׃ וַיֹּאמֶר ׀ לִפְנֵי אֶחָיו
וְחֵיל שֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר מָה הַיְּהוּדִים הָאֲמֵלָלִים עֹשִׂים הֲיַעַזְבוּ
לָהֶם הֲיִזְבָּחוּ הַיְכַלּוּ בַיּוֹם הַיְחַיּוּ אֶת־הָאֲבָנִים מֵעֲרֵמוֹת
לה הֶעָפָר וְהֵמָּה שְׂרוּפוֹת׃ וְטוֹבִיָּה הָעַמֹּנִי אֶצְלוֹ וַיֹּאמֶר גַּם
אֲשֶׁר־הֵם בּוֹנִים אִם־יַעֲלֶה שׁוּעָל וּפָרַץ חוֹמַת אַבְנֵיהֶם׃ ס
36 שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ כִּי־הָיִינוּ בוּזָה וְהָשֵׁב חֶרְפָּתָם אֶל־רֹאשָׁם
37 וּתְנֵם לְבִזָּה בְּאֶרֶץ שִׁבְיָה׃ וְאַל־תְּכַס עַל־עֲוֺנָם וְחַטָּאתָם
38 מִלְּפָנֶיךָ אַל־תִּמָּחֶה כִּי הִכְעִיסוּ לְנֶגֶד הַבּוֹנִים׃ וַנִּבְנֶה אֶת־
הַחוֹמָה וַתִּקָּשֵׁר כָּל־הַחוֹמָה עַד־חֶצְיָהּ וַיְהִי לֵב לָעָם
לַעֲשׂוֹת׃ פ

ד 4

א וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וְהָעַרְבִים וְהָעַמֹּנִים
וְהָאַשְׁדּוֹדִים כִּי־עָלְתָה אֲרוּכָה לְחֹמוֹת יְרוּשָׁלִַם כִּי־הֵחֵלּוּ
2 הַפְּרֻצִים לְהִסָּתֵם וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד׃ וַיִּקְשְׁרוּ כֻלָּם יַחְדָּו
3 לָבוֹא לְהִלָּחֵם בִּירוּשָׁלִָם וְלַעֲשׂוֹת לוֹ תּוֹעָה׃ וַנִּתְפַּלֵּל אֶל־
אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲמִיד מִשְׁמָר עֲלֵיהֶם יוֹמָם וָלַיְלָה מִפְּנֵיהֶם׃
4 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה כָּשַׁל כֹּחַ הַסַּבָּל וְהֶעָפָר הַרְבֵּה וַאֲנַחְנוּ לֹא
ה נוּכַל לִבְנוֹת בַּחוֹמָה׃ וַיֹּאמְרוּ צָרֵינוּ לֹא יֵדְעוּ וְלֹא יִרְאוּ עַד
אֲשֶׁר־נָבוֹא אֶל־תּוֹכָם וַהֲרַגְנוּם וְהִשְׁבַּתְנוּ אֶת־הַמְּלָאכָה׃ ס
6 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּאוּ הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים אֶצְלָם וַיֹּאמְרוּ לָנוּ
7 עֶשֶׂר פְּעָמִים מִכָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־תָּשׁוּבוּ עָלֵינוּ׃ וָאַעֲמִיד
מִתַּחְתִּיּוֹת לַמָּקוֹם מֵאַחֲרֵי לַחוֹמָה בַּצְּחִחִיִּים וָאַעֲמִיד אֶת־

v.30.31. אחריו קרי   v. 32. חצי הספר   v. 7. בצחיחים קרי

8 הָעָם לְמִשְׁפָּחוֹת עִם־חַרְבֹתֵיהֶם רָמְחֵיהֶם וְקַשְּׁתֹתֵיהֶם׃ וָאֵרֶא
וָאָקוּם וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם אַל־
תִּירְאוּ מִפְּנֵיהֶם אֶת־אֲדֹנָי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא זְכֹרוּ וְהִלָּחֲמוּ
עַל־אֲחֵיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם נְשֵׁיכֶם וּבָתֵּיכֶם׃ פ
9 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמְעוּ אוֹיְבֵינוּ כִּי־נוֹדַע לָנוּ וַיָּפֶר הָאֱלֹהִים אֶת־
י עֲצָתָם וַנָּשָׁוב כֻּלָּנוּ אֶל־הַחוֹמָה אִישׁ אֶל־מְלַאכְתּוֹ׃ וַיְהִי ׀
מִן־הַיּוֹם הַהוּא חֲצִי נְעָרַי עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם מַחֲזִיקִים
וְהָרְמָחִים הַמָּגִנִּים וְהַקְּשָׁתוֹת וְהַשִּׁרְיֹנִים וְהַשָּׂרִים אַחֲרֵי כָּל־
11 בֵּית יְהוּדָה׃ הַבּוֹנִים בַּחוֹמָה וְהַנֹּשְׂאִים בַּסֶּבֶל עֹמְשִׂים בְּאַחַת
12 יָדוֹ עֹשֶׂה בַמְּלָאכָה וְאַחַת מַחֲזֶקֶת הַשָּׁלַח׃ וְהַבּוֹנִים אִישׁ
חַרְבּוֹ אֲסוּרִים עַל־מָתְנָיו וּבוֹנִים וְהַתּוֹקֵעַ בַּשּׁוֹפָר אֶצְלִי׃
13 וָאֹמַר אֶל־הַחֹרִים וְאֶל־הַסְּגָנִים וְאֶל־יֶתֶר הָעָם הַמְּלָאכָה
הַרְבֵּה וּרְחָבָה וַאֲנַחְנוּ נִפְרָדִים עַל־הַחוֹמָה רְחוֹקִים אִישׁ
14 מֵאָחִיו׃ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר שָׁמָּה תִּקָּבְצוּ
טו אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ יִלָּחֶם לָנוּ׃ וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים בַּמְּלָאכָה וְחֶצְיָם
16 מַחֲזִיקִים בָּרְמָחִים מֵעֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים׃ גַּם
בָּעֵת הַהִיא אָמַרְתִּי לָעָם אִישׁ וְנַעֲרוֹ יָלִינוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלִָם
17 וְהָיוּ־לָנוּ הַלַּיְלָה מִשְׁמָר וְהַיּוֹם מְלָאכָה׃ וְאֵין אֲנִי וְאַחַי
וּנְעָרַי וְאַנְשֵׁי הַמִּשְׁמָר אֲשֶׁר אַחֲרַי אֵין־אֲנַחְנוּ פֹשְׁטִים בְּגָדֵינוּ
אִישׁ שִׁלְחוֹ הַמָּיִם׃ פ

ה 5

א וַתְּהִי צַעֲקַת הָעָם וּנְשֵׁיהֶם גְּדוֹלָה אֶל־אֲחֵיהֶם הַיְּהוּדִים׃
2 וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים בָּנֵינוּ וּבְנֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ רַבִּים וְנִקְחָה דָגָן
3 וְנֹאכְלָה וְנִחְיֶה׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים שְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ וּבָתֵּינוּ
4 אֲנַחְנוּ עֹרְבִים וְנִקְחָה דָגָן בָּרָעָב׃ וְיֵשׁ אֲשֶׁר אֹמְרִים לָוִינוּ
ה כֶסֶף לְמִדַּת הַמֶּלֶךְ שְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ׃ וְעַתָּה כִּבְשַׂר אַחֵינוּ
בְּשָׂרֵנוּ כִּבְנֵיהֶם בְּנֵינוּ וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ כֹבְשִׁים אֶת־בָּנֵינוּ וְאֶת־
בְּנֹתֵינוּ לַעֲבָדִים וְיֵשׁ מִבְּנֹתֵינוּ נִכְבָּשׁוֹת וְאֵין לְאֵל יָדֵנוּ
6 וּשְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ לַאֲחֵרִים׃ וַיִּחַר לִי מְאֹד כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי
7 אֶת־זַעֲקָתָם וְאֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיִּמָּלֵךְ לִבִּי עָלַי וָאָרִיבָה

v. 9. יתיר ו'

אֶת־הַחֹרִים וְאֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה לָהֶם מַשָּׁא אִישׁ־בְּאָחִיו
8 אַתֶּם נֹשִׁאים וָאֶתֵּן עֲלֵיהֶם קְהִלָּה גְדוֹלָה׃ וָאֹמְרָה לָהֶם
אֲנַחְנוּ קָנִינוּ אֶת־אַחֵינוּ הַיְּהוּדִים הַנִּמְכָּרִים לַגּוֹיִם כְּדֵי בָנוּ
וְגַם־אַתֶּם תִּמְכְּרוּ אֶת־אֲחֵיכֶם וְנִמְכְּרוּ־לָנוּ וַיַּחֲרִישׁוּ וְלֹא
9 מָצְאוּ דָּבָר׃ וַיֹּאמַר לֹא־טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר־אַתֶּם עֹשִׂים הֲלוֹא
י בְּיִרְאַת אֱלֹהֵינוּ תֵּלֵכוּ מֵחֶרְפַּת הַגּוֹיִם אוֹיְבֵינוּ׃ וְגַם־אֲנִי אַחַי
וּנְעָרַי נֹשִׁים בָּהֶם כֶּסֶף וְדָגָן נַעַזְבָה־נָּא אֶת־הַמַּשָּׁא הַזֶּה׃
11 הָשִׁיבוּ נָא לָהֶם כְּהַיּוֹם שְׂדֹתֵיהֶם כַּרְמֵיהֶם זֵיתֵיהֶם וּבָתֵּיהֶם
וּמְאַת הַכֶּסֶף וְהַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר אֲשֶׁר אַתֶּם נֹשִׁים בָּהֶם׃
12 וַיֹּאמְרוּ נָשִׁיב וּמֵהֶם לֹא נְבַקֵּשׁ כֵּן נַעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר אַתָּה אוֹמֵר
13 וָאֶקְרָא אֶת־הַכֹּהֲנִים וָאַשְׁבִּיעֵם לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה׃ גַּם־חָצְנִי
נָעַרְתִּי וָאֹמְרָה כָּכָה יְנַעֵר הָאֱלֹהִים אֶת־כָּל־הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־
יָקִים אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מִבֵּיתוֹ וּמִיגִיעוֹ וְכָכָה יִהְיֶה נָעוּר וָרֵק
וַיֹּאמְרוּ כָל־הַקָּהָל אָמֵן וַיְהַלְלוּ אֶת־יְהוָֹה וַיַּעַשׂ הָעָם כַּדָּבָר
14 הַזֶּה׃ גַּם מִיּוֹם ׀ אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתִי לִהְיוֹת פֶּחָם בְּאֶרֶץ יְהוּדָה
מִשְּׁנַת עֶשְׂרִים וְעַד שְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא
הַמֶּלֶךְ שָׁנִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲנִי וְאַחַי לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא
טו אָכַלְתִּי׃ וְהַפַּחוֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־לְפָנַי הִכְבִּידוּ עַל־הָעָם
וַיִּקְחוּ מֵהֶם בְּלֶחֶם וָיַיִן אַחַר כֶּסֶף־שְׁקָלִים אַרְבָּעִים גַּם־
נַעֲרֵיהֶם שָׁלְטוּ עַל־הָעָם וַאֲנִי לֹא־עָשִׂיתִי כֵן מִפְּנֵי יִרְאַת
16 אֱלֹהִים׃ וְגַם בִּמְלֶאכֶת הַחוֹמָה הַזֹּאת הֶחֱזַקְתִּי וְשָׂדֶה לֹא
17 קָנִינוּ וְכָל־נְעָרַי קְבוּצִים שָׁם עַל־הַמְּלָאכָה׃ וְהַיְּהוּדִים
וְהַסְּגָנִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים אִישׁ וְהַבָּאִים אֵלֵינוּ מִן־הַגּוֹיִם
18 אֲשֶׁר־סְבִיבֹתֵינוּ עַל־שֻׁלְחָנִי׃ וַאֲשֶׁר הָיָה נַעֲשֶׂה לְיוֹם אֶחָד
שׁוֹר אֶחָד צֹאן שֵׁשׁ בְּרֻרוֹת וְצִפֳּרִים נַעֲשׂוּ־לִי וּבֵין עֲשֶׂרֶת
יָמִים בְּכָל־יַיִן לְהַרְבֵּה וְעִם־זֶה לֶחֶם הַפֶּחָה לֹא בִקַּשְׁתִּי כִּי־
19 כָבְדָה הָעֲבֹדָה עַל־הָעָם הַזֶּה׃ זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה כֹּל
אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עַל־הָעָם הַזֶּה׃ ס

6 ו

א וַיְהִי כַאֲשֶׁר נִשְׁמַע לְסַנְבַלַּט וְטוֹבִיָּה וּלְגֶשֶׁם הָעַרְבִי וּלְיֶתֶר

v. 7. יתיר א׳ v. 9. יתיר ו׳ v. 14. פתח בס״פ

אֹֽיְבֵ֗ינוּ כִּ֤י בָנִ֙יתִי֙ אֶת־הַ֣חוֹמָ֔ה וְלֹא־נ֥וֹתַר בָּ֖הּ פָּ֑רֶץ גַּ֚ם עַד־
הָעֵ֣ת הַהִ֔יא דְּלָת֖וֹת לֹא־הֶעֱמַ֥דְתִּי בַשְּׁעָרִֽים׃ וַיִּשְׁלַ֨ח סַנְבַלַּ֤ט 2
וְגֶ֙שֶׁם֙ אֵלַ֣י לֵאמֹ֔ר לְכָ֤ה וְנִֽוָּעֲדָה֙ יַחְדָּ֔ו בַּכְּפִירִ֖ים בְּבִקְעַ֣ת אוֹנ֑וֹ
וְהֵ֙מָּה֙ חֹֽשְׁבִ֔ים לַעֲשׂ֥וֹת לִ֖י רָעָֽה׃ וָאֶשְׁלְחָ֨ה עֲלֵיהֶ֤ם מַלְאָכִים֙ 3
לֵאמֹ֔ר מְלָאכָ֤ה גְדוֹלָה֙ אֲנִ֣י עֹשֶׂ֔ה וְלֹ֥א אוּכַ֖ל לָרֶ֑דֶת לָ֣מָּה
תִשְׁבַּ֤ת הַמְּלָאכָה֙ כַּאֲשֶׁ֣ר אַרְפֶּ֔הָ וְיָרַדְתִּ֖י אֲלֵיכֶֽם׃ וַיִּשְׁלְח֣וּ 4
אֵלַ֔י כַּדָּבָ֥ר הַזֶּ֖ה אַרְבַּ֣ע פְּעָמִ֑ים וָאָשִׁ֥יב אוֹתָ֖ם כַּדָּבָ֥ר הַזֶּֽה׃
וַיִּשְׁלַח֩ אֵלַ֨י סַנְבַלַּ֜ט כַּדָּבָ֥ר הַזֶּ֛ה פַּ֥עַם חֲמִישִׁ֖ית אֶֽת־נַעֲר֑וֹ ה
וְאִגֶּ֥רֶת פְּתוּחָ֖ה בְּיָדֽוֹ׃ כָּת֣וּב בָּ֗הּ בַּגּוֹיִ֣ם נִשְׁמָע֮ וְגַשְׁמ֣וּ אֹמֵר֒ 6
אַתָּ֤ה וְהַיְּהוּדִים֙ חֹשְׁבִ֣ים לִמְר֔וֹד עַל־כֵּ֕ן אַתָּ֥ה בוֹנֶ֖ה הַחוֹמָ֑ה
וְאַתָּ֗ה הֹוֶ֤ה לָהֶם֙ לְמֶ֔לֶךְ כַּדְּבָרִ֖ים הָאֵֽלֶּה׃ וְגַם־נְבִיאִ֡ים הֶעֱמַ֣דְתָּ 7
לִקְרֹא֩ עָלֶ֨יךָ בִירוּשָׁלִַ֜ם לֵאמֹ֗ר מֶ֚לֶךְ בִּֽיהוּדָ֔ה וְעַתָּה֙ יִשָּׁמַ֣ע
לַמֶּ֔לֶךְ כַּדְּבָרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וְעַתָּ֣ה לְכָ֔ה וְנִֽוָּעֲצָ֖ה יַחְדָּֽו׃ וָאֶשְׁלְחָ֤ה 8
אֵלָיו֙ לֵאמֹ֔ר לֹ֤א נִֽהְיָה֙ כַּדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁ֥ר אַתָּ֖ה אוֹמֵ֑ר כִּ֥י
מִֽלִּבְּךָ֖ אַתָּ֥ה בוֹדָאֽם׃ כִּ֣י כֻלָּ֗ם מְיָֽרְאִ֤ים אוֹתָ֙נוּ֙ לֵאמֹ֔ר יִרְפּ֧וּ 9
יְדֵיהֶ֛ם מִן־הַמְּלָאכָ֖ה וְלֹ֣א תֵעָשֶׂ֑ה וְעַתָּ֖ה חַזֵּ֥ק אֶת־יָדָֽי׃ וַאֲנִי־ י
בָ֗אתִי בֵּ֣ית שְֽׁמַעְיָ֧ה בֶן־דְּלָיָ֛ה בֶּן־מְהֵיטַבְאֵ֖ל וְה֣וּא עָצ֑וּר
וַ֠יֹּאמֶר נִוָּעֵ֞ד אֶל־בֵּ֣ית הָאֱלֹהִ֗ים אֶל־תּ֙וֹךְ֙ הַֽהֵיכָ֔ל וְנִסְגְּרָה֙
דַּלְת֣וֹת הַהֵיכָ֔ל כִּ֖י בָּאִ֣ים לְהָרְגֶ֑ךָ וְלַ֖יְלָה בָּאִ֥ים לְהָרְגֶֽךָ׃
וָאֹמְרָ֗ה הַאִ֤ישׁ כָּמ֙וֹנִי֙ יִבְרָ֔ח וּמִ֥י כָמ֛וֹנִי אֲשֶׁר־יָבֹ֥א אֶל־הַהֵיכָ֖ל 11
וָחָ֑י לֹ֖א אָבֽוֹא׃ וָֽאַכִּ֕ירָה וְהִנֵּ֖ה לֹֽא־אֱלֹהִ֣ים שְׁלָח֑וֹ כִּ֤י הַנְּבוּאָה֙ 12
דִּבֶּ֣ר עָלַ֔י וְטוֹבִיָּ֥ה וְסַנְבַלַּ֖ט שְׂכָרֽוֹ׃ לְמַ֤עַן שָׂכוּר֙ ה֔וּא לְמַ֖עַן 13
אִירָ֥א וְאֶֽעֱשֶׂה־כֵּ֖ן וְחָטָ֑אתִי וְהָיָ֤ה לָהֶם֙ לְשֵׁ֣ם רָ֔ע לְמַ֖עַן
יְחָרְפֽוּנִי׃ זָכְרָ֧ה אֱלֹהַ֛י לְטוֹבִיָּ֥ה וּלְסַנְבַלַּ֖ט כְּמַעֲשָׂ֣יו אֵ֑לֶּה 14
וְ֠גַם לְנוֹעַדְיָ֨ה הַנְּבִיאָ֜ה וּלְיֶ֣תֶר הַנְּבִיאִ֔ים אֲשֶׁ֥ר הָי֖וּ מְיָֽרְאִ֥ים
אוֹתִֽי׃ וַתִּשְׁלַם֙ הַחוֹמָ֔ה בְּעֶשְׂרִ֥ים וַחֲמִשָּׁ֖ה לֶאֱל֑וּל לַחֲמִשִּׁ֥ים טו
וּשְׁנַ֖יִם יֽוֹם׃ ס וַיְהִ֗י כַּאֲשֶׁ֤ר שָֽׁמְעוּ֙ כָּל־א֣וֹיְבֵ֔ינוּ וַיִּרְאוּ֙ כָּל־ 16
הַגּוֹיִם֙ אֲשֶׁ֣ר סְבִיבֹתֵ֔ינוּ וַיִּפְּל֥וּ מְאֹ֖ד בְּעֵינֵיהֶ֑ם וַיֵּ֣דְע֔וּ כִּ֚י מֵאֵ֣ת
אֱלֹהֵ֔ינוּ נֶֽעֶשְׂתָ֖ה הַמְּלָאכָ֥ה הַזֹּֽאת׃ גַּ֣ם ׀ בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֗ם מַרְבִּים֙ 17
חֹרֵ֣י יְהוּדָ֔ה אִגְּרֹתֵיהֶ֥ם הוֹלְכ֖וֹת עַל־טוֹבִיָּ֑ה וַאֲשֶׁ֥ר לְטוֹבִיָּ֖ה

v. 8. א׳ נחה · v. 11. קמץ בזקף

18 בָאוֹת אֲלֵיהֶם׃ כִּי־רַבִּים בִּיהוּדָה בַּעֲלֵי שְׁבוּעָה לוֹ כִּי־חָתָן
הוּא לִשְׁכַנְיָה בֶן־אָרַח וִיהוֹחָנָן בְּנוֹ לָקַח אֶת־בַּת־מְשֻׁלָּם בֶּן
19 בֶּרֶכְיָה׃ גַּם טוֹבֹתָיו הָיוּ אֹמְרִים לְפָנַי וּדְבָרַי הָיוּ מוֹצִיאִים
לוֹ אִגְּרוֹת שָׁלַח טוֹבִיָּה לְיָרְאֵנִי׃ ס

ז 7

א וַיְהִי כַּאֲשֶׁר נִבְנְתָה הַחוֹמָה וָאַעֲמִיד הַדְּלָתוֹת וַיִּפָּקְדוּ
2 הַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַלְוִיִּם׃ וָאֲצַוֶּה אֶת־חֲנָנִי אָחִי וְאֶת־
חֲנַנְיָה שַׂר הַבִּירָה עַל־יְרוּשָׁלִָם כִּי־הוּא כְּאִישׁ אֱמֶת וְיָרֵא
3 אֶת־הָאֱלֹהִים מֵרַבִּים׃ וַיֹּאמַר לָהֶם לֹא יִפָּתְחוּ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלִַם
עַד־חֹם הַשֶּׁמֶשׁ וְעַד הֵם עֹמְדִים יָגִיפוּ הַדְּלָתוֹת וֶאֱחֹזוּ
וְהַעֲמֵיד מִשְׁמְרוֹת יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אִישׁ בְּמִשְׁמָרוֹ וְאִישׁ נֶגֶד
4 בֵּיתוֹ׃ וְהָעִיר רַחֲבַת יָדַיִם וּגְדֹלָה וְהָעָם מְעַט בְּתוֹכָהּ וְאֵין
ה בָּתִּים בְּנוּיִם׃ וַיִּתֵּן אֱלֹהַי אֶל־לִבִּי וָאֶקְבְּצָה אֶת־הַחֹרִים
וְאֶת־הַסְּגָנִים וְאֶת־הָעָם לְהִתְיַחֵשׂ וָאֶמְצָא סֵפֶר הַיַּחַשׂ
6 הָעוֹלִים בָּרִאשׁוֹנָה וָאֶמְצָא כָּתוּב בּוֹ׃ ס אֵלֶּה ׀ בְּנֵי הַמְּדִינָה
הָעֹלִים מִשְּׁבִי הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל
7 וַיָּשׁוּבוּ לִירוּשָׁלִַם וְלִיהוּדָה אִישׁ לְעִירוֹ׃ הַבָּאִים עִם־זְרֻבָּבֶל
יֵשׁוּעַ נְחֶמְיָה עֲזַרְיָה רַעַמְיָה נַחֲמָנִי מָרְדֳּכַי בִּלְשָׁן מִסְפֶּרֶת
8 בִּגְוַי נְחוּם בַּעֲנָה מִסְפַּר אַנְשֵׁי עַם יִשְׂרָאֵל׃ בְּנֵי פַרְעֹשׁ
9 אַלְפַּיִם מֵאָה וְשִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
י 11 שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אָרַח שֵׁשׁ מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי־
פַחַת מוֹאָב לִבְנֵי יֵשׁוּעַ וְיוֹאָב אַלְפַּיִם וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שְׁמֹנָה
12 13 עָשָׂר׃ בְּנֵי עֵילָם אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי זַתּוּא
14 שְׁמֹנֶה מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי זַכָּי שְׁבַע מֵאוֹת
טו 16 וְשִׁשִּׁים׃ בְּנֵי בִנּוּי שֵׁשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵבָי
17 שֵׁשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי עַזְגָּד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
18 עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי אֲדֹנִיקָם שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃
19 כ בְּנֵי בִגְוָי אַלְפַּיִם שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי עָדִין שֵׁשׁ מֵאוֹת
21 22 חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי־אָטֵר לְחִזְקִיָּה תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי
23 חָשֻׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ בְּנֵי בֵצָי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת

v. 18. פתח באתנחתא   ibid. סגול בלא מקף   v. 3. יתיר ו'

עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִיף מֵאָה שְׁנֵים עָשָׂר׃ בְּנֵי גִבְעוֹן 24 כה
תִּשְׁעִים וַחֲמִשָּׁה׃ אַנְשֵׁי בֵית־לֶחֶם וּנְטֹפָה מֵאָה שְׁמֹנִים 26
וּשְׁמֹנָה׃ אַנְשֵׁי עֲנָתוֹת מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ אַנְשֵׁי בֵית־ 27 28
עַזְמָוֶת אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם׃ אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים כְּפִירָה וּבְאֵרוֹת 29
שְׁבַע מֵאוֹת אַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי הָרָמָה וָגָבַע שֵׁשׁ ל
מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ אַנְשֵׁי מִכְמָס מֵאָה וְעֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם׃ 31
אַנְשֵׁי בֵיתְאֵל וְהָעָי מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה׃ אַנְשֵׁי נְבוֹ 32 33
אַחֵר חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי עֵילָם אַחֵר אֶלֶף מָאתַיִם חֲמִשִּׁים 34
וְאַרְבָּעָה׃ בְּנֵי חָרִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים׃ בְּנֵי יְרֵחוֹ שְׁלֹשׁ לה 36
מֵאוֹת אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃ בְּנֵי־לֹד חָדִיד וְאֹנוֹ שְׁבַע מֵאוֹת 37
וְעֶשְׂרִים וְאֶחָד׃ בְּנֵי סְנָאָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים תְּשַׁע מֵאוֹת 38
וּשְׁלֹשִׁים׃ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי יְדַעְיָה לְבֵית יֵשׁוּעַ תְּשַׁע מֵאוֹת 39
שִׁבְעִים וּשְׁלֹשָׁה׃ בְּנֵי אִמֵּר אֶלֶף חֲמִשִּׁים וּשְׁנָיִם׃ בְּנֵי מ 41
פַשְׁחוּר אֶלֶף מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה׃ בְּנֵי חָרִם אֶלֶף 42
שִׁבְעָה עָשָׂר׃ הַלְוִיִּם בְּנֵי־יֵשׁוּעַ לְקַדְמִיאֵל לִבְנֵי לְהוֹדְוָה 43
שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה׃ הַמְשֹׁרְרִים בְּנֵי אָסָף מֵאָה אַרְבָּעִים 44
וּשְׁמֹנָה׃ הַשֹּׁעֲרִים בְּנֵי־שַׁלֻּם בְּנֵי־אָטֵר בְּנֵי־טַלְמֹן בְּנֵי־עַקּוּב מה
בְּנֵי חֲטִיטָא בְּנֵי שֹׁבָי מֵאָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנָה׃ הַנְּתִינִים בְּנֵי־ 46
צִחָא בְנֵי־חֲשֻׂפָא בְּנֵי טַבָּעוֹת׃ בְּנֵי־קֵירֹס בְּנֵי־סִיעָא בְּנֵי 47
פָדוֹן׃ בְּנֵי־לְבָנָה בְנֵי־חֲגָבָא בְּנֵי שַׂלְמָי׃ בְּנֵי־חָנָן בְּנֵי־גִדֵּל 48 49
בְּנֵי־גַחַר׃ בְּנֵי־רְאָיָה בְנֵי־רְצִין בְּנֵי נְקוֹדָא׃ בְּנֵי־גַזָּם בְּנֵי־ נ 51
עֻזָּא בְּנֵי פָסֵחַ׃ בְּנֵי־בֵסַי בְּנֵי־מְעוּנִים בְּנֵי נְפוּשְׁסִים׃ בְּנֵי־ 52 53
בַקְבּוּק בְּנֵי־חֲקוּפָא בְּנֵי חַרְחוּר׃ בְּנֵי־בַצְלִית בְּנֵי־מְחִידָא בְּנֵי 54
חַרְשָׁא׃ בְּנֵי־בַרְקוֹס בְּנֵי־סִיסְרָא בְּנֵי־תָמַח׃ בְּנֵי נְצִיחַ בְּנֵי נה 56
חֲטִיפָא׃ בְּנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה בְּנֵי־סוֹטַי בְּנֵי־סֹפֶרֶת בְּנֵי פְרִידָא׃ 57
בְּנֵי־יַעְלָא בְנֵי־דַרְקוֹן בְּנֵי גִדֵּל׃ בְּנֵי שְׁפַטְיָה בְנֵי־חַטִּיל 58 59
בְּנֵי פֹּכֶרֶת הַצְּבָיִים בְּנֵי אָמוֹן׃ כָּל־הַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי ס
שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת תִּשְׁעִים וּשְׁנָיִם׃ ס וְאֵלֶּה הָעוֹלִים מִתֵּל 61
מֶלַח תֵּל חַרְשָׁא כְּרוּב אַדּוֹן וְאִמֵּר וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד בֵּית־

v. 30. קמץ בזקף　　v. 32. קמץ בזקף　　v. 43. להודיה קרי
v. 52. נפישסים קרי　　v. 54. בצלית קרי

62 אֲבוֹתָם֙ וְזַרְעָ֔ם אִ֥ם מִיִּשְׂרָאֵ֖ל הֵֽם׃ בְּנֵֽי־דְלָיָ֥ה בְנֵֽי־טוֹבִיָּ֖ה בְּנֵ֣י
63 נְקוֹדָ֑א שֵׁ֥שׁ מֵא֖וֹת וְאַרְבָּעִ֥ים וּשְׁנָֽיִם׃ ס וּמִן־הַכֹּ֣הֲנִ֔ים בְּנֵ֥י
חֳבַיָּ֖ה בְּנֵ֣י הַקּ֑וֹץ בְּנֵ֣י בַרְזִלַּ֡י אֲשֶׁר֩ לָקַ֨ח מִבְּנ֜וֹת בַּרְזִלַּ֤י הַגִּלְעָדִי֙
64 אִשָּׁ֔ה וַיִּקָּרֵ֖א עַל־שְׁמָֽם׃ אֵ֗לֶּה בִּקְשׁ֛וּ כְתָבָ֥ם הַמִּתְיַחְשִׂ֖ים
סה וְלֹ֣א נִמְצָ֑א וַיְגֹֽאֲל֖וּ מִן־הַכְּהֻנָּֽה׃ וַיֹּ֤אמֶר הַתִּרְשָׁ֙תָא֙ לָהֶ֔ם
אֲשֶׁ֥ר לֹא־יֹאכְל֖וּ מִקֹּ֣דֶשׁ הַקֳּדָשִׁ֑ים עַ֛ד עֲמֹ֥ד הַכֹּהֵ֖ן לְאוּרִ֥ים
66 וְתֻמִּֽים׃ כָּל־הַקָּהָ֖ל כְּאֶחָ֑ד אַרְבַּ֣ע רִבּ֔וֹא אַלְפַּ֖יִם שְׁלֹשׁ־מֵא֥וֹת
67 וְשִׁשִּֽׁים׃ מִלְּבַ֗ד עַבְדֵיהֶם֙ וְאַמְהֹ֣תֵיהֶ֔ם אֵ֕לֶּה שִׁבְעַ֥ת אֲלָפִ֖ים
שְׁלֹ֣שׁ מֵא֑וֹת שְׁלֹשִׁ֣ים וְשִׁבְעָ֗ה וְלָהֶם֙ מְשֹׁרְרִ֣ים וּמְשֹׁ֣רְר֔וֹת
68 מָאתַ֖יִם וְאַרְבָּעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ ° גְּמַלִּ֕ים אַרְבַּ֥ע מֵא֖וֹת שְׁלֹשִׁ֣ים
69 וַחֲמִשָּׁ֑ה חֲמֹרִ֕ים שֵׁ֥שֶׁת אֲלָפִ֖ים שְׁבַ֥ע מֵא֖וֹת וְעֶשְׂרִֽים׃ וּמִקְצָת֙
רָאשֵׁ֣י הָאָב֔וֹת נָתְנ֖וּ לַמְּלָאכָ֑ה הַתִּרְשָׁ֞תָא נָתַ֣ן לָאוֹצָ֗ר זָהָ֞ב
דַּרְכְּמֹנִ֥ים אֶ֙לֶף֙ מִזְרָק֣וֹת חֲמִשִּׁ֔ים כָּתְנ֣וֹת כֹּהֲנִ֔ים שְׁלֹשִׁ֥ים וַחֲמֵ֖שׁ
ע מֵאֽוֹת׃ ס וּמֵרָאשֵׁי֙ הָאָב֔וֹת נָתְנוּ֙ לְאוֹצַ֣ר הַמְּלָאכָ֔ה זָהָ֕ב
71 דַּרְכְּמוֹנִ֖ים שְׁתֵּ֣י רִבּ֑וֹת וְכֶ֕סֶף מָנִ֕ים אַלְפַּ֖יִם וּמָאתָֽיִם׃ וַאֲשֶׁר֙
נָתְנוּ֙ שְׁאֵרִ֣ית הָעָ֔ם זָהָ֗ב דַּרְכְּמֹנִים֙ שְׁתֵּ֣י רִבּ֔וֹא וְכֶ֕סֶף מָנִ֖ים
72 אַלְפָּ֑יִם וְכָתְנֹ֥ת כֹּהֲנִ֖ים שִׁשִּׁ֥ים וְשִׁבְעָֽה׃ וַיֵּשְׁב֣וּ הַכֹּהֲנִ֣ים
וְהַלְוִיִּ֡ם וְהַשּׁוֹעֲרִ֡ים וְהַמְשֹׁרְרִ֡ים וּמִן־הָעָ֡ם וְהַנְּתִינִ֡ים וְכָל־
יִשְׂרָאֵ֖ל בְּעָרֵיהֶ֑ם וַיִּגַּ֙ע הַחֹ֣דֶשׁ הַשְּׁבִיעִ֔י וּבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵ֖ל בְּעָרֵיהֶֽם׃

ח 8

א וַיֵּאָסְפ֤וּ כָל־הָעָם֙ כְּאִ֣ישׁ אֶחָ֔ד אֶ֨ל־הָֽרְח֔וֹב אֲשֶׁ֖ר לִפְנֵ֣י
שַֽׁעַר־הַמָּ֑יִם וַיֹּאמְרוּ֙ לְעֶזְרָ֣א הַסֹּפֵ֔ר לְהָבִ֗יא אֶת־סֵ֙פֶר֙
2 תּוֹרַ֣ת מֹשֶׁ֔ה אֲשֶׁר־צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ וַיָּבִ֣יא עֶזְרָ֣א
הַ֠כֹּהֵן אֶֽת־הַתּוֹרָ֞ה לִפְנֵ֤י הַקָּהָל֙ מֵאִ֣ישׁ וְעַד־אִשָּׁ֔ה וְכֹ֖ל
3 מֵבִ֣ין לִשְׁמֹ֑עַ בְּי֥וֹם אֶחָ֖ד לַחֹ֥דֶשׁ הַשְּׁבִיעִֽי׃ וַיִּקְרָא־ב֞וֹ לִפְנֵ֣י
הָרְח֗וֹב אֲשֶׁר֙ ׀ לִפְנֵ֣י שַֽׁעַר־הַמַּ֔יִם מִן־הָאוֹר֙ עַד־מַחֲצִ֣ית
הַיּ֔וֹם נֶ֥גֶד הָאֲנָשִׁ֛ים וְהַנָּשִׁ֖ים וְהַמְּבִינִ֑ים וְאָזְנֵ֥י כָל־הָעָ֖ם
4 אֶל־סֵ֥פֶר הַתּוֹרָֽה׃ וַֽיַּעֲמֹ֞ד עֶזְרָ֣א הַסֹּפֵ֗ר עַֽל־מִגְדַּל־עֵץ֮

v. 68. במקצת ספרים יש פה עוד הפסוק · סוּסֵיהֶ֗ם שְׁבַ֤ע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁ֣ים וְשִׁשָּׁ֔ה פִּרְדֵיהֶ֕ם מָאתַ֖יִם אַרְבָּעִ֥ים וַחֲמִשָּֽׁה׃ ובכל ספרים מדויקים איננו.

אֲשֶׁר־עָשׂוּ לַדָּבָר וַיַּעֲמֹד אֶצְלוֹ מַתִּתְיָה וְשֶׁמַע וַעֲנָיָה
וְאוּרִיָּה וְחִלְקִיָּה וּמַעֲשֵׂיָה עַל־יְמִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ פְּדָיָה
וּמִישָׁאֵל וּמַלְכִּיָּה וְחָשֻׁם וְחַשְׁבַּדָּנָה זְכַרְיָה מְשֻׁלָּם׃ ס
וַיִּפְתַּח עֶזְרָא הַסֵּפֶר לְעֵינֵי כָל־הָעָם כִּי־מֵעַל כָּל־הָעָם הָיָה ה
וּכְפִתְחוֹ עָמְדוּ כָל־הָעָם׃ וַיְבָרֶךְ עֶזְרָא אֶת־יְהוָה הָאֱלֹהִים 6
הַגָּדוֹל וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם אָמֵן ׀ אָמֵן בְּמֹעַל יְדֵיהֶם וַיִּקְּדוּ
וַיִּשְׁתַּחֲוֻ לַיהוָה אַפַּיִם אָרְצָה׃ וְיֵשׁוּעַ וּבָנִי וְשֵׁרֵבְיָה ׀ 7
יָמִין עַקּוּב שַׁבְּתַי ׀ הוֹדִיָּה מַעֲשֵׂיָה קְלִיטָא עֲזַרְיָה יוֹזָבָד חָנָן
פְּלָאיָה וְהַלְוִיִּם מְבִינִים אֶת־הָעָם לַתּוֹרָה וְהָעָם עַל־עָמְדָם׃
וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר בְּתוֹרַת הָאֱלֹהִים מְפֹרָשׁ וְשׂוֹם שֶׂכֶל וַיָּבִינוּ 8
בַּמִּקְרָא׃ ס וַיֹּאמֶר נְחֶמְיָה הוּא הַתִּרְשָׁתָא וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן ׀ 9
הַסֹּפֵר וְהַלְוִיִּם הַמְּבִינִים אֶת־הָעָם לְכָל־הָעָם הַיּוֹם קָדֹשׁ
הוּא לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַל־תִּתְאַבְּלוּ וְאַל־תִּבְכּוּ כִּי בוֹכִים כָּל־
הָעָם כְּשָׁמְעָם אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם לְכוּ אִכְלוּ י
מַשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ מַמְתַקִּים וְשִׁלְחוּ מָנוֹת לְאֵין נָכוֹן לוֹ כִּי־
קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדֹנֵינוּ וְאַל־תֵּעָצֵבוּ כִּי־חֶדְוַת יְהוָה הִיא
מָעֻזְּכֶם׃ וְהַלְוִיִּם מַחְשִׁים לְכָל־הָעָם לֵאמֹר הַסּוּ כִּי־הַיּוֹם 11
קָדֹשׁ וְאַל־תֵּעָצֵבוּ׃ וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וּלְשַׁלַּח 12
מָנוֹת וְלַעֲשׂוֹת שִׂמְחָה גְדוֹלָה כִּי הֵבִינוּ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר
הוֹדִיעוּ לָהֶם׃ ס וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי נֶאֶסְפוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְכָל־ 13
הָעָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֶל־עֶזְרָא הַסֹּפֵר וּלְהַשְׂכִּיל אֶל־דִּבְרֵי
הַתּוֹרָה׃ וַיִּמְצְאוּ כָּתוּב בַּתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה 14
אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּסֻּכּוֹת בֶּחָג בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃
וַאֲשֶׁר יַשְׁמִיעוּ וְיַעֲבִירוּ קוֹל בְּכָל־עָרֵיהֶם וּבִירוּשָׁלַםִ לֵאמֹר טו
צְאוּ הָהָר וְהָבִיאוּ עֲלֵי־זַיִת וַעֲלֵי עֵץ־שֶׁמֶן וַעֲלֵי הֲדַס וַעֲלֵי
תְמָרִים וַעֲלֵי עֵץ עָבֹת לַעֲשֹׂת סֻכֹּת כַּכָּתוּב׃ וַיֵּצְאוּ הָעָם 16
וַיָּבִיאוּ וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם סֻכּוֹת אִישׁ עַל־גַּגּוֹ וּבְחַצְרֹתֵיהֶם
וּבְחַצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים וּבִרְחוֹב שַׁעַר הַמַּיִם וּבִרְחוֹב שַׁעַר
אֶפְרָיִם׃ וַיַּעֲשׂוּ כָל־הַקָּהָל הַשָּׁבִים מִן־הַשְּׁבִי ׀ סֻכּוֹת וַיֵּשְׁבוּ 17
בַסֻּכּוֹת כִּי לֹא־עָשׂוּ מִימֵי יֵשׁוּעַ בִּן־נוּן כֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד
הַיּוֹם הַהוּא וַתְּהִי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד׃ וַיִּקְרָא בְּסֵפֶר 18
תּוֹרַת הָאֱלֹהִים יוֹם ׀ בְּיוֹם מִן־הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד הַיּוֹם

הָאַחֲרוֹן וַיַּעֲשׂוּ־חָג שִׁבְעַת יָמִים וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת
כַּמִּשְׁפָּט׃ ס

ט 9

א וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה נֶאֶסְפוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּצוֹם
2 וּבְשַׂקִּים וַאֲדָמָה עֲלֵיהֶם׃ וַיִּבָּדְלוּ זֶרַע יִשְׂרָאֵל מִכֹּל בְּנֵי נֵכָר
3 וַיַּעַמְדוּ וַיִּתְוַדּוּ עַל־חַטֹּאתֵיהֶם וַעֲוֹנוֹת אֲבֹתֵיהֶם׃ וַיָּקוּמוּ
עַל־עָמְדָם וַיִּקְרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם רְבִעִית הַיּוֹם
4 וּרְבִעִית מִתְוַדִּים וּמִשְׁתַּחֲוִים לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ ס וַיָּקָם
עַל־מַעֲלֵה הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וּבָנִי קַדְמִיאֵל שְׁבַנְיָה בֻּנִּי שֵׁרֵבְיָה
ה בָּנִי כְנָנִי וַיִּזְעֲקוּ בְּקוֹל גָּדוֹל אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ
הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בָּנִי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה
פְתַחְיָה קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִן־הָעוֹלָם עַד־הָעוֹלָם
6 וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבֹדֶךָ וּמְרוֹמַם עַל־כָּל־בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃ אַתָּה־
הוּא יְהוָה לְבַדֶּךָ אַתְּ עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־
צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה
7 מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים׃ אַתָּה הוּא
יְהוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים
8 וְשַׂמְתָּ שְּׁמוֹ אַבְרָהָם׃ וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת
עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק
9 אָתָּה׃ וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ
י עַל־יַם־סוּף׃ וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו
וּבְכָל־עַם אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם
11 כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם
בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם
12 עַזִּים׃ וּבְעַמּוּד עָנָן הִנְחִיתָם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לַיְלָה לְהָאִיר
13 לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃ וְעַל הַר־סִינַי יָרַדְתָּ וְדַבֵּר
עִמָּהֶם מִשָּׁמָיִם וַתִּתֵּן לָהֶם מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת
14 חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים׃ וְאֶת־שַׁבַּת קָדְשְׁךָ הוֹדַעְתָּ לָהֶם וּמִצְווֹת
טו וְחֻקִּים וְתוֹרָה צִוִּיתָ לָהֶם בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ׃ וְלֶחֶם מִשָּׁמַיִם

v. 6. אַתָּה ק'

נָתַתָּה לָהֶם לִרְעָבָם וּמַיִם מִסֶּלַע הוֹצֵאתָ לָהֶם לִצְמָאָם
וַתֹּאמֶר לָהֶם לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָשָׂאתָ אֶת־יָדְךָ
לָתֵת לָהֶם׃ וְהֵם וַאֲבֹתֵינוּ הֵזִידוּ וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וְלֹא 16
שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֺתֶיךָ׃ וַיְמָאֲנוּ לִשְׁמֹעַ וְלֹא־זָכְרוּ נִפְלְאֹתֶיךָ 17
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּהֶם וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וַיִּתְּנוּ רֹאשׁ לָשׁוּב
לְעַבְדֻתָם בְּמִרְיָם וְאַתָּה אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ־
אַפַּיִם וְרַב־וְחֶסֶד וְלֹא עֲזַבְתָּם׃ אַף כִּי־עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה 18
וַיֹּאמְרוּ זֶה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הֶעֶלְךָ מִמִּצְרָיִם וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת
גְּדֹלוֹת׃ וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לֹא עֲזַבְתָּם בַּמִּדְבָּר אֶת־ 19
עַמּוּד הֶעָנָן לֹא־סָר מֵעֲלֵיהֶם בְּיוֹמָם לְהַנְחֹתָם בְּהַדֶּרֶךְ וְאֶת־
עַמּוּד הָאֵשׁ בְּלַיְלָה לְהָאִיר לָהֶם וְאֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ׃
וְרוּחֲךָ הַטּוֹבָה נָתַתָּ לְהַשְׂכִּילָם וּמַנְךָ לֹא־מָנַעְתָּ מִפִּיהֶם כ
וּמַיִם נָתַתָּה לָהֶם לִצְמָאָם׃ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה כִּלְכַּלְתָּם בַּמִּדְבָּר 21
לֹא חָסֵרוּ שַׂלְמֹתֵיהֶם לֹא בָלוּ וְרַגְלֵיהֶם לֹא בָצֵקוּ׃ וַתִּתֵּן 22
לָהֶם מַמְלָכוֹת וַעֲמָמִים וַתַּחְלְקֵם לְפֵאָה וַיִּירְשׁוּ אֶת־אֶרֶץ
סִיחוֹן וְאֶת־אֶרֶץ מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־אֶרֶץ עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן׃
וּבְנֵיהֶם הִרְבִּיתָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וַתְּבִיאֵם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־ 23
אָמַרְתָּ לַאֲבֹתֵיהֶם לָבוֹא לָרָשֶׁת׃ וַיָּבֹאוּ הַבָּנִים וַיִּירְשׁוּ אֶת־ 24
הָאָרֶץ וַתַּכְנַע לִפְנֵיהֶם אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִים וַתִּתְּנֵם
בְּיָדָם וְאֶת־מַלְכֵיהֶם וְאֶת־עַמְמֵי הָאָרֶץ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כִּרְצוֹנָם׃
וַיִּלְכְּדוּ עָרִים בְּצֻרוֹת וַאֲדָמָה שְׁמֵנָה וַיִּירְשׁוּ בָּתִּים מְלֵאִים־ כה
כָּל־טוּב בֹּרוֹת חֲצוּבִים כְּרָמִים וְזֵיתִים וְעֵץ מַאֲכָל לָרֹב
וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׂבְּעוּ וַיַּשְׁמִינוּ וַיִּתְעַדְּנוּ בְּטוּבְךָ הַגָּדוֹל׃ וַיַּמְרוּ 26
וַיִּמְרְדוּ בָּךְ וַיַּשְׁלִכוּ אֶת־תּוֹרָתְךָ אַחֲרֵי גַוָּם וְאֶת־נְבִיאֶיךָ
הָרָגוּ אֲשֶׁר־הֵעִידוּ בָם לַהֲשִׁיבָם אֵלֶיךָ וַיַּעֲשׂוּ נֶאָצוֹת גְּדוֹלֹת׃
וַתִּתְּנֵם בְּיַד צָרֵיהֶם וַיָּצֵרוּ לָהֶם וּבְעֵת צָרָתָם יִצְעֲקוּ אֵלֶיךָ 27
וְאַתָּה מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמָע וּכְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים תִּתֵּן לָהֶם מוֹשִׁיעִים
וְיוֹשִׁיעוּם מִיַּד צָרֵיהֶם׃ וּכְנוֹחַ לָהֶם יָשׁוּבוּ לַעֲשׂוֹת רַע לְפָנֶיךָ 28
וַתַּעַזְבֵם בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וַיִּרְדּוּ בָהֶם וַיָּשׁוּבוּ וַיִּזְעָקוּךָ וְאַתָּה
מִשָּׁמַיִם תִּשְׁמַע וְתַצִּילֵם כְּרַחֲמֶיךָ רַבּוֹת עִתִּים׃ וַתָּעַד בָּהֶם 29
לַהֲשִׁיבָם אֶל־תּוֹרָתֶךָ וְהֵמָּה הֵזִידוּ וְלֹא־שָׁמְעוּ לְמִצְוֺתֶיךָ

v. 17. יתיר ו׳   v. 26. קמץ בזקף   v. 27. קמץ בזקף

וּבְמִשְׁפָּטֶ֣יךָ חָֽטְאוּ־בָ֔ם אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂ֥ה אָדָ֖ם וְחָיָ֣ה בָהֶ֑ם וַיִּתְּנ֤וּ
ל כָתֵף֙ סֹרֶ֔רֶת וְעָרְפָּ֥ם הִקְשׁ֖וּ וְלֹ֥א שָׁמֵֽעוּ׃ וַתִּמְשֹׁ֤ךְ עֲלֵיהֶם֙
שָׁנִ֣ים רַבּ֔וֹת וַתָּ֨עַד בָּ֧ם בְּרוּחֲךָ֛ בְּיַד־נְבִיאֶ֖יךָ וְלֹ֣א הֶאֱזִ֑ינוּ
31 וַֽתִּתְּנֵ֕ם בְּיַ֖ד עַמֵּ֥י הָאֲרָצֹֽת׃ וּבְרַחֲמֶ֧יךָ הָֽרַבִּ֛ים לֹא־עֲשִׂיתָ֥ם
32 כָּלָ֖ה וְלֹ֣א עֲזַבְתָּ֑ם כִּ֛י אֵֽל־חַנּ֥וּן וְרַח֖וּם אָֽתָּה׃ וְעַתָּ֣ה אֱ֠לֹהֵינוּ
הָאֵ֨ל הַגָּד֜וֹל הַגִּבּ֣וֹר וְהַנּוֹרָא֮ שׁוֹמֵ֣ר הַבְּרִ֣ית וְהַחֶסֶד֒ אַל־
יִמְעַ֣ט לְפָנֶ֡יךָ אֵ֣ת כָּל־הַתְּלָאָה֩ אֲשֶׁר־מְצָאַ֨תְנוּ לִמְלָכֵ֜ינוּ
לְשָׂרֵ֧ינוּ וּלְכֹהֲנֵ֛ינוּ וְלִנְבִיאֵ֥ינוּ וְלַאֲבֹתֵ֖ינוּ וּלְכָל־עַמֶּ֑ךָ מִימֵי֙
33 מַלְכֵ֣י אַשּׁ֔וּר עַ֖ד הַיּ֥וֹם הַזֶּֽה׃ וְאַתָּ֣ה צַדִּ֔יק עַ֖ל כָּל־הַבָּ֣א
34 עָלֵ֑ינוּ כִּֽי־אֱמֶ֥ת עָשִׂ֖יתָ וַאֲנַ֥חְנוּ הִרְשָֽׁעְנוּ׃ וְאֶת־מְלָכֵ֤ינוּ שָׂרֵ֙ינוּ֙
כֹּהֲנֵ֣ינוּ וַאֲבֹתֵ֔ינוּ לֹ֥א עָשׂ֖וּ תּֽוֹרָתֶ֑ךָ וְלֹ֤א הִקְשִׁ֙יבוּ֙ אֶל־מִצְוֺתֶ֔יךָ
לה וּֽלְעֵדְוֺתֶ֔יךָ אֲשֶׁ֥ר הַעִידֹ֖תָ בָּהֶֽם׃ וְהֵ֨ם בְּמַלְכוּתָ֜ם וּבְטֽוּבְךָ֨ הָרָ֜ב
אֲשֶׁר־נָתַ֣תָּ לָהֶ֗ם וּבְאֶ֨רֶץ הָֽרְחָבָ֧ה וְהַשְּׁמֵנָ֛ה אֲשֶׁר־נָתַ֥תָּ
36 לִפְנֵיהֶ֖ם לֹ֣א עֲבָד֑וּךָ וְלֹא־שָׁ֕בוּ מִמַּעַלְלֵיהֶ֖ם הָרָעִֽים׃ הִנֵּ֛ה
אֲנַ֥חְנוּ הַיּ֖וֹם עֲבָדִ֑ים וְהָאָ֜רֶץ אֲשֶׁר־נָתַ֣תָּה לַאֲבֹתֵ֗ינוּ לֶֽאֱכֹ֤ל
37 אֶת־פִּרְיָהּ֙ וְאֶת־טוּבָ֔הּ הִנֵּ֛ה אֲנַ֖חְנוּ עֲבָדִ֥ים עָלֶֽיהָ׃ וּתְבוּאָתָ֣הּ
מַרְבָּ֗ה לַמְּלָכִ֛ים אֲשֶׁר־נָתַ֥תָּה עָלֵ֖ינוּ בְּחַטֹּאותֵ֑ינוּ וְעַל־
גְּוִיֹּתֵ֨ינוּ מֹשְׁלִ֤ים וּבִבְהֶמְתֵּ֙נוּ֙ כִּרְצוֹנָ֔ם וּבְצָרָ֥ה גְדוֹלָ֖ה אֲנָֽחְנוּ׃

10 י

א וּבְכָל־זֹ֕את אֲנַ֛חְנוּ כֹּרְתִ֥ים אֲמָנָ֖ה וְכֹתְבִ֑ים וְעַל֙ הֶחָת֔וּם שָׂרֵ֖ינוּ
2 לְוִיֵּ֥נוּ כֹּהֲנֵֽינוּ׃ וְעַ֖ל הַחֲתוּמִ֑ים נְחֶמְיָ֧ה הַתִּרְשָׁ֛תָא בֶּן־חֲכַלְיָ֖ה
3 4 וְצִדְקִיָּֽה׃ שְׂרָיָ֥ה עֲזַרְיָ֖ה יִרְמְיָֽה׃ פַּשְׁח֥וּר אֲמַרְיָ֖ה מַלְכִּיָּֽה׃
ה 6 7 חַטּ֥וּשׁ שְׁבַנְיָ֖ה מַלּֽוּךְ׃ חָרִ֥ם מְרֵמ֖וֹת עֹבַדְיָֽה׃ דָּנִיֵּ֥אל גִּנְּת֖וֹן
8 9 בָּרֽוּךְ׃ מְשֻׁלָּ֥ם אֲבִיָּ֖ה מִיָּמִֽן׃ מַעַזְיָ֥ה בִלְגַּ֖י שְׁמַעְיָ֑ה אֵ֖לֶּה
י הַכֹּהֲנִֽים׃ וְהַלְוִיִּ֕ם יֵשׁ֙וּעַ֙ בֶּן־אֲזַנְיָ֔ה בִּנּ֕וּי מִבְּנֵ֥י חֵנָדָ֖ד קַדְמִיאֵֽל׃
11 12 וַאֲחֵיהֶ֕ם שְׁבַנְיָ֥ה הֽוֹדִיָּ֖ה קְלִיטָ֑א פְּלָאיָ֖ה חָנָֽן׃ מִיכָ֥א רְח֖וֹב
13 14 טו חֲשַׁבְיָֽה׃ זַכּ֥וּר שֵׁרֵבְיָ֖ה שְׁבַנְיָֽה׃ הוֹדִיָּ֥ה בָנִ֖י בְּנִינֽוּ׃ רָאשֵׁ֣י
16 הָעָ֔ם פַּרְעֹ֕שׁ פַּחַ֥ת מוֹאָ֖ב עֵילָ֣ם זַתּ֑וּא בָּנִֽי׃ בֻּנִּ֥י עַזְגָּ֖ד בֵּבָֽי׃
17 18 19 אֲדֹנִיָּ֥ה בִגְוַ֖י עָדִֽין׃ אָטֵ֥ר חִזְקִיָּ֖ה עַזּֽוּר׃ הוֹדִיָּ֥ה חָשֻׁ֖ם בֵּצָֽי׃
כ 21 22 חָרִ֥יף עֲנָת֖וֹת נֵובָֽי׃ מַגְפִּיעָ֥שׁ מְשֻׁלָּ֖ם חֵזִֽיר׃ מְשֵׁיזַבְאֵ֥ל צָד֖וֹק

v. 20. נֵיבַי קרי

23 24 כה יָדוּעַ׃ פְּלַטְיָה חָנָן עֲנָיָה׃ הוֹשֵׁעַ חֲנַנְיָה חַשּׁוּב׃ הַלּוֹחֵשׁ
26 27 פִּלְחָא שׁוֹבֵק׃ רְחוּם חֲשַׁבְנָה מַעֲשֵׂיָה׃ וַאֲחִיָּה חָנָן עָנָן׃
28 29 מַלּוּךְ חָרִם בַּעֲנָה׃ וּשְׁאָר הָעָם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם הַשּׁוֹעֲרִים
הַמְשֹׁרְרִים הַנְּתִינִים וְכָל־הַנִּבְדָּל מֵעַמֵּי הָאֲרָצוֹת אֶל־תּוֹרַת
ל הָאֱלֹהִים נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם כֹּל יוֹדֵעַ מֵבִין׃ מַחֲזִיקִים
עַל־אֲחֵיהֶם אַדִּירֵיהֶם וּבָאִים בְּאָלָה וּבִשְׁבוּעָה לָלֶכֶת בְּתוֹרַת
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה בְּיַד מֹשֶׁה עֶבֶד־הָאֱלֹהִים וְלִשְׁמוֹר
וְלַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֲדֹנֵינוּ וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקָּיו׃
31 וַאֲשֶׁר לֹא־נִתֵּן בְּנֹתֵינוּ לְעַמֵּי הָאָרֶץ וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם לֹא נִקַּח
32 לְבָנֵינוּ׃ וְעַמֵּי הָאָרֶץ הַמְבִיאִים אֶת־הַמַּקָּחוֹת וְכָל־שֶׁבֶר
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת לִמְכּוֹר לֹא־נִקַּח מֵהֶם בַּשַּׁבָּת וּבְיוֹם קֹדֶשׁ
33 וְנִטֹּשׁ אֶת־הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית וּמַשָּׁא כָל־יָד׃ וְהֶעֱמַדְנוּ עָלֵינוּ
מִצְוֹת לָתֵת עָלֵינוּ שְׁלִשִׁית הַשֶּׁקֶל בַּשָּׁנָה לַעֲבֹדַת בֵּית
34 אֱלֹהֵינוּ׃ לְלֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת וּמִנְחַת הַתָּמִיד וּלְעוֹלַת
הַתָּמִיד הַשַּׁבָּתוֹת הֶחֳדָשִׁים לַמּוֹעֲדִים וְלַקֳּדָשִׁים וְלַחַטָּאוֹת
לה לְכַפֵּר עַל־יִשְׂרָאֵל וְכָל־מְלֶאכֶת בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃ וְהַגּוֹרָלוֹת
הִפַּלְנוּ עַל־קֻרְבַּן הָעֵצִים הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְהָעָם לְהָבִיא
לְבֵית אֱלֹהֵינוּ לְבֵית־אֲבֹתֵינוּ לְעִתִּים מְזֻמָּנִים שָׁנָה בְשָׁנָה
36 לְבַעֵר עַל־מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּכָּתוּב בַּתּוֹרָה׃ וּלְהָבִיא
אֶת־בִּכּוּרֵי אַדְמָתֵנוּ וּבִכּוּרֵי כָּל־פְּרִי כָל־עֵץ שָׁנָה בְשָׁנָה
37 לְבֵית יְהוָה׃ וְאֶת־בְּכֹרוֹת בָּנֵינוּ וּבְהֶמְתֵּנוּ כַּכָּתוּב
בַּתּוֹרָה וְאֶת־בְּכוֹרֵי בְקָרֵינוּ וְצֹאנֵנוּ לְהָבִיא לְבֵית אֱלֹהֵינוּ
38 לַכֹּהֲנִים הַמְשָׁרְתִים בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ׃ וְאֶת־רֵאשִׁית עֲרִיסֹתֵינוּ
וּתְרוּמֹתֵינוּ וּפְרִי כָל־עֵץ תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר נָבִיא לַכֹּהֲנִים
אֶל־לִשְׁכוֹת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ וּמַעְשַׂר אַדְמָתֵנוּ לַלְוִיִּם וְהֵם
39 הַלְוִיִּם הַמְעַשְּׂרִים בְּכֹל עָרֵי עֲבֹדָתֵנוּ׃ וְהָיָה הַכֹּהֵן בֶּן־
אַהֲרֹן עִם־הַלְוִיִּם בַּעְשֵׂר הַלְוִיִּם וְהַלְוִיִּם יַעֲלוּ אֶת־מַעֲשַׂר
מ הַמַּעֲשֵׂר לְבֵית אֱלֹהֵינוּ אֶל־הַלְּשָׁכוֹת לְבֵית הָאוֹצָר׃ כִּי
אֶל־הַלְּשָׁכוֹת יָבִיאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי הַלֵּוִי אֶת־תְּרוּמַת הַדָּגָן
הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר וְשָׁם כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהַכֹּהֲנִים הַמְשָׁרְתִים
וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וְלֹא נַעֲזֹב אֶת־בֵּית אֱלֹהֵינוּ׃

יא 11

א וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־הָעָם בִּירוּשָׁלָ͏ִם וּשְׁאָר הָעָם הִפִּילוּ גוֹרָלוֹת
לְהָבִיא ׀ אֶחָד מִן־הָעֲשָׂרָה לָשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַ͏ִם עִיר הַקֹּדֶשׁ וְתֵשַׁע
2 הַיָּדוֹת בֶּעָרִים׃ וַיְבָרְכוּ הָעָם לְכֹל הָאֲנָשִׁים הַמִּתְנַדְּבִים
3 לָשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלָ͏ִם׃ ס וְאֵלֶּה רָאשֵׁי הַמְּדִינָה אֲשֶׁר יָשְׁבוּ
בִּירוּשָׁלָ͏ִם וּבְעָרֵי יְהוּדָה יָשְׁבוּ אִישׁ בַּאֲחֻזָּתוֹ בְּעָרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
4 הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהַנְּתִינִים וּבְנֵי עַבְדֵי שְׁלֹמֹה׃ וּבִירוּשָׁלַ͏ִם
יָשְׁבוּ מִבְּנֵי יְהוּדָה וּמִבְּנֵי בִנְיָמִן מִבְּנֵי יְהוּדָה עֲתָיָה בֶּן־
עֻזִּיָּה בֶּן־זְכַרְיָה בֶן־אֲמַרְיָה בֶּן־שְׁפַטְיָה בֶן־מַהֲלַלְאֵל מִבְּנֵי
ה פָרֶץ׃ וּמַעֲשֵׂיָה בֶן־בָּרוּךְ בֶּן־כָּל־חֹזֶה בֶּן־חֲזָיָה בֶן־עֲדָיָה
6 בֶן־יוֹיָרִיב בֶּן־זְכַרְיָה בֶּן־הַשִּׁלֹנִי׃ כָּל־בְּנֵי־פֶרֶץ הַיֹּשְׁבִים
7 בִּירוּשָׁלָ͏ִם אַרְבַּע מֵאוֹת שִׁשִּׁים וּשְׁמֹנָה אַנְשֵׁי־חָיִל׃ ס וְאֵלֶּה
בְּנֵי בִנְיָמִן סַלֻּא בֶּן־מְשֻׁלָּם בֶּן־יוֹעֵד בֶּן־פְּדָיָה בֶּן־קוֹלָיָה בֶּן־
8 מַעֲשֵׂיָה בֶּן־אִיתִיאֵל בֶּן־יְשַׁעְיָה׃ וְאַחֲרָיו גַּבַּי סַלָּי תְּשַׁע
9 מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה׃ וְיוֹאֵל בֶּן־זִכְרִי פָּקִיד עֲלֵיהֶם וִיהוּדָה
י בֶּן־הַסְּנוּאָה עַל־הָעִיר מִשְׁנֶה׃ ס מִן־הַכֹּהֲנִים יְדַעְיָה בֶן־
11 יוֹיָרִיב יָכִין׃ שְׂרָיָה בֶן־חִלְקִיָּה בֶּן־מְשֻׁלָּם בֶּן־צָדוֹק בֶּן־
12 מְרָיוֹת בֶּן־אֲחִיטוּב נְגִד בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וַאֲחֵיהֶם עֹשֵׂה
הַמְּלָאכָה לַבַּיִת שְׁמֹנֶה מֵאוֹת עֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם וַעֲדָיָה בֶּן־
יְרֹחָם בֶּן־פְּלַלְיָה בֶּן־אַמְצִי בֶן־זְכַרְיָה בֶּן־פַּשְׁחוּר בֶּן־מַלְכִּיָּה׃
13 וְאֶחָיו רָאשִׁים לְאָבוֹת מָאתַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם וַעֲמַשְׁסַי
14 בֶּן־עֲזַרְאֵל בֶּן־אַחְזַי בֶּן־מְשִׁלֵּמוֹת בֶּן־אִמֵּר׃ וַאֲחֵיהֶם גִּבֹּרֵי
חַיִל מֵאָה עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנָה וּפָקִיד עֲלֵיהֶם זַבְדִּיאֵל בֶּן־
טו הַגְּדוֹלִים׃ ס וּמִן־הַלְוִיִּם שְׁמַעְיָה בֶן־חַשּׁוּב בֶּן־עַזְרִיקָם
16 בֶּן־חֲשַׁבְיָה בֶּן־בּוּנִּי׃ וְשַׁבְּתַי וְיוֹזָבָד עַל־הַמְּלָאכָה הַחִיצֹנָה
17 לְבֵית הָאֱלֹהִים מֵרָאשֵׁי הַלְוִיִּם׃ וּמַתַּנְיָה בֶן־מִיכָא בֶּן־זַבְדִּי
בֶּן־אָסָף רֹאשׁ הַתְּחִלָּה יְהוֹדֶה לַתְּפִלָּה וּבַקְבֻּקְיָה מִשְׁנֶה
18 מֵאֶחָיו וְעַבְדָּא בֶּן־שַׁמּוּעַ בֶּן־גָּלָל בֶּן־ידיתון׃ כָּל־הַלְוִיִּם
19 בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ מָאתַיִם שְׁמֹנִים וְאַרְבָּעָה׃ וְהַשּׁוֹעֲרִים עַקּוּב
טַלְמוֹן וַאֲחֵיהֶם הַשֹּׁמְרִים בַּשְּׁעָרִים מֵאָה שִׁבְעִים וּשְׁנָיִם׃

v. 15. דגש אחר שורק v. 17. יְדותון קרי

וּשְׁאָר יִשְׂרָאֵל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם בְּכָל־עָרֵי יְהוּדָה אִישׁ כ
בְּנַחֲלָתוֹ׃ וְהַנְּתִינִים יֹשְׁבִים בָּעֹפֶל וְצִיחָא וְגִשְׁפָּא עַל־ 21
הַנְּתִינִים׃ וּפְקִיד הַלְוִיִּם בִּירוּשָׁלִַם עֻזִּי בֶּן־בָּנִי בֶּן־חֲשַׁבְיָה 22
בֶּן־מַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָא מִבְּנֵי אָסָף הַמְשֹׁרְרִים לְנֶגֶד מְלֶאכֶת
בֵּית־הָאֱלֹהִים׃ כִּי־מִצְוַת הַמֶּלֶךְ עֲלֵיהֶם וַאֲמָנָה עַל־ 23
הַמְשֹׁרְרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ וּפְתַחְיָה בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל מִבְּנֵי־ 24
זֶרַח בֶּן־יְהוּדָה לְיַד הַמֶּלֶךְ לְכָל־דָּבָר לָעָם׃ וְאֶל־הַחֲצֵרִים כה
בִּשְׂדֹתָם מִבְּנֵי יְהוּדָה יָשְׁבוּ בְּקִרְיַת הָאַרְבַּע וּבְנֹתֶיהָ וּבְדִיבֹן
וּבְנֹתֶיהָ וּבִיקַבְצְאֵל וַחֲצֵרֶיהָ׃ וּבְיֵשׁוּעַ וּבְמֹלָדָה וּבְבֵית־פָּלֶט׃ 26
וּבַחֲצַר שׁוּעָל וּבִבְאֵר שֶׁבַע וּבְנֹתֶיהָ׃ וּבְצִקְלַג וּבִמְכֹנָה 27 28
וּבִבְנֹתֶיהָ׃ וּבְעֵין רִמּוֹן וּבְצָרְעָה וּבְיַרְמוּת׃ זָנֹחַ עֲדֻלָּם 29 ל
וְחַצְרֵיהֶם לָכִישׁ וּשְׂדֹתֶיהָ עֲזֵקָה וּבְנֹתֶיהָ וַיַּחֲנוּ מִבְּאֵר
שֶׁבַע עַד־גֵּיא־הִנֹּם׃ וּבְנֵי בִנְיָמִן מִגָּבַע מִכְמָשׂ וְעַיָּה וּבֵית־אֵל 31
וּבְנֹתֶיהָ׃ עֲנָתוֹת נֹב עֲנָנְיָה׃ חָצוֹר ׀ רָמָה גִּתָּיִם׃ חָדִיד 32 33 34
צְבֹעִים נְבַלָּט׃ לֹד וְאוֹנוֹ גֵּי הַחֲרָשִׁים׃ וּמִן־הַלְוִיִּם מַחְלְקוֹת לה 36
יְהוּדָה לְבִנְיָמִין׃ ס

12 יב

וְאֵלֶּה הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֲשֶׁר עָלוּ עִם־זְרֻבָּבֶל בֶּן־שְׁאַלְתִּיאֵל א
וְיֵשׁוּעַ שְׂרָיָה יִרְמְיָה עֶזְרָא׃ אֲמַרְיָה מַלּוּךְ חַטּוּשׁ׃ שְׁכַנְיָה 2 3
רְחֻם מְרֵמֹת׃ עִדּוֹא גִנְּתוֹי אֲבִיָּה׃ מִיָּמִין מַעַדְיָה בִּלְגָּה׃ 4 ה
שְׁמַעְיָה וְיוֹיָרִיב יְדַעְיָה׃ סַלּוּ עָמוֹק חִלְקִיָּה יְדַעְיָה אֵלֶּה 6 7
רָאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וַאֲחֵיהֶם בִּימֵי יֵשׁוּעַ׃ ס וְהַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ 8
בִּנּוּי קַדְמִיאֵל שֵׁרֵבְיָה יְהוּדָה מַתַּנְיָה עַל־הֻיְּדוֹת הוּא
וְאֶחָיו׃ וּבַקְבֻּקְיָה וְעֻנּוֹ אֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְמִשְׁמָרוֹת׃ וְיֵשׁוּעַ 9 י
הוֹלִיד אֶת־יוֹיָקִים וְיוֹיָקִים הוֹלִיד אֶת־אֶלְיָשִׁיב וְאֶלְיָשִׁיב
אֶת־יוֹיָדָע׃ וְיֹיָדָע הוֹלִיד אֶת־יוֹנָתָן וְיוֹנָתָן הוֹלִיד אֶת־ 11
יַדּוּעַ׃ ס וּבִימֵי יוֹיָקִים הָיוּ כֹהֲנִים רָאשֵׁי הָאָבוֹת 12
לִשְׂרָיָה מְרָיָה לְיִרְמְיָה חֲנַנְיָה׃ לְעֶזְרָא מְשֻׁלָּם לַאֲמַרְיָה 13
יְהוֹחָנָן׃ לִמְלִוּכִי יוֹנָתָן לִשְׁבַנְיָה יוֹסֵף׃ לְחָרִם עַדְנָא 14 טו
לִמְרָיוֹת חֶלְקָי׃ לְעִדּיא זְכַרְיָה לְגִנְּתוֹן מְשֻׁלָּם׃ לַאֲבִיָּה 16 17

v. 9. ועני קרי   v. 14. למליכו קרי   v. 16. לעדוא קרי

18 זְכַרְיָה לְמִנְיָמִין לְמוֹעַדְיָה פִּלְטָי׃ לְבִלְגָּה שַׁמּוּעַ לִשְׁמַעְיָה
19 כ יְהוֹנָתָן׃ וּלְיוֹיָרִיב מַתְּנַי לִידַעְיָה עֻזִּי׃ לְסַלַּי קַלָּי
21 לְעָמוֹק עֵבֶר׃ לְחִלְקִיָּה חֲשַׁבְיָה לִידַעְיָה נְתַנְאֵל׃
22 הַלְוִיִּם בִּימֵי אֶלְיָשִׁיב יוֹיָדָע וְיוֹחָנָן וְיַדּוּעַ כְּתוּבִים רָאשֵׁי
אָבוֹת וְהַכֹּהֲנִים עַל־מַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ הַפָּרְסִי׃ ס
23 בְּנֵי לֵוִי רָאשֵׁי הָאָבוֹת כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
24 וְעַד־יְמֵי יוֹחָנָן בֶּן־אֶלְיָשִׁיב׃ וְרָאשֵׁי הַלְוִיִּם חֲשַׁבְיָה שֵׁרֵבְיָה
וְיֵשׁוּעַ בֶּן־קַדְמִיאֵל וַאֲחֵיהֶם לְנֶגְדָּם לְהַלֵּל לְהוֹדוֹת בְּמִצְוַת
כה דָּוִיד אִישׁ־הָאֱלֹהִים מִשְׁמָר לְעֻמַּת מִשְׁמָר׃ מַתַּנְיָה וּבַקְבֻּקְיָה
עֹבַדְיָה מְשֻׁלָּם טַלְמוֹן עַקּוּב שֹׁמְרִים שׁוֹעֲרִים מִשְׁמָר בַּאֲסֻפֵּי
26 הַשְּׁעָרִים׃ אֵלֶּה בִּימֵי יוֹיָקִים בֶּן־יֵשׁוּעַ בֶּן־יוֹצָדָק וּבִימֵי
27 נְחֶמְיָה הַפֶּחָה וְעֶזְרָא הַכֹּהֵן הַסּוֹפֵר׃ ס וּבַחֲנֻכַּת חוֹמַת
יְרוּשָׁלַםִ בִּקְשׁוּ אֶת־הַלְוִיִּם מִכָּל־מְקוֹמֹתָם לַהֲבִיאָם לִירוּשָׁלָםִ
לַעֲשֹׂת חֲנֻכָּה וְשִׂמְחָה וּבְתוֹדוֹת וּבְשִׁיר מְצִלְתַּיִם נְבָלִים
28 וּבְכִנֹּרוֹת׃ וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי הַמְשֹׁרְרִים וּמִן־הַכִּכָּר סְבִיבוֹת
29 יְרוּשָׁלַםִ וּמִן־חַצְרֵי נְטֹפָתִי׃ וּמִבֵּית הַגִּלְגָּל וּמִשְּׂדוֹת גֶּבַע
וְעַזְמָוֶת כִּי חֲצֵרִים בָּנוּ לָהֶם הַמְשֹׁרְרִים סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלָםִ׃
ל וַיִּטַּהֲרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וַיְטַהֲרוּ אֶת־הָעָם וְאֶת־הַשְּׁעָרִים
31 וְאֶת־הַחוֹמָה׃ וָאַעֲלֶה אֶת־שָׂרֵי יְהוּדָה מֵעַל לַחוֹמָה
וָאַעֲמִידָה שְׁתֵּי תוֹדֹת גְּדוֹלֹת וְתַהֲלֻכֹת לַיָּמִין מֵעַל לַחוֹמָה
32 לְשַׁעַר הָאַשְׁפֹּת׃ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵיהֶם הוֹשַׁעְיָה וַחֲצִי שָׂרֵי יְהוּדָה׃
33 34 וַעֲזַרְיָה עֶזְרָא וּמְשֻׁלָּם׃ יְהוּדָה וּבִנְיָמִן וּשְׁמַעְיָה וְיִרְמְיָה׃
לה וּמִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים בַּחֲצֹצְרוֹת זְכַרְיָה בֶן־יוֹנָתָן בֶּן־שְׁמַעְיָה
36 בֶּן־מַתַּנְיָה בֶּן־מִיכָיָה בֶּן־זַכּוּר בֶּן־אָסָף׃ וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה
וַעֲזַרְאֵל מִלֲלַי גִּלֲלַי מָעַי נְתַנְאֵל וִיהוּדָה חֲנָנִי בִּכְלֵי־שִׁיר
37 דָּוִיד אִישׁ הָאֱלֹהִים וְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר לִפְנֵיהֶם׃ וְעַל שַׁעַר
הָעַיִן וְנֶגְדָּם עָלוּ עַל־מַעֲלוֹת עִיר דָּוִיד בַּמַּעֲלֶה לַחוֹמָה
38 מֵעַל לְבֵית דָּוִיד וְעַד שַׁעַר הַמַּיִם מִזְרָח׃ וְהַתּוֹדָה הַשֵּׁנִית
הַהוֹלֶכֶת לְמוֹאל וַאֲנִי אַחֲרֶיהָ וַחֲצִי הָעָם מֵעַל לְהַחוֹמָה
39 מֵעַל לְמִגְדַּל הַתַּנּוּרִים וְעַד הַחוֹמָה הָרְחָבָה׃ וּמֵעַל לְשַׁעַר־

v. 38. יתיר א'

אֶפְרַיִם וְעַל־שַׁעַר הַיְשָׁנָה וְעַל־שַׁעַר הַדָּגִים וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל
וּמִגְדַּל הַמֵּאָה וְעַד שַׁעַר הַצֹּאן וְעָמְדוּ בְּשַׁעַר הַמַּטָּרָה׃
מ וַתַּעֲמֹדְנָה שְׁתֵּי הַתּוֹדֹת בְּבֵית הָאֱלֹהִים וַאֲנִי וַחֲצִי הַסְּגָנִים
41 עִמִּי׃ וְהַכֹּהֲנִים אֶלְיָקִים מַעֲשֵׂיָה מִנְיָמִין מִיכָיָה אֶלְיוֹעֵינַי
42 זְכַרְיָה חֲנַנְיָה בַּחֲצֹצְרוֹת׃ וּמַעֲשֵׂיָה וּשְׁמַעְיָה וְאֶלְעָזָר וְעֻזִּי
וִיהוֹחָנָן וּמַלְכִּיָּה וְעֵילָם וָעָזֶר וַיַּשְׁמִיעוּ הַמְשֹׁרְרִים וְיִזְרַחְיָה
43 הַפָּקִיד׃ וַיִּזְבְּחוּ בַיּוֹם הַהוּא זְבָחִים גְּדוֹלִים וַיִּשְׂמָחוּ כִּי
הָאֱלֹהִים שִׂמְּחָם שִׂמְחָה גְדוֹלָה וְגַם הַנָּשִׁים וְהַיְלָדִים שָׂמֵחוּ
44 וַתִּשָּׁמַע שִׂמְחַת יְרוּשָׁלִַם מֵרָחוֹק׃ וַיִּפָּקְדוּ בַיּוֹם הַהוּא
אֲנָשִׁים עַל־הַנְּשָׁכוֹת לָאוֹצָרוֹת לַתְּרוּמוֹת לָרֵאשִׁית וְלַמַּעַשְׂרוֹת
לִכְנוֹס בָּהֶם לִשְׂדֵי הֶעָרִים מְנָאוֹת הַתּוֹרָה לַכֹּהֲנִים וְלַלְוִיִּם
כִּי שִׂמְחַת יְהוּדָה עַל־הַכֹּהֲנִים וְעַל־הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים׃
מה וַיִּשְׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶת אֱלֹהֵיהֶם וּמִשְׁמֶרֶת הַטָּהֳרָה וְהַמְשֹׁרְרִים
46 וְהַשֹּׁעֲרִים כְּמִצְוַת דָּוִיד שְׁלֹמֹה בְנוֹ׃ כִּי־בִימֵי דָוִיד וְאָסָף
מִקֶּדֶם רָאשׁ הַמְשֹׁרְרִים וְשִׁיר־תְּהִלָּה וְהֹדוֹת לֵאלֹהִים׃
47 וְכָל־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי זְרֻבָּבֶל וּבִימֵי נְחֶמְיָה נֹתְנִים מְנָיוֹת
הַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ וּמַקְדִּשִׁים לַלְוִיִּם
וְהַלְוִיִּם מַקְדִּשִׁים לִבְנֵי אַהֲרֹן׃ ס

יג 13

א בַּיּוֹם הַהוּא נִקְרָא בְּסֵפֶר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי הָעָם וְנִמְצָא כָּתוּב
בּוֹ אֲשֶׁר לֹא־יָבוֹא עַמֹּנִי וּמֹאָבִי בִּקְהַל הָאֱלֹהִים עַד־עוֹלָם׃
2 כִּי לֹא קִדְּמוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּלֶּחֶם וּבַמָּיִם וַיִּשְׂכֹּר עָלָיו אֶת־
3 בִּלְעָם לְקַלְלוֹ וַיַּהֲפֹךְ אֱלֹהֵינוּ הַקְּלָלָה לִבְרָכָה׃ וַיְהִי כְּשָׁמְעָם
4 אֶת־הַתּוֹרָה וַיַּבְדִּילוּ כָל־עֵרֶב מִיִּשְׂרָאֵל׃ וְלִפְנֵי מִזֶּה
אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן נָתוּן בְּלִשְׁכַּת בֵּית־אֱלֹהֵינוּ קָרוֹב לְטוֹבִיָּה׃
ה וַיַּעַשׂ לוֹ לִשְׁכָּה גְדוֹלָה וְשָׁם הָיוּ לְפָנִים נֹתְנִים אֶת־הַמִּנְחָה
הַלְּבוֹנָה וְהַכֵּלִים וּמַעְשַׂר הַדָּגָן הַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר מִצְוַת
6 הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשֹּׁעֲרִים וּתְרוּמַת הַכֹּהֲנִים׃ וּבְכָל־זֶה
לֹא הָיִיתִי בִּירוּשָׁלִָם כִּי בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא
מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּאתִי אֶל־הַמֶּלֶךְ וּלְקֵץ יָמִים נִשְׁאַלְתִּי מִן־הַמֶּלֶךְ׃

---

v. 44. ב׳ טעמים   v. 46. רָאשֵׁי קרי

7 וָאָבוֹא לִירוּשָׁלִָם וָאָבִינָה בָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶלְיָשִׁיב לְטוֹבִיָּה
8 לַעֲשׂוֹת לוֹ נִשְׁכָּה בְּחַצְרֵי בֵּית הָאֱלֹהִים׃ וַיֵּרַע לִי מְאֹד
וָאַשְׁלִיכָה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵית־טוֹבִיָּה הַחוּץ מִן־הַלִּשְׁכָּה׃
9 וָאֹמְרָה וַיְטַהֲרוּ הַלְּשָׁכוֹת וָאָשִׁיבָה שָּׁם כְּלֵי בֵּית הָאֱלֹהִים
י אֶת־הַמִּנְחָה וְהַלְּבוֹנָה׃ וָאֵדְעָה כִּי־מְנָיוֹת הַלְוִיִּם לֹא נִתָּנָה
וַיִּבְרְחוּ אִישׁ־לְשָׂדֵהוּ הַלְוִיִּם וְהַמְשֹׁרְרִים עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה׃
11 וָאָרִיבָה אֶת־הַסְּגָנִים וָאֹמְרָה מַדּוּעַ נֶעֱזַב בֵּית־הָאֱלֹהִים
12 וָאֶקְבְּצֵם וָאַעֲמִדֵם עַל־עָמְדָם׃ וְכָל־יְהוּדָה הֵבִיאוּ מַעְשַׂר
13 הַדָּגָן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר לָאוֹצָרוֹת׃ וָאוֹצְרָה עַל־אוֹצָרוֹת
שֶׁלֶמְיָה הַכֹּהֵן וְצָדוֹק הַסּוֹפֵר וּפְדָיָה מִן־הַלְוִיִּם וְעַל־יָדָם חָנָן
בֶּן־זַכּוּר בֶּן־מַתַּנְיָה כִּי נֶאֱמָנִים נֶחְשָׁבוּ וַעֲלֵיהֶם לַחֲלֹק
14 לַאֲחֵיהֶם׃ ס זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי עַל־זֹאת וְאַל־תֶּמַח חֲסָדַי
טו אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּבֵית אֱלֹהַי וּבְמִשְׁמָרָיו׃ בַּיָּמִים הָהֵמָּה רָאִיתִי
בִיהוּדָה ׀ דֹרְכִים גִּתּוֹת ׀ בַּשַּׁבָּת וּמְבִיאִים הָעֲרֵמוֹת וְעֹמְסִים
עַל־הַחֲמֹרִים וְאַף־יַיִן עֲנָבִים וּתְאֵנִים וְכָל־מַשָּׂא וּמְבִיאִים
16 יְרוּשָׁלִַם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וָאָעִיד בְּיוֹם מִכְרָם צָיִד׃ וְהַצֹּרִים
יָשְׁבוּ בָהּ מְבִיאִים דָּאג וְכָל־מֶכֶר וּמוֹכְרִים בַּשַּׁבָּת לִבְנֵי
17 יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִָם׃ וָאָרִיבָה אֵת חֹרֵי יְהוּדָה וָאֹמְרָה לָהֶם
מָה־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים וּמְחַלְּלִים אֶת־יוֹם
18 הַשַּׁבָּת׃ הֲלוֹא כֹה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם וַיָּבֵא אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ אֵת
כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת וְעַל הָעִיר הַזֹּאת וְאַתֶּם מוֹסִיפִים חָרוֹן
19 עַל־יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל אֶת־הַשַּׁבָּת׃ ס וַיְהִי כַּאֲשֶׁר צָלֲלוּ שַׁעֲרֵי
יְרוּשָׁלִַם לִפְנֵי הַשַּׁבָּת וָאֹמְרָה וַיִּסָּגְרוּ הַדְּלָתוֹת וָאֹמְרָה אֲשֶׁר
לֹא יִפְתָּחוּם עַד אַחַר הַשַּׁבָּת וּמִנְּעָרַי הֶעֱמַדְתִּי עַל־הַשְּׁעָרִים
כ לֹא־יָבוֹא מַשָּׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת׃ וַיָּלִינוּ הָרֹכְלִים וּמֹכְרֵי כָל־
21 מִמְכָּר מִחוּץ לִירוּשָׁלִָם פַּעַם וּשְׁתָּיִם׃ וָאָעִידָה בָהֶם וָאֹמְרָה
אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ אַתֶּם לֵנִים נֶגֶד הַחוֹמָה אִם־תִּשְׁנוּ יָד אֶשְׁלַח
22 בָּכֶם מִן־הָעֵת הַהִיא לֹא בָאוּ בַּשַּׁבָּת׃ וָאֹמְרָה לַלְוִיִּם אֲשֶׁר
יִהְיוּ מִטַּהֲרִים וּבָאִים שֹׁמְרִים הַשְּׁעָרִים לְקַדֵּשׁ אֶת־יוֹם
23 הַשַּׁבָּת גַּם־זֹאת זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי וְחוּסָה עָלַי כְּרֹב חַסְדֶּךָ׃ גַּם ׀

v. 16. א׳ נחה — ibid. סגול באתנחתא — v. 20. קמץ בטפחא
v. 21. ל׳ בצרי

בַּיָּמִים הָהֵם רָאִיתִי אֶת־הַיְּהוּדִים הֹשִׁיבוּ נָשִׁים אַשְׁדֳּודִיּוֹת
עַמֳּנִיּוֹת מוֹאֲבִיּוֹת׃ וּבְנֵיהֶם חֲצִי מְדַבֵּר אַשְׁדּוֹדִית וְאֵינָם 24
מַכִּירִים לְדַבֵּר יְהוּדִית וְכִלְשׁוֹן עַם וָעָם׃ וָאָרִיב עִמָּם כה
וָאֲקַלְלֵם וָאַכֶּה מֵהֶם אֲנָשִׁים וָאֶמְרְטֵם וָאַשְׁבִּיעֵם בֵּאלֹהִים
אִם־תִּתְּנוּ בְנֹתֵיכֶם לִבְנֵיהֶם וְאִם־תִּשְׂאוּ מִבְּנֹתֵיהֶם לִבְנֵיכֶם
וְלָכֶם׃ הֲלוֹא עַל־אֵלֶּה חָטָא־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וּבַגּוֹיִם 26
הָרַבִּים לֹא־הָיָה מֶלֶךְ כָּמֹהוּ וְאָהוּב לֵאלֹהָיו הָיָה וַיִּתְּנֵהוּ
אֱלֹהִים מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל גַּם־אוֹתוֹ הֶחֱטִיאוּ הַנָּשִׁים
הַנָּכְרִיּוֹת׃ וְלָכֶם הֲנִשְׁמַע לַעֲשֹׂת אֵת כָּל־הָרָעָה הַגְּדוֹלָה 27
הַזֹּאת לִמְעֹל בֵּאלֹהֵינוּ לְהֹשִׁיב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת׃ וּמִבְּנֵי יוֹיָדָע 28
בֶּן־אֶלְיָשִׁיב הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל חָתָן לְסַנְבַלַּט הַחֹרֹנִי וָאַבְרִיחֵהוּ
מֵעָלָי׃ זָכְרָה לָהֶם אֱלֹהָי עַל גָּאֳלֵי הַכְּהֻנָּה וּבְרִית הַכְּהֻנָּה 29
וְהַלְוִיִּם׃ וְטִהַרְתִּים מִכָּל־נֵכָר וָאַעֲמִידָה מִשְׁמָרוֹת לַכֹּהֲנִים ל
וְלַלְוִיִּם אִישׁ בִּמְלַאכְתּוֹ׃ וּלְקֻרְבַּן הָעֵצִים בְּעִתִּים מְזֻמָּנוֹת 31
וְלַבִּכּוּרִים זָכְרָה־לִּי אֱלֹהַי לְטוֹבָה׃

v. 23. יתיר ו׳ bis   v. 30. ס׳ זעירא

חזק

סכום הפסוקים של ספר עזרא שש מאות ושמנים וחמשה, וסמן **תרפה**, וחציו ובין עלית הפנה (Neh. 3,32). וסדריו עשרה, וסמן **גבה**, ופסקתותיו שבע עשרה, וסמן **טוב**. שנות הספר, מן שנת אחת לכורש מלך פרס עד שנת שלשים ושתים לארתחשסתא המלך, חמשים ואחת שנה.

סכום הפסוקים של כל כתובים שמנת אלפים וששים וארבעה, וסמן **ח׳סד**. חצי הכתובים אם עונות תשמר יה (Ps. 130,3). רביעית ראשונה של כתובים יי הושיעה המלך יעננו (Ps. 20,10). רביעית אחרונה כצנת שלג ביום קציר (Prov. 25,13).

סכום כל הפסוקים של כל המקרא שלשה ועשרים אלף ומאתים ושלשה, וחציו כהקיר ביר מימיה (Jer. 6,7). סכום הסדרים של כל הכתובים תשעה ושמנים, וסמן **יעזב**. ושל כל המקרא ארבע מאות וארבעים וששה, וסמן **תמו**.

Appendices criticae et masoreticae.

A. Liber Danielis.

I.

Lectionum receptarum argumenta et rationes.

[C 1. 2. = Cod. Curtisianus primus secundus. E 1. 2. 3. = Erfurtensis primus secundus tertius. F. = Francofurtensis ai. 1294. H. = Heidenheimianus. Hier. = Hierosolymitanus. J. = Jamanensis. Br. = Britannicus. P. = Petropolitanus ai. 1010. R. = Reuchlinianus.]

1, 1 נְבוּכַדְנֶאצַּר H. adnotat: לית כתיב א׳ בספרא h. e. hoc uno libri loco cum א (post נ).

1, 2 וּמִקְצָת Zade kamezatum sicut v. 15 et 18. Neh. 7, 70. Pertinet ad ea vocabula, quae in statu constructo Kamez retinent (*Dikduke hateamim* §. 38. Cf. *Harikma* p. 198. *Michlol* 15[b].) H. adnotat: כלהון קמצין, idem Mas. parva impressa ad Neh. 7, 70. Quae Mas. fin. 54[b] exhibet, corrupta sunt.

1, 3 לְאַשְׁפְּנַז Complutensis לְאַשְׁפָּנַז contra codd. (vide Delitzsch, *Complutensische Varianten* 1878, p. 31).

Ibid. וּמִזֶּרַע Tum Mas. parva impressa tum H. adnotant לית. Itaque מִזרע nonnullorum librorum mendum est.

1, 4 מְאוּם cum Aleph otioso sicut Iob 31, 7.

Ibid. וּמַשְׂכִּלִים sine Jod medio. Tantummodo 11, 35 et 2 Chron. 30, 22 dupliciter plene.

Ibid. וּֽלֲלַמְּדָם Lamed cum Chateph pathach et Gaja, id quod Ben Bil'ami *Taame hamikra* (in sectione de Scheba) diserte testatur. Cf. *Dikduke hateamim* §. 33.

1, 5 מִפַּת־בַּג duae voces makkephatae in codd. et edd. veteribus. Sic in flexis quoque formis omnibus velut פַּת־בָּגָם פַּת־בָּגוֹ, testibus Ben Saruk et Kimchi in ipsorum Lexicis sub בג. Cf. Norzi et *Dikduke hateamim* p. 9.

1, 7 בֵּלְטְשַׁאצַּר unus de quinque locis, in quibus accentus Munach accentui Rebia antecedit in uno eodemque vocabulo (Mas. ad Gen. 45, 5). H. adnotat: ה׳ מלין בב׳ טעמי.

Ibid. שַׁדְרַךְ, מֵישַׁךְ Complutensis, primo Madritensi seductus, שַׁדְרָךְ, מֵישָׁךְ. Cf. 2, 20.

1, 10 בְּגִלְכֶם defective in E 1. 2. 3. H. R. Omnes adnotant לית וחסר. Etiam Brixiensis et Veneta 1518. 1521 sic ediderunt, sed Lamed perperam dagessantes.

1, 11 הַמֶּלְצַר Zade pathachatum in codd. Masora notat ב' ובענין (h. e. bis pathachatum et in hac quidem pericopa), hanc vocem pathachatis in pausa (פתחין באס״ף) adnumerans. Etiam *Michlol* 184 Pathach testimonio suo confirmat.

1, 13 תִּרְאֵה Zere pro Segol, testibus Mas. fin. 54 et *Michlol* 125ᵇ.

1, 16 וְנֹתֵן E 1. 2. exhibent וְנָתַן.

1, 18 נְבֻכַדְנֶצַּר sine Aleph post Nun. Sic hoc nomen ubique in libro scribitur excepto uno loco 1, 1. Praeterea hoc loco deest Vav, nomen regis decies sic defective scriptum (Mas. fin. 46ᵇ). Zade etiam in pausa Pathach suum servat in omnibus emendatis libris sicut Jer. 32, 1. 52, 28. 29.

2, 1 נְבֻכַדְנֶצַּר cum Munach primae in H. J. Item v. 28, 3, 16.

2, 4 אֲרָמִית E 3. et h. l. et Ezr. 4, 7 habet אֲרָמִית.

Ibid. אֱמַר pathachatum in codd. cum nota ג' פתחין. In Masora impressa ad 4, 6 per errorem scriptum est ג' קמצין בספ״א. Masora ms. recte ג' פתחין.

Ibid. נְהַחֲוֵה cum He et Vav segolato in E 1. 2. 3. H. J. uti אֲהַחֲוֵה (v. 24), נְהַחֲוֵה (v. 7.) יְהַחֲוֵה (5, 12). Mas. magna h. l. corrupta est.

2, 5 מִלְּתָה hoc uno loco cum He, auctore Masora.

Ibid. אַזְדָּא Sic H. itemque v. 8: *azᵉdâ* quasi participium.

Ibid. חֶלְמָא Brixiensis ubique חֵלְמָא cum Zere prioris.

Ibid. תִּתְעַבְדוּן Beth jure raphatum in E 1. 3. H. J. Br. et edd. veteribus adstipulante Norzio.

2, 6 לָהֵן cum Sakeph magno ad fidem codicum.

Ibid. וּפִשְׁרֵהּ Sic codd. et edd. Quod in *Ochla* No. 177 reperitur, mendosum est. Vide 4, 15.

2, 7 עֲנוֹ F. habet עֲנֹו et hic et v. 9.

Ibid. וּפִשְׁרָה cum He, item 5, 12., postulante Masora.

2, 8 אֲנָה cum He in E 1. 3. F. H. Sic haec vox, auctore Masora, ubique scribi oportet. In F. haec sunt Masorae verba: כל אנה דארמית דדניאל ודעזרא כלהון כתיבין בה״א; in E 1: כל אנה, דנה, מנה, כדנה, דכרנה, תנינה, כתיבין ה״א.

Ibid. אַנְתּוּן E 2. 3. assimilate אַתּוּן

Ibid. קֳבֵל cum Kamez chatûph in codd. veteribusque edd. Similiter קֳדָם.

2, 9 הֵ֫ן cum Munach in codd.

Ibid. חֲדָה In E 3. haec regula masoretica proponitur: עִדָּנָא כלהון אל"ף, חֲדָה ה"י, דָא לְדָא יְדָא אל"ף.

Ibid. הִזְ°מִנְתּוּן Kerî est הִזְדַּמִּנְתּוּן, forma proinde Ithpaal, ut Abenezra quoque in commentario et Kimchi in *Michlol* 77 legunt. At H. et R. exhibent הִזְ מִנְתּוּן cum Kerî הִזְדְּמִנְתּוּן, itaque Ithpeel. Sic et Complutensis (vide Delitzsch, *Complutensische Varianten* p. 31 s.).

2, 10 כַּשְׂדָּיֵא cum Kerî כַּשְׂדָּאֵי. At pluralis indefinitus sine Kerî scribitur כַּשְׂדָּאִין. Masora in E 3. ait: כשדיא, יהודיא, יו"ד קדים לאל"ף, כשדאין, יהודאין, אל"ף קדים ליו"ד.

Ibid. אִתַי sine Jod prioris et cum Thav raphato in H., idque recte, auctore Masora, quae in tabula כל קריאה חדה מלה וכל ספר חלוף לה (Mas. fin. 62. *Ochla* 272) hanc quoque vocem adducit: (2 Sam. 15, 22) אִתַּי דגש, ויאמר המלך אל אתי הגתי וכל קריאה חלוף אִתַי רפה. Etiam 1 Chron. 11, 31 H. אִתַי exhibet cum nota: לית וכל לישן ארמית דכוות'. Itaque aramaicum אִתַי (אִיתַי), quod hebraico יֵשׁ respondet, ubique raphandum; contra nomen proprium dagessatur.

Ibid. אֲנָשׁ Nun kamezatum in libris emendatis.

Ibid. לְהַחֲוָיָה E 3. et hic et v. 16 habet לְהַחֲוָיָא, qua falsa punctatione usus est Israel Nagara in cantico יה רבון עלם.

Ibid. שְׁאֵל J. et Brixiensis habent שָׁאֵל.

Ibid. וְאָשַׁף Sic Paris. 1544 attestante R. et Kimchio tum in *Michlol* 162ᵇ tum in Lexico sub אשף. Sic scribendum esse (non וְאָשָׁף) forma pluralis אָשְׁפַיָּא, אָשְׁפִין ostendit.

2, 11 מַלְכָּה h. l. cum He definiti, teste Masora.

Ibid. יְהוֹרְנַהּ Nun pathachatum in codd. convenienter regulae masoreticae: כל נַהּ דארמית פתח, אף באס"ף.

2, 12 לְהוֹבָדָא cum Aleph in Brixiensi secundum codices. Sic et v. 24.

2, 13 מִתְקַטְּלִין Teth non dagessatum in J. aliisque codd., forma proinde Ithpeel quemadmodum לְהִתְקְטָלָה.

2, 16 זְמַן Mem h. l. et 7, 12 pathachatum in Brixiensi et Complutensi. Sic exstat in J., idque probandum, vide *Abodath Jisrael* p. 40.

Ibid. יִנְתִּן־ Aliter Brixiensis: יִנְתֵּן־.

Ibid. וּפִשְׁרָא לְהַחֲוָיָה Differunt accentus in Brixiensi: וּפִשְׁרָא לְהַחֲוָיָה, quam accentuum consequentiam J. quoque exhibet.

2, 18 רָזָא Masora: כל ספרא כתיב א' h. e. ita ubique in libro (Danielis) scriptum.

2, 19 אַדַּיִן Brixiensis: אֱדַיִן cum Darga.

Ibid. גֲּלִי cum Chateph Pathach, contra v. 30 גֱּלִי cum Chateph Segol.

Ibid. בָּרִךְ Masora notat לית וחסר. Vide 6, 11.

2, 20 לֶהֱוֵא Hieros. et C. 2. scribunt לֶהְוֵא, He cum Scheba simplice quiescente, itidem תֶּהְוֵא, לֶהְוֹן.

Ibid. מְבָרַךְ Resch pathachatum, teste Masora ad 3, 14. Etiam Simson punctator in חבור הקונים praecipit: כל ך׳ ארמית קמץ לפניו, בר מן ד׳, שדרַך, מישַׁך, אלהא מברַך, ראשהון לא התחרַך (3,27) מצאתי במסרת.

Ibid. וּגְבוּרְתָּא Thav dagessatum in omnibus libris emendatis, quamquam syllaba naturaliter longa praecedit, item in v. 23 et similiter מַרְדְּתָא וּבְאִישְׁתָּא (4, 14) שְׁאֵלְתָּא (2, 49) עֲבִידְתָּא (Ezr. 4, 12) מְדִינְתָּא (5, 8). Aramaica punctationis ratio hac in re ab hebraicae lege discedit, id quod Norzium fugit.

2, 21 וְהוּא cum Rebia in E 1. 2.

Ibid. מְהַשְׁנֵא cum Zere et Aleph, auctore Masora quae praecipit: בְּנֵא, מהשנֵא, ישתנֵא, ישנֵא, תשנֵא, לבנֵא, למבנֵא, יתבנֵא, מתבנֵא, התבנֵא, כלהון א׳ כתיבי וקמץ (צרי); ענֵה בְנֵה, חזֵה, דמֵה, נדנֵה, כלהון ה״א כתיבי.

Ibid. מְהַעְדֵּה Brix., Ven. 1518. 1521. Lombrosiana scribunt מהעדא cum Aleph. In E 3. exstat nota masoretica: מהעדה, חבולה (6, 23) לנהרדאי ה״י, ולסוראי אל״ף. Scriptura igitur quam recepimus est Nehardeensis atque ea qua, hoc participium in Aleph desinit, Sorana. Similes inter scholas Nehardeae et Sorae diversae scripturae reperiuntur 3, 5. 13. 4, 11. 23. 6, 4. 7, 21. Textus editionum modo sequitur Soranos, modo Nehardeenses, nonnunquam neutrorum sententiam. Cf. ad Iob 6, 30. *Dikduke hateamim* §. 69., Mas. parvam ad Deut. 32, 6. et Norzium ad Gen. 47, 19. Ex. 36, 23.

Ibid. וּמְהָקֵים plene cum Jod ultimae. In E 1. Masora his verbis adscripta est: לעבדָיךְ, לאלהָיךְ, עלָיךְ, מהקֵים, יהקֵים, קדמָיךְ האיתָיךְ, לשנאָיךְ, חטאָיךְ, וזיוָיךְ, ורברבנָיךְ, לעדָיךְ, אחָיךְ, כלהון יתירין ביו״ד. בל״ע מק״ק הנ״ט זרע״א סימן.

2, 22 מָה Aliquot codd. et edd. praeferunt מַה־בַחשוכא. At Masora docet: כל מָה דארמית דדניאל ועזרא קמצין.

2, 23 אֲבָהָתִי Thav pathachatum in H. et recte quidem.

Ibid. הוֹדַעְתֶּנָא Thav segolatum in Brixiensi adsentientibus H. J. R.

2, 24 הַעֵלְנִי He pathachandum, ceteroqui Brixiensis הֶעֱלְנִי.

Ibid. אֲחַוֵּה Sic J. quoque et Brixiensis. Vide v. 4.

2, 25 גְּבַר דִּי מִן־בְּנֵי Sic C. 1. E 1. 2. 3. J. et codd. plurimi. Etiam Compl. edidit דִּי e fide Madritensis primi, sed falso contra codicum fidem מִבְּנֵי pro מִן־בְּנֵי (vide Delitzsch, *Complutensische Varianten* p. 32).

2, 26 בֵּלְטְשַׁאצַּר Beth methegatum ex auctoritate codicum. De punctatione vocis האיתיך vide Delitzschium l. l. p. 32.

2, 29 אַנְתָּה in Chetîb ubique in He exiens, vide ad Ezr. 7, 25.

Ibid. מָה Aliter Brixiensis cum E 1. 3.: מַה־דִּי, vide v. 22.

Ibid. סְלִקוּ sine Jod uti et Ezr. 4, 12. Masora ms. praecipit: אלין מלין כתיבין ו״ו בסוף תבותא וחסרין יו״ד בלשן ארמית, סלקו, קרבו, כפתו, הסקו, התרחצו, וקצצו, הנפקו, והכרזו, הרגשו, הדקו, שלטו, התסנו. Mancum est id quod Masora impressa ad 3, 22 praestat.

2, 30 לָהֵן עַל־דִּבְרַת דִּי Differunt accentus in Brixiensi: לָהֵן עַל־דִּבְרַת דִּי־פִשְׁרָא.

2, 32 דְּהַב pathachandum uti et כְּסַף, quod pathachatis in pausa (פתחין באס״ף) adnumeratur. Idem valet de חֲסַף (v. 33) ודהב (Ezr. 7, 15). H. adscribit: פתח.

Ibid. חֲדוֹהִי H. et J. scribunt חֲדוֹהִי.

Ibid. וְיַרְכָתֵהּ Caph raphatum e fide codicum sicut Gen. 49, 13.

2, 34 וּמְחַת et מְחַת (v. 35) utrumque pathachandum cum certis testibus.

Ibid. וְהַדֶּקֶת itemque v. 45. Daleth habet Segol (non Zere) in omnibus libris emendatis.

2, 35 הֲוַת ubique pathachandum esse certo traditum.

Ibid. וּמְלַאת Lamed pathachatum optimorum testium consensu. H. adnotat: לית ולא קרי אל״ף.

2, 37 וְתָקְפָּא Pe dagessatum.

Ibid. וִיקָרָא In H. addita est nota ב׳ כתיב א׳, item ad 5, 18.

2, 38 רֵאשָׁה He raphatum vice literae Aleph.

2, 39 וּבָתְרָךְ Beth cum Kamez et Metheg ex auctoritate optimorum librorum.

Ibid. תְלִיתָיא Sic כתיב, cui קרי substituit תְּלִיתָאָה. Similiter v. 40 רְבִיעָיא scriptum, רְבִיעָאָה legendum.

2, 40 וּכְפַרְזְלָא cum Gaja in Brixiensi ex auctoritate codicum.

2, 41 וְדִי cum accentu conjunctivo Kadma in Brixiensi, comprobantibus codd.

Ibid. תֶּהֱוֵה cum He extremae, quemadmodum prius versus subsequentis et 4, 24; reliqua omnia in fine habent Aleph, teste Masora. Cf. ad v. 20.

2, 41 בַּה cum Pathach sine scripturae variatione. Vide 2, 11.

Ibid. פַּרְזְלָא cum Sakeph magno. Sic praeeuntibus codd. Brix. Ven. 1518. 1521.

2, 42 תַקִּיפָה cum He sicut v. 40, teste H. qui adnotat: 'ג', ב כתיב ה'; idem ad ותקיפא 7, 7 adscribit: 'לית כתיב א. Etiam in E 1. et F. Masora sic se habet: כל תקיפה כתיב ה' בר מן חד כתיב א' ואימתני ותקיפא. Inde corrigi oportet quod Biblia rabbinica exhibent. Cf. Norzi.

Ibid. וּמִנַּהּ Nun pathachatum. Scriptio non fluctuat.

2, 43 הָא כְּדִי his cum accentibus in Brix. Ven. 1518. 1521., comprobantibus E 2. H.

2, 44 וּמַלְכוּתָה He raphatum vice Aleph. Masora: 'לית כתיב ה.

Ibid. אִלֵּן sine Jod posterioris. H. adnotat 'ב' חסר; item ad 6, 7.

2, 46 לֵהּ Lamed raphatum apud omnes idoneos testes. Vide *Thorath emeth* p. 29 not. et Luzzatto, *Grammatica della Lingua Ebraica* p. 31.

2, 47 אֱלָהָכוֹן cum Rebia in codd. et optimis edd.

Ibid. וּמָרֵה cum He in E 1. et H. adjecta nota 'לית כתיב ה. Ita etiam Mas. parva ms.

Ibid. וְגָלֵה H. adnotat: 'לית כתיב ה.

2, 49 עַל־ makkephatum ex consensu codicum veterumque edd.

3, 2 גְּדָבְרַיָּא Syllaba prior habet Asla, postrema Mehuppach. Similiter זְמָרַיָּא Ezr. 7, 24. Vide Masoram ad Lev. 25, 46.

Ibid. דְּתָבְרַיָּא Daleth citra regulam dagessatum, item in versu sequente, quamquam vox praecedens, quae cum eo cohaeret, non in consonam desinit (vide Masoram ad 5, 11. *Dikduke hateamim* §. 29). Ben Naphtali etiam Gimel vocis גדבריא dagessat, sed refragante Ben Ascher. Cf. חלופי נקוד.

Ibid. תִּפְתָּיֵא cum Kerî תִּפְתָּאֵי. Sic H. convenienter Masorae parvae ms.

Ibid. הֲקֵים In Brixiensi הֲקִים ubique chirekatum.

3, 3 דְּתָבְרַיָּא Sic in H. cum accentu Gerschajim in H. idque recte, quoniam Rebia subsequitur (vide *Mischpete hateamim* p. 21). Masora hanc locum non adnumerat quattuor illis anomalis, ubi accentum Telischa excipit Kadma veasla (Mas. fin. 33).

Ibid. שִׁלְטֹנֵי defective sine Vav sicut in versu antecedente ex consensu testium.

Ibid. נְבֻכַדְנֶצַּר versum concludens sine Vav, auctore Masora.

3, 4 עַמְמַיָּא Mem cum Chateph Pathach in J. secundum regulam.

3, 5 קָל H. adnotat: כל כפרא קמץ. In edd. post hanc vocem poni solet lineola Pasek, repugnantibus codd.

Ibid. שַׂבְּכָא Sic ubique cum Sin in veteribus edd., etiam Lombrosiana, comprobantibus H. J. aliis.

Ibid. פְּסַנְתֵּרִין Thav cum Zere secundum optimos testes. Moses Kimchi in grammatica *Mahalach* sect. 3 et sequens eum frater ipsius David in *Michlol* 90[b] atque Balmes in *Mikne abram* p. 10 literam Pe dagessant, quamquam vox in vocalem exiens et arcte connexa antecedit, hoc *Psanterîn* exceptionibus adnumerantes, quibus adstipulatur Norzius. Revera jam Ben Naphtali *Pe* dagessandum judicavit, at in conformando textu recepto non valet hujus Masoretae auctoritas. Cf. חלופי נקוד.

Ibid. סִימְפֹּנְיָה Nehardeenses h. l. סומפֹּניא scribunt, vocem litera א terminantes, teste Masora in E. Vide 3, 13.

3, 6 וּמָן־ Mem kamezatum in H. et sic omnia מָן Chaldaismi biblici. Favet Masora, quae nonnisi unum מַן pathachatum Ps. 61, 8 agnoscit. Etiam in codice prisco Pentateuchi Curtisiano Masora ad Ex. 16, 15: מָן כלהון קמץ במ"א פתח.

Ibid. שַׁעֲתָא Ajin cum Chateph pathach et Thav raphato ex fide codicum veterumque edd.

Ibid. לְגוֹא Ubicunque haec vox obvia est, litera Aleph terminatur (vide Masoram ad v. 23). At nomen proprium נְגוֹ sine Aleph scribitur excepto uno loco 3, 29.

Ibid. יָקִדְתָּא ubique sine Jod medio et desinens in Aleph.

3. 7 פסנטרין h. l. per Teth scriptum, teste Masora, cf. *Ochla veochla* No. 219.

3, 8 קַרְצֵיהוֹן H. scribit קָרְצֵיהוֹן, R. קֻרְצֵיהוֹן, quae quidem vocabuli pronuntiatio et targumica et talmudica est (קורצין Targum Lev. 19, 16 קורצי Talm. *Berachoth* 58). At in Peschitta Syriaca haec vox claram vocalem habet, non fuscam; sonat enim ܩܰܪܨܳܐ plur. ܩܰܪ̈ܨܶܐ. Probabile est igitur, pronuntiationem *korṣe kurṣe* fuisse Aramaismi palaestinensis propriam, quae fuscis vocalibus delectatur, velut גוברא vir, רובא magnus, תורעא janua. Similiter discrepat lectio nominis תרבץ (vestibulum), quod in Aruch et Michlol (187) legitur תַּרְבַּץ, contra in Gemara (*Chullin* 43. 44) תַּרְבִּץ.

3, 10 שָׂמְתָּ Sin kamezatum. Masora notat לית קמץ i. e. hoc solo loco kamezatum, alias constanter שַׂמְתָּ. Perperam igitur Brix. Ven. 1518 et nonnulli codd. exhibent שִׂמְתָּ.

3, 10 טְעֵם Teth dagessatum ad regulam אתי מרחיק quemadmodum שְׁמוֹ Neh. 9, 7.

Ibid. מַשְׁרֹקִיתָא h. l. sine Vav. In E 2. et H. accedit nota: לית חסר.

Ibid. וְסִיפֹּנְיָה cum Kerî וְסוּפֹּנְיָה.

3, 12 יְהוּדָאִין Chirek pertinet ad Jod, Aleph otiatur. Contra in כַּשְׂדָּאִין Chirek ad Aleph pertinet, vide *Michlol* 196.

3, 13 וַחֲמָא J. scribit וְחֶמְּה itemque v. 19 חֱמָה, quam scribendi rationem defendebant Sorani, teste Masora in E 1: סומפניא קדמא (3, 5) וחמא (hic) חיותא קדמא (4, 11) קימא (4, 23) יתירא דעשית (6, 4) עבדא קרב (7, 21) אלין לנהרדאי אל״ף, לסוראי ה״י.

Ibid. הַיְתִיו Thav pathachatum in H. J. R. Eodem modo וְהֵיתָיִת 6, 18.

3, 14 הַצְדָּא Daleth dagessatum in omnibus libris emendatis.

Ibid. לֵאלָהַי Nonnullae edd. sicut J. huic voci tanquam singulari adsignant Chirek: לֵאלָהִי verum haec scriptio Masorae testimonio destituta est.

3, 15 כְּעַן הֵן Versus ita incipiens est unus de maximis Scripturae Sacrae, constat enim e quadraginta vocabulis. Masora praeter hunc versum quattuor tam magni ambitus enumerat: 5, 23. 6, 13. Jer. 38, 4. Est. 3, 12. Frensdorffii *Mas. Wörterbuch* p. 380 emendationem requirit.

Ibid. וְסוּמְפֹּנְיָה sine Vav post Pe in Brixiensi ad fidem codicum. Masora notat: לית וכתיב כן.

Ibid. תִּפְּלוּן וְתִסְגְּדוּן לְצַלְמָא דִי־עַבְדֵת Brix. Ven. 1518. 1521. et nonnullae aliae accentus aliter ponunt: תפלון ותסגדון לצלמא די־עבדת.

Ibid. וְהֵן לָא J. וְהֵן לָא־.

Ibid. תִּתְרְמוֹן Vav habet Cholem. Sic cum aliis testibus J.

Ibid. יְשֵׁיזְבִנְכוֹן Nonnulli codices יְשֵׁזְבִנְכוֹן sine Jod medio scribunt.

Ibid. יְדָי Sic H. non pluraliter, sed singulariter, id quod convenit cum יְדָךְ v. 17.

3, 16 חָשְׁחִין Cheth cum Kamez et Metheg in veteribus edd. praeeunte H. aliisque codd.

Ibid. פִּתְגָם Gimel raphatum in codd., auctore Jekuthiele punctatore ad Est. 1, 20.

3, 17 לְשֵׁיזָבוּתַנָא Thav pathachatum. Est unum de פתח׳ן באס״ף.

Ibid. יְשֵׁיזִב cum Jod prioris in R. aliisque codd. Vide v. 28.

3, 19 אִשְׁתַּכַּח Aleph recte chirekatum in J., approbante *Michlol* 76. Vide etiam ad 7, 8. 15.

Ibid. חַד cum Munach in H. Aliquot codd. Makkeph interponunt: חַד־. At falsum est חֹד־ vulgatarum edd.

Ibid. עַל דִּי Brixiensis עַל דִּי־.

3, 21 בְּסַרְבָּלֵיהוֹן his cum accentibus in H. J. idque recte.

Ibid. פַּטְּישֵׁיהוֹן Kerî פַּטְשֵׁיהוֹן. Teth dagessatum e fide codd., accentus vocabuli Sakeph magnum.

Ibid. וּלְבוּשֵׁיהוֹן cum Vav medio in edd. veteribus, etiam Athiae. Haec forma derivata verbi לבש praeter Prov. 31, 21 ubique in Hagiographis plene scripta est.

Ibid. וּרְמִיו Vav vocabulum concludens vim consonantis habet, quamobrem aliquod codd. velut R. Scheba adponunt: וּרְמִיוְ, ut prohibeant, ne quis וּרְמִיו legat. Similiter codex Prophetarum Reuchlinianus (No. 51) Jos. 14, 8 הִמְסִיוְ scribit, addita hac masoretica vocum consimilium collatione:

ל̈	ל̈	ל̈	ל̈	ל̈
הֶגְדִיוְ	רְמִיוְ	וְהַיְתִיוְ	הַיְתִיוְ	הִמְסִיוְ
דכו׳	דכו׳	דכו׳	דכו׳	דכו׳

Cf. Chajug sub מסה, *Michlol* 134ᵇ.

3, 22 מַחְצְפָה Mas. magna codicis Hier. adnotat: נקוד בהללי בדגש הפ״א Haud scio an הצד״י pro הפ״א scribi debuerit.

Ibid. יַתִּירָה omnia in He desinunt excepto uno 6, 4.

Ibid. קַטִּל Hieros. habet notam לית וחסר. F. H. scribunt קַטֵּל, et ipsi adnotantes: לית וחסר.

3, 23 תְּלָתֵּהוֹן cum Thav dagessato. In R. adjecta est nota: ג׳ תרין דגש׳ בקמץ h. e. ter reperitur ת dagessatum post Kamez. Hos tres locos recensuit Ben Bilʿam in *Taame hamikra* (Cap. 3. textus curis meis castigati), his verbis: בג׳ מקומות נדגשת התו מכל התוין הנדגשות, והן וישימה תֵּל־עולם (Jos. 8, 28) בָּתֵּיו וגנזכיו (1 Chr. 28, 11) וגבריא אלך תְּלָתֵּהוֹן וכו׳ ויש שמוסיפים עליהם להדגיש בחוזק וּבָתִּים מלאים כל טוב (Deut. 6, 11). In Mas. parva impressa ad 1 Chr. 28, 11 falso legitur: ה׳ תוין דגושין בחוזק; legi oportet ד׳תוין. Frensdorffius in *Masor. Wörterbuch* p. 386 s. hanc rem explicare conatur, sed sine successu. Sententia haec est, illis quattuor locis Thav dagessatum aeque duriter ac praecedente Pathach pronuntiandum esse. Vide Fuerstii *Orient* anni 1851 No. 1. extr. Ed. Koenig, *Lehrgebäude* p. 53 hoc Dagesch nuncupat Dag. forte orthoconsonanticum.

3, 25 מִתְלַכִּין pariter ac 4, 34. Brixiensis sicut E 1. מִתְלַכִּין scribit. Vide Luzzatti commentarium (משתדל inscriptum) ad Lev. 26, 43.

Ibid. וַחֲבָל Beth kamezatum in Hieros. ut fieri oportet.

3, 26 פְּקוּ Pe schurekatum ducibus F. H. Hieros. Cf. Norzi.

3, 27 הֲזַיִן לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ Brix. Ven. 1518. 1521 hosce accentus habent: הֲזַיִן ׀ לְגֻבְרַיָּא אִלֵּךְ.

Ibid. בְּגֶשְׁמְיהוֹן Sic Chethîb cum Jod otioso in H. J. Br. non secus atque in versu sequente.

Ibid. עֲדָת Daleth kamezatum. Masora ait: כל דניאל עֲדָת קמץ, וכל שאר קריאה עֲדַת פתח.

3, 28 וְשֵׁיזִב Sic recte Hieros. Jod. est prima radicalis ideoque post Schin formativum, non post Zajin scribenda.

Ibid. שַׁנִּיו cum Vav consonantis vicem gerente, vide v. 21.

3, 30 בִּמְדִינַת Masora adnotat ל׳ית (hoc solo loco), namque accentus est Mercha, quia versus non dimidiatus est per Athnach.

3, 32 עליא Kerî עִלָּאָה sicut v. 26. Hieros. adnotat בהלל׳ עִלָּאָה קרי, codicem Hillelianum testem faciens.

3, 33 עָלַם Lamed pathachatum in Ven. 1525 et editionibus Athiae Jablonskii Norzii. Sic scribendum esse forma definita עָלְמָא ostendit.

4, 1 בְּבֵיתִי Sic recte in E 2. 3. quemadmodum לְבֵיתֵהּ (v. 29) לְבֵיתֵהּ (6, 11) בְּחֵילֵהּ (3, 20).

4, 2 חֵלֶם R. חֵלֶם.

4, 4 אָמַר Hieros. H. J. אֲמַר (3 pr. pro participio).

4, 5 אַחֳרָין Resch kamezatum in H. cum nota ל׳ית ויתיר יו״ד. Eadem nota exstat in Mas. parva, unde apparet eam et ipsam Resch cum Kamez legere. Si אחרֵין cum Zere legeret, ut vulgo editus, adnotatum illud יתיר inane esset.

Ibid. עַל קָדָמַי דָּנִיֵּאל his cum accentibus in H.

Ibid. כְּשֻׁם H. adnotat: (Ezr. 5, 1.) ל׳ית וחסר, יחד בְּשֻׁם.

4, 6 אָנֵס Hieros אֲנֵס (3 praet. sicut תְּקֵף, קְרֵב, יְכֵל).

Ibid. אֲמַר unum de crebris פתחין באס״ף. H. adnotat: ג׳ ופתח. Vide ad 2, 4.

4, 7 הֲוֵית cum Sakeph in libris emendatis.

4, 9 וּמָזוֹן cum Asla in C 2. Hieros. sicut v. 17 idque legitime, cf. *Mischpete hateamim* p. 11.

Ibid. לְכֹלָּא־בֵהּ unus est de undecim locis, in quibus Athnacho antecedit Meajla. Beth dagessatum est secundum regulam

ד״ח״ק. Heidenheimius in *Mischpete hateamim* p. 12ᵇ non hoc בָּה, sed per errorem בָּא libri Ezechielis 7, 25 tanquam dagessatum adducit.

4, 9 וּבְעַנְפּוֹהִי Pe raphatum; contra אַנְפּוֹהִי (2, 46) Pe dagessatum habet.

Ibid. צִפְּרֵי Pe chatephatum est; itidem כְּצִפְּרִין, וְצִפְּרַיָּא, vide *Dikduke hateamim* §. 46.

4, 12 בְּדִתְאָא cum Aleph status definiti aeque ac v. 20. Masora et ms. et impressa notant: ב׳ וכתיב אלף.

4, 13 יִתְיְהִב He cum Zere. Sic F. H. J. aliique idonei testes.

4, 14 וּמֵאמַר Nonnullae edd. habent וּבְמֵאמַר praeeuntibus aliquot codd. Kennicottianis. Etiam editiones Talmudis sic citant in *Pesachim* 33. *Sanhedrin* 38ᵇ. At codex Talmudis Monacensis exhibet וּמֵאמַר, quam lectionem Abenezra quoque ante se habuit et Nachmani in commentario ad Lev. 18, 25 confirmat.

4, 15 פִּשְׁרָא Aleph cum Mappik in H. uti et וּפִשְׁרָא v. 16, est enim Chethib, quod פִּשְׁרֵהּ legendum. Masora notat: ב׳ כתיבין אלף. Cf. ad 5, 8.

4, 16 לְשָׂנְאָיךְ Sin cum Kamez methegato in H. veteribusque edd.

4, 19 רְבַיְת Kerî רְבַת. Beth hujus vocis pathachandum, sed alterum ejusdem versus postulante Masora scribendum רְבָת. Illud est 2 pr. masc. (magnus factus es), hoc 3 pr. fem. (magna facta est).

4, 20 חֲזָה finitum litera He sicut 7, 1.

4, 21 מְטָיֵת Sic H., hanc scripturam muniens adnotato י׳ לא קרי. Item E 1. cum nota ׳י יתיר et Mas. parva ms. Teth kamezatum in Brix. Ven. 1525. Sic et H. et Norzi.

4, 22 לְהֱוֹה h. l. in He exiens, teste Masora.

Ibid. עַד דִּי־תִנְדַּע Hos accentus adponit Brixiensis. Assentiunt Hieros. J. E 1. 2. 3. Similiter v. 29.

Ibid. יִתְּנִנַּהּ Nun pathachatum teste Masora.

4, 23 קַיָּמָה desinens in He. Sic J. atque Ven. 1525 et Norzi, et jure quidem, nam soli Nehardeenses hoc vocabulum litera Aleph finiunt. Vide 3, 13.

4, 24 מִלְכִּי Mem chirekatum (a מִלַּךְ consilium), ut discernatur a crebriore מַלְכֵּי (a מֶלֶךְ rex). Masora notat לית.

Ibid. פְּרֻק sine Vav. H. notat לית וחסר.

Ibid. וַעֲוָיָתָךְ Vav kamezatum, itaque Jod non dagessatum. Sic Brix. Ven. 1518. 1521 aliaeque veteres edd., quam lectionem E 1. 2. 3. Hieros. H. J. confirmant et Norzius quoque adprobat.

4, 24 עֲנַיִן Plurimae edd. enuntiant עֲנָ֑יִן, Athnach literae *Nun* adsignantes. Sed recte in J. Pluralis est nominis עֲנֵי (= עֲנַי, hebr. עָנָו) ad similitudinem nominum דְּוָי, חֲטָי, פְּתָי; st. emphaticus est עֲנַיָּא; plur. עֲנָיִין (defective עֲנָיִן). Differt עָנַיִן prt. act. Kal (respondentes), quod Milel est et Pathach in pausa retinet (cf. בָּנַיִן Ezr. 5, 4 apud Silluk). Participium pass. Kal. עֲנַיִן, quod et ipsum Milel, significaret, „responsi," non „humiliati, afflicti"; nam Kal verbi עֲנָה ubique in sermone aramaico habet vim respondendi, afflicti nominandi essent participio passivo Pa. מְעַנַּיִן.

Ibid. אַרְכָה Caph raphatum et in fine non Aleph, sed He ex auctoritate codicum veterumque edd. In E 1. Masora praecipit: ארכה, ועד־כה, ואתה, לנסכה, כתיב ה'.

4, 25 מְּטָא h. l. desinens in Aleph; e contrario 7, 13. 22. in He, auctore Masora. Mem cum Hieros. dagessavimus convenienter regulae אתי מרחיק quemadmodum טְּעֵם (3, 10). Vide Ps. 104, 1.

4, 26 הֲוָה Masora ad h. l. et 6, 15 adnotat: ב' כתיב ה', et ad 5, 19: ג' כתיב א', scil. primum et duo ultima הֲוָא illius ipsius versus. Sunt septem loci, ubi hoc verbum substantivum litera He terminatur: 4, 26. 5, 19 (quinque media) et 6, 15. Reliquis locis omnibus הֲוָא scribendum.

4, 27 בְּנַיְתַהּ Hanc scripturam Venetae 1525 et Norzii confirmant Hieros. C 2. Br. In H. et J. adeo בְּנַיְתֵהּ cum Zere scriptum. Venetae 1518. 1521. בְּנִיתְה cum Scheba scribunt, sed haec scriptura certe non est Ben-Ascheri. Vide חלופי הנקוד.

Ibid. בִּתְקָף Kuf kamezatum. Similiter וִּלִיקָר. At in v. 33 a Masora וִּלִיקַר pathachatum requiritur.

4, 30 שְׂעַרֵהּ Scheba literae Ajin quiescit.

4, 31 בִּרְכֵּת Resch contra regulam habet Scheba simplex quiescens, vide *Dikduke hateamim* §. 53.

4, 32 כְּלָה exiens in He, non Aleph. In E 3. accedit nota: לית וכתיב ה'. Quam ob causam Gemara (*Joma* 20[b]) hanc voculam non pro particula negante habet, sed ei significationem nominis הֲרָגָא impertit, quo nuncupatur vortex sive columna corpusculorum illorum minimorum, quae sole in aliquem locum infuso sursum deorsum feruntur (*Säule*, *Wirbel der Sonnenstäubchen*).

4, 33 מַנְדְּעִי Mem pathachatum.

Ibid. הַדָּרִי Aliter H. qui הַדָּרִ֗י cum Rebia scribit.

4, 33 יְבַעוֹן Beth pathachatum. Hieros. notat כֵן.

Ibid. הָתְקְנֵת Nun habet Zere in E 1. 3., neque dubium quin recte, est enim 1 praet.; הָתְקְנַת, ut vulgo editur, est 3 fem. praet.

4, 34 קְשֹׁט defective in Ven. 1518. cum Hieros. C 2. J. ut 2, 47. ubi H. notat ב׳ חסר

Ibid. וְאָרְחָתֵהּ Sic Aleph cum Komez chatuph ducibus H. J. edidimus. Item אָרְחָתָךְ 5, 23.

5, 1 לְחֵם Cheth cum Zere (non Segol) in codd. veteribusque edd.

5, 2 בִּירוּשְׁלֵם Lamed cum Zere (non Segol) in codd. omnibusque veteribus edd.

5, 3 דִּי־בֵית Brixiensis et Venetae 1518. 1521 vice versa: דִּי בֵית־.

5, 4 שַׁעְתָה cum He (non Aleph) definiti. H. notat לית כתיב ה׳. Cf. *Ochla* 180 et Norzi.

Ibid. נְפַקָו Pe pathachatum in H. Keri נְפַקָה legere jubet.

Ibid. פַּס pathachatum. Sic codd. et edd. postulante Masora, quae hanc vocem cum בְּפַס 1 Chr. 11, 13 consociat, cf. Mas. fin. 14[b]. *Ochla* No. 6. At index Masorae finalis 54[a], qui inscriptus est א״ב מן חד חד מן תרין אתין דלוג קמץ, non caret mendis.

Ibid. כְּתָבָה cum He. Sic Brix. Ven. 1525. Norzi.

5, 6 יְבַהֲלוּנֵּהּ Nun dagessatum, praeeunte Vav. He adnotat: לית מלא ודגש. Vide Norzium.

Ibid. וְאַרְכֻּבָּתֵהּ Caph raphatum et Beth dagessatum in Brixiensi. Ita C 2. E 1. 2. 3. F. H. J. et Hieros. ubi nota adscripta: כן בלא אזלא.

5, 7 וְהַמִּינְכָא Kerî וְהַמְנִיכָא, testibus E 1. H. et Mas. parva ms. Item v. 16. 29. Masora hoc vocabulum eis adnumerat, in quibus ὕστερον πρότερον (מוקדם ומאוחר) reperitur (Mas. fin. p. 27. *Ochla* 91). Edd. falso והמנוכא vel והמונכא cum medio Vav exhibent.

Ibid. בְּמַלְכוּתָא Beth dagessatum in F. Item v. 16. Vide ad Ps. 23, 3.

5, 8 חַכִּימֵי מַלְכָּא Nonnulli codd. velut C 1. et H. habent חכימי בָבֶל, quam lectionem sequitur Levi ben Gerson in commentario. Verum omnes veteres interpretes מַלְכָּא reddunt. In Br. בָבֶל a correctore expunctum et in margine מַלְכָּא substitutum est.

Ibid. וּפִשְׁרֵהּ He mappicatum in E 1. 2. H., non adjecta nota. Edd. exhibent וּפִשְׁרָא cum nota א׳ במקום ה׳, contra Masoram quae nonnisi 4, 15 et 16. פִּשְׁרָא scribendum et פִּשְׁרֵהּ legendum esse praecipit. Verumenimvero differunt in hoc voca-

bulo quinti capitis Occidentales et Orientales, atque illa ipsa Masora ostendit, Orientales h. l. וּפִשְׁרֵא scribere et וּפִשְׁרַהּ legere. At Occidentales h. l. discrimen scriptionis (כתיב) et lectionis (קרי) non agnoscunt. Index differentiarum in Bibliis rabbinicis hac in re corrigatur necesse est.

5, 10 מִשְׁתְּיָא H. notat: לית כתיב א'.

Ibid. עֲנָת Nun pathachatum in Brix. Ven. 1518. 1521, sicut in E 1. 2. 3. H. J. invenimus.

Ibid. רַעְיוֹנָיךְ Chethîb cum Jod redundante. Sic H. insuper adnotans: יתיר י'.

5, 11 רוּחַ ׀ cum Pasek postscripto. Sic recte Brixiensis.

Ibid. נַהִירוּ cum Metheg antepenultimae in codd., etenim sonum principalem habet ultima; similiter וְשָׂכְלְתָנוּ.

Ibid. כְּחָכְמַת־ Caph dagessatum, quamquam vox in vocalem desinens et accentu conjunctivo instructa praecedit. In R. adnotatur: י' מלין דגש אחר יהו"א בלא מבטל. Cf. *Dikduke hateamim* §. 29.

Ibid. רַב Ven. 1518. 1521 habent רַב ׀ cum Legarmeh, Brixiensis רַב־ makkephatum.

5, 12 דִּי־רוּחַ makkephatum et sine subsequente Pasek in codd. veteribusque edd., ut duce Ben-Ascher scribi oportet. Legitimus lineolae Pasek locus est pone מְפַשַּׁר ׀.

Ibid. וּמְשָׁרֵא Aliter E 1.: וּמְשָׁרָא.

Ibid. כְּעַן cum Sakeph praeeunte H., quem consulto secuti sumus.

Ibid. יִתְקְרֵי exiens in Jod teste Masora.

Ibid. יְהַחֲוֶה Vav segolatum in H. Vide 2, 4.

5, 13 הֻעַל H. notat לית וחסר. Item ad הֻעַלּוּ v. 15.

Ibid. אַנְתָּה cum Munach in codd. Eodem accentu דִּי מִן־בְּנֵי.

Ibid. אַבִי (pater meus) cum accentu penultimae, postulante Masora: לית בטעם לעיל.

5, 14 רוּחַ אֱלָהִין בָּךְ Sic cum C 1. 2. E 1. 2. 3. F. H. J., non אֱלָהִין קַדִּישִׁין. Vide Norzium.

5, 15 הֻעַלּוּ Lamed dagessatum in codd. veteribusque edd.

5, 16 דִּי תוּכַל פִּשְׁרִין Sic accentus recte sese excipiunt in H.

Ibid. תוּכַל Kerî תִּכּוּל; eadem est ratio alterius in hoc versu. Hieros. ad haec duo adnotat: לית בהללי קרי h. e. codex Hillelianus Kerî et Chethîb non discernit. At Masora discernit, namque adnumerat hanc vocem eis, in quibus ordo literarum inversus est (מוקדם ומאוחר), vide Mas. fin. 27.

5, 16 תִשְׁלַט H. notat פתח.

5, 17 וּנְבִזְבְּיָתָךְ unum de octo vocibus in quibus Tiphcha ante se habet servum Mercha (vide Masoram ad Lev. 23, 21). Beth plurimis in codd. nec non in veteribus edd. kamezatum est. Attamen Lombrosus et Athias huic plurali Chirek adscribunt: ונבִזביתך, congruenter singulari וּנְבִזְבָּה (2, 6), sed repugnante vocis accentuatione.

5, 19 דִּי יְהַב־ Brixiensis: דִּי־יְהַב.

Ibid. דִּי־הֲוָא hoc הוא et duo hujus versus postrema cum Aleph finali, teste Masora. Cf. Norzi et supra ad 4, 26.

Ibid. מַחֵא participium Aphʿel verbi חֲיָה (vivificans, vivum servans), non מָחֵא ut nonnullis in codd. et edd. reperitur, quod est participium Kal verbi מְחָא (percutiens). Cf. commentarium Raschii et lexicon Kimchii.

Ibid. מַשְׁפִּל Masora in H.: ל״ת וחסר.

5, 20 רִם Masora in H.: לית וחסר.

Ibid. תְּקִפַת Kuph chatephatum in H. J. Sic etiam Chajug in ספר הנקוד in sectione de Scheba.

Ibid. כָּרְסֵא desinens in Aleph. H. notat: לית כתיב א׳.

Ibid. וִיקָרֵה desinens in He, teste Masora.

5, 21 יטעמונֵּה Nun dagessatum in H. J. Similiter יבהלוּנֵּה v. 6.

Ibid. עַד דִּי־ Brixiensis: עַד־דִּי.

5, 22 יְדַעְתָּ H. notat לית ופתח.

5, 23 וְעַל מָרֵא ambo munachata et non makkephata ex auctoritate codicum.

5, 26 מְנֵה cum He finali, ut postulat Masora.

5, 27 תְקִלְתָּא sine Jod medio. H. pronuntiat תְקֵלְתָא. Cf. Norzi.

Ibid. בְּמֹאזַנְיָא (in lance). Sic Complutensis et Norzi, quam lectionem confirmant C 2. J. Br. Hieros. qui adnotat: כן בפתח הז״ין. Vulgo editur בְּמֹאזַנַיָּא (in lancibus). Exstat etiam targumica forma מֹאזְנָא (מוֹדְנָא) cum plurali מֹאזְנָן sicut לֵילָן כָּרְסָן אַרְיָן.

Ibid. חַסִּיר defective in codd. Recte Brixiensis.

5, 30 בֵּלְאשַׁצַּר cum Aleph otioso ante Schin. Sic H. cum praecepto masoretico: מכאן עד כופא דספרא כולהון כ״כ. Consentit Mas. magna: סימן, מן ריש ספרא עד בה בליליא קטיל, בלטשאצר בלשאצר כתיב שי״ן קדים לאל״ף, ומן בה בליליא עד סוף ספרא, בלטאשצר בלאשצר כתיב אל״ף קדים לשי״ן.

6, 1 וְדָרְיָוֶשׁ Daleth cum Kamez methegato (*Dārᵉjāvesh*). Male Brixiensis cum paucis codd. primam corripit: וְדַרְיוֶשׁ.

Ibid. קֳבֵל F. et H. exhibent קֳבֵל.

6, 2 וַהֲקִים Kuf chirekatum in Brix. Ven. 1518. 1521. Norz. assentientibus C 2. F. H. J. In Hieros. adnotatur: בהללי היה צ״י ונתקן חירק h. e. in Hilleliano Zere primae manus in Chirek mutatum.

6, 3 טַעְמָא Ajin cum Scheba quiescente in Ven. 1525 ad exemplar codicum.

6, 4 יַתִּירָא cum Aleph finali. Masora adnotat: לית כתיב א׳. Sorani vero hoc quoque loco scribunt יַתִּירָה. Vide ad 3, 13.

Ibid. עֲשִׁית (cogitavit). Hieros. J.: עָשִׁית (cogitans) sicut נָזִק (damnum faciens) 6, 3.

6, 8 בָּעוּ Milra sicut שָׁלוּ (v. 5) זָכוּ (v. 23). Hieros. definite ait: קריאתו מלרע.

6, 9 לְהַשְׁנָיָה Brixiensis cum E 3. לְהַשְׁנָיָה, item v. 16. 7, 25., quod reprobandum. Cf. ad לְהַחֲוָיָה 2, 10.

Ibid. תַעְדֵּה cum He finali in H. et Hieros. Item in v. 13.

6, 11 הֲוָא ׀ בָרֵךְ Sic, non הוא Ven. 1518. 1521. Basil. 1536. Nissel. assentientibus F. H. Cf. Norzi.

Ibid. בָּרֵךְ participium activum Kal. Sic libri emendati cum F. J. Hieros. aliis. Contra בָּרִךְ 2, 19 est 3 praet. Pael, quae nonnisi uno illo loco exstat (Masora: לית וחסר) et בְּרִיךְ 3, 28 participium passivum Kal (ubi Masora itidem: לית). Jacobus ben-Chajim in glossa de 6, 11 earum trium formarum discrepantiam neglexit.

Ibid. בִּרְכוֹהִי Caph raphatum teste Masora.

6, 12 אֱדַיִן H. et J. ante hunc versum memorant: חצי ספר בפסוקים.

6, 13 וְאָמְרִין cum Munach quod protinus a Sarka excipitur, unus de septem locis, qui discedunt a regula, secundum quam duorum servorum Sarka antegredentium alter aut Munach est, si vox accentu Sarka instructa nullum Gaja ante syllabam tonicam continet, aut Mercha, si Gaja continet et Pasek praecedit. Ita Deut. 19, 5. 2 Sam. 4, 8. 5, 11. 2 Chron. 14, 1. Mercha positum est, quamquam neque Pasek neque Gaja subsequitur, atque Jos. 18, 14. Neh. 8, 15 et hoc libri Danielis loco Munach positum est, quamquam Gaja subsequitur, (vide *Dikduke hateamim* §. 21).

Ibid. לְגוֹב H. notat לית מלא. Contra in v. 8 לְגֹב cum nota לית חסר.

6, 15 מֶעָלֵי Sic recte F. duce Masora (ad Lev. 11, 4), quae hanc vocem tribus מְגַלֵּי adnumerat.

6, 16 יְהָקִים Vide ad 2, 21.

6, 17 אֱלָהָיךְ cum Jod plurali in Paris. 1544. Nissel. teste H. qui adnotat יתיר י׳. Ita Masora quoque parva impressa.

6, 18 וְהֵיתָיִת Thav consensu omnium testium pathachatum. Vide ad 3, 13. H. et J. scribunt וְהֵתָיִת.

Ibid. וְחַתְמַהּ Mem pathachatum praeeuntibus codd.

Ibid. וּבְעִזְקָת Kuf kamezatum (itaque pluralis). Recte Ven. 1525.

6, 19 וְשִׁנְּתֵהּ Nun dagessatum, Thav raphatum in H. J. Etiam Brixiensis Thav raphatum habet, sed per errorem Jod post Schin (וְשִׁינְּתֵהּ).

6, 21 זְעִק H. notat: לית וחסר.

Ibid. אֱלָהָיךְ cum Jod plurali post He in H. sicut v. 17.

6, 23 וּסֲגַר H. addit ג׳ בטעם. Uberius E 1. in Mas. magna: ג׳ מלין בטעמא, ב׳ ר״פ, וסימנהון, וּזֲהַב הארץ ההוא טוב (Gen. 2, 12), וּשְׂדֵה מגרש עריהם (Lev. 25, 34), וּסֲגַר פם אריותא, תלתיהון מתיגי וחטף פתח. Cf. etiam *En hakore*, Norzi ad Gen. 2, 12 et *Dikduke hateamim* p. 84.

Ibid. חֲבוּלָא exiens in Aleph teste H. Vide ad 2, 21.

6, 25 שְׁלִטוּ H. notat: לית וחסר.

6, 28 וּמַצִּל H. notat: לית וחסר.

7, 1 כְּתַב pathachatum apud omnes testes. Masora tria pathachata recenset: h. l., 6, 26 et Ezr. 7, 22. Quod ea de re Mas. magna impressa continet valde depravatum est.

7, 4 לַהּ H. notat: פתח, item ad לַהּ. Haec vox refertur inter פתחין באס״ף. Cf. ad 2, 11.

Ibid. מְּרִיטוּ Hieros. non modo Mem dagessat, quod mirum, sed etiam notat כן בדגש.

7, 5 וְלִשְׂטַר cum Sin, teste Josepho punctatore in catalogo vocum a ש sinistro ordientium. E 3. adeo scribit וְלִסְטַר.

Ibid. הֳקִמַת sine Jod et cum Chateph-Segol He formativi, postulante Masora: לֹ׳. Contra in versu praecedente הֳקִימַת, ubi Masora notat לֹ׳.

Ibid. בְּפֻמַּהּ Hieros. tuetur hanc scriptionem notans: כן בדגש במ״ם.

7, 6 בָּתַר Ita H. idemque in sequente versu בָּאתַר cum nota יתיר א׳.

Ibid. וְלַהּ Masora: לית פתח.

7, 7 וְאֵימְתָנִי Aleph cum Zere, sequente Jod in H. Cf. Norzi.

7, 7 וְתַקִּיפָא Vide 2, 42.
Ibid. יַתִּירָה H. notat: כתיב ה׳.
Ibid. וּמַדֱּקָה Daleth cum Chateph-Segol in H. et edd. veteribus. Item v. 19. et מְמַלֱּלָא v. 11. וְתַדֱּקִנַּהּ v. 23.
Ibid. מְשַׁנְיָא cum Aleph finali in Brix. H. J. Hieros.
7, 8 סָלְקָת Kuf kamezatum postulante Masora: לית קמץ, וחד (v. 20) פתח סלקת, קרניא עשר. In Mas. fin. 52[b] et *Ochla* No. 23 hi duo versus permutati sunt.
Ibid. אִתְעֲקַרוּ Aleph chirekatum, Kuf pathachatum in Ven. 1518. 1521. E 1. 2. 3. Hieros. At J. vocem a Segol incipit. Cf. Norzi.
Ibid. מְמַלִּל Lamed chirekatum in Brixiensi cum H. J. Hieros. qui notat כן.
7, 9 כִּתְלַג Lamed pathachatum. In Masora parva impressa per errorem לָ׳ pro לַ׳ scriptum est.
Ibid. כָּרְסְיֵהּ H. scribit כּוּרְסְיֵהּ adjecta nota לית ויתיר ו׳, item in Mas. parva ms. Aliter Brix. Ven. 1518. 1521. quae כָּרְסְיֵהּ exhibent sicut J. et E 1. ubi notatur: לית ויתיר י׳. At Hieros. confirmat vulgatam lectionem, quam nos quoque recepimus.
Ibid. שְׁבִבִין sine Jod medio in Ven. 1525 sicut Hieros.
Ibid. דָּלִק H. notat: לית וחסר.
7, 10 יְשַׁמְּשׁוּנֵּהּ Et Mem et Nun dagessata in codd., quorum nonnulli scribunt יְשַׁמְּשֻׁנֵּהּ.
Ibid. וְרִבּוֹ sine Aleph post Vav sicut Jon. 4, 11. 1 Chr. 29, 7. At Ezr. 2, 64. Neh. 7, 66. 71. רִבּוֹא in Aleph otiosum definit.
Ibid. רִבְוָן Kerî רִבְבָן. Cf. Kimchi sub רבב.
7, 11 חֵיוְתָא Plantinus et Buxtorfius ediderunt חֵיוָתָא et in v. 12 חֵיוָתָא. Editio Norziana haec menda repetiit.
Ibid. לִיקֵדַת sine Jod post Kuf.
7, 12 וְאַרְכָה Caph raphatum et deinde He. In H. notatum: ב׳ וכתיב ה׳. Vide 4, 24.
Ibid. זְמַן pathachatum in Brix. Ven. 1525 aliis cum C 2. H. J. Hieros. Br. Vide 2, 16.
7, 14 וְכֹל Brixiensis וְכָל־.
Ibid. תִתְחַבַּל pertinet ad פתחין באס״ף, quapropter H. adscribit פתח.
7, 15 אִתְכְּרִיַּת Aleph chirekatum in Brixiensi 1518. 1521. Ita recte J. attestante *Michlol* 76. Vide ad 3, 19.
Ibid. בְּגוֹא cum Aleph post Vav postulante Masora. Vide 3, 6.
Ibid. נִדְנֵה Nun cum Zere in J. ad similitudinem nominum מֵרֵה, אַרְיֵה. Masora hanc vocem cum eis quae vocali Zere terminantur componit (vide ad 2, 21). Zere non Segol adponen-

dum esse inde quoque adparet, quod catalogus פתחין באס״ק illud נרנה non continet. Ceterum ipsa aramaici sermonis indoles Zere requirit et Segol respuit.

7, 16 קָאֲמַיָּא Hieros. notat: כֵּן באלף.

Ibid. וְיַצִּיבָא אֶבְעֵא־מִנֵּהּ עַל־כָּל־ his cum accentibus in Ven. 1525. ex auctoritate codicum.

Ibid. יְהוֹדְעִנַּנִי Masora in H. לית ופתח.

7, 17 חֵיוָתָא Masora notat גָ׳ h. e. ter cum Vav kamezato (itaque pluralis), scil. h. l., v. 7. et 12; reliqua omnia singulariter חֵיוְתָא legenda.

Ibid. אִנּוּן Kerî אִנִּין. Sic E 1. 2., assentiente Mas. parva ms.

7, 19 לְיַצָּבָא (inf. Pael) Zade kamezatum in edd. veteribus cum E 1. 2. 3. H. J. Hieros., etiam Norzio. Accentus est Rebia, teste Hier.: כן ברביע. Cf. *Torath emeth* p. 65. ff.

Ibid. שַׁנְיָא Sic Brix. Ven. 1518. 1521. Schin pathachatum et in fine Aleph, assentiente F. J. (part. pass. cf. v. 7). Etiam H. Aleph in fine habet sed in fronte Kamez: שָׁנְיָא, quod part. act. est.

Ibid. מַדֲּקָה H. notat לית, itaque falso J. et Br. ומדקה.

7, 20 בְּרָאשַׁהּ Schin pathachatum in codd. Similiter וְחֶזְוַהּ, חַבְרָתַהּ.

Ibid. מְמַלִּל Brixiensis hic scribit מְמַלֵּל (Lamed cum Zere), item v. 25: יְמַלֵּל. At vide v. 8.

7, 21 עָבְדָא J. scribens עבדה (cum He) sequitur Soranos (סוראי). Vide 3, 13.

Ibid. לְהֹן Sic (sine Vav) teste Masora: לית חסר.

7, 23 וְתַדְשִׁנַּהּ sine Vav in E 1. 2. 3. H. addita nota לית וחסר, quam Masora quoque parva ms. exhibet.

7, 24 מַלְכוּתָא cum Aleph in J. Cf. Norzi et supra 2, 44.

7, 25 וְעִדָּנִין H. habet עִדָּנִין absque Vav copul.

7, 26 יִתִּב (Ithpeël pro יִתְיְתִב). Sic Compl. (cum Madrit. 1.) Ven. 1525. Norzi et inter codices C 2. Hieros. J. Br. F. accedente nota לית ודגש וחסר. Vide de variis hujus vocis lectionibus (יְתִיב, יִתִּב, יִתִּיב) Delitzsch, *Complutensische Varianten* p. 32 s.

Ibid. יְהַעְדּוֹן Vav cum Cholem in codd. et veteribus edd.

7, 27 דִּי signatum distinctivo Jethib, teste Masora.

8, 1 בֵּלְאשַׁצַּר cum Aleph otioso ante Schin in Brixiensi cum C 2. H. Hieros. auctore Masora. Vide 5, 30.

8, 2 אוּבַל (fluvius) Beth pathachatum.

8, 7 וְלֹא־הָיָה In H. atque Mas. parva ms. accedit adnotatio: י׳ פסוקין מן ב׳ מלין קדמא מלעיל תנינא מלרע.

Ibid. וישליכהו cum Jod medio. Masora parva et impressa et ms. notat ג׳ ולית מלא. Itaque in Mas. magna pro קדמא מלא scribi oportet בתרא מלא.

8, 8 וְתַעֲלֶנָּה Nun raphatum, teste Masora: לית וחסר יו״ד.

8, 13 וָאֶשְׁמְעָה Mem cum Chateph Komez in H. adprobante Kimchio in *Michlol* 20 et Lex. sub שמע. Cf. *Dikduke hateamim* §. 14 (quam paragraphum translatam recepit Koenig, *Lehrgebäude* p. 74 s.).

Ibid. אֶחָד־ Metheg ad Kamez secundae pertinet, vide regulam *Metheg-Setzung* §. 11.

8, 15 כמראה־ makkephatum in Brixiensi secundum codd.

8, 21 אֲשֶׁר בֵּין־ his cum accentibus in codd. et optimis edd.

8, 22 מַלְכֻיּוֹת Jod dagessatum. Brixiensis scribit מַלְכֻיוֹת contra *Michlol* 197ᵇ.

8, 24 וְעַם cum Mercha in edd. veteribus idque recte esse J. confirmat.

Ibid. קְדוֹשִׁים plene cum Vav in E 1. 2. J. H. adsentiente Mas. magna in F. ad Ex. 29, 31. hisce verbis: קדושים ג׳ מלאין, וס׳ ועם קדושים נאמן, לקדושים אשר בארץ, הקדושים לה׳, ומערבאי מוסיפין והשחית עצומים ועם קדושים. Textus receptus ad normam Occidentalium conformatus est, ergo vox illa h. l. plene scribenda.

8, 27 הַמַּרְאֶה E 3. J. perperam scribunt המראה. Cf. Mas. magna ad 10, 7.

9, 4 וָאֶתְפַּלְלָה Lamed cum Chateph Pathach in codd. et edd. veteribus, adstipulante Abenezra in comm. ad. Gen. 19, 15.

9, 5 וְסוֹר plene cum Cholem postulante nota in H.: ב׳ דין מלא. Vide v. 11.

Ibid. מִמִּצְוֹתֶךָ sine Jod plurali sicut Ps. 119, 98.

9, 6 הַנְּבִאִים sine Jod medio in E 1. H. addita nota כן כתיב. Mas. quoque parva ms. adnotat: כל כתובים כ״כ במ״א וכל הנביאים מתנבאים (2 Chr. 18, 9). In Masora impressa ad Jer. 26, 16 versus finem נביאים וכתובים mutetur necesse est in נבִאים דכתובים.

9, 8 יְהוָֹה Sic (non אֲדֹנָי ut vulgo editur) Brix. Soncin. Compl. (cum Madrit. 1. 2) Ven. 1518. 1521 ex auctoritate codicum. Hoc nomen divinum non pertinet ad 134 וַדָּאִין (vera h. e. אֲדֹנָי non legendorum, sed revera scriptorum).

9, 10 בְּתֹרֹתָיו sine Vav et primae et secundae in ed. Maji sicut in E 1. Sic scribendum esse docet Mas. parva ms.: בתרתיו לית כתיב כן. Vox hujus loci non refertur inter tria תּוֹרֹתָיו (Mas. ad Ex. 18, 16).

Ibid. הַנְּבִאִים sine Jod medio ut v. 6.

9, 11 וְסֹר sine Vav in Soncin. Brix. cum E 1. H. ubi adnotatur: ב׳ דין חסר. Idem adnotat Mas. parva ms. Vide v. 5.

Ibid. בְּקֹלֶךָ Hieros. et Mas. parva ms. adnotant: לית חסר בכתובים.

9, 13 וְלֹא חִלִּינוּ cum Kadma veasla. Sic recte Brixiensis

9, 16 צִדְקֹתֶךָ dupliciter defective in Ven. 1525. Compl. cum H. J. Hieros. Codex de Rossi 413 in margine notat: כן בהללי.

Ibid. הַר cum Munach in edd. veteribus.

9, 18 וּשְׁמָע Vide ad Jes. 37, 17.

Ibid. שֹׁמְמֹתֵינוּ Hieros. adnotat כן בחולם.

9, 19 אֲדֹנָי H. et Mas. parva ms. adnotant: קל״ד ג׳ מנהון בפסוק. Mas. parva impressa haec habet: י״א כתיבין כן בספרא h. e. „undecim in l. Danielis sic scribenda,“ scil. tria 9, 19 et praeterea 1, 2. 9, 3. 4. 7. 9. 15. 16. 17.

Ibid. הַקְשִׁיבָה Kuf cum Chateph Pathach in H. Cf. *Responsiones discipuli Dunasch* (ed. Stern) p. 23.

9, 20 תְּחִנָּתִי Hieros. adnotat: בהללי תחנתי (?).

9, 21 בַּתְּפִלָּה Ven. 1518. 1521. habent בִּתְפִלָּה sicut E 1.

Ibid. כְּעֵת cum praepositione כְּ (non בְּ). H. notat לית, Hieros. כן בכ״ף. Cf. Mas. fin. p. 38. א״ב מן חד חד נסבין כף.

9, 24 חַטָּאות Chethîb cum Vav otioso post Aleph, Kerî: חַטָּאת. Masora et impressa et ms. adnotat יתיר ו׳; eandem notam exhibent H. et Hieros. J. adscribit: חטאת קרי. Codex de Rossi 413: כן בהללי. Falso multae edd. in textu habent חַטָּאוֹת (cum Vav cholemato). Haec pluralis forma, teste Masora, nonnisi ter reperitur: 2 Reg. 12, 17. Iob. 13, 23. Neh. 10, 34., id quod consequitur e catalogo י״ב זוגין מיחדין חד ח וחד וח (Mas. fin. 30^b) et e Mas. magna ad 2 Reg. 12, 17.

9, 25 לְהָשִׁיב cum distinctivo Gerschajim in Ven. 1518. 1521 atque E 1. 3.

9, 26 וְעַד Discrepat Brixiensis: וְעַד־.

Ibid. נֶחֱרֶצֶת Cheth cum Scheba simplice in Brixiensi sicut in Hieros., ubi notatur: כן נתקן (sic correctum).

9, 27 וְעַל כְּנַף In H. et Mas. parva ms. accedit nota: ט׳ סבירין עד h. e. „sunt novem loci, ubi עַד pro עַל exspectaveris,“ qui

loci novem in Masora codicis Pentateuchi Curtisiani ad Gen. 49, 13. pariter enumerantur ut a Norzio ad Neh. 12, 39.

9, 27 מְשׁוֹמֵם part. Po. plene scriptum in J. H. addita nota ג׳ מלא. Eodem modo Ezr. 9, 3. 4.

10, 1 בֵּלְטְשַׁאצַּר cum Pathach in pausa servato. Masora docet: כלהון פתח. Aleph mediae vocis otiatur. Vide 5, 30.

Ibid. לּוֹ Lamed dagessatum in H., ut postulat regula אתי מרחיק.

10, 7 לֹא cum Mercha in Brixiensi ex auctoritate codicum.

10, 8 כֹּחַ Brixiensis Athnach versus dimidiati voci הַזֹּאת adponens hanc accentuum consecutionem exhibet: וָאֶרְאֶה אֶת־הַמַּרְאָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְלֹא־נִשְׁאַר בִּי כֹּחַ.

10, 9 הָיִיתִי נִרְדָּם his cum accentibus in codd. et optimis edd. Ad נִרְדָּם H. notat ד׳ h. e. quattuor kamezata. Cf. Frensdorff, *Masor. Wörterb.* p. 179.

10, 16 בַּמַּרְאָה Aleph kamezatum in codd. veteribusque edd. sicut Num. 12, 6., postulante Masora.

10, 17 אֲדֹנִי cum accentu penultimae ad regulam נסג אחור sicut Jud. 1, 6., teste Masora. In H. insuper adnotatur: מן ז׳ פסוקין מן ב׳ ב׳ מלין, קדמא לרע תנינא לעיל h. e. „sunt septem versus, in quibus idem verbum ita repetitur, ut primum ultimam, deinde penultimam accentuatam habeat.“ Hi septem versus sunt 2 Sam. 16, 1. Jes. 45, 7. 60, 17. Jer. 27, 7. Ps. 139, 7. Dan. 10, 17. Ezr. 1, 10. Quod *Ochla* No. 225 ea de re habet, vitiosum est, ut jam ad Ps. 139, 7 observavimus. Illic לָתֵת, הָיָה et אַתָּה utpote saepius quam semel obvia (1 Reg. 8, 32. = 2 Chr. 6, 23. Jer. 3, 3. = Ez. 16, 49. Ps. 76, 8. = 1 Sam. 15, 17) expungi eorumque loco וּבוֹרֵא Jes. 45, 7. et אֲדֹנִי libri Danielis, de quo agimus inseri oportet.

Ibid. מֵעַתָּה cum Paschta ultimae et Mem methegato in E 1. H. J. Sic etiam ed. Elioni Genevensis 1618, et recte quidem, quoniam haec vox teste Masora nonnisi in pausa et apud Sakeph accentum in penultima habet.

10, 19 וּכְדַבְּרוֹ cum praepositione כְּ (non בְּ) in libris spectatae fidei. Masora adnotat לית. Hieros. diserte monet: כן בכ״ף.

10, 20 בָּאתִי Hieros. adnotat: כן בדגש.

10, 21 אֶת־הָרָשׁוּם בִּכְתָב Tiphcha et Munach. Sic accentus se excipiunt in codd. veteribusque edd.

11, 1 הַמָּדִי E 1. in textu habet הַמֶּלֶךְ et in margine adnotat, libros variare: ספרים אחרים הַמָּדִי. Masora patrocinatur הַמָּדִי; namque adnotat לית. Etiam veteres interpretes hanc lectionem prae sese habuerunt.

11, 2 וּכְחֶזְקָתוֹ cum praepositione כְּ. Cf. Norzi.

11, 3 גִּבּוֹר Vide Norzium.

Ibid. רָב kamezatum in Brix. Ven. 1518. 1521. Compl. sicut in E 2. F. H. Haec vox una est de triginta septem kamezatis. In Masora magna impressa ad 2 Chr. 28, 8 versus והעמיד המון רב מן הראשון (Dan. 11, 13), qui ibi adducitur, permutandus est cum ומשל ממשל רב קדמא h. e. prius ומשל ממשל רב, namque eadem versa redeunt v. 5. Sic Masora impressa ex ms. corrigatur necesse est.

11, 6 וּבַת ׀ מֶלֶךְ Sic Brixiensis Venetae 1518. 1521. Nissel., licet etiam makkephatio וּבַת־מֶלֶךְ, quam J. exhibet, admitti possit. Complures edd. habent וּבַת׀מֶלֶךְ־, quae scriptio duabus illis deterior.

Ibid. תָּבוֹא plene Vav.

Ibid. וּמְבִיאָהּ sine Jod plurali in Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. itemque in F. H.

11, 13 יָבוֹא Munach in penultima ad regulam נסג אחור.

11, 14 יִנַּשְּׂאוּ Sic scribendum (Hithpael sicut Num. 24, 7. 2 Chr. 32, 23) cum Ven. 1525 Plantin. Elion. Maj. Reinecc. Opit., sic habent F. H. J. Hieros. Masora notat לית. Cf. Kimchi sub נשא et Ephodi p. 119.

11, 15 מִבְחָרָיו Saadia in comm. perhibet מבחריו esse Chethib et מִבְצָרָיו Kerî. At Masora ea de discrepantia Scripti et Legendi nihil scit.

11, 16 וְיַעֲמֹד בְּאֶרֶץ his cum accentibus in codd. veteribusque edd.

11, 18 ׀ וְיָשֵׁב cum Kerî ׀ וְיָשֵׂם. Subsequitur quemadmodum in versu superiore Pasek in edd. veteribus, etiam Jablonskii et Michaelis. Masora hanc vocem Pasekatis libri Danielis (פסקין דספרא) adnumerat. Etiam accentus Darga Paseki testimonium est.

11, 23 הִתְחַבְּרוּת Vav cum vocali Schurek formae abstractivae, teste *Michlol* 78.

11, 26 פַת־בָּגוֹ Vide 1, 5.

11, 30 קֹודֶשׁ prius hujus versus plene scribendum, praecipiente Masora: לית מלא. Etiam in catalogo masoretico כ״ר זוגין ו״ר מלא (Mas. fin. 29) hoc קודש adducitur.

11, 33 בִּשְׁבִי Masora notat: לית. Itaque Concordantiae hanc vocem falso tanquam ad caput בַּשְּׁבִי pertinentem recensent.

Ibid. יָמִים Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521 exhibent יָמִים רַבִּים, verum omnes emendati libri hoc רבים quod illae edd. assuunt non agnoscunt. Cf. Norzi.

11, 36 ויתגדֵּל Sic unanimi consensu et codd. et edd. Attamen Kimchi in *Michlol* 78 legit ויתגדַּל (Daleth cum Pathach).

11, 38 וְלֶֽאֱלֹ֔הַּ cum Paschta duplice. Brixiensis cum Aleph quiescente: וְלֶאלֹהַּ. Vide ad Iob 12, 4.

Ibid. אֲשֶׁר Brixiensis adponit Legarmeh ׀ אֲשֶׁר.

Ibid. בְּזָהָב cum Mercha (non Darga). Sic recte Jablonski.

11, 40 בַּֽאֲרָצוֹת Beth pathachatum et hic et in versu proximo, auctore Masora.

11, 43 וְלֻבִים Beth raphatum in Brix. atque F. H. Recte, ut adparet ex Masora, quae perhibet hanc vocem defective sine Vav scriptam esse (ב׳ חסר), itaque (cf. ad Genesis 18, 6.) sumit Beth non dagessari. At nota ב׳ חסר manca ideoque falsa est; legi oportet ב׳ דין חסר h. e. „bis et hoc quidem loco defective.“ Plene scriptum exstat Nah. 3, 9.

Ibid. וְכֻשִׁים non plene sicut 2 Chr. 12, 3 sed defective (sine Vav), itaque Schin non dagessatum.

11, 44 בְּחֵמָא in Aleph desinens. Masora notat: לית כתיב אל״ף. Cf. Mas. fin. 1. catalogum: אלין מלין דמשמשין אלף בסוף et *Michlol* 92.

11, 45 אַפַּדְנוֹ Daleth raphatum est in codd. et edd. Simon Duran in operis *Magen aboth* parte I. p. 53 ait, Daleth hujus vocabuli leniter et cum adspiratione pronuntiandum esse instar arabici ط (?). Sed verbum, unde descendit, non est فطن, sed فدن, quod habet vim exstruendi sive exaggerandi. Cf. de translaticia scriptione Dukes קונטרס המסרת p. 7. not.

12, 1 הַשַּׂר Sin pathachatum teste Masora, vide *Michlol* 205[b].

12, 2 מִיְּשֵׁנֵי Jod dagessatum subjecto Scheba. Vide חלופי נקוד.

Ibid. לַחֲרָפוֹת Lamed dagessatum in H. ad regulam אתי מרחיק.

12, 3 והמשׂכּלים sine Jod hiphilico sicut v. 10. Nonnisi 11, 35. 2 Chr. 30, 22. haec vox dupliciter plene scripta est.

12, 7 בְּחֵי Cheth cum Zere in codd. et edd. sine lectionis varietate. Solus Lombrosus ad ipsius arbitrium בְּחַי (cum Pathach) edidit, id quod jam Luzzatto in comm. ad Gen. 42, 15 graviter reprehendit.

II.

חלופי קריאה בספר דניאל

Libri Danielis inter se et cum libro Ezrae similia.

ויתנו לנו מן הַזֵּרֹעִים	1, 12 Primo
ונתן להם זֵרְעֹנִים	1, 16 Secundo
וַתִּתְפָּעֶם רוחו	2, 1 Primo
וַתִּפָּעֶם רוחִי	2, 3 Secundo
ופשרא נְחַוֵּה	2, 4 Primo
ופשרא נְהַחֲוֵה	2, 7 Secundo
מלתה מני אזדא	2, 5 Primo
אזדא מני מלתא	2, 8 Secundo
להובדא לְכָל חכימי בבל	2, 12 Primo
להובדא לַחכימי בבל	2, 24 Secundo
מְהַחְצפה	2, 15 Primo
מַחְצפה	3, 22 Secundo
בחזוָא דִי־ליליא	2, 19 Primo
בחזוֵי ליליא	7, 7 } Secundo 13 } et Tertio
רזא גֲלִי	2, 19 Primo
רזא דְנָה גֱּלִי. וסמן, הֲטוב הֱיותך (Jud. 18, 19).	2, 30 Secundo
חכימין אשפין חרטמין גזרין	2, 27 Primo
חרטמין אשפין כשדאין גזרין	5, 11 Secundo
עַל דברת די	2, 30 Primo
עַד דברת די	4, 14 Secundo
מנהין דִּי פרזל ומנהין דִּי חסף	2, 33 Primo
מנהין פרזל ומנהין חסף	2, 42 Secundo
הִתגזרת אבן	2, 34 Primo
אִתגזרת אבן, וסמן ה״א.	2, 45 Secundo
פרזלא חספא נחשא	2, 35 Primo
פרזלא נחשא חספא	2, 45 Secundo

2, 40 Primo	ומלכו רביעאה
7, 23 Secundo	מלכו רביעאה
2, 49 Primo	עַל עבידְתָּא דִּי מדינת בבל
3, 12 Secundo	עַל עבידַת מדינת בבל
3, 1 Primo	אֲקִימֵה
5, 11 Secundo	הֲקִימֵה
3, 2 Primo 3, 5 Tertio et 3, 7 Quarto	דִּי הֲקִים נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא׃
3, 3 Secundo	דִּי הֲקִים נְבֻכַדְנֶצַּר׃ סוף פסוק
3, 5 Primo	סבכא פסנתֵרין סוּמְפֹּנְיָה וכל
3, 6 Secundo	שַׂבְּכָא פסנטֵרין וכל
3, 10 Tertio	שַׂבְּכָא פסנתֵרין וְסוּפֹּנְיָה וכל
3, 15 Quarto	שַׂבְּכָא פסנתֵרין וְסוּמפֹּנְיָה וכל
3, 5 Primo	תפלון ותסגדון לְצֶלֶם דַּהֲבָא
3, 15 Secundo	תפלון ותסגדון לְצַלְמָא
3, 33 Primo	מלכותה מלכות עלם ושלטנה עם דר ודר
4, 31 Secundo	שלטנה שלטן עלם ומלכותה עם דר ודר
4, 8 Primo	וחזותה לְסוֹף כל ארעא
4, 17 Secundo	וחזותה לְכל ארעא
4, 9 Primo	עָפְיֵהּ שפיר ואנבה שגיא
4, 18 Secundo	וְעָפְיֵהּ שפיר ואנבה שגיא
4, 9 Primo	תחתוהי תַּטְלֵל חיות ברא ובענפוהי יְדוּרָן צפרי שמיא ומִנֵּהּ יִתְּזִין כָּל־בִּשְׂרָא
4, 18 Secundo	תחתוהי תְּדוּר חיות ברא ובענפוהי יִשְׁכְּנָן צפרי שמיא׃ (ס״פ)
4, 10 Primo	חזה הוית בחזוי רֵאשִׁי
7, 13 Secundo	חזה הוית בחזוי לֵילְיָא
4, 12 Primo	ועם חיוְתָא חלקה
4, 20 Secundo	ועם חיוַת בָּרָא חלקה
4, 13 Primo	וְשבעה עדנין יחלפון עלוהי
4, 20 Secundo	עַד דִּי שבעה עדנין יחלפון עלוהי

4, 14 Primo	יְקִים עלה
5, 21 Secundo	יְהָקֵים עלה
4, 22 Primo	וְלָךְ טרדין מן אנשא ועם חיות ברא לֶהֱוֵה מדרך וְעִשְׂבָּא כתורין לָךְ יטעמון וּמִטַּל שְׁמַיָּא לָךְ מְצַבְּעִין ושבעה
4, 29 Secundo	וּמן אנשא לך טרדין ועם חיות ברא מדרך עִשְׂבָּא כתורין לָךְ יטעמון ושבעה
4, 40 Primo	ומן אנשא טריד
5, 21 Secundo	ומן בְּנֵי אנשא טריד
4, 31 Primo	וּמַנדעי עלי יתוב
4, 33 Secundo	מַנדעי יתוב עלי
ibid. Tertio	וְזִיוִי יתוב עלי
5, 2 Primo	לְמאני דהבא
5, 3 Secundo	מאני דהבא
5, 2 Primo	מן היכלא די בירושלם
5, 3 Secundo	מן היכלא דִּי בֵית אֱלָהָא די בירושלם
5, 4 Primo	לאלהי דהבא וכספא
5, 23 Secundo	וְלאלהי כספא ודהבא
5, 5 Primo	פס ידא
5, 24 Secundo	פַּסָּא דִּי ידא
5, 7 Primo	ותלתּי במלכותא יִשלט
5, 16 Secundo	ותלתָּא במלכותא תִּשלט
5, 11 Primo	די רוח אלהין קַדִּישִׁין בֵּהּ
5, 14 Secundo	די רוח אלהין בָּךְ
5, 11 Primo	נהירו ושכלתנו
5, 14 Secundo	וְנהירו ושכלתנוּ
5, 14 Primo	וְשִׁמעית עליך
5, 16 Secundo	וַאֲנָה שמעית עליך
5, 24 Primo	וּכתבא דנה רשים
5, 25 Secundo	וּדנה כתבא רשים
6, 5 Primo	וכל עִלָּה ושחיתה
ibid. Secundo	וכל שָׁלוּ ושחיתה

די כל יבעא בָּעוּ מן	6, 8 Primo
די כל אֱנָשׁ דִּי יבעא מן	6, 13 Secundo
אדין גבריא אלך הרגשו	6, 12 Primo
בֵּאדין גבריא אלך הרגשוּ	6, 16 Secundo
וארו חֵיוָה אחרי	7, 5 Primo
וארו אחרי	7, 6 Secundo
אכלה וּמדִקה	7, 7 Primo
אכלה מדקה	7, 19 Secundo
ואשא עיני ואֶרְאֶה	8, 3 Primo
ואשא אֶת עיני ואֶרֶא	10, 5 Secundo
כי למועד קץ	8, 19 Primo
כי עוד קץ למועד	11, 27 Secundo
קץ כי עוד למועד	11, 35 Tertio
אֶל מלכינו שרינו וַאבתינו	9, 6 Primo
לְמלכינו לְשרינו וְלַאבתינו	9, 8 Secundo
ועוד אני מדבר וּמִתְפַּלֵּל	9, 20 Primo
ועוד אני מדבר בַּתְּפִלָּה	9, 21 Secundo
ובין בַּדבר וְהָבֵן במראה	9, 23 Primo
ובין אֶת הַדבר וּבִינָה לוֹ במראה	10, 1 Secundo
שקוּצִים משומם	9, 27 Primo
הַשִּׁקוּץ משומם	11, 31 Secundo
וישֵׂם פניו	11, 17 Primo
וישֵׁב פניו כתיב, וישֵׂם פניו קרי.	11, 18 Secundo
וישֵׁב פניו	11, 19 Tertio
ימים אלף	12, 11 Primo
לְימים אלף	12, 12 Secundo
נולִי	2, 5 Daniel
נולוּ	6, 11 Ezra
הַמּוֹן	2, 34 Daniel
הַמּוֹ	4, 10 Ezra
פתיה אמין שִׁת	3, 1 Daniel
פתיה אמין שִׁתִּין	6, 3 Ezra

מִן־קַדְמַת דנה 6, 11 Daniel

מִקַּדְמַת דנה 5, 11 Ezra

III.

חלופי ספר דניאל

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae libri Danielis inter Occidentales et Orientales controversae.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
פַּטְּשֵׁיהוֹן כתיב וקרי.	פַּטִּישֵׁיהוֹן כתיב יתיר יו"ד	3, 21.
בְּגֶשְׁמְהוֹן כתיב וקרי.	בְּגֶשְׁמֵיהוֹן כתיב יתיר יו"ד	3, 27.
גֶּשְׁמְהוֹן כתיב וקרי.[1]	גֶּשְׁמֵיהוֹן כתיב יתיר יו"ד	3, 28.
וּפִשְׁרֵא כתיב א׳ וּפִשְׁרֵהּ קרי ה׳.[2]	וּפִשְׁרֵהּ	5, 8.
בִּשְׁפַר פָּרָא תרין מלין	בִּשְׁפַרְפָּרָא חדה מלה	6, 20.
קְדשִׁים חסר ו"ו[3]	קְדוֹשִׁים מלא ו"ו	8, 24.
כְּהַיּוֹם[4]	כַּיּוֹם	9, 7.
וּלְשָׂרֵינוּ[5]	לְשָׂרֵינוּ	9, 8.
אֶל־מקדשך	עַל־מקדשך	9, 17.
כֹּחַ חסר.	כּוֹחַ מלא	11, 6.

---

[1] In catalogo impresso haec per errorem transposita sunt, deest insuper locus 3, 27. Vide in Argumentis.

[2] Vide in Argumentis.

[3] Teste Masora in F. ad Ex. 29, 31. Vide Argumenta.

[4] Masora (ad Gen. 39, 11) occidentalem recensionem sequitur.

[5] Masora stat a partibus Occidentalium, namque hanc vocem neque in catalogo חד ל׳ והד ול neque in catalogo יתידאין משמשין ול adducit (Mas. fin. 40^{b}. *Ochla* p. 4).

IV.

חלופי נקוד של ספר דניאל בין בן אשר ובין בן נפתלי

Loci Danielis a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati.

(Omnes varietates asterisco distinctae depromptae sunt e libro ms. עֲטֶרֶת בִּכּוּרִים Cod. Tschufutkal. No. 13. Vide *Dikduke hateamim* p. XXXII).

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
אֲשֶׁר אֵין בָּהֶם	אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם	1, 4.
וּֽלְלַמְּדָם [1]	וּֽלְלַמְּדָם	ibid.
וַֽיְדַבְּרוּ	וַיְדַבְּרוּ	2, 4.
בְּחֶזְוָא דִי לֵילְיָא	בְּחֶזְוָא דִי־לֵילְיָא	2, 19. *
עַֽל־מִשְׁכְּבָךְ [2]	עַל־מִשְׁכְּבָךְ	2, 29.
וּמִן־נִצְבְּתָא	וּמִן־נִּצְבְּתָא	2, 41.
וּנְבוּכַדְנֶצַּר	וּנְבוּכַדְנֶצַּר	3, 2.
גְּדָבְרַיָּא דגש [3]	גְדָבְרַיָּא וחברו גימל רפי	3,2. 3,3. *
פְּסַנְתֵּרִין דגש [4]	פְסַנְתֵּרִין וחברו פא רפי	3,5. 3,10. *
לְגוֹא אַתּוּן	לְגוֹא־אַתּוּן	3, 6. 11. *
כְּדִי שָׁמְעִין	כְּדִי־שָׁמְעִין	3, 7. *

[1] Ben-Ascher Ben-Naphtali ambo literae Vav Metheg subjiciunt, sed apud illum propter sequens Chateph-Pathach Metheg leve est, apud hunc Metheg (Gaja) grave antepenultimae.

[2] Ex F. Similiter 2, 4. 41. 6, 21. Vide 8, 18.

[3] Itaque Masora ad 5, 11 tantummodo דִּתַבְרַיָּא illius versus inter voces contra regulam dagessatas affert, non גדבריא, duce Ben-Ascher. Sic et Ben-Bilʿam in טעמי המקרא. Norzi qui Gimel dagessat in errore versatur.

[4] Hic quoque Masora sententiam Ben-Ascheri sequitur. Vide Argumenta.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
לְגֹוא אַתּוּן	לְגֹוא־אַתּוּן	3, 15. *
וְהַדָּבְרֵי [1]	וְהַדָּבְרֵי	3, 27. *
בְּנַיְתַהּ [2]	בֱּנַיְתַהּ	4, 27. *
וְהַמְנִיכָא	וְהַמְנִיכָא וחבריו	5, 7. 16. 29. *
דִּי רוּחַ	דִּי־רוּחַ	5, 12. *
וּכְמִקְרְבֵהּ	וּכְמִקְרְבֵהּ	6, 21. *
וְתַדְקִנַּהּ בשוא [3]	וְתַדֱּקִנַּהּ	7, 23. *
וּבְדַבְּרוֹ [4]	וּבְדַבְּרוֹ	8, 18. *
אֵת אֲשֶׁר יִהְיֶה	אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה	8, 19. *
וְהַנִּשְׁבֶּרֶת [5]	וְהַנִּשְׁבֶּרֶת	8, 22. *
אֶל־מַלְכֵּינוּ	אֶל־מַלְכֵּינוּ	9, 6. *
עַל־מִקְדָּשְׁךָ	עַל־מִקְדָּשְׁךָ	9, 17. *
וְעַל־עַמֶּךָ	וְעַל־עַמֶּךָ	9, 19. *
וּבְדַבְּרוֹ	וּבְדַבְּרוֹ	10, 11. *
וּבְדַבְּרוֹ	וּבְדַבְּרוֹ	10, 15. *
וּכְדַבְּרוֹ	וּכְדַבְּרוֹ	10, 19. *
וְנִכְאָה [6]	וְנִכְאָה	11, 30.
מִיְשְׁנֵי [7]	מִיְּשְׁנֵי	12, 2.

[1] Ben-Ascher legit *vehaddāberê*, Ben-Naphtali *vehaddobrê.*

[2] Hanc differentiam priscus Bibliorum codex confirmat.

[3] Ben-Ascher literae Daleth non Scheba simplex sed Chateph-Segol impertit. Sic et וּמְדֱקָה v. 7. Vide ad h. l.

[4] Eodem modo 10, 11. 15. 19. Ben-Naphtali syllabae primae Gaja grave adponit, Ben-Ascher repugnat quia accentus vocabuli conjunctivus est, non distinctivus. Vide ad Gen. 2, 6.

[5] Ben-Naphtali, qui accentuum in eadem voce duplicationi obnititur Kadma ante Sakeph omittit ejusque vice Gaja syllabae primae adponit. Similiter Lev. 25, 7. 37. 27, 25. Deut. 3, 24. 28, 52. alias.

[6] Ex F. Similiter Exod. 15, 2. Cf. *Metheg-Setzung* §. 39.

[7] Hujus differentiae mentionem facit Abenezra in *Zachoth* p. 22 atque ad Lev. 19, 20., ita tamen ut lectionem *mijjeshênê* Naphtaliticam esse opinetur, contra codd. et edd. In *Moznajim* 35^b tantummodo ait, Jod dagessatum cum Scheba vocis מִיְּשְׁנֵי exceptionem

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:
יַד־עַם־קֹדֶשׁ	12, 7.* יַד־עַם־קֹדֶשׁ
וְיִתְלַבְּנוּ [1]	12, 10.* וְיִתְלַבְּנוּ

V.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר דניאל

Loci Danielis vocalem non productam in pausa retinentes.

1, 11. אל המלְצַר
1, 18. לפני נבכדנֶצַּר
2, 4. ופשרא נְחַוֵּה
2, 7. ופשרה נְהַחֲוֵה
2, 9. די פשרה תְּהַחֲוֻנַּנִי
2, 17. לביתה אֲזַל
ibid. מלתא הוֹדַע
2, 23. די מלת מלכא הוֹדַעְתֶּנָא
2, 24. למלכא אֲהַחֲוֵה
2, 25. למלכא יְהוֹדַע
2, 26. די שמה בלטשאצַּר
2, 30. ורעיוני לבבך תִּנְדַּע
2, 32. ודרעוהי די כְסַף
2, 33. ומנהון די חֲסַף
2, 42. ומנהון חֲסַף
3, 3. די הקים נבכדנֶצַּר
3, 17. יכיל לשיזבוּתַנָא
4, 2. חלם חזית וידחלִנַּנִי
ibid. ראשי יבהלֻנַּנִי
4, 3. חלמא יהודעֻנַּנִי
4, 6. ופשרה אֲמַר
4, 22. 29. די יצבא יתנִנַּהּ, וחברו.
4, 26. לקצת ירחין תרי עֲשַׂר
4, 29. מן שמיא נְפַל
{4, 29. 5, 21.} גשמה יצטַבַּע, וחברו.
4, 32. מה עֲבַדְתְּ
5, 1. לרברבנוהי אַלְפָא
5, 7. במלכותא יִשְׁלַט
5, 10. לבית משתיא עַלַּת
5, 12. שמה בלטשאצַּר
ibid. ופשרא יְהַחֲוֵה
5, 15. ופשרה להודעֻתַנִי
5, 16. במלכותא תִּשְׁלַט
5, 17. לאחרן הַב
5, 22. די כל דנה יְדַעְתְּ

---

esse, quae non habeat sui simile (ואין לה שנית). At ne hoc quidem verum est, etenim consimile est מִיְּרֻשָּׁתְךָ 2 Chr. 20, 11., quod Kimchium in *Michlol* p. 45. non latuit.

[1] Vide ad Gen. 27, 28. et *Dikduke hateamim* §. 13.

5, 23. ולא ידעין שַׁבַּ֣חְתָּ
ibid. לא הַדַּ֣רְתָּ
5, 26. מלכותך והשלְמַ֣הּ
6, 14. אסרא די רְשַׁ֣מְתָּ
6, 20. לגבא די אריותא אֲזַ֣ל
7, 1. ראש מלין אֲמַ֣ר
7, 5. בפמה בין שִׁנַּ֣הּ
7, 6. די עוף על גַּבַּ֣הּ
7, 8. אתעקרה מן קדמֵ֣הּ
7, 14. די לא תתחַבַּ֣ל
7, 15. ראשי יבהלֻנַּ֣נִי
7, 16. מליא יהודעִנַּ֣נִי
7, 17. די אנין ארבַּ֣ע
7, 20. רב מן חברָתַ֣הּ
7, 23. ותדשנה ותדקִנַּ֣הּ
9, 19. ועשה אל תאחַ֣ר
10, 1. שמו בלטאשַׁ֣צַּר
11, 29. ובא בַנֶּ֣גֶב

וכל בַּהּ לַהּ עֲלַהּ
דכוותה פתח בין
באתנח בין בס״פ׃

VI.

פסקתא בספר דניאל

Loci Danielis lineola Pasek notati.

3, 2. למכנש ׀ לאחשדרפניא
4, 20. נחת ׀ מן שמיא
5, 11. רוח ׀ אלהין, דאתי גבר
5, 12. מפשר ׀ חלמין
5, 23. שמיא ׀ התרוממת
9, 18. אלהי ׀ אזנך
9, 19. אדני ׀ שמעה
ibid. אדני ׀ סלחה
11, 17. וישם ׀ פניו
11, 18. וישם ׀ פניו

VII.

סדרים בספר דניאל ז׳ וסמנהון:

Sectiones Danielis masoreticae.

בשנת שלוש 1, 1.
דנה חלמא ופשרה נאמר 2, 36.
באדין מלכא הצלח 3, 30.
באדין דניאל העל 5, 13.
ודניאל כדי ידע 6, 11.
ואתפללה ליי אלהי 9, 4.
ואני בשנת אחת לדריוש 11, 1.

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
מאום 1, 4. (h. e. מְאוּם)	מוּם
לכשדיא 2, 5. (h. e. לְכַשְׂדָּיֵא)	לְכַשְׂדָּאֵי
הזמנתון 2, 9. (h. e. הִזַּמִּנְתּוּן, cf. הִזַּכּוּ Jes. 1, 16)	הִזְדַּמִּנְתּוּן
כשדיא 2, 10. 4, 4. 5, 7. (h. e. כַּשְׂדָּיֵא)	כַּשְׂדָּאֵי
ונהירא 2, 22. (h. e. וּנְהִירָא)	וּנְהוֹרָא
אנתה 2, 29. 31. 37. 38. 3, 10. 4, 19. 5, 13. 18. 6, 17. 21. (h. e. אַנְתָּה)	אַנְתְּ
מנהון 2, 33. 41. 42. (h. e. מִנְּהוֹן)	מִנְּהֵין
ומנהון 2, 33. 41. 42. (h. e. וּמִנְּהוֹן)	וּמִנְּהֵין
דארין 2, 38. 3, 31. 6, 26. (h. e. דָּאֲרִין)	דָּיְרִין
ארעא 2, 39. (h. e. אַרְעָא)	אֲרַע
תליתיא 2, 39. (h. e. תְּלִיתָיָא)	תְּלִיתָאָה

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
רביעיא 2, 40. 3, 25. 7, 7. 23. (h. e. רְבִיעָיָא)	רְבִיעָאָה
די 2, 43. (h. e. דִי)	וְדִי
תפתיא 3, 2. 3. (h. e. תִּפְתָּיֵא)	תִּפְתָּאֵי
וקאמין 3, 3. (h. e. וְקָאֲמִין)	וְקָיְמִין
קיתרס 3, 5. 7. 10. 15. (h. e. קִיתְרֹס)	קַתְרֹס
וסיפניה 3, 10. (h. e. וְסִיפֹּנְיָה)	וְסוּפֹּנְיָה
איתינא 3, 18. (h. e. אִיתַיְנָא)	אִיתָנָא
אשתנו 3, 19. (h. e. אֶשְׁתַּנּוּ)	אֶשְׁתַּנִּי
פטישיהון 3, 21. (h. e. פַּטִּישֵׁיהוֹן)	פַּטְּשֵׁיהוֹן
עליא 3, 26. 32. 4, 14. 21. 22. 29. 5, 18. 21. 7, 25. (h. e. עִלָּיָא)	עִלָּאָה
בגשמיהון 3, 27. (h. e. בְּגֶשְׁמֵיהוֹן)	בְּגֶשְׁמְהוֹן
גשמיהון 3, 28. (h. e. גֶּשְׁמֵיהוֹן)	גֶּשְׁמְהוֹן
שלה 3, 29. (h. e. שָׁלָה)	שָׁלוּ
עללין 4, 4. 5, 8. (h. e. עָלְלִין)	עָלִּין
אחרין 4, 5. (h. e. אָחֳרִין)	אָחֳרָן
ידרון 4, 9. (h. e. יְדְרוּן)	יְדוּרָן
אנושא 4, 13. 14. (h. e. אֱנוֹשָׁא)	אֱנָשָׁא
עליה 4, 14. 5, 21. (h. e. עֲלַיהּ)	עֲלַהּ
ואנתה 4, 15. 5, 22. 23. (h. e. וְאַנְתָּה)	וְאַנְתְּ
פשרא 4, 15. (h. e. פִּשְׁרָא)	פִּשְׁרֵהּ
ופשרא 4, 16. (h. e. וּפִשְׁרָא)	וּפִשְׁרֵהּ
מראי 4, 16. 21. (h. e. מָרְאִי)	מָרִי
רבית 4, 19. (h. e. רְבֵיתָ)	רְבַת
מטית 4, 21. (h. e. מְטָיַת)	מְטָת
והטיך 4, 23. (h. e. וַהֲטָיָךְ)	וַהֲטָאָךְ
ולעליא 4, 31. (h. e. וּלְעִלָּיָא)	וּלְעִלָּאָה
דארי 4, 32. (h. e. דָּאֲרֵי)	דָּיְרֵי
ודארי ibid. (h. e. וְדָאֲרֵי)	וְדָיְרֵי
נפקו 5, 5. (h. e. נְפַקוּ)	נְפַקָה

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
והמינכא 5, 7. 16. 29. (h. e. וַהֲמִינְכָא)	וְהַמְנִיכָא
עללת 5, 10. (h. e. עֲלָלַת)	עַלַּת
תוכל 5, 16. (h. e. תּוּכַל)	תִּכּוּל
זאעין 5, 19. 6, 27. (h. e. זָאֲעִין)	זָיְעִין
שוי 5, 21. (h. e. שְׁוִי)	שַׁוִּיו
כשדיא 5, 10. (h. e. כַּשְׂדָּיָא)	כַּשְׂדָּאָה
מדיא 6, 1. (h. e. מָדָיָא)	מָדָאָה
פרסיא 6, 29. (h. e. פַּרְסָיָא)	פַּרְסָאָה
גפיה 7, 4. (h. e. גַּפַּיַהּ)	גַּפַּהּ
שניה 7, 5. 19. (h. e. שִׁנַּיַהּ)	שִׁנַּהּ
גביה 7, 7. (h. e. גַּבַּיַהּ)	גַּבַּהּ
ברגליה 7, 7. 19. (h. e. בְּרַגְלַיַהּ)	בְּרַגְלַהּ
קדמיה 7, 7. 8. 20. (h. e. קֳדָמַיַהּ)	קֳדָמַהּ
ביניהון 7, 8. (h. e. בֵּינֵיהוֹן)	בֵּינֵיהֵין
אתעקרו ibid. (h. e. אִתְעֲקַרוּ)	אִתְעֲקַרָה
אלפים 7, 10. (h. e. אֲלָפִים)	אַלְפִין
רבון ibid. (h. e. רִבְּוָן)	רִבְבָן
אנון 7, 17. (h. e. אִנּוּן)	אִנִּין
כלהון 7, 19. (h. e. כָּלְּהוֹן)	כָּלְּהֵין
וטפריה ibid. (h. e. וְטִפְרַיַהּ)	וְטִפְרַהּ
ונפלו 7, 20. (h. e. וּנְפַלוּ)	וּנְפַלָה
הרים 8, 11. (h. e. הֱרִים)	הֻרַם
והרשענו 9, 5. (h. e. וְהִרְשַׁעְנוּ)	הִרְשַׁעְנוּ
דבריו 9, 12. (h. e. דְּבָרָיו)	דְּבָרוֹ
פקחה 9, 18. (h. e. פְּקָחָה)	פְּקַח
ולחתם 9, 24. (h. e. וְלַחְתֹּם)	וּלְהָתֵם
חטאות ibid. (h. e. חַטָּאוֹת)	חַטָּאת
ובנו 11, 10. (h. e. וּבְנוֹ)	וּבָנָיו
ויתגרו ibid. (h. e. וְיִתְגָּרוּ)	וְיִתְגָּרֶה
מעזה ibid. (h. e. מָעֻזָּה cum He suffixo)	מָעֻזּוֹ

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
ירום 11, 12. (h. e. יָרוּם)	וָרָם
וישב 11, 18. (h. e. וְיָשֵׁב)	וְיָשֵׂם
הכיר 11, 39. (h. e. הִכִּיר)	יַכִּיר

Adnotatio: Voces לֵאלָהָיךְ, רַעְיוֹנָיךְ, לְעַבְדָיךְ earumque similes (cum Jod plurali ante suffixum 2. pers.) non enumeravimus, quoniam ex generali regula hoc Jod plurale ad pronuntiationem nihil adtinet similiter atque in hebraico sermone Jod plurale 3. pers. velut רַגְלָיו, יָדָיו, פָּנָיו. In margine ubique ad ejusmodi voces in *āv* exeuntes infra adnotatum est יתיר יו״ד.

B. *Adnotationes masoreticae.*

א׳ בְּצֵרֵי Aleph cum Zere 1, 13.

א׳ נָחָה Aleph quiescens 1, 4. 3, 12.

ב׳ טְעָמִים duo accentus 4, 9. 18.

ד׳ דָּגוּשׁ Daleth dagessatum 3, 2. 3.

דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dagesch post Schurek 11, 19.

חֲצִי הַסֵּפֶר medius versuum libri 6, 12.

יַתִּיר א׳ abundans Aleph 2, 39. 3, 29. 4, 16. 21. 7, 7.

יַתִּיר ה׳ abundans He 2, 29. 31. 37. 38. 3, 10. 4, 15. 19. 5, 13. 18. 22. 23. 6, 17. 21. 9, 18.

יַתִּיר ו׳ abundans Vav 4, 13. 14. 9, 2. 5.

יַתִּיר י׳ abundans Jod 2, 4. 26. 29. 3, 5. 7. 10. 12. 15. 18. 21. 27. 28. 4, 5. 14. 16. 19. 21. 22. 24. 29. 5, 10. 14. 16. 21. 23. 6, 14. 17. 21. 23. 7, 4. 5. 6. 7. 8. 19. 20.

יַתִּיר ל׳ abundans Lamed 4, 4. 5, 8. 10.

כ׳ דְּגוּשָׁה Caph dagessatum 5, 11.

פ׳ זְעֵירָא Pe minusculum 6, 20.

פ׳ רַבְּתָא Pe majusculum 6, 20.

פַּתַח בְּאֶתְנַחְתָּא Pathach apud Athnach 1, 11. 2, 17. 32, 42. 4, 28. 30. 5, 1. 17. 21. 7, 17. 9, 19.

פַּתַח בס"פ (בְּסוֹף פָּסוּק) Pathach in fine versus 2, 17. 33. 4, 6. 22, 29. 5, 7. 16. 21. 26. 6, 20. 7, 1. 4. 6. 7. 14. 20. 23.

קָמֵץ בְּזָקֵף Kamez (pausale) apud Sakeph 11, 3. 4, 5. 11. 27.

C. *Clausula masoretica.*

Macte esto! Summa versuum libri Danielis est trecenti et quinquaginta et septem, signum est נָשְׁבָה (נ = 50, ש = 300, ב = 2, ה = 5: 357); medius eorum versus est 6, 12. Sectiones libri sunt septem, signum אָבַד (א = 1, ב = 2, ד = 4: 7). Loci pasekati ejus sunt decem, signum בָּדָד (ב = 2, ד = 4, ד = 4).

חֲזָק׃ סְכוּם פְּסוּקֵי סֵפֶר דָּנִיֵּאל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וְשִׁבְעָה, וְסִמָּן נָשְׁבָה, וְחֶצְיָן אֱדַיִן גֻּבְרַיָּא אִלֵּךְ הַרְגִּשׁוּ׃ וּסְדָרָיו שִׁבְעָה, וְסִמָּן אָבַ"ד׃ וּפְסִקְתּוֹתָיו עָשָׂר, וְסִמָּן בָּדָ"ד׃

B. Liber Ezra-Nehemia.

II.

Lectionum in Ezra-Nehemia receptarum argumenta et rationes.

[Accedit hic trium Codd. Musei Brittannici ex Arabia allatorum collatio: Orient. 2374. 2375. 2377. aliquando etiam Dessaviani: D. et Hierosolymitani: M.]

1, 2 וְהֽוּא cum Asla, ducibus veteribus edd.

1, 4 ינַשְּׂאֽוּהוּ absque Vav medio cum codd. veteribusque edd. Codd. adjiciunt notam masoreticam לית חסר, quam Masora quoque parva ms. exhibet.

1, 8 לְשֶׁשְׁבַּצַּר et שֶׁשְׁבַּצַּר v. 11. utrumque cum Schin segolato. Sic Brix. Compl. Ven. 1518. 1521. cum E 1. 2. F. H. R. Vulgo hoc nomen cum Schin et Zere editur, at si haec lectio vera esset, vocali Zere Metheg vel h. l. Munach adjici debebat: לְשֵׁשְׁבַּצַּר quemadmodum בֵּלְטְשַׁאצַּר Dan. 1, 7.

1, 9 אֲגַרְטְלֵי cum Mercha, non makkephatum, ex auctoritate codd. veterumque edd.

1, 10 כְּפוֹרֵי H. addit: מן ז׳ פסוקין מן ב׳ ב׳ קדמא מלרע תנינא מלעיל. Vide ad Dan. 10, 17.

2, 1 וִיהוּדָה J. scribit וִֽיהוּדָה. Vide Norzii comm.

2, 2 רְעֵלָיָה Sic tres Britannici aliique testes. Aliter Brix.: רְעֵלָיָה.

Ibid. מָרְדֳּכַי Daleth sicut Mem cum Komez (Chateph Kamez) in codd. et veteribus edd., adstipulante Jekuthiele Punctatore ad Est. 2, 7. Vide etiam *Dikduke hateamim* §. 14.

Ibid. עִם cum Mercha sec. codd. ut Est. 3, 6.

2, 5 אָרַח Resch cum Pathach, quod nec in pausa mutatur Neh. 6, 18.

2, 6 פַּחַת Milra pariter ac פַּחַת 5, 6. פַּחַת 6, 6., cf. *Michlol* 199ᵇ.

2, 9 זַכָּי Abenezra in comm. זַכַּי Kerî et זכי Chethîb esse perhibet, hunc locum per errorem cum Neh. 3, 20 confundens. Vide Mas. fin. 15. *Ochla* 149.

2, 25 וּבְאֵרֹת sine Vav pluralis feminini sicut Neh. 7, 22 et ubique excepto 2 Sam. 4, 2. ubi Hieros. notat לית מלא.

Ibid. וְאַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה cum Vav copulativo, quod abest Neh. 7, 29., teste Mas. fin. 28.

2, 28 בֵּֽיתאֵל unum vocabulum in edd. veteribus ad fidem codd. Item Neh. 7, 32. 11, 31. Vide ad Gen. 12, 8 et Praefationem Psalterii p. VII.

2, 34 חָדִיד Brixiensis: חֲדִיד.

2, 42 טַלְמֹן ubique sine Vav exceptis Neh. 11, 19. 12, 25.

Ibid. שֹׁבָי quemadmodum Neh. 7, 45. F. H. notant ב׳ וחסר.

2, 43 צִיחָא sicut וְצִיחָא Neh. 11, 21. At Neh. 7, 46 deest Jod, teste Masora.

2, 44 קֵרֹס sine Jod et Vav, at Neh. 7, 47. קֵירֹס cum Jod prioris. In F. haecce Masora adjecta est: קדמא קרס, תנינא קֵירס; קדמא צִיחָא, תנינא צִחָא (Neh. 7, 46); קדמא סֹטַי (v. 54), תנינא סוֹטַי (Neh. 7, 57).

2, 46 שַׁמְלַי Kerî: שַׂלְמַי cum ש sinistro. Sic recte Brixiensis praeeuntibus codd.

2, 47 נְקוֹדָא Brixiensis: נְקוּדָא (cum Schurek) sicut E 1. 3.

2, 50 נְפִיסִים Kerî: נְפוּסִים. J. hanc lectionem in ipso textu habet et vicissim paullo ante scribit מְעִינִים Kerî מְעוּנִים, contradicente Mas. fin. 33ᵇ. *Ochla* 80.

2, 59 הָעֹלִים sine Vav in Brix. Ven. 1518. 1521. Norziana ex auctoritate codd. Nusquam nisi Neh. 7, 5. 61 haec forma plene scripta exstat. Differunt in Brixiensi accentus: וְאֵלֶּה הָעֹלִים.

2, 59 אֲבוֹתָם cum Vav plurali in J. sec. Masoram. Non pertinet ad quinque defective scribenda in Prophetis et Hagiographis.

2, 61 חֳבַיָּה his cum vocalibus in Brix. Ven. 1518. 1521 et in codd. H. J. Item Neh. 7, 63. Aliter F. qui חֳבָיָה (Cheth cum Chateph Kamez) scribit. At testibus destitutae sunt scriptiones חֲבַיָּה et חָבָיָה ut h. l. vulgo editur. Cf. *Harikma* p. 58.

2, 62 הַמִּתְיַחְשִׂים Cheth cum Chateph Pathach, item הִתְיַחֲשָׂם, הִתְיַחֲשׂוּ, optimorum testium consensu.

Ibid. נִמְצָאוּ Brixiensis h. l. נִמְצָא habet et vicissim Neh. 7, 64 נִמְצָאוּ. At vide חלופי קריאה.

2, 64 אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת his cum accentibus in codd. veteribusque edd. omnibus.

2, 65 מִלְּבַד Brixiensis: מִלְּבַד (cum Kadma).

2, 69 רִבֹּאות H. adnotat ב׳ כת־ב־ן כן h. e. bis ita scriptum, scil. h. l. et Dan. 11, 12. Nonnullae edd. רִבֹּאות (cum Aleph otioso) exhibent. Falso, namque haec vox non refertur inter נסבין אל״ף באמצע תיבותא ולא קריין.

3, 3 מְכוֹנָתוֹ Kerî: מְכוֹנֹתָיו. Aliquot edd. in ipso textu exhibent מְכוֹנֹתָיו, ita etiam E 1. 3. et H. cum nota לית. Mas. quoque parva ms. libros h. l. fluctuare perhibet: מְכוֹנֹתָיו לית, ס״א מכונתו כת׳ מכונתיו קרי. Accedit quod catalogus masoreticus quinquaginta sex vocabulorum in ־ָו sine Jod exeuntium (Mas. fin. 34. *Ochla* 128) illud מכונתָו praetermittit. Nec tamen defectiva nostrarum edd. scriptio deserenda est, etenim catalogus iste masoreticus emendari oportet. Vocabula בינו Jos. 8, 11. עלו 1 Sam. 2, 10 et השלו Num. 11, 32 non semel sed saepius obvia ibi expungenda sunt, ut eorum locum occupent ואחרו 2 Sam. 23, 9. במעלתו Ez. 40, 3 et מכונתו Ezrae, quod ita scriptum exhibent E 2. F. J.

3, 4 כְּמִשְׁפַּט pathachatum in Brix. Complut. cum E 1. 2. J. Br. H. ubi adscriptum est ה׳ (quinquies). Vide Masoram ad Ex. 21, 9.

3, 7 יָם kamezatum, teste *Michlol* 205.

3, 10 אֶת־יְהוָה Soncin. et Brix. לַיהוָה.

3, 11 וּבְהוֹדֹת Masora adnotat: לית וכתיב כן. F. H. quamquam hanc ipsam notam adponentes scribunt וּבְהֹדוֹת.

Ibid. עַל הוּסַד בֵּית־ Brixiensis: עַל־הוּסַד בֵּית.

4, 2 אֵסַר־חַדֹּן non duo vocabula sicut in tribus Britannicis sed unum cum Sonc. Brix. sicut in E 1. 2. 3. F. H. J. R. itemque unum 2 Reg. 19, 37. Jes. 37, 38. Masora adnotat: לית בט״ב,

quia destinctivo Paschta in uno eodemque vocabulo Mehuppach anteit, cujus nullum simile reperitur.

4, 5 וּסְפַרִים H. adnotat: לית לישן אגר כתיב ס' h. e. vi conducendi nonnisi hoc uno loco per Samech scriptum. Cf. Norzi.

4, 7 אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא Ita scribendum est cum Brix. Ven. 1518. 1521. ad fidem codicum. Etiam Simson Punctator in catalogo vocabulorum per Sin scribendorum nomen Artaxerxis adducit hisce verbis: ארתחששתא שי"ן תנינא במקום סמ"ך. Vide et Norzium. Praeterea hoc uno loco in Aleph in Kamez quiescens exit, alias pronuntiatur *Artahšast* (אַרְתַּחְשַׁשְׂתְּא). Vide etiam ad 7, 1.

Ibid. אֲרָמִית E 3. bis אֲרַמִית. Vide Dan. 2, 4.

4, 8 אִגְּרָה חֲדָה utrumque cum exitu in He, praeeuntibus et codd. et veteribus edd. Vide Dan. 2, 9.

Ibid. ירושְׁלֶם cadens in longam (Zere) in codd. et veteribus edd. Vide Dan. 5, 2.

4, 9 וַאֲפָרְסַתְכָיֵא Pe kamezatum et methegatum in H. Similiter אֲפָרְסָיֵא et בָּבְלָיֵא, quae ipsa quoque Kamez et Metheg habent.

Ibid. אַרְכְּוָי Kerî: ארכויא. J. scribit אַרְכְּוָי cum Caph raphato. H. in ipso textu habet אַרְכְּוָיֵא (Caph cum Chateph Kamez).

Ibid. דֶּהָוֵא Keri: דֶּהָיֵא (cum Jod). De Zere sub Daleth omnes libri emendati consentiunt.

4, 10 אָסְנַפַּר Aleph kamezatum et methegatum in emendatis libris, itaque *Asnapar*, quod ut, Friderico Delitzschio quidem videtur (*Paradies* p. 329), compendium est nominis *Asurbanipal.*

Ibid. וְיַקִּירָא cum Aleph, contra Dan. 2, 11. cum He.

4, 12 עֲלֵינָא Lamed cum Zere in codd. Item 4, 18. 5, 17.

Ibid. וּבִאישְׁתָּא Sic Ven. 1518. 1521. Norzi assentientibus C 1. 2. E 1. 3. J. H. Hieros. Aleph otiatur similiter atque in הִבְאִישׁ Jes. 30, 5. H. adnotat: א' לא קרי. Recentiores falso וּבִאוּשְׁתָּא edere solent.

Ibid. יַחִיטוּ Jod pathachatum.

4, 13 וְאַפְּתֹם cum Samech in fine in Compl. (secundum Madrit. 1) Ven. 1518. 1521. F. H. J. Br. Sic etiam Kimchi in codice Lexici, quem possideo. Madrit. 2 exhibet וְאַפְּתוֹם. Delitzschius, *Complutensische Varianten* p. 33 vulgatam lectionem ואפתם, quae hoc vocabulum litera Mem finit, praeferendam esse censet, comparato prisco persico *afdum*, quod postremo, denique signi-

ficat. Sed repugnant et accentus et contextus, qui notionem proventus sive reditus (*Einkommen*) requirit.

4, 13 תְּהַנְזִק H. notat: לית וחסר.

4, 14 וְעַרְוַת Hieros. notat: כֵּן (h. e. sic, Ajin cum Pathach).

Ibid. לָא־אַרִיךְ Aleph pathachatum in Bragadina Athiana Jablonskiana Lombrosiana, quam scriptionem confirmant C 2. et Hieros. ubi adscriptum est: כֵּן.

4, 15 בִּסְפַר־דָּכְרָנַיָּא his cum accentibus in C 2. Hieros., et recte quidem. Brixiensis et Venetae 1518. 1521. exhibent דֻּכרניא (Daleth cum Kibbuz).

Ibid. וּמִדְנַן H. adnotat לית וחסר־, assentiente Mas. parva ms.

4, 16 וְשׁוּרַיַּהּ h. l. cum He, postulante Masora.

Ibid. חֲלָק Brixiensis et H.: חֳלָק, Ven. 1518 et E 2. 3.: חֲלַק.

Ibid. נַהֲרָא h. l. in Aleph desinens, teste Masora.

4, 19 וּבַקַּרוּ Kuf pathachatum in codd.

Ibid. מִתְעַבְדִ־ Brixiensis: מִתְעַבַּד.

4, 20 וּמִנְדָּה Sic F. H. J. D. (non ומדה ut in vulga texta et tribus Brittanicis) convenienter Masorae quae לית adscribit.

4, 21 לְבַטָּלָא cum Aleph in fine. In E 3. addita est Masora: ליצבא לבטלא לחטיא כלהון אלף כת'.

Ibid. טַעְמָא Ajin cum Scheba quiescente in Ven. 1526 quod comprobatur adsensu codicum J. Hieros. Item 5, 5. Dan. 6, 3.

Ibid. יִתְּשָׂם cum codd. omnibus veteribusque edd. In Ven. 1526 reperitur יִתְּשָׂם, nempe vitium typographicum. Buxtorfius scribit יִתְשַׂם, quod etiam vitiosius.

4, 23 בְּאדרַע Resch pathachatum in codd.

4, 24 בְּטִלַּת Teth chirekatum in H. quemadmodum נְטִילַת Dan. 7, 4. קְטִילַת 7, 11 et similia.

Ibid. וַהֲוַת pathachatum in fine ex auctoritate codicum veterumque edd.

Ibid. בָּטְלָא Brixiensis: בַּטְלָא contra codd. (e. c. tres Britannicos).

Ibid. לְמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ מֶלֶךְ his cum accentibus in Brixiensi aeque ac v. 5.

5, 1 נְבִיאַה itemque 6, 14 cum He abundante, Kerî: נְבִיָּא. H. notat: ה' לא קרי (h. e. *He* non pronuntiatur).

Ibid. נְבִיאַיָּא Sic recte attestantibus E 2. J. Brix. Ven. 1615. Aliae edd. exhibent scripturas anomalas נְבִיאַיָּא et נְבִיָּאיָא.

Ibid. בְּשֻׁם H. notat: לית וחסר. Vide etiam Dan. 4, 5.

5, 2 נְבִיאַיָּא desinens in Aleph sicut v. 1., testibus J. Hieros. aliis.

5, 2 מִסַּעֲדִין Hieros.: מְסעדין.

5, 3 תַּתְּנַי cum Telischa magno pariter ac 6, 6. Masora: ב׳ בטעם.

Ibid. לִבְּנֵא Beth dagessatum et hic et v. 13. in F. H. J. C 2. E 2. Hier. M. et edd. veteribus (i. q. לְהִתְבְּנֵא). Vide Delitzch, *Complutensische Varianten* p. 33.

5, 6 אִגַּרְתָּא desinens in Aleph sicut 4, 11. Recte Athias et Jablonski praeeuntibus codd.

Ibid. אֲפַרְסְכָיֵא Beth kamezatum ac munachatum tum h. l. tum 6, 6. Sic inter alios H. Vide 4, 9.

5, 8 דִּי אֲזַלְנָא Munach et Gersch in codd. veteribusque edd.

Ibid. בִּכְתְלַיָּא H.: בְּכֻתְלַיָּא (Caph cum Chateph Kamez).

Ibid. וַעֲבִידְתָּא Milra ut codd. veteresque edd. testantur. Aliter אָסְפַּרְנָא quod Milʿel.

5, 9 לְמִבְנְיָה He raphatum, teste Masora in H.: לית וכתיב ה״א.

5, 10 שְׁמָהָתְהֹם He kamezatum et methegatum in F. H. omnibusque emendatis libris.

Ibid. דִּי נִכְתֻּב שֻׁם his cum accentibus in Brixiensi. Imperfectum נִכְתּוּב cum Vav per Schurek scriptum in E 1. 2. H. addita Masora: לית ומלא. Sic et Mas. parva ms.

Ibid. בְּרָאשֵׁיהֹם cum Jod plurali in C. 2. J. H.

5, 11 לְמֵמַר sine Aleph primae radicalis, auctore Masora.

Ibid. אֲנַחְנָא In E 3. exstat adnotatio: סוראי מוסיפין לכתוב בה״י הדין אנחנה המו. Etiam ad 4, 16 ad אנחנה adnotatum est: סוראי מוסיפין אנחנה המו לשוריא. Itaque Sorani pronomen primae personae plur. hoc quoque loco litera ה terminant contra Masoram quae eam scribendi modum nonnisi 4, 16 agnoscit. Masora parva et impressa et ms. ad 4, 16 notat: לית כתיב ה׳. In E 1. Mas. magna sic se habet: כל אֲנַחְנָא, דִינָא, כלהון כתיבין אל״ף בר מן ב׳, וסימנהון, מהודעין אנחנה (Ezr. 4, 16) דינה להוא מתעבד מנה (7, 26).

Ibid. שְׂגִיאָן, F.: סַגִּיאָן, H.: סַגִּיאִין.

5, 12 פַּסְדֵּיא Hieros. adnotat: לית כתיב סמ״ך.

Ibid. וּבַיְתָה et hic et 6, 15 cum He in fine.

Ibid. וְעַמָּה He raphatum (i. q. וְעַמָּא). Masora: לית כתיב ה׳.

5, 14 מָאנַיָּא דִי Sic accentuandum cum J.

Ibid. דַּהֲבָה desinens in He sicut 6, 5. 7, 18., auctore Masora.

Ibid. שְׁמֵהּ H. adscribit לית.

5, 15 אֵזֶל־ H.: אֱזַל.

Ibid. אֲחֵת Aleph cum Chateph Pathach, ut imperativus (deduc)

discernatur a perfecto 3. m. sing. (deduxit) et imperfecto 1. sing. (deducam).

5, 16 אֲתָא h. l. in Aleph exiens.

Ibid. שְׁלָם sine Jod in C 2. J. Hieros.

5, 17 דִּי מִן, דִּי מַלְכָּא utrumque cum Munach, non Makeph ex auctoritate codicum veterumque edd.

Ibid. בָּבֶל Beth dagessatum.

Ibid. דְּךְ בִּירוּשְׁלֶם Aliter Soncin. Brix. Complut.: דָּךְ דִּי בִּירוּשְׁלֶם. Sic J. et aliquot codd. Etiam Raschi, ut videtur, hanc lectionem prae se habuit. Tres Britannici illud דִּי non agnoscunt.

6, 2 בְּבִירְתָא Mercha ante Tebir in uno eodemque vocabulo. Sic J. et H. cum nota לית בטעם, comprobante Ben-Bilʿam in *Taame hamikra.* Cf. Heidenheimii *Mischpete hateamim* 26[b]. De Thav dagessato vide Dan. 2, 20.

Ibid. דִּכְרוֹנָה He pro Aleph, itaque raphatum. Cf. Norzi.

6, 3 וְאֻשַּׁוהִּי sine Vav in codd. veteribusque edd.

6, 4 תְּלָתָא Masora: לית כתיב אל״ף.

Ibid. חֲדַת unum de פתחין באס״ף.

Ibid. וְנִפְקְתָא H.: ונפקתא itemque v. 8. נֶפקתא (cum Nun segolato). Vide ad Dan. 7, 8.

Ibid. תְּתִיהִב Brixiensis: תתיהֵב (cum Zere). Ita et H.

6, 5 וִיהָךְ He kamezatum in Ven. 1526. comprobantibus C. 2. Hieros.

Ibid. וְתַחֵת E 3. notat: לית וחסר.

6, 6 רְחִיקִין Resch cum Scheba in Brix. Ven. 1518. 1521. 1615. aliisque veteribus edd., quam scriptionem confirmant E 1. 2. 3. Ven. 1526 non aeque bene scribit רַחִיקִין (Resch cum Pathach). J. et H. habent רָחִיקִין (cum Kamez), quod certo falsum.

6, 7 בֵּית־אֱלָהָא דֵּךְ יִבְּנוֹן his cum accentibus recte Brixiensis.

6, 8 לְמָא Masora: לית כתיב א׳. Vide catalogum מלין דמשמשין א׳ in Mas. fin. 1.

Ibid. תַעַבְדוּן Ajin et hic et 7, 18 claudit syllabam primam et Beth cum Scheba mobili incipit alteram. Sic H. et Ven. 1518. 1521, postulante Masora, quae formam molliorem cum Pathach auxiliari nonnisi Exod. 3, 12 (תַּעַבְדוּן) agnoscit ibique לית ומלא adnotat. Cf. Mas. fin. 46: א״ב נון ארוכה בסוף et Mas. magna ad Iob 32, 17. Inter Britannicos Orient. 2374. 2377 תַעַבְדוּן exhibent, Orient. 2375 תַעַבְדוּן.

6, 8 דִּי cum distinctivo Jethib, auctore Masora.

6, 9 כְּהֲנַיָּא Caph kamezatum in C 2. Hieros. Eodem modo כָּהֲנָא 7, 12. 21.

Ibid. יוֹם ׀ בְּיוֹם cum Pasek intermedio aeque ac Neh. 8, 18., ut expresse praecipit catalogus locorum pasekatorum in codice Aleppino. Cf. 1 Sam. 18, 10. 2 Chr. 24, 11. 30, 21.

6, 12 לְהַשְׁנָיָה desinens in He et hic et omnibus reliquis locis. Recte H. et Brixiensis. Vide Dan. 6, 9.

Ibid. אֲנָה desinens in He. Vide Dan. 2, 8.

Ibid. יִתְעֲבִד Beth chirekatum uti et 7, 21. Recte H. cum nota: ב׳ וחסר.

6, 14 עִדּוֹ non עִדּוֹא, namque haec forma teste Masora nonnisi 5, 1. et Sach. 1, 7. reperitur.

6, 15 עַד Brixiensis: עַד־.

6, 17 וּצְפִירֵי עִזִּין cum Kadma veasla in codd. veteribusque edd.

Ibid. לְחַטָּיָא Kerî: לְחַטָּאָה. E 3 notat: לית והוא דגש. Ergo non recte Venetae 1518. 1521 לְחַטַּיָּא exhibent, cf. Mas. fin. 40ᵇ. *Ochla* No. 10.

Ibid. לְמִנְיָן Jod kamezatum. Recte J.

6, 20 הִטַּהֲרוּ Teth radicis pathachatum in H. J. Hieros. et duo He cum Gaja, teste Masora, quae hanc vocem consociat cum והטהרו (sic) Gen. 35, 2. Vide Mas. fin. 21ᵇ. *Ochla* p. 2. cf. Koenig, *Lehrgebäude* p. 271.

6, 21 וְכֹל cum Cholem et accentu Rebia in codd. Sic etiam Norzi.

Ibid. גּוֹיֵ־ cum solo uno Jod in C 2. Hieros. ubi adscriptum est: כן בהללי. Masora formae גּוֹיֵי cum duplice Jod tantummodo Jer. 33, 9. Sach. 12, 3. 2 Chron. 32, 17. et in Pentateucho testimonium perhibet.

6, 22 יְדֵיהֶם Brixiensis hujus vocis loco habet: עֲלֵיהֶם.

7, 1 אַרְתַּחְשַׁסְתְּא Inde ab hoc loco usque ad finem libri nomen Artaxerxis per Samech, non Sin scribitur.

7, 5 בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן Tiphcha Mercha in edd. veteribus.

7, 10 וְלַעֲשֹׂת sine Vav in Compl. sicut in E 1. J., idque recte, etenim unum est de tredecim, ut Masora praecipit, ita scribendis.

7, 12 אַרְתַּחְשַׁסְתְּא cum Sakeph magno.

7, 13 מִנִּי שִׂים טְעֵם Tiphcha Munach Athnach. Sic accentus se excipiunt in J. Falso editur מִנִּי שִׂים טְעֵם, namque Sarka non ponitur nisi subsequente Athnach. Hic error codicum

(etiam trium Britannicorum) inscitiae librariorum debetur, qui id quod 4, 19. 8, 11. reperitur etiam hoc loco reponendum esse opinabantur. Similes errores ex ignorantia legum accentuationis orti saepius occurrunt, e. c. Jud. 20, 18. Iob 1, 8.

7, 13 עִמַּא Ven. 1526 cum Hieros. habet עִמָּה in He exiens.

7, 14 יְעַטְהִי Hieros. pungit recte itemque v. 15. ויעטוהי Jod cum Kamez.

7, 15 וְדַהַב He pathachatum, refertur enim ad פתחין באס"ף.

7, 17 תוֹרִין ׀ דִּכְרִין cum interjecto Pasek. Unus est de septem locis sic interpunctis teste Masora ad Deut. 8, 15. cf. Heidenheimii *Meor enajim* ad Ex. 30, 14. In catalogo impresso locorum pasekatorum hic Ezrae locus praetermissus est.

Ibid. מַדְבְּחָא cum Aleph in edd. veteribus, etiam apud Athiam et Norzium. Adstipulantur F. H.

7, 18 תַּעַבְדוּן Ita Brixiensis. Vide 6, 8.

7, 19 לְפָלְחָן Pe cum Kamez chatuph et Cheth cum Kāmez (ad similitudinem formae שָׁלְטָן Dan. 4, 31). H. exhibet לְפָלְחַן, quae punctatio Naphtalitica est. Bonae edd. punctationem Ben-Ascheri reddunt.

7, 20 דִּי־יִפֶּל Ita Brix. Ven. 1518. 1521. cum J. Aliae edd. habent דִּי יִפֶּל־.

Ibid. לְמִנְתַּן H. notat: לית ופתח.

7, 21 גִּזַּבְרַיָּא cum H. Orient. 2377, at Orient. 2374. 2375 hunc pluralem nominis גִּזָּבַר (1, 11., neopers. *gengwer*) scribunt גִּזַבְרַיָּא sicut גְּדָבְרַיָּא (Dan. 3, 3).

Ibid. יתעבד Beth chirekatum in H. et Hieros. sicut 6, 12.

7, 22 כִּכְּרִין Caph chirekatum in Brix. Athiana Jablonskiana cum H. J. At tres Britannici in Caph pathachato consentiunt, Orient. 2375 scribit כַּכְּרִין.

Ibid. כְּתָב Vide Dan. 7, 1.

7, 23 עַל־מַלְכוּת מַלְכָּא Mercha Tiphcha in H. J. idque recte.

7, 24 זַמָּרַיָּא unum de sex vocabulis in quibus Kadma et Mehuppach concurrunt. Cf. Dan. 3, 2.

7, 25 וְאַנְתְּה Chethîb cum He in E 1. Ven. 1518. 1521. Sic hoc pronomen ubique in textu scribi oportet. Dissident Nehardeenses qui h. l. וְאַנְתְּ sine He scribunt, teste Masora in E 3. ad Ex. 10, 3.

Ibid. מֶנִּי Masora לׄ = לית סגול ומלעיל. Mem segolatum est, ut imperativus discerneretur a perfecto מַנִּי (Dan. 2, 24). Vide

supra 5, 15. Accentuatio penultimae, in qua codices (inter hos Britannici) consentiunt, pronuntiationem vocalis Segol munire et praecavere vult, ne tanquam Scheba negligentius efferatur.

7, 25 יֶדַע Aliter Ven. 1518. 1521. Basil. 1536: יְדַע adsentiente E 1.

Ibid. לְכָל־עַמָּא cum Rebia. Vide *Thorath emeth* p. 65.

7, 26 דִּינָה cum He teste Masora.

8, 1 אֲבוֹתֵיהֶם cum Vav in H. adjecta nota: כל ספרא מלא. Novem *aboth* Hagiographorum defective scribenda omnia insunt in libro Chronicorum.

Ibid. וְהִתְיַחְשָׂם Cheth chatephatum in Brixiensi atque in H. Ad He praeformativum adponi oportet Gaja. Vide 2, 62.

8, 11 בֵּבַי Beth pathachatum in Brix. Ven. 1518. 1521 adsentiente J., et jure quidem, nam solummodo bis hoc nomen Sakeph et Kamez semipausale habet, scil. 2, 11 et Neh. 7, 16.

8, 13 יְעִיאֵל cum Jod sine discrepantia Scripti et Legendi in codd. omnibusque veteribus edd. Non pertinet ad quattuor יעואל scripta et יעיאל legenda (Masora ad 1 Chr. 9, 35).

8, 14 וְעִמּוֹ (non וְעִמָּהֶם ut vulgo editur) in Soncin. Brix. Pisana Ven. 1518. 1521. Compl. aliisque veteribus edd. Sic E 1. 2. 3. C 1. 2. J. Hieros. et plerique codd., inter hos tres Britannici.

8, 15 וָאֶקְבְּצֵם H. notat ב׳. Vide Neh. 13, 11.

Ibid. וַנַּחֲנֶה־שָּׁם Sic cum Makkeph et Schin ad regulam דחיק dagessato in codd. et veteribus edd.

8, 17 בְּפִיהֶם Beth dagessatum ne duae labiales adspiratae concurrant. Ita etiam Mi. 6, 12. Jes. 59, 21.

8, 18 וַיָּבִיאּוּ Aleph dagessatum auctore Masora.

Ibid. וְשֵׁרֵבְיָה cum Metheg alterius Zere. Item לְשֵׁרֵבְיָה v. 24. et alias in J. H. Aliquot codd. et edd. scribunt וְשֶׁרֶבְיָה vel (sicut E 2. 3.) וְשֵׁרֶבְיָה.

8, 21 רְכוּשֵׁנוּ sine Jod in codd. omnibusque veteribus edd. In Buxtorfii Bibliis rabbinicis רכושׁינו editum est, quod editor textus commentario *Minchath schai* additi repetiit.

8, 25 וָאֶשְׁקֳלָה Kerî vocalem *o* per Vav productam in *o* correptum mutat. Masora hanc vocem recenset inter יתירין ו״ו וחטפין קמצין (Mas. fin. 28). Vide *Dikduke hateamim* §. 14 (Koenig, *Lehrgebäude* p. 74 s.). In versu subsequente Kuf habet Chatephpathach sicut Jer. 32, 9, attestante Kimchio sub שקל. Cf. Norzi.

8, 25 הַנִּמְצָאִים Mas. parva ms. adnotat: ס"א הנמצאים, quam lectionem E 3. exhibet.

8, 30 מִשְׁקָל Kuf kamezatum, testibus *Dikduke hateamim* §. 38. *Harikma* p. 198. Parchone in Lex. p. 8. et Kimchio in *Michlol* 184.

8, 31 וְנִסְּעָה Kimchi in Lex. Samech dagessat contra codd. omnesque edd. et adversante Masora, quae hanc vocem cum נִסְעָה Gen. 33, 12. componit (Mas. fin. 46).

8, 33 עַל יַד Sic in E 3. J. H. At E 1. 2. Brixiensis cum עַל־יַד scribit.

9, 1 כְּתֹעֲבֹתֵיהֶם sine Vav primae, cum Vav secundae.

9, 4 כֹּל cum Jethib distinctivo, postulante Masora.

9, 6 רֹּאשׁ Resch dagessatum est secundum regulam אתי מרחיק. Testimonio est Masora parva ms. Vide ad Habac. 3, 13.

9, 7 מְלָכֵינוּ כֹהֲנֵינוּ Masora in H. adnotat לית i. e. haec duo vocabula sic consociata nonnisi h. l. exstant. Falso igitur J. מְלָכֵינוּ שָׂרֵינוּ.

9, 8 וְלָתֶת לָנוּ Mercha Tebir praeeunte H.

9, 11 הַנְּבִאִים Vide ad Dan. 9, 6.

9, 13 מֵעֲוֹנֵינוּ cum Jod plurali in codd. omnibusque veteribus edd. quemadmodum Dan. 9, 13.

9, 15 בְּאַשְׁמָתֵינוּ cum Jod plurali, teste Masora לית מלא.

Ibid. אֵין cum Mercha. Hieros. adnotat: בהללי אֵין. Vide *Dikduke hateamim* §. 19.

10, 1 בֹּכֶה Simson Punctator in חבור הקונים scribit בֹּכֵה (Beth cum Zere). At Parchon sub קצה et Kimchi sub בכה duplex Segol confirmant.

10, 2 יֵשׁ־ Jod cum Zere in Brixiensi itemque in H., et recte quidem, vide *Dikduke hateamim* §. 40.

10, 5 הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם H. ad hunc locum itemque ad Neh. 10, 29. 35. 11, 20. adnotat י"ג h. e. tredecies haec duo vocabula sine Vav copulativo conjuncta exstant, vide Curtisii *Levitical priests* (Edinburgi 1877) p. 190.

10, 7 בִּיהוּדָה וִירוּשָׁלִַם H. adnotat לית. Itaque falsum est וּבִירוּשָׁלִַם quod in aliquot codd. velut J. reperitur.

10, 12 כֵּן כִּדְבָרְךָ עָלֵינוּ his cum accentibus in Brix. Ven. 1518. 1521 aliisque veteribus edd.

10, 14 בֶּעָרֵינוּ Beth segolatum in omnibus veteribus edd. ex auctoritate codicum, in quibus adjecta est nota masoretica

לֶית; Hieros. idem significans notat כֶּן. Libri grammatici *Harikma* p. 244 et *Michlol* 48 et ipsi Segol illud testimonio suo confirmant.

10, 16 לְדַרְיָוֶשׁ Daleth pathachatum (*Moznajim* 16. *Michlol* 16[b]).

10, 22 נְתַנְאֵל Brixiensis: וּנְתַנְאֵל (cum Vav copulativo).

10, 23 וַקְלָיָה Aliter H.: וּקְלָיָה.

10, 25 וַיִּזִּיָּה Aliquot codd. (Madrit. 1. 2. E 1. 3. F. J.) et edd. pronuntiant וְיִזְיָּה. Vide חלופי נקוד.

Ibid. וּמִיָּמִן Brixiensis: מִיָּמִן (sine Vav copulativo).

10, 27 אליועֵני hoc solum sine Jod post Ajin. Masora.

10, 28 זַבַּי cum Beth (non Caph).

10, 29 וּשְׁאָל H. in textu habet: יִשְׁאָל (Keri וּשְׁאָל). Vide in appendice Differentias Orientalium et Occidentalium.

10, 30 עַדְנָה cum He in E 1. 3. F. H. accedente nota: ב׳ כתיב ה׳. Idem adnotat Mas. parva ms. Etiam 2 Chron. 17, 14 F. et H. adnotant: ג׳ חד כתיב א׳. Is locus, in quo עַדְנָא in Aleph terminatur, est Neh. 12, 15.

10, 34 מַעְדַי Ajin cum Scheba quiescente in Brixiensi. Sic et H.

10, 37 וַיַּעֲשַׂי Hic versus et Ex. 1, 3. duo et soli sunt e tribus nominibus propriis constantes, quorum tertium habet Vav copulativum. E contrario versus sequens unus solus est, in quo nominum propriorum tertium Vav copulativo caret et duo quae praecedunt Vav copulativo instructa sunt. Hoc adnotatum reperitur in codice Pentateuchi Curtisiani ad Exod. 1, 3.

10, 40 מִכְנַדְּבַי Daleth dagessatum in Brix. Ven. 1518. 1521. assentientibus F. H.

10, 44 וְיָשֵׁי cum Zere in Brix. Ven. 1518. 1521 sicut in J. H. Vide v. 2.

Nehemia.

1, 1 דִּבְרֵי In codd. omnibus nec non in priscis edd. Nehemia et Ezra unum librum efficiunt quod inscribitur ספר עזרא. Ultimum caput Ezrae illico excipitur primo Nehemiae, nisi quod spatium Pethuchae intermissum est. In Talmude de libro Nehemiae nusquam sermo est; liber Ezrae (*Baba bathra* 14. *Sanhedrin* 93) Nehemiam comprehendit. Divisio in duos libros traditioni contraria est.

Ibid. וַיְהִי בְחֹדֶשׁ his cum accentibus in codd. veteribusque edd.

1, 3 וַיֹּאמְרוּ cum accentu ultimae teste Masora.

1, 6 אָזְנְךָ֨ cum Munach (non makkephatum) in omnibus edd. veteribus ex fide codicum. Hic locus unus est trium illorum, in quibus Karne phara ante se habet quattuor servos (h. l. et 2 Sam. 4, 2. Jer. 13, 13), vide Ben-Bilʿam in *Taame hamikra.*

1, 9 והבֵיאֹתים in Brix. Compl. Ven. 1518. 1521. sicut in E 2. 3. H. sine כתיב et קרי, postulante Masora ad Jer. 25, 9., quae in H. hisce verbis finitur: דישעיה ודיחזקאל מלא דמלא, דירמיה והבאתים חסר דחסר, דעזרא והביאתים מלא יו״ד וחסר ו״ו, unde Masora impressa corrigatur necesse est. Cf. etiam Frensdorffii *Mas. Wörterbuch* p. 30.

1, 11 תְּהִי־נָא אָזְנְךָ his cum accentibus in codd. et veteribus edd. quemadmodum v. 6.

Ibid. והצלִ֫יחָה cum Kadma penultimae, non makkephatum. Ita H. cum nota ב׳ דין לעיל. Masora quoque parva impressa adnotat: לית מלעיל וחד מלרע. Vide Ps. 118, 25.

2, 2 כִּי־אִם makkephatum pariter ac Gen. 15, 4. Num. 35, 33. Vox memorialis masoretica est נפק דמא בישא.

2, 6 ׀ וְהַשָּׁגֵל Gimel kamezatum, attestante *Michlol* 164.

2, 8 אֶת־שַׁעֲרֵי הַבִּירָה֙ אֲשֶׁר־ his cum accentibus in Brix. et Norziana, assentientibus H. J.

2, 9 שָׂרֵי Masora adnotat: לית בטעם h. e. cum Mercha prioris (utpote נסג אחור) hoc uno loco.

2, 10 סַנְבַלַּט cum Beth dagessato. Sic recte Madrit. 1. 2. (Complut.) J. Hieros. M. Orient. 2377. In E 1. 2. 3. Orient. 2375 Beth raphatum est. Brixiensis postremam syllabam ubique kamezatam (סנבלָט) exhibet.

2, 12 לְאָדָם מָה Brix. Ven. 1518. 1521. interpungunt לְאָדָם מָה.

2, 13 שֹׁבֵר cum Sin uti v. 15. Masora: ב׳ וחסר. Cf. Norzi.

Ibid. הַמְפֹּרוּצִים unum vocabulum scriptum (כתיב), duo ׀ הֵם פרוצים legenda (קרי). Unum est de quindecim vocabulis, quae teste Masora unum in textu sunt, sed legendo in duo disjungi oportet (Masora ad 1 Chr. 27, 12).

2, 16 עֹשֶׂה Sunt codd. et edd. perperam exhibentes עֹשֵׂי. Haec vox non est in numero sedecim per Jod scribendorum (Masora ad Ex. 34, 35).

3, 4 מְשֵׁיזַבְאֵל, J. ut h. l. sic etiam 10, 22 et 11, 24. מֵישֵׁזַבְאֵל scribit (Jod ante Schin).

3, 5 צָרָם teste Masora absque Aleph post Vav. Pertinet ad quinquaginta octo vocabula inusitate absque Aleph scribenda.

3, 6 וּמַנְעָלָיו h. l. cum Vav copulativo, teste Mas. fin. 28.

3, 8 חַרְחֲיָה cum Cheth in et prioris et posterioris syllabae initio, praeeuntibus E 1. 2. 3. H. J. M. et plerorumque codd. Assentiunt Pisaurensis et Lombrosiana. Alterum ח etiam LXX tuetur, *Ἀραχίου* transscribens. Aliae edd. חַרְהֲיָה sive חַרְהָיָה exhibent, Brixiensis adeo הַרְהָיָה cum duplice He.

3, 10 חֲרוּמַף Brixiensis cum H: הֲרוּמָף (kamezatum).

Ibid. וְנֶגֶד Brixiensis: נֶגֶד (absque Vav).

3, 13 בְּנוּהוּ J.: בְּנָהוּ defective.

Ibid. הַשְׁפּוֹת He kamezatum, teste Abenezra in comm. et Kimchio in lex. In H. addita est nota: לית וחסר אל״ף. Cf. Masora ad 2 Reg. 16, 7. *Ochla* 199. Falso Brixiensis sicut Madrit. 1. 2. F. J. M. הַשְׁפּוֹת. De scriptione hujus vocis mire fluctuante vide Delitzschium l. l. p. 34.

3, 17 לְפִלְכּוֹ Caph dagessatum testibus Raschi ad h. l. et *Tosaphoth* ad *Sebachim* 117.

3, 20 הַמִּקְצוֹעַ cum Vav sicut v. 24. in edd. veteribus, quibus accedunt F. H. J. sine nota masoretica. Contra in versu antecedente haec vox sine Vav scribenda; ibi in F. H. adscriptum est ג' חסר. Ita scriptionem differre Masora magna ad Ez. 46, 21 confirmat. In Bibliis rabbinicis nota ג' חסר loco suo mota est; pertinet enim ad v. 19. Accentus vocabuli Rebia est ex auctoritate codicum veterumque edd.

3, 36 בְּאֶרֶץ שִׁבְיָה Masora adnotat לית, significans hanc vocum copulationem nusquam alias reperiri. Itaque falso nonnullae edd. receperunt שִׁבְיָם.

3, 37 וְאַל־תְּכַס Nehardeenses: אַל־. Vide חלופי קריאה.

4, 1 סַנְבַלַּט cum Paser in codd. et veteribus edd.

Ibid. לְחוֹמֹת cum Vav prioris, posterior sine Vav. Recte Ven. 1518. 1521. cum H. aliisque testibus.

4, 7 בַּצְּחֹחִיים Keri unum duorum Jod ad Chirek prioris Cheth assumere jubet (בַּצְּחִיחִים). Unum est de sexaginta duobus vocabulis, quorum literae transpositae sunt, vide Mas. fin. 27. *Ochla* 91.

Ibid. וְקַשְּׁתֹתֵיהֶם Schin dagessatum, Thav raphatum in Compl. ad exemplum codicum. Vide Jes. 5, 28.

4, 8 זְכֹרוּ Cod. Babyl. ad Jes. 2, 9. hanc vocem in catalogo alphabetico vocabulorum defective sine Vav scribendorum his ipsis adnumerat.

4, 8 וְהִלָּֽחֲמוּ He cum Gaja in H. J., item 2 Reg. 10, 4 et recte quidem.

4, 11 עֹֽמְשִׂים Masora adnotat: לית וכתיב שׂ. Vide ad 13, 15.

5, 13 יְנַעֵר H. et J.: יְנָעֵר (Nun kamezatum).

Ibid. וַיְהַֽלֲלוּ Lamed prius chatephatum in codd. convenienter regulae, vide Praefationem ad Genesin p. VII.

5, 14 אָכַלְתִּי Caph pathachatum. Etenim haec vox pertinet ad פתחין דספרא, id quod confirmat *Michlol* 7. Cf. Heidenheimii *Som sechel* et *Meor enajim* ad Gen. 31, 38.

5, 15 הָרִאשֹׁנִים sine Vav in J. Solummodo 2 Chr. 16, 11. haec vox per Vav scripta est, auctore Masora.

Ibid. אַחַר Abenezra in comm. legit אַחַד (cum Daleth).

5, 18 שֵׁשׁ cum Munach in Brixiensi sicut in E 1. 2.

Ibid. וְעִם־זֶה Brixiensis: וְעִם־זֶה.

5, 19 זָכְרָה־לִּי Sajin cum Kamez chatuph, itaque Lamed raphatum. Vide ad Ps. 45, 5. Job. 32, 10.

Ibid. עַל־הָעָם H. in margine adnotat: ס"א לָעָם.

6, 1 וְלֹא־נוֹתַר cum accentu ultimae in edd. veteribus. Accedunt E 1. 2. H. Solummodo 2 Sam. 17, 12. accentus harum binarum vocum in penultimam retrocessit, teste Masora.

6, 2 בַּכְּפִירִים dupliciter plene in edd. veteribus cum E 3. J. H. ubi recte adnotatur לית. Masora hunc pluralem tantummodo Jer. 2, 15. 51, 38. Ez. 12, 2. Nah. 2, 12 כְּפִרִים scribendum perhibet. Cf. חלופי קריאה.

6, 11 הַאִישׁ He pathachatum utpote interrogativum omnibus in codd. emendatisque libris, ut praecipiunt Masora et Menachem ben-Saruk in Lex. sub אדם. Van der Hooght falso edidit הָאִישׁ.

6, 13 לְמַעַן אִירָא his cum accentibus in edd. veteribus.

6, 14 הַנְּבִאִים sine Jod penultimae. Vide ad Daniel 9, 6.

6, 16 וַיִּֽרְאוּ Jod methegatum (a v. ירא). Masora praecipit: ד' חסר וכל שמואל דכו' במ"א. Vide Mas. fin. 36^b.

6, 17 אִגְּרוֹתֵיהֶם dupliciter plene in codd. et veteribus edd.

7, 3 הֵם cum Mercha, quod confirmat F.

7, 10 אָרַח H. adnotat: פתח. Vide ad Ezr. 2, 5.

7, 31 וְעֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם H. adscribit לית. Etiam in Mas. fin. 28. hic locus inter ס"ה זוגין יחידאין recensetur, id quod Norzi praetermisit.

7, 32 בֵּיתאֵל non makkephandum cum tribus Britannicis. Codices ii qui hoc nomen compositum in unum contrahunt Masoram sequuntur. Vide de hujus nominis scriptione ad Gen. 12, 8. Amos 3, 14. et Praefationem Psalterii p. VII.

7, 33 אַחֵר, F. et H. exhibent אֶחָד. Brixiensis in versu subsequente habet אֶחָד pro אַחֵר. Utrumque socordiae librariorum debetur.

7, 37 בְּנֵי־לֹד makkephatum in codd. sicut Esra 2, 33.

7, 43 לְהוֹדְוָה Kerî: לְהוֹדְיָה (cum Jod). F. J. itemque Britannici לְהוֹדְוָה exhibent sine adnotata Scripti et Legendi diversitate. Cf. Norzi.

7, 48 לְבָנָה cum He sicut Ezr. 2, 45 in codd. omnibusque veteribus edd.

Ibid. שַׂלְמָי cum Sin.

7, 54 בַּצְלוּת Sic cum Vav in H. addita nota: בצלית קרי. Idem adnotat Masora parva ms. Contra Britannici בַּצְלִית in ipso textu habent. Ne offendat te quod in Masora fin. 34. haec vox desideratur in catalogo vocum per Vav scriptorum et per Jod legendorum; ibi enim aliae quoque ejusmodi voces negligenter omissae sunt veluti להודוה, צלול, איורך, אחולה.

7, 59 הַצְּבָיִם cum solo uno Jod sicut Ezr. 2, 57. 2 Sam. 2, 18. Masora his locis nullum scriptionis discrimen agnoscit.

7, 62 וְאַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם utrumque cum Vav copulativo in Complut. sicut E 1. 2. 3. F. H. J. addita nota לית. Masora hunc locum refert ad sexaginta quinque זוגין (Mas. fin. 28) h. e. vocabulorum paria per ו copulata et nonnisi semel obvia, vide Delitzschium l. l. p. 35.

7, 68 גְּמַלִּים Ante hunc versum editiones (exceptis Neapolitana 1487 et Bibliis rabbinicis ai. 1526) haecce habent: סוּסֵיהֶם שְׁבַע מֵאוֹת שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה פִּרְדֵיהֶם מָאתַיִם (וְ)אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃. At hic versus deest in D. E 2. J. M. P. R. et omnino plerisque codd. (50 Kennicot. 29 de Rossi), etiam tribus Britannicis, inter quos manus recentior in Orient. 2375 eum in margine adscripsit. Etiam Masora hunc versum ignorat, ut e computatione versuum libri (quorum numerus 685) consequitur. Additamentum est librariorum, qui hunc locum tanquam mancum ex Ezr. 2, 65 supplendum esse arbitrati sunt. Caute Punctator codicis F. hunc versum non interpunxit et uncinis inclusit, in margine adnotans: הרבה שוגים וכותבים זה פסוק

כאן וטועים כי אין שייך כי אם ביחס הראשון ולא בשני וכן הוא בכל ספרים מדויקים. Cf. de simili additamento Jos. 21, 36. Delitzsch l. l. p. 7.

7, 69 וּמִקְצָת Masora adnotat: כלהון קמצין. Vide Dan. 1, 2.

7, 70 הָרִמּוֹנִים cum Vav in edd. veteribus. In H. adnotatur: ב' מלאין; adsentit Masora parva ms.

7, 72 וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים Munach et Telischa magnum. Sic recte Brixiensis.

8, 4 וּמִישָׁאֵל Ven. 1518. 1521. 1615. Basil. 1536. מִישָׁאֵל sine copula exhibent.

8, 9 הַיּוֹם קָדֹשׁ Asla et Mercha. Sic omnes veteres edd.

8, 10 מַמְתַקִּים Thav raphatum in omnibus emendatis libris. Item Cant. 5, 16 et similiter מַרְבַדִּים Prov. 7, 16. 31, 22. Syllabae primae recte Gaja adjicitur in J.

Ibid. תֵּעָצֵבוּ H. adnotat ב' ובענין h. e. bis et in hac quidem pericopa (v. 10. 11). Falso igitur aliquot edd. תֵּעָצְבוּ.

8, 11 וְאַל cum Tiphcha. Sic veteres edd. praeeuntibus codd.

8, 15 וַאֲשֶׁר יַשְׁמִיעוּ Munach et Telischa magnum in J. Recte, quoniam Masora hunc versum septem illis locis adnumerat, ubi ducem Sarka antegreditur servus inusitatus, qui ante se habet Telischa aut Teres (*Dikduke hateamim* §. 21). Id ipsum indicat in H. nota: ז' פסוקין בטעם. Itaque ואשר ישמיעו (cum Rebia), ut vulgo editur, Masorae contrarium est atque insuper etiam contextui. Telischa ponendum est sicut in J., quamquam etiam Kadma veasla: ואשר ישמיעו uti in Brixiensi admitti potest.

Ibid. עָבוֹת cum Vav in omnibus edd. veteribus sicut in E 2. 3. Defective scribitur solummodo Lev. 23, 40. Mas. parva ibi impressa ab hoc loco aliena refertur ad עֲבֹת cum Scheba (Ex. 28, 15), quod bis plene scriptum reperitur: Jes. 5, 18. Ps. 129, 4.

8, 17 בִּן־נּוּן Nun dagessatum in omnibus emendatis libris, vide Leges dagessationis §. 8. in nostra Proverbiorum editione atque Heidenheimium in *Ên hakore* ad Deut. 32, 44.

9, 2 אבותיהם cum Vav. Vide Ezr. 8, 1.

9, 3 רְבִעִית, וּרְבִעִית, sine Jod medio in codd. et edd. veteribus praecipiente Masora. In H. adnotatur: כל כתובים כתיב כן.

9, 4 בָּנִי H. mire: בְּנֵי.

9, 5 וּמְרוֹמַם Mem kamezatum in codd. omnibusque veteribus

edd. attestante Abenezra in *Moznajim* 47^{b}. *Zachoth* 46^{b}. Accentus est Tiphcha.

9, 7 כַּשְׂדִּים Aliter interpungunt Ven. 1518. 1521: אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים

9, 12 הִנַּחְתָּם sine Jod medio in E 1. J. H. addita nota: לית וחסר. Idem notat Mas. parva ms.

Ibid. אֲשֶׁר יֵלְכוּ־ Brix. h. l. itemque v. 19: אֲשֶׁר־יֵלְכוּ.

9, 14 וּמִצְוֹת וְחֻקִּים וְתוֹרָה his cum accentibus bene E 1. 2.

9, 15 נָתַתָּ E 1. 2. H. et Mas. parva ms. adnotant כ"ט חסר. Cf. Masora ad Ex. 25, 21.

9, 17 בְּמִרְיָם E 1. hic versum claudit, hosce accentus ponens: וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם וַיִּתְּנוּ־רֹאשׁ לָשׁוּב לְעַבְדֻתָם בְּמִרְיָם׃

9, 18 מִמִּצְרָיִם, Brix. Ven. 1518. 1521. 1615. Basil. 1536. Paris. 1544. Nissel. habent מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם sicut E. aliique pauci codd. Major codicum pars, inter hos E 2. 3. F. H. J. M. R. quemadmodum pleraeque edd. atque etiam Concordantiae tuentur lectionem מִמִּצְרַיִם.

9, 20 וּמַנְךָ J. et Brix. habent וּמָנְךָ kamezatum. Cf. *Michlol* 201^{b}.

9, 23 לַאֲבוֹתֵיהֶם cum Vav. Vide Ezr. 8, 1. Lamed dagessatum est secundum regulam אתי מרחיק, eadem de causa לַאֲבֹתֵינוּ v. 36.

9, 27 וּכְרַחֲמֶיךָ cum praepositione כְּ auctore Masora. E contrario v. 31 וּבְרַחֲמֶיךָ cum praepos. בְּ.

Ibid. מוֹשִׁיעִים Vide ad Ob. 21.

9, 29 לְמִצְוֹתֶיךָ In Ven. 1526. editor adscripsit: ס"א אל מצותיך. At H. adnotat ב', scil. hic et Ps. 119, 31., ubi eadem nota exstat.

Ibid. סֹרֶרֶת sine Vav in H. cum nota לֹ' i. e. hoc uno loco segolatum. Vide ad Prov. 7, 11.

9, 32 וּלְכֹהֲנֵינוּ Masora testatur, hunc versum continere sex vocabula sese excipientia, quae ab eadem litera incipiunt, ita quidem ut duo prima Vav copulativo careant, quattuor reliqua per Vav annectantur (Mas. fin. 62^{b}. *Ochla* p. 150). Errant igitur E 2. et nonnullae edd. לְכֹהֲנֵינוּ (sine Vav copul.) scribentes.

10, 10 יֵשׁוּעַ Sic sine copula in E 1. 2. 3. F. H. Br. aeque ac 12, 8

10, 20 נֵיבָי Nun chirekatum in codd.

10, 25 פַּלְחָה cum He in H. Pertinet ad voces solitarias in ה desinentes, teste Mas. fin. 30^{b}.

10, 29 הַשּׁוֹעֲרִים Brixiensis et Ven. 1518. 1521. וְהַשֹּׁעֲרִים cum Vav copul. exhibent.

Ibid. נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם Sic h. l., at Jer. 14, 11: נְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם, teste Mas. fin. 28.

10, 32 הַמִּקְּחוֹת Mem chirekatum teste Kimchio in Lexico.

Ibid. וּמַשָּׂא cum Schin ut Raschi et Kimchi sub נשה perhibent.

10, 34 וְכָל־מְלֶאכֶת בֵּית his cum punctis in omnibus veteribus edd.

10, 35 וְהַגּוֹרָלוֹת dupliciter plene in libris emendatis itemque גּוֹרָלוֹת 11, 1. Haec duo non referuntur ad quattuor defective scribenda, vide Masoram ad Lev. 16, 8.

10, 37 וְצֹאנֵנוּ sine Jod plurali in omnibus edd. veteribus cum E 2. 3. H. ubi accedit nota: לית כתיב כן.

10, 38 הַלְוִיִּם cum Sakeph in Brixiensi ex fide codicum.

Ibid. הַמְעַשְּׂרִים Sin dagessatum, Mem raphatum praeeunte Gaja ad exemplum codicum. Cf. *Dikduke hateamim* §. 34. *Metheg-Setzung* §. 20.

10, 39 הַכֹּהֵן H. adnotat: לית שום בר נש. Hoccine sibi vult, הַכֹּהֵן hoc uno loco nomen proprium esse?

Ibid. בַּעְשַׂר Ajin cum Scheba quiescente secundum Masoram et *Michlol* 72[b].

Ibid. מַעֲשַׂר hoc solum cum Ajin chatephato. H. notat: לית רפה. Cf. Norzi ad h. l. et *Meor enajim* ad Lev. 27, 30.

11, 7 בֶּן־קוֹלָיָה cum Asla et Darga quemadmodum וְאֲדֹנִיָּהוּ 2 Chr. 17, 8. Vide ad Jes. 32, 15.

11, 12 עֹשֵׂה in He desinens, itaque singularis. Sic recte Compl. cum E 1. 2. 3. J. Vide 2, 16.

11, 13 אֲחֻזַי Brixiensis: אֲחֻזַי.

11, 17 וְעַבְדָּא in Aleph desinens sicut 1 Reg. 4, 6.

11, 28 וּבְצִקְלַג Zade methegatum, Lamed pathachatum in codd. Solummodo 2 Sam. 1, 1. Lamed extra pausam kamezatum est.

11, 31 מִכְמָשׂ cum Sin et Kamez alterius syllabae in J. Vide ad Jes. 10, 28.

Ibid. וְעַיָּה cum He in Ven. 1518. 1521. Compl. adstipulantibus E 1. 2. 3. F. H. J. quoque parva ms. notat: וְעַיָּה לית וחד (1 Chr. 7, 28) עַיָּה. Cf. Mas. fin. 48[b].

11, 36 וּמִן־הַלְוִיִּם Brixiensis hic Athnach ponit: וּמִן־הַלְוִיִּם uti et E 2.

12, 4 עִדּוֹ Vide Ezr. 6, 14.

12, 8 הַיֻּדוֹת Jod dagessatum teste *Michlol* 137[b].

12, 10 וְאֶלְיָשִׁיב אֶת־ Sic, non interjecto הוֹלִיד, Neap. Brix. Pisaur. cum E 2. F. H. J. In Mas. parva ms. adnotatur: ואלישיב את יוידע לא נסיב הוליד, ס"א הוליד ולא כן. Cf. Norzi.

12, 14 לִמְלוּכִי Kerî: לִמְלִיכוּ (Jod pro Vav et Vav pro Jod), itaque Chetîb triplex, ita ut haec vox et numerari possit inter ו"ו במצעות תיבותא וקריין יו"ד et inter יו"ד בסוף תיבותא וקריין ו"ו itemque inter מוקדם ומאוחר. Vide Masoram fin. 33[b]. 34[a]. 27[a].

12, 15 לְחָרִים plene cum Jod, quod deest 1 Chr. 24, 8. Recte H. qui ad locum Chronicorum adnotat: לית חסר.

Ibid. חֶלְקָי Brixiensis חֶלְקַי sicut E 1.

12, 30 וַיִּטַּהֲרוּ Teth pathachatum in J. H. cum nota לית. Vide Ezr. 6, 20.

12, 32 הוֹשַׁעֲיָה Ajin chatephatum in H. Item Jer. 32,1. 43,2. ubi cod. Moguntinus omnesque veteres edd. habent Chateph pathach.

12, 36 מִלֲלַי גִּלֲלַי Vide *Dikduke hateamim* §. 33. *Michlol* 79[b].

Ibid. מָעַי In R. margo continet notam: ס"א מִעַי.

12, 41 אֶלְיוֹעֵינַי cum Jod penultimae in H. J. Sic Brixiensis convenienter Masorae. Vide ad Ezr. 10, 27.

12, 43 יְרוּשָׁלִַם מֵרָחוֹק Sic legitur in Br. E 1. 2. H. J. et plerisque codd. Cf. Norzi.

12, 44 לָאוֹצָרוֹת ׀ unum trium earum vocum, quae accentus Asla et Mercha consociatos continent, teste Masora ad Lev. 10, 12. cf. *Dikduke hateamim* §. 21. H. adnotat: ב' ופסק.

Ibid. וְלַמַּעַשְּׂרוֹת his cum punctis in H. ad similitudinem formae הַמַּעְבָּרוֹת Jos. 2, 7. Vide *Michlol* 185.

12, 45 וּשְׁלֹמֹה cum Vav. copul. in D. J. et 24 codd. Kennicott. et de Rossi, idque jure Neapolitana recepit. Multi codices (inter hos Britannici tres) שְׁלֹמֹה (sine Vav) exhibent sicuti vulgo editur. At si hoc asyndeton genuina lectio esset, Masora diserte id diceret. Ex ejus silentio apparet, hic sicut alias וּשְׁלֹמֹה traditum esse. Neque enim discrimen facit inter Neh. 12, 45 et 2 Chr. 11, 17.; accedit quod locum Nehemiae non commemorat inter ב' מלין לא נסבין ו"ו (Mas. fin. 27. 28. *Ochla* 30. 252). In F. Masora parva ad 2 Reg. 5, 25 adscribit ח' i. e. octies וּשְׁלֹמֹה exstat: 2 Sam. 5, 14. 1 Reg. 2, 12. 5, 1. 25. 1 Chr. 3, 5. 14, 4. 2 Chr. 11, 17 et eo Nehemiae loco, de quo agimus.

12, 47 נְתִנִים cum Tebir in Brixiensi sicut in J. H. et recte quidem.

13, 1 עַמֹּנִי sine Vav in libris emendatis. Non est in numero quinque plene scribendorum.

13, 2 אלהינו הקללה Sic recte in Complut. cum Madrit. 1. 2. E 3. F. H. J., non אֶת־הקללה, quod ex Deut. 23, 6 (cf. Norzi) irrepsit.

13, 5 וּמַעְשַׂר Ajin cum Scheba quiescente, item v. 12.

13, 9 וְהַלְּבֹנָה sine Vav, at 1 Chr. 9, 29 plene. Recte Brixiensis. Cf. Norzi.

13, 11 נֶעֱזַב 3 pr. Ni. desinens in Pathach, teste Masora.

Ibid. וָאֶקְבְּצֵם Kal (non Pi.) in Br. E 2. 3. F. H. J. sicut Ezr. 8, 15. Cf. Norzi. Vide etiam ad Prov. 28, 8.

13, 15 וְעֹמְסִים In Mas. parva ms. notatur: לית וכתיב סמ״ך ופלוגתא. Itaque hujus vocis scriptio controversa erat inter Occidentales et Orientales. Masora, quae textui occidentali inniti solet, tantummodo עֹמְשִׂים 4, 11 per Sin scribendum docet, reliquae formae hujus verbi habent Samech. Adstipulatur Kimchi in Lexico sub עמס.

13, 16 וּבִירוּשָׁלָם Masora notat: כ״א h. e. semel et vicies obvium (vide Mas. fin. 36[b]). Falso igitur Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. cum nonnullis codd. בִּירושלם. Cf. et Norzi.

13, 22 וּבָאִים cum Paschta in libris emendatis.

13, 24 וְכִלְשׁוֹן Ven. 1518. 1521. Basil. 1536. atque Lombrosus habent וּבִלְשׁוֹן, quod in E 1. quoque prima manu scriptum deinde in וְכִלְשׁוֹן mutatum est, quae quidem lectio ab omnibus antiquis interpretibus confirmatur.

13, 25 ואשׁבִּעם sine Jod. H. itemque Masora parva ms. adnotant: ד׳ חסר בלישנא i. e. hoc ipsum Hiphil quater defective scriptum exstat.

13, 28 ואברִחהו sine Jod in E 1. 2. H. cum nota: לית וחסר, quam Mas. quoque parva ms. exhibet.

13, 30 וטהרתִּים cum Mem minusculo, vide Mas. fin. 1. *Ochla* No. 84. *Dikduke hateamim* §. 61. Mas. parva ms. notat לית מ״ם זעירא.

II.

חלופי קריאה בספר עזרא

Loci libri Ezra consimiles qui facile confunduntur.

Ezr. 2, 1 Primo	וְאֵלֶּה בני המדינה
Neh. 7, 6 Secundo	אֵלֶּה בני המדינה
Ezr. 2, 1 Primo	אשֶׁר הגלָה (תביר)
Neh. 7, 6 Secundo	אשֶׁר הגלָה (זקף)
Ezr. 2, 1 Primo	וישובו לירושלם וִיהודה
Neh. 7, 6 Secundo	וישובו לירושלם וְלִיהודה
Ezr. 2, 2 Primo	אֲשֶׁר בָּאוּ עם זרובבל
Neh. 7, 7 Secundo	הַבָּאִים עם זרובבל
Ezr. 2, 2 Primo	ישוע נחמיה שְׂרָיָה רְעֵלָיָה מרדכי
Neh. 7, 7 Secundo	ישוע נחמיה עֲזַרְיָה רַעַמְיָה נַחֲמָנִי מרדכי
Ezr. 2, 2 Primo	מספָּר בגוי רְחום
Neh. 7, 7 Secundo	מספֶּרֶת בגוי נְחום
Ezr. 2, 3 Primo	מאה שבעים ושנים
Neh. 7, 8 Secundo	מאה וְשבעים ושנים
Ezr. 2, 6 Primo	לבני ישוע יואב
Neh. 7, 11 Secundo	לבני ישוע וְיואב
Ezr. 2, 6 Primo	אלפים שמנה מאות וּשְׁנֵים עשר
Neh. 7, 11 Secundo	אלפים וּשמנה מאות שְׁמֹנָה עשר
Ezr. 2, 8 Primo	תְּשַׁע מאות וְארבעים וחמשה
Neh. 7, 13 Secundo	שְׁמֹנֶה מאות ארבעים וחמשה
Ezr. 2, 10 Primo	בני בָנִי שש מאות ארבעים וּשְׁנָיִם
Neh. 7, 15 Secundo	בני בִנּוּי שש מאות ארבעים וּשְׁמֹנָה
Ezr. 2, 11 Primo	שש מאות עשרים וּשְׁלֹשָׁה
Neh. 7, 16 Secundo	שש מאות עשרים וּשְׁמֹנָה
Ezr. 2, 12 Primo	עזגד אֶלֶף מָאתַיִם עשרים ושנים
Neh. 7, 17 Secundo	עזגד אַלְפַּיִם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת עשרים ושנים

אדניקם שש מאות ששים וְשִׁשָּׁה	Ezr. 2, 13 Primo
אדניקם שש מאות ששים וְשִׁבְעָה	Neh. 7, 18 Secundo
בגוי אלפים חֲמִשִּׁים וְשִׁשָּׁה	Ezr. 2, 14 Primo
בגוי אלפים שִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה	Neh. 7, 19 Secundo
עדין אַרְבַּע מאות חמשים וְאַרְבָּעָה	Ezr. 2, 15 Primo
עדין שֵׁשׁ מאות חמשים וַחֲמִשָּׁה	Neh. 7, 20 Secundo
בני אטֵר לִיחִזְקיה	Ezr. 2, 16 Primo
בני אטר לְחִזְקיה	Neh. 7, 21 Secundo
מאה וּשְׁנים עשר	Ezr. 2, 18 Primo
מאה שְׁנִים עשר	Neh. 7, 24 Secundo
בני גִבָּר תשעים וחמשה	Ezr. 2, 20 Primo
בני גִבְעוֹן תשעים וחמשה	Neh. 7, 25 Secundo
בְּנֵי עזמות	Ezr. 2, 24 Primo
אַנְשֵׁי בֵית עזמות	Neh. 7, 28 Secundo
בְּנֵי קרית עָרִים	Ezr. 2, 25 Primo
אַנְשֵׁי קרית יְעָרִים	Neh. 7, 29 Secundo
שבע מאות וְאַרבעים ושלשה	Ezr. 2, 25 Primo
שבע מאות אַרבעים ושלשה	Neh. 7, 29 Secundo
בְּנֵי הרמה	Ezr. 2, 26 Primo
אַנְשֵׁי הרמה	Neh. 7, 30 Secundo
מאה עשרים ושנים	Ezr. 2, 27 Primo
מאה וְעשרים ושנים	Neh. 7, 31 Secundo
מָאתַיִם עשרים ושלשה	Ezr. 2, 28 Primo
מֵאָה עשרים ושלשה	Neh. 7, 32 Secundo
בְּנֵי נבו	Ezr. 2, 29 Primo
אַנְשֵׁי נבו אַחֵר	Neh. 7, 33 Secundo
ואונו שבע מאות עֶשרים וַחֲמִשָּׁה	Ezr. 2, 33 Primo
ואונו שבע מאות וְעֶשרים וְאֶחָד	Neh. 7, 37 Secundo
שלשת אלפים וְשֵׁשׁ מאות ושלשים	Ezr. 2, 35 Primo
שלשת אלפים תְּשַׁע מאות ושלשים	Neh. 7, 38 Secundo
בני חרם אלף וְשִׁבעה עשר	Ezr. 2, 39 Primo
בני חרם אלף שִׁבעה עשר	Neh. 7, 42 Secundo

Ezr. 2, 40 Primo	הלוים בני ישוע וְקדמיאל לבני הודַוְיָה
Neh. 7, 43 Secundo	הלוים בני ישוע לְקדמיאל לבני לְהודְיָה
Ezr. 2, 41 Primo	אסף מאה עֶשְׂרִים ושמנה
Neh. 7, 44 Secundo	אסף מאה אַרְבָּעִים ושמנה
Ezr. 2, 42 Primo	בְּנֵי השערים בני
Neh. 7, 45 Secondo	השערים בני
Ezr. 2, 42 Primo	שבי הַכֹּל מאה שלשים וְתִשְׁעָה
Neh. 7, 45 Secundo	שבי מאה שלשים וּשְׁמֹנָה
Ezr. 2, 44 Primo	בני קרס בני סִיעֲהָא
Neh. 7, 47 Secundo	בני קירס בני סִיעָא
Ezr. 2, 45 Primo	בני חגבה בני עַקּוּב׃ (ס״פ)
Neh. 7, 48 Secundo	בני הגבה בני שַׁלְמָי׃ (ס״פ)
Ezr. 2, 50 Primo	בני נְפוּסִים
Neh. 7, 52 Secundo	בני נְפִישְׁסִים
Ezr. 2, 51 Primo	בני בצלות
Neh. 7, 54 Secundo	בני בצלִית. וסמן לוּ עמי שמע לִי (Ps. 81, 14.).
Ezr. 2, 54 Primo	בני הַסֹּפרת בני פרודא
Neh. 7, 57 Secundo	בני סֹפרת בני פְרִידא
Ezr. 2, 57 Primo	בני אָמִי
Neh. 7, 59 Secundo	בני אָמוֹן
Ezr. 2, 59 Primo	כרוב אדָּן אִמר
Neh. 7, 61 Secundo	כרוב אדּוֹן וְאִמר
Ezr. 2, 60 Primo	שש מאות חֲמִשִּׁים ושנים
Neh. 7, 62 Secundo	שש מאות אַרְבָּעִים ושנים
Ezr. 2, 61 Primo	וּמִבְּנֵי הכהנים בני
Neh. 7, 63 Secundo	וּמִן הכהנים בני
Ezr. 2, 62 Primo	ולא נמצָאוּ ויגאלו
Neh. 7, 64 Secundo	ולא נמצָא ויגאלו
Ezr. 2, 63 Primo	עד עמד כהן לאורים וּלְתמים
Neh. 7, 65 Secundo	עד עמד הַכּהן לאורים וְתמים
Ezr. 2, 64 Primo	אלפים שלש מאות ששים
Neh. 7, 66 Secundo	אלפים שלש מאות וְששים

Ezr. 2, 65 Primo	משררים ומשררות מאתָיִם: סוף פסוק
Neh. 7, 67 Secundo	משררים ומשררות מאתַיִם וְאַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה:
Ezr. 2, 67 Primo	גמלֵיהֶם ארבע
Neh. 7, 68 Secundo	גמלִים ארבע
Ezr. 2, 70 Primo	וישבו הכהנים וְהלוים, תלשא.
Neh. 7, 72 Secundo	וישבו הכהנים והלוים, פזר.
Ezr. 2, 70 Primo et 3, 1	וּמִן הָעָם וְהַמְשֹׁרְרִים וְהַשּׁוֹעֲרִים והנתינים בְּעָרֵיהֶם וכל ישראל בְּעָרֵיהֶם: (סוף פסוק) ויגע החדש השביעי ובני ישראל בֶּעָרִים (אתנח).
Neh. 7, 72 Secundo	וְהַשּׁוֹעֲרִים וְהַמְשֹׁרְרִים וּמִן הָעָם והנתינים וכל ישראל בְּעָרֵיהֶם (אתנחתא) ויגע החדש השביעי ובני ישראל בְּעָרֵיהֶם: (סוף פסוק).
Ezr. 3, 1 Primo	ויאספו העם כאיש אחד אל יְרוּשָׁלָם
Neh. 8, 1 Secundo	ויאספו כָל־הָעם כאיש אחד אל הָרְחוֹב
Ezr. 4, 8 Primo	רחום בעל טעם
„ 4, 9 Secundo	אֱדַיִן רחום בעל טעם
„ 4, 10 Primo et 11 Secundo	עבר נהרה וּכְעֶנֶת
„ 4, 17 Tertio	עבר נהרה שְׁלָם וּכְעֶת
„ 4, 13 Primo et 7, 24 Tertio	מִנְדָּה בלו והלך
„ 4, 20 Secundo	וּמִנדה בלו והלך
„ 5, 2 Primo	לְמבנא בית אלהא דִי בִירוּשְׁלֶם
„ 5, 17 Secundo	לְמבנא בית אלהא דֵךְ בִּירוּשְׁלֶם
„ 6, 8 Tertio	לְמבנא בית אלהא דֵךְ
„ 5, 3 Primo	פחת עבר נהרה וּשְׁתַר בוזני וּכְנָוָתְהוֹן
„ 5, 6 Secundo	פחת עבר נהרה וּשְׁתַר בוזני וּכְנָוָתֵהּ
„ 6, 6 Tertio et 6, 13 Quarto	פחת עבר נהרה שְׁתַר בוזני וּכְנָוָתְהוֹן
„ 5, 3 Primo	ביתא דנה לִבְּנֵא
„ 5, 9 Secundo	ביתא דנה לְמִבְנְיָה

ואף מאנַיָּא דִּי בית אלהא	Ezr. 5, 14 Primo
ואף מאנֵי בית אלהא	„ 6, 5 Secundo
וְדִכרין וְאִמרין	„ 6, 9 Primo
דִּכרין אִמרין	„ 7, 17 Secundo
כִּי הִטהרו הכהנים והלוים	„ 6, 20 Primo
וַיִּטהרו הכהנים והלוים	Neh. 12, 30 Secundo
מן טעם אלה יִשְׂרָאֵל	Ezr. 6, 14 Primo
מן טעם אלה שְׁמַיָּא	„ 7, 23 Secundo
וָאֵשְׁבָה משומם	„ 9, 3 Primo
וַאֲנִי ישֵׁב משומם	„ 9, 4 Secundo
יתנו לִי עַל פחוות עבר הנהר	Neh. 2, 7 Primo
ואבוא אֶל פחוות עבר הנהר	„ 2, 9 Secundo
המה קִדְּשׁוּהוּ	„ 3, 1 Primo
המה קֵרוּהוּ	„ 3, 3 Secundo 3, 6 et Tertio
המה בְנוּהוּ	„ 3, 13 Quarto
ויהי כאשר שמעו אויבינו	„ 4, 9 Primo
ויהי כאשר שמעו כָּל־אויבינו	„ 6, 16 Secundo
וחצים מחזיקים וְהָרמחים	„ 4, 10 Primo
וחצים מחזיקים בָּרמחים	„ 4, 15 Secundo
חנן פלאיה	„ 8, 7 Primo
פלאיה חנן	„ 10, 11 Secundo
והלוים מְבינים את העם	„ 8, 7 Primo
והלוים הַמְבינים את העם	„ 8, 9 Secundo
ישוע וּבְנִי קַדמיאל	„ 9, 4 Primo
ישוע וְקַדמיאל בָּנִי	„ 9, 5 Secundo
אש לילה	„ 9, 12 Primo
הָאש בְּלילה	„ 9, 19 Secundo
אֶת הדרך אשר ילכו בה	„ 9, 12 Primo
וְאֶת הדרך אשר ילכו בה	„ 9, 19 Secundo
וּבְרחמיך הרבים תתן (כ״ף)	„ 9, 27 Primo
וּבְרחמיך הרבים לא עשיתם (בי״ת)	„ 9, 31 Secundo

ושאר הָעָם הכהנים Neh. 10, 29 Primo
ושאר יִשְׂרָאֵל הכהנים „ 11, 20 Secundo
את המנחה הַלְבונה „ 13, 5 Primo
את המנחה וְהַלְבנה „ 13, 9 Secundo
וּמַעשר הדגן הַתירוש והיצהר „ 13, 5 Primo
מַעשר הדגן וְהַתירוש והיצהר „ 13, 12 Secundo

III.

חלופי ספר עזרא

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae libri Ezrae inter scholas Occidentales et Orientales controversae.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
בַּעצת כתיב כַּעֲצַת קרי [1]	בַּעֲצַת	Ezr. 10, 3.
מִמֵּנוּ, רפי [2]	מִמֶּנּוּ, דגש	„ 10, 14.
יִשְׁאָל כתיב וּשְׁאָל קרי [3]	וּשְׁאָל	„ 10, 29.
אֶל עונם [4]	עַל עונם	Neh. 3, 37.
בכפירים כתיב בכפָרים קרי [5]	בַּכְּפִירִים כתיב וקרי	„ 6, 2.
והעמֵד חסר יו״ד	והעמִיד מלא י״וד	„ 7, 3.

[1] Sic eos differre recte perhibet F.

[2] Vide ad Iob 21, 14.

[3] Ex P. ubi Mas. magna ait: למערב׳ ישוב ושאל כת׳ וכן קרי, למדנח׳ ישוב ישאל כת׳ ושאל קרי.

[4] Sic recte Cod. Sappir, ubi Masora sic se habet: למע׳ ואל תכס על, למד׳ אל עונם item in F. Quae Mas. magna ad h. l. exhibet a librario mutilata sunt atque ita restitui oportet: סמך, מערבא׳ עַל עונם, למדנחאי אֶל עונם; ונהרדעי אמרי אַל תכס על עונם, וסוראי אמרי וְאַל תכס על עונם.

[5] Sic in A. F. S. Orientales hoc vocabulum legunt sicut Cant. 7, 12 tanquam pluralem nominis כָּפָר vel, uti ex arabico *kaphr*, assyriaco *kapr* concluseris, כֶּפֶר. Cf. Delitzschii *Complutensische Varianten* p. 34.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
בנוי כתיב, בָּנִי קרי [1]	בְּנּוּי כתיב וקרי	Neh. 7, 15.
וישתחו כתיב, וישתחוו קרי [2]	וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ	„ 8, 6.
נָתַתָּה מלא ה״י [3]	נָתַתָּ	„ 9, 15.
נָתַתָּה מלא ה״י	נָתַתָּ	„ 9, 20.
מיכיה כתיב, מִיכָה קרי	מִיכָיָה	„ 12, 35.
נתנה כתיב, נִתְּנוּ קרי	נִתָּנָה	„ 13, 10.
וְעֹמְשִׂים בסי״ן [4]	וְעֹמְסִים בס״מך	„ 13, 15.

IV.

חלופי נקוד של ספר עזרא בין בן אשר ובין בן נפתלי

Loci libri Ezrae Ben-Ascher et Ben-Naphtali diversae punctis signati [5].

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרְרוֹת [6]	מְשֹׁרְרִים וּמְשֹׁרֲרוֹת	Ezr. 2, 65.
וּמִן־הָעָם	וּמִן־הָעָם	„ 2, 70.

[1] Ex F. Itaque Orientales hoc quoque loco בָּנִי legunt sicut Ezr. 2, 10. Masora stat a partibus Occidentalium (Mas. fin. 17[b]).

[2] Masora hanc vocem non refert inter octodecim litera Vav in fine carentes (Mas. fin. 27. *Ochla* 119), hic quoque textui occidentali innixa.

[3] Teste Mas. magna ad Ex. 40, 7.

[4] Vide Argumenta.

[5] Differentias hoc in indice relatas omnes excerpsimus e libro masoretico et grammatico eoque inedito *Adath dibburim*, de quo agit Praefatio ad Psalmos p. VI. Index in Bibliis rabbinicis editus adeo imperfectus est, ut ex Ezra nullam, e Nehemia solam unam lectionis varietatem 12, 44 adducat.

[6] Ita etiam Neh. 7, 67. Ben-Naphtali Scheba simplex ponit, non Chateph-Pathach. Vide Ps. 34, 4.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
הַמַּעֲלָה	הַמַּעֲלָה	Ezr. 4, 2.
וּמְבַהֲלִים	וּמְבַהֲלִים	„ 4, 4.
לְפָלְחָן [1]	לְפָלְחָן	„ 7, 19.
יִשְׁאֲלֶנְכוֹן	יִשְׁאֲלֶנְכוֹן	„ 7, 21.
לְכֹל יָדְעֵי	לְכָל־יָדְעֵי	„ 7, 25.
הִטָּה־חֶסֶד [2]	הִטָּה־חֶסֶד	„ 7, 28.
וְיוֹעֲצָיו געיא	וְיוֹעֲצָיו בשופר	*ibid.*
שֵׁשׁ מֵאוֹת	שֵׁשׁ־מֵאוֹת	„ 8, 26.
כָּל־הַמִּשְׁקָל	כָּל־הַמִּשְׁקָל	„ 8, 34.
כִּי עֲוֹנֹתֵינוּ [3]	כִּי־עֲוֹנֹתֵינוּ	„ 9, 6.
וַיֵּט עָלֵינוּ	וַיֵּט־עָלֵינוּ	„ 9, 8.
וּמִן־הַמְשֹׁרְרִים [4]	וּמִן־הַמְשֹׁרְרִים	„ 10, 24.
וּמִיִּשְׂרָאֵל	וּמִיִּשְׂרָאֵל	„ 10, 25.
וְיִזִּיָּה [5]	וְיִזִּיָּה	*ibid.*
אֲשֶׁר־נִשְׁאֲרוּ	אֲשֶׁר־נִשְׁאֲרוּ	Neh. 4, 2.
וָאֱהִי צָם	וָאֱהִי־צָם	„ 1, 4.
מַהֲלָכְךָ	מַהֲלָכְךָ	„ 2, 6.
וִיטַלְּלֶנּוּ [6]	וִיטַלְּלֶנּוּ	„ 3, 15.
וְנִוָּעֲדָה	וְנִוָּעֲדָה	„ 6, 2.
וַיִּקְרְאוּ	וַיִּקְרְאוּ	„ 8, 8.
וַיַּעֲשׂוּ	וַיַּעֲשׂוּ	„ 8, 17.
מִן־הַשְּׁבִי ׀	מִן־הַשְּׁבִי ׀	„ 8, 17.

[1] Vide Argumenta.

[2] Etiam in Cod. S. hujus differentiae mentio fit.

[3] J. recte sic interpungit ut Ben-Ascher praecipit. Editiones accentuationem Naphtaliticam recipientes a via aberrunt.

[4] Sic ubique in hoc vocabulo discedunt veluti 7, 1. 44. 72. 10, 29. Ezr. 2, 70. al. Vide supra Ezr. 2, 65. Ben-Naphtali Mem participiale dagessat, id quod cognoscitur e variis lectionibus Ex. 6, 27. Jos. 6, 23. 2 Chr. 5, 13. Vide etiam ad Ps. 69, 21.

[5] Item 12, 12. 34. 42. Vide ad Gen. 27, 28.

[6] Similiter discordant in ויתהללו Ps. 64, 11. יְהַלְלוּהוּ 69, 35. Vide ibi.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
הַכְּנַעֲנִי	הַכְּנַעֲנִי	Neh. 9, 8.
מְלֵאִים־כָּל־טוּב [1]	מְלֵאִים־כָּל־טוּב	„ 9, 25.
וּכְרַחֲמֶיךָ	וּכְרַחֲמֶיךָ	„ 9, 27.
וַיִּתְּנוּ	וַיִּתְּנוּ	„ 9, 29.
וּבְרַחֲמֶיךָ	וּבְרַחֲמֶיךָ	„ 9, 31.
וְכָל־הַנִּבְדָּל	וְכָל־הַנִּבְדָּל	„ 10, 29.
לְמוֹעֲדִים [2]	לְמוֹעֲדִים	„ 10, 34.
הַמְשָׁרְתִים [3]	הַמְשָׁרְתִים	„ 10, 37.
וַיְבָרְכוּ [4]	וַיְבָרְכוּ	„ 11, 2.
בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל [5]	בֶּן־מְשֵׁיזַבְאֵל	„ 11, 24.
לְיִרְמְיָה	לְיִרְמְיָה	„ 12, 12.
הוֹשַׁעְיָה [6]	הוֹשַׁעְיָה	„ 12, 32.
וְיִרְמְיָה	וְיִרְמְיָה	„ 12, 34.
וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה [7]	וְאֶחָיו שְׁמַעְיָה	„ 12, 36.
וְיִזְרַחְיָה	וְיִזְרַחְיָה	„ 12, 42.
לָאוֹצָרוֹת [8]	לָאוֹצָרוֹת ׀	„ 12, 44.
בִּיהוּדָה [9]	בִּיהוּדָה ׀	„ 13, 15.
וָאֲקַלְלֵם [10]	וָאֲקַלְלֵם	„ 13 45.
אִם־תִּתְּנוּ	אִם־תִּתְּנוּ	„ 13, 25.
וַיִּתְּנֵהוּ	וַיִּתְּנֵהוּ	„ 13, 26.

[1] Vide ad Gen. 45, 15.

[2] Cf. *Metheg-Setzung* §. 26.

[3] Vide ad Ezr. 10, 24.

[4] Similiter Jos. 14, 13. 22, 7. 2 Sam. 13, 25. Vide ad Ps. 34, 1.

[5] Praeterea haec lectionis diversitas reperitur: (25, 11) וביקבצאל וחצריה דגש, וביקבצאל רפי, unde concluseris, Ben-Naphtali וביקבֵצאל (sicut ארבֵאל, יזרעֵאל) cum Aleph quiescente legisse.

[6] Vide Argumenta.

[7] Cf. *Metheg-Setzung* §. 39.

[8] Ben-Naphtali neque duos accentus neque Pasek, sed solum Munach ponit. Vide *Dikduke hateamim* §. 21. Cf. Argumenta et Masoram ad Lev. 10, 12.

[9] Ben-Naphtali Pasek repudiat.

[10] Vide ad 3, 15.

V.

פתחין באתנח וסוף פסוק בספר עזרא

Loci libri Ezrae vocalem non productam in pausa retinentes.

Ezr. 4,10.	עבר נהרה וכעֶ֑נֶת
„ 4,11.	וחברו
„ 4,15.	קריתא דך החרבַ֖ת
„ 4,17.	שלם וכעֶ֑ת
„ 4,19.	מתעבד בַּהּ
„ 5,4.	די דנה בנינא בנַ֖יִן
„ 5,11.	התיבונא לממַ֑ר
„ 6,4.	די אע חֲדַ֑ת
„ 6,13.	אספרנא עבַ֖דוּ
„ 7,12.	גמיר וכעֶ֑נֶת
„ 7,15.	ולהיבלה כסף ודהַ֑ב
„ 7,18.	ודהבה למעבַ֑ד
Ezr. 7,20.	די יפל לך למנתַּ֑ן
„ 7,22.	ומלח די לא כתַ֖ב
„ 10,1.	בכו העם הרבה בֶ֑כֶה
„ 10,23.	יהודה ואליעֶ֑זֶר
Neh. 2,16.	עד כן לא הגַּ֖דְתִּי
„ 5,14.	לחם הפחה לא אכַ֖לְתִּי
„ 6,3.	ולא אוכל לרֶ֑דֶת
„ 6,18.	לשכניה בן ארַ֑ח
„ 13,16.	דאג וכל מֶ֑כֶר

VI.

פסקתא בספר עזרא י"ז, וסמנהון:

Loci libri Ezrae lineola Pasek notati.

Ezr. 6,9.	ואמרין ׀ לעלון ׀ לאלה, ב' בו
ibid.	יום ׀ ביום
„ 7,17.	תורין ׀ דכרין
„ 10,9.	ובנימן ׀ ירושלם
Neh. 2,12.	ואנשים ׀ מעט
„ 2,13.	הם ׀ פרוצים
„ 8,6.	אמן ׀ אמן
„ 8,7.	ושרביה ׀ ימין
Neh. 8,7.	שבתי ׀ הודיה
„ 8,9.	הכהן ׀ הספר
„ 8,17.	השבי ׀ סכות
„ 8,18.	יום ׀ ביום
„ 11,33.	חצור ׀ רמה
„ 12,44.	לאוצרות ׀ לתרומות
„ 13,15.	ביהודה ׀ דרכים
ibid.	גתות ׀ בשבת

VII.

סדרים בספר עזרא י׳ וסמניהון:

Sectiones libri Ezrae masoreticae.

ובשנת אחת לכורש	Ezr. 1, 1.
וישמעו צרי יהודה	„ 4, 1.
ויעשו בני הגולה את הפסח	„ 6, 19.
הבאים מהשבי בני הגולה	„ 8, 35.
ויהי בחדש ניסן שנת	Neh. 2, 1.
ויהי כאשר שמע סנבלט	„ 4, 1.
ויהי כאשר שמעו כל אויבינו	„ 6, 16.
ויאמר להם לכו אכלו	„ 8, 10.
ובכל זאת אנחנו כרתים	„ 10, 1.
ובחנכת חומת ירושלם	„ 12, 27.

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Ezr. 2, 1. נבוכדנצור (h. e. נְבוּכַדְנֶצּוּר *)	נְבוּכַדְנֶצַּר
„ 2, 46. שמלי (h. e. שַׁמְלַי)	שַׁלְמַי
„ 2, 50. נפיסים (h. e. נְפִיסִים)	נְפוּסִים
„ 3, 30. מכונתו (h. e. מְכוֹנָתוֹ)	מְכוֹנֹתָיו
„ *ibid.* ויעל (h. e. וַיַּעַל)	וַיַּעֲלוּ
„ 4, 2. וְלֹא (cum Aleph)	וְלוֹ cum Vav

* Forma principalis est *Nabu-kudurri-uṣur*, vide de significatione quae Fridericus Delitzsch observavit in Muerdterii *Kurzgefasste Geschichte Babyloniens und Assyriens* (1882) p. 279.

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Ezr. 4, 4. ומבלהים (h. e. וּמְבַלְּהִים, cf. בַּלָּהָה Jes. 17, 14)	וּמְבַהֲלִים
„ 4, 7. כנותו (h. e. כְּנָוָתוֹ)	כְּנָוֺתָיו
„ 4, 9. דהוא (h. e. דֶּהָוֵא)	דֶּהָיֵא
„ 4, 12. ובאישתא (h. e. וּבְאִישְׁתָּא)	וּבִישְׁתָּא
„ *ibid.* ושורי אשכללו (h. e. וְשׁוּרֵי אַשְׁכְּלִלוּ)	וְשׁוּרַיָּא שַׁכְלִלוּ
„ 5, 1. 6. 14. נביאה (h. e. נְבִיאָה)	נְבִיָּא
„ 5, 12. כסדיא (h. e. כַּסְדָּיָא)	כַּסְדָּאָה
„ 5, 15. אלה (h. e. אֱלֶּה)	אֵל
„ 6, 16. 18. „ 7, 13. 24. } ולויא (h. e. וְלֵוָיֵא)	וְלֵוָאֵי
„ 6, 17. לחטיא (h. e. לְחַטָּיָא)	לְחַטָּאָה
„ 7, 25. ואנתה (h. e. וְאַנְתָּה)	וְאַנְתְּ
„ *ibid.* דאנין (h. e. דָּאֲנִין)	דָּיְנִין
„ 7, 26. לשרשו (h. e. לִשְׁרֹשׁוּ)	לִשְׁרֹשִׁי
„ 8, 14. וזבוד (h. e. וְזָבוּד, cf. 1 Reg. 4, 5)	וְזַכּוּר
„ 8, 17. ואוצאה (h. e. וָאוֹצִאָה)	וָאֲצַוֶּה
„ *ibid.* הנתונים (h. e. הַנְּתוּנִים)	הַנְּתִינִים
„ 8, 25. ואשקולה (h. e. וָאֶשְׁקוֹלָה)	וָאֶשְׁקֲלָה
„ 10, 2. עולם (h. e. עוֹלָם)	עֵילָם
„ 10, 12. כדבריך (h. e. כִּדְבָרֶיךָ)	כִּדְבָרְךָ
„ 10, 29. ירמות (h. e. יְרָמוֹת)	וְרָמוֹת
„ 10, 35. כלוהי (h. e. כְּלוּהִי)	כְּלוּהוּ
„ 10, 36. ויעשו (h. e. וְיַעֲשׂוֹ)	וְיַעֲשָׂי
„ 10, 43. ידו (h. e. יַדּוֹ)	יַדַּי
„ 10, 44. נשאי (h. e. נֹשְׂאֵי)	נָשְׂאוּ
Neh. 2, 13. המפרוצים (h. e. הַמְּפְרוֹצִים ?)	הֵם פְּרוּצִים
„ 3, 15. ויעמידו (h. e. וְיַעֲמִידוּ)	וְיַעֲמִיד
„ 3, 20. זבי (h. e. זַבַּי, cf. Ezr. 10, 28)	זַכַּי
„ 3, 30. 31. אחרי (h. e. אַחֲרַי)	אַחֲרָיו
„ 4, 7. בצחהיים (h. e. בַּצְּחִחִיִּים)	בַּצְּחִיחִים

כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Neh. 4, 9. ונשוב (h. e. וַנָּשׁוּב)	וַנָּשָׁב
„ 5, 7. נשאים (h. e. נְשָׂאִים)	נְשִׁים
„ 5, 9. ויאמר (h. e. וַיֹּאמַר)	וָאֹמַר
„ 6, 8. בודאם (h. e. בּוֹדְאָם)	בּוֹדָם
„ 7, 3. ויאמר (h. e. וַיֹּאמֶר)	וָאֹמַר
„ 7, 43. להודוה (h. e. לְהוֹדְוָה)	לְהוֹדְיָה
„ 7, 52. נפושסים (h. e. נְפוּשְׁסִים)	נְפִישְׁסִים
„ 7, 54. בצלות (h. e. בַּצְלוּת, cf. Ezr. 2, 52.)	בַּצְלִית
„ 9, 6. את (h. e. אַתָּ, sine He)	אַתָּה
„ 9, 17. וחסד (h. e. וְחָסֹד ?)	חֶסֶד
„ 10, 20. נובי (h. e. נוּבָי)	נֵיבָי
„ 11, 17. ידיתון (h. e. יְדִיתוּן, cf. 1 Chr. 16, 38.)	יְדוּתוּן
„ 12, 9. וענו (h. e. וְעֻנּוֹ)	וְעֻנִּי
„ 12, 14. למלוכי (h. e. לִמְלוּכִי)	לִמְלִיכוּ
„ 12, 16. לעדיא (h. e. לַעֲדָיָא, cf. 11, 15.)	לְעִדּוֹ
„ 12. 38. למואל (h. e. לְמוּאָל)	לְמוֹל
„ 12, 46. ראש (h. e. רֹאשׁ)	רָאשֵׁי
„ 13, 23. אשדודיות (h. e. אַשְׁדּוֹדִיּוֹת)	אַשְׁדֳּדִיּוֹת
„ *ibid.* עמוניות (h. e. עַמּוֹנִיּוֹת)	עַמֳּנִיּוֹת

B. *Notae masoreticae.*

א׳ דְּגוּשָׁה Aleph dagessatum. Ezr. 8, 18.

א׳ נָחָה Aleph quiescens. Neh. 6, 8. 13, 16.

א׳ נֶעְלָם Aleph occultum (non legendum). Ezr. 4, 12.

ב׳ טְעָמִים duo accentus. Ezr. 4, 2. Neh. 12, 44.

בְּמִקְצָת סְפָרִים יֶשׁ־פֹּה עוֹד הַפָּסוּק ···· וּבְכָל סְפָרִים מְדֻיָּקִים אֵינֶנּוּ In nonnullis libris hoc loco additus est versus ···· sed in omnibus libris emendatis abest. Neh. 7, 68.

דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dagesch post Schurek. Neh. 11, 15.

חָסֵר א׳ Deficiens Aleph. Neh. 3, 5.

חֲצִי הַסֵּפֶר Medius versuum libri. Neh. 3, 32.

יַתִּיר א׳ Abundans Aleph. Ezr. 6, 15. Neh. 5, 7. 12, 38.

יַתִּיר ה׳ Abundans He. Ezr. 5, 1. 15. 6, 14. 7, 25.

יַתִּיר ו׳ Abundans Vav. Ezr. 2, 1. 8, 25. Neh. 4, 9. 9, 17. 13, 23.

יַתִּיר י׳ Abundans Jod. Ezr. 4, 11. 7, 18. 10, 12. Neh. 5, 9. 7, 3.

ל׳ בְּצֵרֵי Lamed cum Zere. Neh. 13, 21.

ם׳ זְעֵירָא Mem finale minusculum. Neh. 13, 30.

מִלְּרַע cum tono in ultima. Ezr. 6, 9.

סֶגוֹל בְּאֶתְנַחְתָּא Segol apud Athnach. Neh. 13, 16.

סֶגוֹל בְּלֹא מַקֵּף Segol sine Makkeph. Neh. 6, 18.

פַּתַח בְּאֶתְנַחְתָּא Pathach apud Athnach. Ezr. 5, 11. 6, 4. 13. 7, 15. 18. 20. Neh. 6, 18.

פַּתַח בס״פ (בְּסוֹף פָּסוּק) Pathach in fine versus Ezr. 4, 19. 5, 4. 7, 22. Neh. 2, 16. 5, 14.

קָמֵץ בְּזָקֵף Kamez (pausale) apud Sakeph. Ezr. 1, 9. 2, 21. 26. 28. Neh. 1, 3. 6, 11. 7, 30. 32. 9, 26. 27.

קָמֵץ בְּטִפְחָא Kamez (pausale) apud Tiphcha. Neh. 13, 20.

קָמֵץ בְּפַשְׁטָא Kamez (pausale) apud Paschta. Ezr. 10, 13.

ר׳ דְּגוּשָׁה Resch dagessatum. Ezr. 9, 6.

C. *Clausula masoretica.*

Macte esto! Summa versuum libri Ezrae (et Nehemiae) est sexcenti et octoginta et quinque, signum תְּרֶפֶּה (ת = 400, ר = 200, פ = 80, ה = 5); medius versuum est Neh. 3, 32. Sectiones libri sunt decem, signum גָּבֹהַּ (ג = 3, ב = 2, ה = 5). Loci pasekati ejus sunt septendecim, signum טוֹב (ט = 9, ו = 6, ב = 2). Anni libri a primo anno Cyri regis Persarum ad annum tricesimum secundum Artaxerxis regis quinquaginta unusque anni.

חֲזָק. סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל־סֵפֶר
עֶזְרָא שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה,
וְסִמָּן תְּרֶפֶּה, וְחֶצְיוֹ וּבֵין עֲלִיַּת
הַפִּנָּה: וּסְדָרָיו עֲשָׂרָה, וְסִמָּן גָּבֹהַּ:
וּפִסְקוֹתָיו שְׁבַע עֶשְׂרֵה, וְסִמָּן
טוֹב: שְׁנוֹת הַסֵּפֶר, מִן שְׁנַת אַחַת
לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס עַד שְׁנַת שְׁלֹשִׁים
וּשְׁתַּיִם לְאַרְתַּחְשַׁסְתְּא הַמֶּלֶךְ
חֲמִשִּׁים וְאַחַת שָׁנָה:

Summa versuum omnium Hagiographorum octo milia et sexaginta et quattuor, signum חָסֶד (ח = 8, ס = 60, ד = 4). Medius versuum Hagiographorum Ps. 130, 3. Quadrans primus Hagiographorum Ps. 20, 10. quadrans ultimus Prov. 25, 13.

Summa omnium versuum totius Scripturae viginti tres milia et ducenti et tres, medius eorum Jer. 6, 7.

Summa sectionum omnium Hagiographorum octoginta et novem, signum יַעֲזֹב (י = 10, ע = 70, ז = 7, ב = 2). Et summa sectionum totius Scripturae quadringenti quadraginta et sex, signum תַּמּוּ (ת = 400, מ = 40, ו = 6).

סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל־כָּל־כְּתוּבִים שְׁמֹנַת אֲלָפִים וְשִׁשִּׁים וְאַרְבָּעָה, וְסִמָּן חָסֶד׃ חֲצִי הַכְּתוּבִים אִם־עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ. רְבִיעִית רִאשׁוֹנָה שֶׁל־כְּתוּבִים יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ. רְבִיעִית אַחֲרוֹנָה כְּצִנַּת שֶׁלֶג בְּיוֹם קָצִיר׃

סְכוּם כָּל־הַפְּסוּקִים שֶׁל־כָּל־הַמִּקְרָא שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתַיִם וּשְׁלֹשָׁה, וְחֶצְיָן כְּהָקִיר בַּיִר מֵימֶיהָ׃

סְכוּם הַסְּדָרִים שֶׁל־כָּל־הַכְּתוּבִים תִּשְׁעָה וּשְׁמֹנִים, וְסִמָּן יַעֲזֹב. וְשֶׁל־כָּל־הַמִּקְרָא אַרְבַּע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וְשִׁשָּׁה, וְסִמָּן תַּמּוּ׃

INDEX

OMNIUM QUAE HAEC DANIELIS ET EZRAE EDITIO CONTINET.